

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ – ANALÝZA VÝSLEDKŮ PARDUBICKÝ KRAJ

2021

Sčítání lidu, domů a bytů

Pardubice, 31. 10. 2023

Kód publikace: 170347-22

Č. j.: CSU-013450/2023

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Pardubicích

Ředitel odboru: Veronika Tichá

Autorský tým: Hedvika Fialová, Monika Mikanová, Aleš Trpík, Klára Vávrová

Kontaktní osoba: Hedvika Fialová, e-mail: hedvika.fialova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 052 507
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440, 386 718 450
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 525, 353 114 529
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. E. Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 200, 542 528 172
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | třída Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 936, 577 004 963
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 223, 595 131 230
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

ISBN 978-80-250-3400-2 (brožováno)

ISBN 978-80-250-3401-9 (pdf)

© Český statistický úřad, Pardubice, 2023

Obsah

Předmluva.....	5
Administrativní členění České republiky.....	6
Geografická mapa Pardubického kraje	7
Administrativní členění Pardubického kraje.....	7
Osídlení v Pardubickém kraji.....	8
Města v Pardubickém kraji podle velikosti.....	8
1. Shrnutí.....	9
2. Sídlní struktura	14
3. Obyvatelstvo.....	18
3.1 Věková struktura	18
3.2 Rodinný stav.....	20
3.3 Plodnost žen.....	22
3.4 Státní občanství.....	24
3.5 Národnost, mateřský jazyk.....	26
3.6 Vztah k náboženské víře	28
3.7 Místo bydliště v době narození	30
3.8 Vzdělanostní struktura	32
3.9 Způsob bydlení.....	36
4. Ekonomická aktivita obyvatelstva.....	37
4.1 Zaměstnaní, nezaměstnaní, obyvatelstvo mimo pracovní sílu	37
4.2 Zaměstnaní podle věku a vzdělání	40
4.3 Zaměstnaní podle odvětví.....	43
4.4 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a hlavních tříd zaměstnání.....	46
4.5 Ekonomická aktivita žen.....	48
5. Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a do školy	50
5.1 Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání	50
5.2 Vyjíždka a dojíždka do školy.....	57
5.3 Úhrnná bilance dojíždky do zaměstnání a do školy.....	61
6. Domácnosti.....	64
6.1 Struktura domácností	64
6.2 Rodinné domácnosti	70
6.3 Domácnosti jednotlivců	81
6.4 Vícečlenné nerodinné domácnosti	84
7. Domy a byty.....	85
7.1 Charakteristika domovního fondu	85
7.2 Charakteristika bytového fondu.....	91
8. Dlouhodobý vývoj	100
Metodické vysvětlivky	111

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů.....	120
2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Pardubického kraje	130
3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje	140
4. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle měst (sídel správních obvodů ORP) Pardubického kraje	150
5. Vývoj vybraných ukazatelů Pardubického kraje podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021	154

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Předmluva

Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) se uskutečnilo od 27. března do 11. května 2021 na celém území České republiky podle zákona č. 332/2020 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021. Údaje byly zjišťovány podle stavu k rozhodnému okamžiku, kterým byla půlnoc z 26. na 27. března 2021. Sčítání organizoval, řídil a koordinoval Český statistický úřad (ČSÚ), který zajišťoval přípravu a provedení sčítání a také zpracování jeho výsledků. Při přípravě a provedení sčítání ČSÚ úzce spolupracoval s ústředními správními úřady (mj. Ministerstvem obrany, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zahraničních věcí, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním), obcemi a zejména se smluvně zajištěnými dodavateli služeb.

Sčítání splnilo požadavky Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 763/2008, o sčítání lidu, domů a bytů, které ukládalo členským státům EU povinnost provést sčítání v jednotném referenčním roce a poskytnout údaje ze sčítání ve stanoveném rozsahu, metodickém vymezení, termínu a předepsané formě.

Obsah sčítání (soubor zjišťovaných údajů) byl stanoven zákonem č. 332/2020 Sb. Všechny osoby měly povinnost poskytnout údaje zjišťované sčítáním v rozsahu a způsobem stanoveným tímto zákonem. Tradičně byla použita metoda sebesčítání, kdy obyvatelé sami vyplňovali sčítací formuláře. Více než čtyři pětiny občanů využily možnost poskytnout údaje prostřednictvím elektronického formuláře přes internet. Zbývající část obyvatelstva využila listinnou formu sčítání, a to buď prostřednictvím sčítacích komisařů, nebo občané předávali ČSÚ vyplněné formuláře sami přes tzv. kontaktní místa či poštou. Údaje o bytu poskytl jeho uživatel.

Kromě údajů získaných od obyvatel prostřednictvím elektronických či listinných sčítacích formulářů (tradiční census) byly při sčítání v roce 2021 využity ve větší míře i administrativní zdroje dat (zejména Registr obyvatel, pojištěnců, informační systémy ČSSZ a MPSV a další). Údaje o domech byly poprvé čerpány výhradně z administrativních zdrojů, a to z Informačního systému katastru nemovitostí (ISKN) a z Registru sčítacích obvodů a budov, který vede ČSÚ.

Všechny takto získané informace byly zpracovány podle územního a správního členění státu platného v České republice k 26. březnu 2021, a to podle místa obvyklého pobytu sčítané osoby. Základní výsledky sčítání jsou zveřejněny na internetových stránkách www.scitani.cz, ve Veřejné databázi Českého statistického úřadu, v sadě tištěných publikací a také ve formátu otevřených dat. Úplnou novinkou jsou data v podrobném územním členění zobrazená v mapách ve Statistickém geoportálu dostupném na internetu.

Snahou autorů tohoto speciálního výstupu je předložit uživatelům podrobnější analytický pohled na výsledky sčítání v kraji s přihlédnutím k rozdílnostem ve vývoji jednotlivých regionů. Samotný obsah publikace je členěn do osmi tematických kapitol, kde vedle textové části najdete řadu grafů a kartogramů. Tabulková příloha přináší nejen srovnání okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností včetně jejich sídel v samotném kraji, ale také mezikrajské srovnání. Dlouhodobý vývoj kraje ve vybraných ukazatelích je možno posoudit v tabulce se srovnatelnou časovou řadou, zpracovanou z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů od roku 1980.

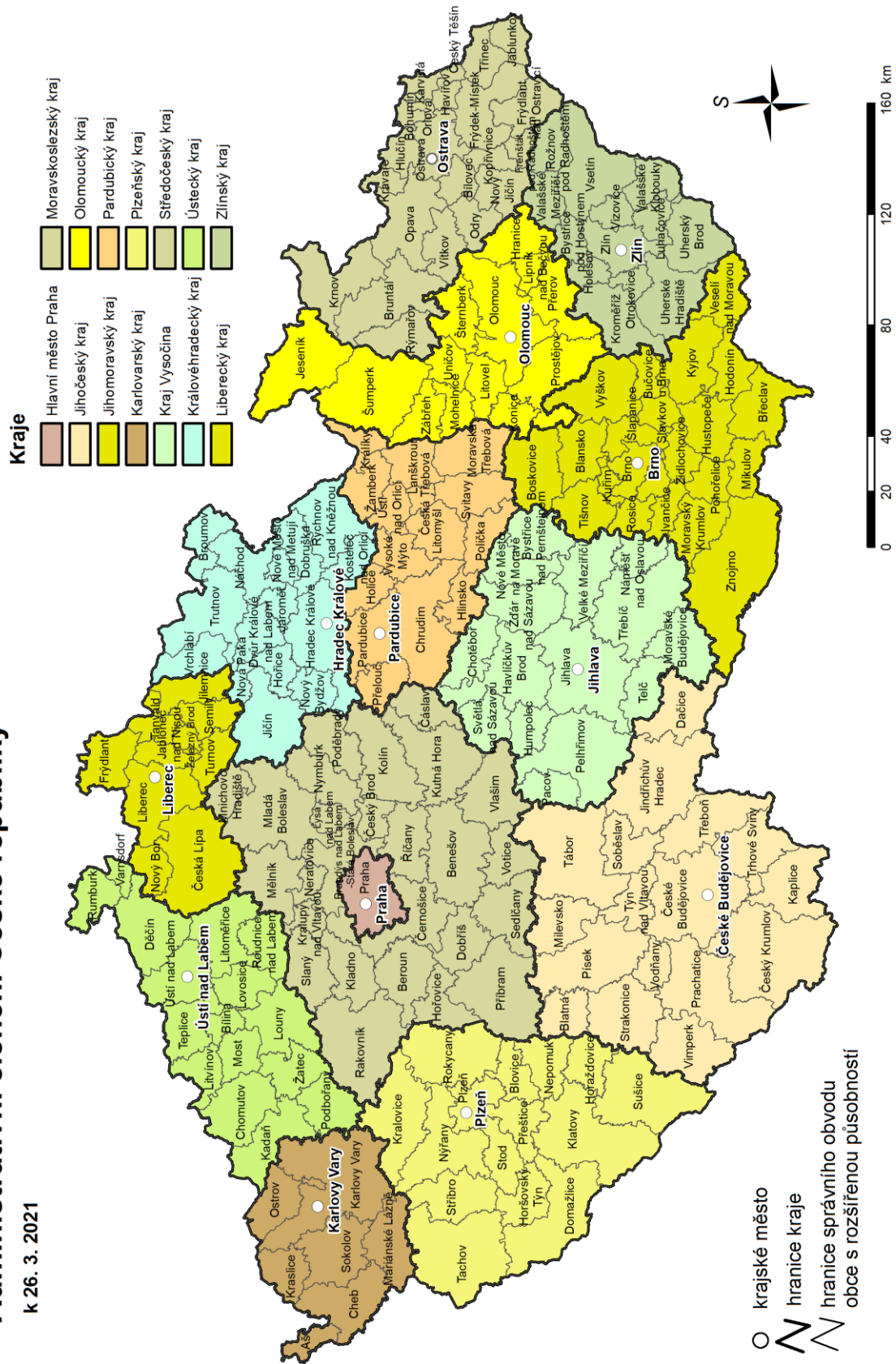
Vzhledem k rozsahu publikace nebylo možné do ní vložit celé bohatství dat i v nejmenších územních detailech. V případě potřeby speciálního datového výstupu jsou k dispozici v každém kraji pracoviště informačních služeb, kde mohou být poskytnuty individuálně připravené výběry dat, samozřejmě při přísném zachování principů ochrany individuálních a důvěrných údajů. Obdobné publikace s obsahově sjednocenou analytickou i tabulkovou částí jsou vydávány ve všech krajích České republiky.

Věříme, že tyto publikace přispějí k uspokojení poptávky po regionálních datech a zároveň budou pro odbornou i laickou veřejnost podnětem k větší míře využívání statistických údajů ve své činnosti.

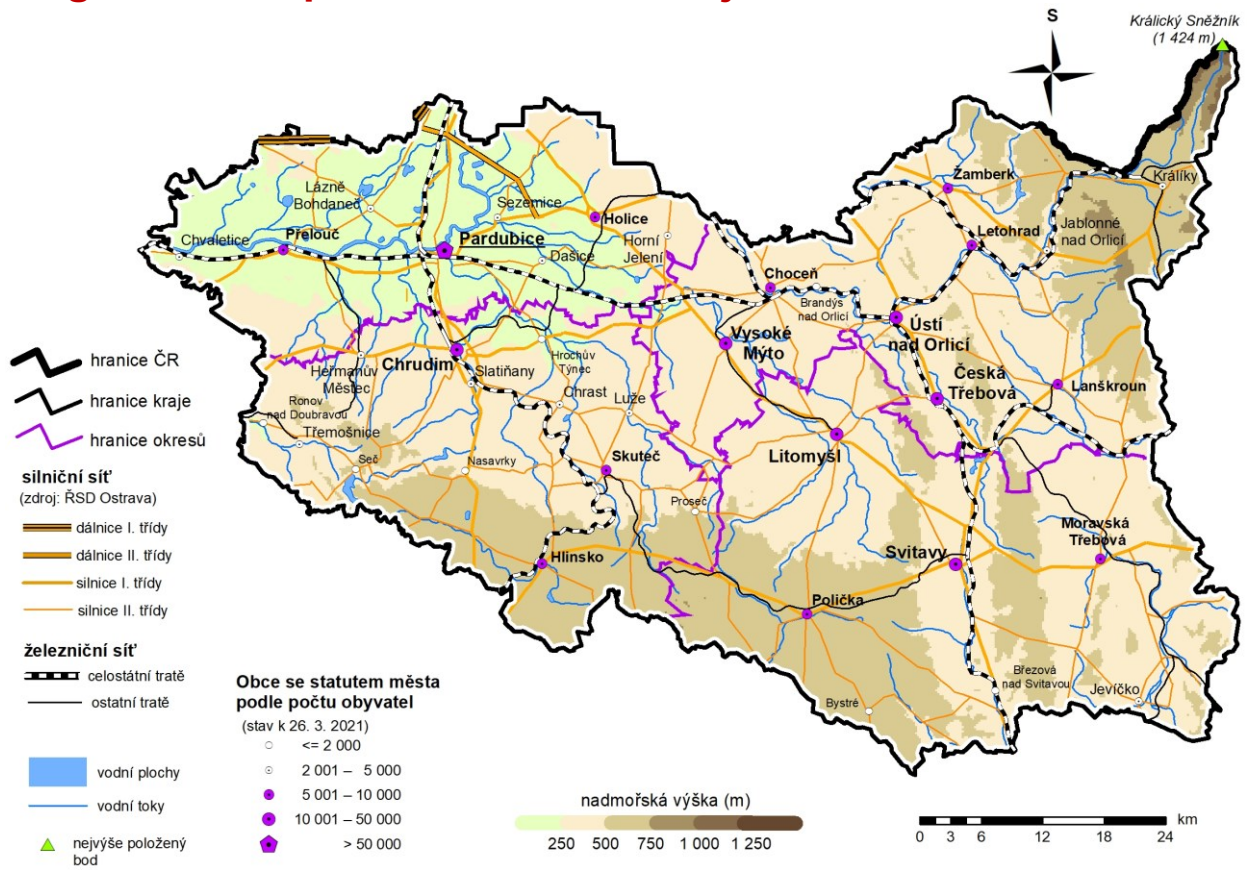
Administrativní členění České republiky

Administrativní členění České republiky

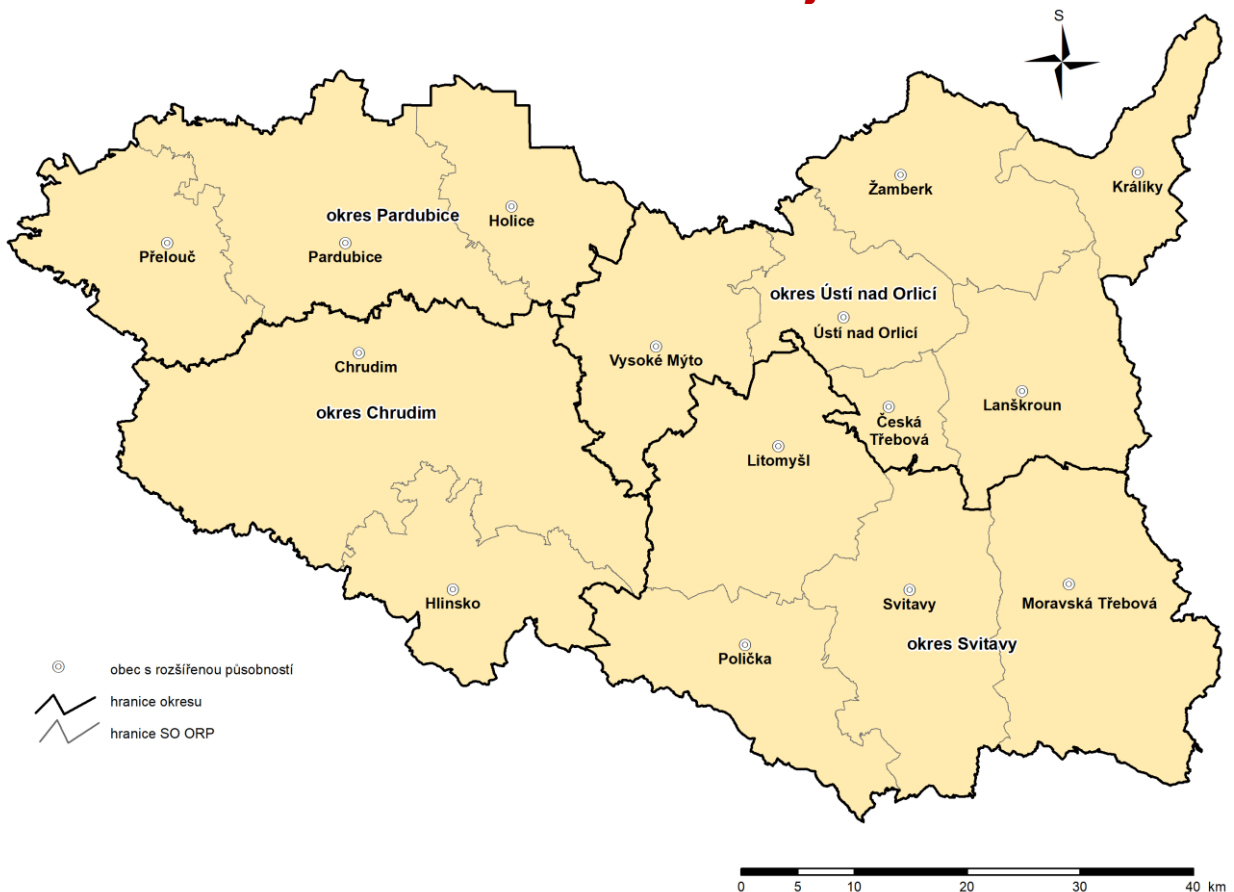
k 26. 3. 2021

Geografická mapa Pardubického kraje

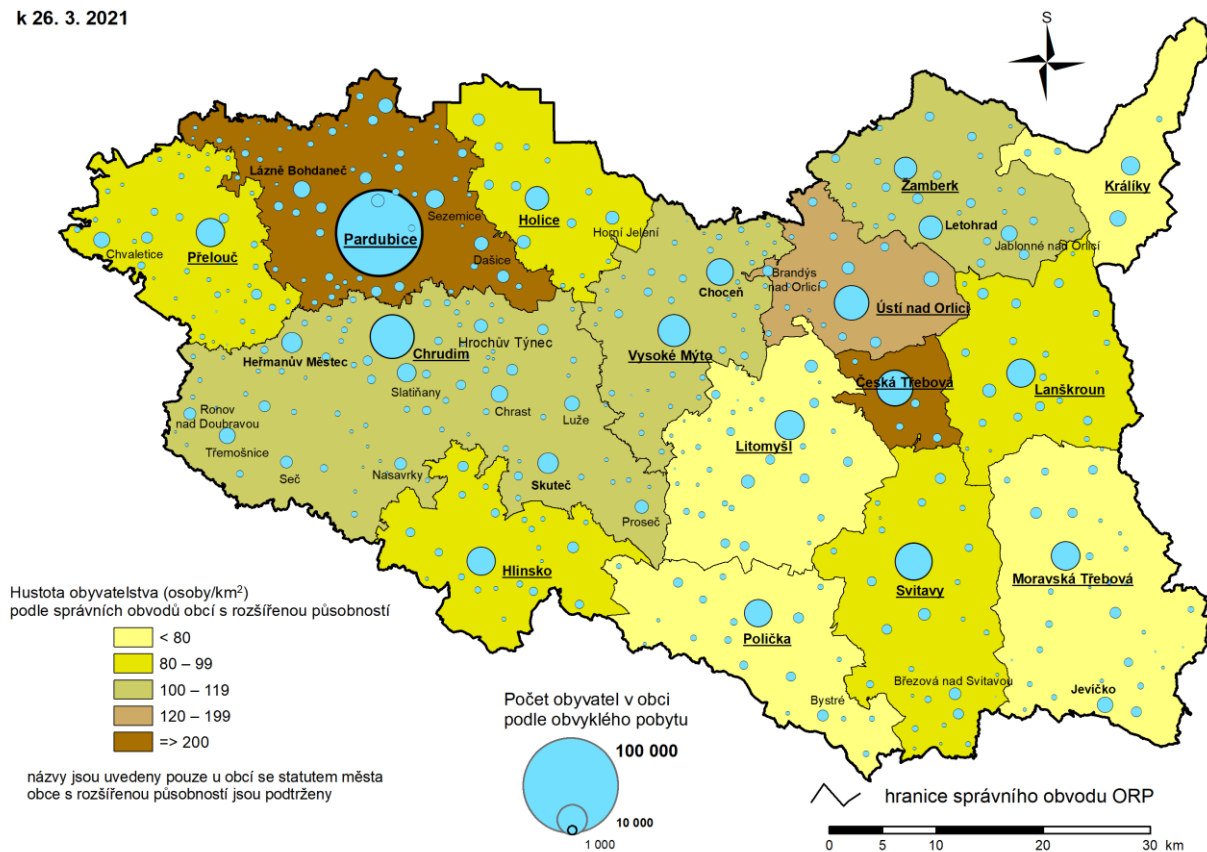

Administrativní členění Pardubického kraje

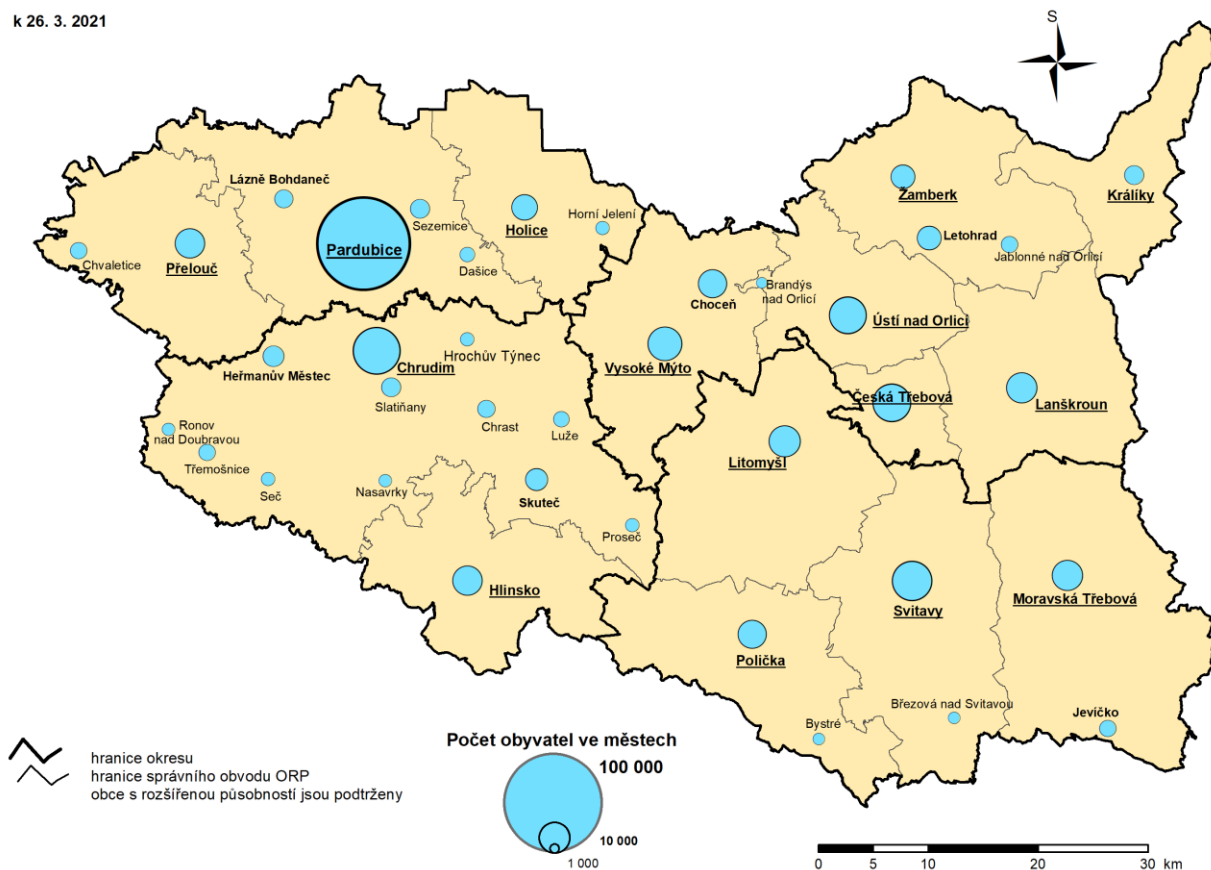
Osídlení v Pardubickém kraji

k 26. 3. 2021

Města v Pardubickém kraji podle velikosti

k 26. 3. 2021

1. Shrnutí

Podle výsledků posledního sčítání lidu, domů a bytů žilo **k 26. 3. 2021** v Pardubickém kraji 510 037 obvykle bydlících obyvatel, což je o 0,3 % méně než při cenzu v roce 2011. Ve stejném období vzrostl počet obydlených domů o 8,1 % na 113,3 tis. a obydlených bytů o 6,5 % na 209,1 tis. Pokračoval trend stárnutí populace, vzrostl podíl svobodných i domácností jednotlivců, klesá podíl rodinných domácností. Třetina zaměstnaných pracuje v průmyslu, podíl podnikatelů je v kraji podprůměrný, vyjíždějící převažují nad dojíždějícími.

Sídelní struktura

Specifikem sídelní struktury Pardubického kraje je nadprůměrné zastoupení obyvatel žijících v menších obcích. Zatímco v Pardubickém kraji žilo podle výsledků posledního sčítání v obcích s méně než tisíci obyvateli 27,0 % obyvatelstva kraje (tj. druhá nejvyšší hodnota mezi kraji), na území celé České republiky žilo v této velikostní skupině obcí pouze 17,0 % obyvatel. Naopak ve městech s dvaceti tisíci a více obyvateli uvedlo obvyklý pobyt k 26. březnu 2021 pouze 22,1 % obyvatel kraje, což znamenalo druhý nejnižší podíl mezi kraji a zároveň hodnotu pod celostátním průměrem (ten činil 42,4 %).

Průměrný **počet obyvatel na jednu obec** kraje byl ve srovnání s celostátním průměrem nízký. Zatímco celorepublikově připadalo na jednu obec podle výsledků posledního cenzu v průměru 1 681,7 obyvatel, v Pardubickém kraji připadalo na jednu obec v průměru 1 130,9 obyvatel (tj. třetí nejnižší hodnota mezi kraji).

Obyvatelstvo

K 26. 3. 2021 mělo na území Pardubického kraje obvyklý pobyt 510,0 tis. osob (252,9 tis. mužů a 257,1 tis. žen). Obyvatelstvo kraje představuje necelých 5 % populace České republiky, v mezikrajském srovnání se Pardubický kraj **počtem obyvatel** řadí na 11. místo. Oproti předchozímu sčítání v roce 2011 se počet obyvatel kraje snížil o 1,6 tis. osob (tj. o 0,3 %), což byl nejmenší pokles mezi osmi kraji s populačním úbytkem.

Mezi sečtenými v kraji představovaly děti ve věku 0–14 let 16,2 %, osoby ve věku 15–64 let 62,7 % a senioři ve věku 65 let a více 21,1 %. Průměrný **věk** obyvatel dosáhl 42,9 let, přičemž o něco starší byly ženy s 44,4 lety než muži s 41,4 lety. Oproti minulému sčítání vzrostl průměrný věk obyvatel kraje o 1,9 roku. V mezikrajském srovnání bylo obyvatelstvo Pardubického kraje šesté nejmladší.

Data sčítání potvrdila pokračující změny ve struktuře obyvatel kraje podle **rodinného stavu**. Dlouhodobě roste podíl svobodných a rozvedených na úkor ženatých, resp. vdaných. Ze sečtených obyvatel ve věku 15 a více let v Pardubickém kraji bylo 30,3 % svobodných a 47,8 % ženatých a vdaných (3. nejvyšší podíl mezi kraji). Velké rozdíly mezi muži a ženami byly u svobodných, kterých bylo 35,9 % mezi muži a 24,9 % mezi ženami. Opačný nepoměr byl u ovdovělých, kteří byli zastoupeni mezi muži 3,1 % a mezi ženami 13,8 %.

Mezi 212,4 tis. **ženami** ve věku 15 a více let se zjištěným **počtem dětí** byly v Pardubickém kraji nejvíce zastoupeny ženy se dvěma dětmi (45,6% podíl byl mezi všemi kraji druhý nejvyšší). Přibližně pětina žen byla bezdětných, 15,9 % mělo jedno dítě (třetí nejnižší podíl v mezikrajském srovnání) a 18,1 % představovaly ženy se třemi a více dětmi (třetí nejvyšší podíl mezi kraji). Na 1 000 žen ve věku 15 a více let se zjištěným počtem dětí připadalo 1 670 dětí (třetí nejvyšší hodnota mezi kraji).

Podle dat sčítání 2021 tvořili 3,1 % obyvatel Pardubického kraje **cizinci** (při 4,7% průměru za ČR). Mezi nimi byly v populaci kraje nejvíce zastoupeny osoby se státním občanstvím Ukrajiny (5,5 tis.), Slovenska (3,3 tis.) a Vietnamu (1,5 tis.). Obyvatelé s cizím státním občanstvím ze zemí Evropské unie tvořili 1,1 % krajské populace, cizinci z ostatních evropských zemí představovali 1,3 % a občané ze zemí mimo Evropu 0,6 %.

Zodpovězení otázky na **národnost** bylo dobrovolné, bez vyplnění ji nechala třetina obyvatel kraje. K české, moravské a slezské národnosti se přihlásilo více než 90 % osob, které otázku národnosti zodpověděly. Z ostatních národností byla nejčastěji uvedena národnost slovenská (1,5% podíl) a ukrajinská (0,9% podíl).

Téměř 97 % (ze zjištěných hodnot) obyvatel kraje uvedlo jako svůj **mateřský jazyk** češtinu (samostatně nebo v kombinaci s dalším jazykem), moravský jazyk deklarovalo 0,1 % osob. Ze zahraničních mateřských jazyků byla nejčastěji udávána slovenština (1,5 %), druhým nejčastěji uváděným zahraničním jazykem byla ukrajinština (0,9 %).

V otázce na **náboženskou víru** deklarovalo 17,5 % z těch, kteří odpověď vyplnili, že jsou věřící a hlásí se k církvi, náboženské společnosti nebo směru, 11,9 % obyvatel kraje se přiřadilo k věřícím nehlásícím se k církvi nebo náboženské společnosti a 70,6 % osob uvedlo, že je bez náboženské víry. Vyplnění otázky na náboženskou víru bylo dobrovolné, nevyplněnou ji ponechalo 31,0 % obyvatel kraje.

Polovina obyvatel kraje (50,3 % při 50,4% republikovém průměru; vypočteno ze zjištěných hodnot) žila v době sčítání ve stejné obci jako v době narození (tzv. **rodáci**). Více než čtvrtina obyvatel kraje (27,0 %) deklarovala jako bydliště v době narození jinou obec kraje a 15,7 % pak jiný kraj.

V populaci kraje nadále vzrůstá zastoupení osob s vyššími stupni **vzdělání**. Při sčítání 2021 mělo z obyvatel 15letých a starších, u nichž bylo dosažené vzdělání zjištěno, alespoň střední vzdělání s maturitou nebo vyšší v Pardubickém kraji již 49,2 % (53,1 % v celé ČR). Nejpočetnější skupinu obyvatel z hlediska vzdělání tvořily osoby se středním vzděláním nebo vyučením bez maturity (36,9% podíl byl 3. nejvyšší mezi kraji). Vysokoškolské vzdělání mělo k datu sčítání 14,6 % obyvatel kraje (5. nejnižší podíl mezi kraji při 18,7% republikovém průměru).

Ekonomická aktivita obyvatelstva

Podle výsledků sčítání 2021 převažuje počet obyvatel patřících mezi **pracovní sílu** v kraji (52,5 %) nad počtem **osob zahrnutých mimo pracovní sílu** (47,5 %). Ve srovnání s předchozím cenzem vzrostl počet zaměstnaných osob (+14,0 %) a významně poklesl počet nezaměstnaných (-57,0 %). Mezi osobami zahrnutými mezi pracovní sílu převažují muži (55,0 %).

Míra zaměstnanosti je v kraji pátá nejvyšší v mezikrajském srovnání. Míra zaměstnanosti u mužů činí 67,9 %, u žen 53,3 %. V závislosti na věku vrcholí míra zaměstnanosti u mužů mezi 30. a 50. rokem života, u žen mezi 45. a 50. rokem. Podle dosaženého stupně vzdělání jsou v kraji v rámci pracovní síly nejčastěji zastoupeni absolventi se středním vzděláním včetně vyučených bez maturity s převahou mužů. Osoby s úplným vzděláním s maturitou jsou druhou nejpočetnější skupinou s vyšším podílem žen. Mezi vysokoškolsky vzdělanými osobami zahrnutými mezi pracovní sílu jsou četněji zastoupeny ženy.

V průmyslu pracuje třetina zaměstnaných z kraje, desetina je zaměstnána v **odvětví** velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel. Ženy jsou četněji zastoupeny v odvětví zdravotní a sociální péče, vzdělávání a pojišťovnictví. Muži jsou v početní převaze v oborech průmysl, stavebnictví, doprava a skladování a také zemědělství, lesnictví a rybářství. Mezi ostatními kraji je Pardubický kraj podílem zaměstnaných v primárním sektoru na třetí nejvyšší pozici, zaměstnaní v sekundárním sektoru zajistili kraji čtvrté nejvyšší pořadí. Podíl zaměstnaných v terciárním a kvartérním sektoru je ve srovnání krajů čtvrtý nejnižší.

Podle **postavení v zaměstnání** tvoří největší, a to čtyřpětinový, podíl zaměstnanci, druhá nejpočetnější skupina osob pracuje na vlastní účet (13,4 %) a jen procento zaujímají v kraji zaměstnavatelé. Ženy pracující v pozici zaměstnankyně tvoří o 10 procentních bodů větší podíl než muži. Muži častěji pracují na vlastní účet i v pozici zaměstnavatele. Porovnáním s předchozím cenzem vidíme v kraji výraznější úbytek podnikatelů než na úrovni republiky. V mezikrajském srovnání je podíl podnikatelů v Pardubickém kraji 5. nejnižší.

Téměř 120 tisíc **žen** bylo při sčítání 2021 v kraji zahrnuto mezi pracovní sílu a dalších 95,6 tisíce tvořilo skupinu osob mimo pracovní sílu. Výrazná převaha žen byla evidována v třídě zaměstnání úředníci, pracovníci ve službách a prodeji a specialisté. Nižší zastoupení žen vidíme mezi zaměstnanci v ozbrojených silách, řemeslníky, opraváři, obsluhou strojů a zařízení a montéry. Z hlediska **věkových skupin a počtu dětí** jsou ženy v kraji patřící mezi pracovní sílu do 40 let věku z 53 % bezdětné a ze 42 % mají 1 nebo 2 děti. Mezi 40. a 60. rokem má 58 % žen dvě děti a pouze 6 % žen je bezdětných.

Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a do školy

Z celkového počtu 255 984 osob v kraji, které k rozhodnému okamžiku Sčítání lidu 2021 patřili mezi zaměstnané (včetně pracujících žáků a studentů), bylo 176 387 **vyjíždějících do zaměstnání** (tj. 61 411 osob s místem pracoviště na jiné adrese v obci obvyklého pobytu a 114 976 osob vyjíždějících za prací z obce svého bydliště vč. do zahraničí). Vyjíždějící z obce bydliště se na celkovém počtu vyjíždějících do zaměstnání v Pardubickém kraji podíleli 65,2 %, což znamenalo hodnotu nad celorepublikovým průměrem (ten činil 57,7 %).

V rámci vyjíždky do zaměstnání **podle hlavního dopravního prostředku** evidujeme jako nejvíce využívaný dopravní prostředek k cestě do zaměstnání **osobní automobil**. Ten podle výsledků posledního cenzu využívalo 63,5 % ze všech osob, které v kraji vyjížděly za prací, respektive 60,2 % z osob, které vyjížděly za prací na území ČR (počítáno bez osob s nezjištěným dopravním prostředkem). Druhou nejčastěji využívanou variantou cesty do práce byla v kraji **cesta pěšky** (tj. taková, kde byla nejdelší část cesty absolvovaná bez použití dopravního prostředku). Tuto variantu mobility do práce volilo v kraji 12,6 % ze všech vyjíždějících do zaměstnání, což rovněž znamenalo hodnotu nad celostátním průměrem (ten činil 10,4 %).

Dále se Pardubický kraj vyznačoval v mezikrajském srovnání nejvyšším podílem osob, které využívaly jako svůj hlavní dopravní prostředek k cestě do zaměstnání **jízdní kolo** a také vysokým podílem osob, které využívaly jako svůj hlavní dopravní prostředek k cestě do zaměstnání **vlak**. Zatímco jízdní kolo používalo k cestám do práce 8,6 % ze všech vyjíždějících do zaměstnání v kraji (počítáno ze zjištěných hodnot), vlak využívalo 4,5 % z vyjíždějících do zaměstnání v kraji (tj. druhý nejvyšší podíl mezi kraji). Mezi všemi 206 správními obvody obcí s rozšířenou působností (vč. Prahy) se tento podíl pohyboval od 4,2 % po 20,8 %, přičemž ten nejvyšší patřil správnímu obvodu Česká Třebová.

Ve struktuře **vyjíždějících do školy** zjišťujeme v kraji nadprůměrný podíl studujících v jiné obci okresu – 28,8 % z celkového počtu 71 080 vyjíždějících do školy představuje třetí nejvyšší podíl mezi kraji. Stejně pořadí kraj zaujímá také v podílu vyjíždějících do jiného kraje (10,8 %). Zastoupení vyjíždějících za studiem do zahraničí (0,3 %) patřilo při posledním sčítání v kraji k nejnižším. V úhrnu mimo obec bydliště (ať již do jiné obce okresu bydliště, do jiného okresu kraje, do jiného kraje či do zahraničí) za studiem cestovalo 33 894 žáků a studentů a na všech vyjíždějících do školy se podíleli 47,7 %, což byla třetí nejvyšší hodnota za Středočeským krajem a Krajem Vysočina. Uvnitř kraje byl nejvyšší podíl vyjíždějících mimo obec v okrese Chrudim (52 %) a v rámci SO ORP na Přeloučsku (60 %).

Na celkovém počtu 47 907 **vyjíždějících do školy** se zjištěným **dopravním prostředkem** byli v kraji největší měrou zastoupeni cestující autobusem (kromě MHD) – 29,2% podíl představuje 5. nejvyšší hodnotu v mezikrajském srovnání. S 26,3 % následovali žáci a studenti, kteří do své školy směřovali pěšky. Dalšími 19,0 % byli zastoupeni vyjíždějící do školy automobilem (s převahou na pozici spolucestujícího). Následovali cestující vlakem – jejich 14,1% podíl byl nejvyšší v mezikrajském srovnání. Podprůměrný byl naopak podíl žáků a studentů využívajících k cestě do školy MHD – 9,4 % představuje 2. nejnižší podíl po Kraji Vysočina. Pouze 1,5 % osob vyjíždělo do školy na kole, šlo však o 2. nejvyšší hodnotu v mezikrajském srovnání po Olomouckém kraji.

Převaha počtu vyjíždějících nad dojíždějícími v kraji o 10 432 osob (8 393 pracujících a 2 039 studujících; hodnoceno na úrovni mezikrajské vyjíždky bez zohlednění vyjíždějících do zahraničí) představuje 6. největší záporné **saldo dojíždky** mezi kraji. Kladné saldo dojíždky (celkem i v podkategorii do zaměstnání) zaznamenáváme pouze v Hl. městě Praze a s odstupem v kraji Jihomoravském. Při samostatném pohledu na dojíždku do školy je patrné kladné saldo ještě v Olomouckém a Plzeňském kraji. Jediným okresem v Pardubickém kraji s kladným saldem dojíždky (stejně jako při minulém cenzu) byl okres Pardubice. Největší převaha vyjíždějících nad dojíždějícími do zaměstnání i školy byla (na úrovni SO ORP) charakteristická pro Chrudimsko, které bylo v případě vyjíždky za prací následováno Holickem a do školy Hlineckem.

Domácnosti

Ve **struktuře hospodařících domácností** v kraji i celé ČR dlouhodobě klesá zastoupení rodinných domácností ve prospěch domácností nerodinných. Nadále přitom v kraji zaznamenáváme nadprůměrný podíl úplných rodin

(především s ekonomicky závislymi dětmi ve věku 0–25 let); podíl neúplných rodin i domácností jednotlivců naopak průměru ČR podle výsledků sčítání lidu nedosahuje. S tím souvisí i v průměru vyšší počet členů domácností v kraji oproti celé ČR. Na celkovém počtu 224 265 hospodařících domácností v kraji se v roce 2021 domácnosti tvořené jednou úplnou rodinou podílely 50,7 %, což byla druhá nejvyšší hodnota po Kraji Vysočina. Domácnosti tvořené jednou neúplnou rodinou byly v kraji na všech hospodařících domácnostech při posledním sčítání zastoupeny 10,2 % a to byl čtvrtý nejnižší podíl mezi kraji.

Ve struktuře úplných rodin (se závislymi dětmi i bez nich) je patrný ve srovnání s jinými typy domácností nadprůměrný podíl **bydlících** ve vlastním domě. Zjišťujeme také mnohem vyšší podíl domácností s osamělou matkou s dítětem (dětmi) žijících v nájmených/pronajatých bytech oproti neúplným rodinám osamělých otců (v nich je naopak výrazně vyšší zastoupení žijících ve vlastním domě).

Většina **úplných rodin** je tvořena **manželskými páry** – v roce 2021 v kraji ze 79,8 %, což je třetí nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání (s maximálním zastoupením v SO ORP Litomyšl a Polička, tedy v regionech s nejvyšším podílem věřících). Jednou pětinou se na úplných rodinách při posledním sčítání v kraji podílela **faktická manželství** neboli neformální soužití druha a družky. **Registrovaná či faktická partnerství osob stejného pohlaví** byla na úplných rodinách v kraji zastoupena 0,2 %. Většinový podíl v rámci **neúplných rodin** tvoří soužití osamělé **matky** s dítětem (dětmi), v roce 2021 v kraji 83,8 %; domácnosti osamělých **otců** s dítětem (dětmi) se na neúplných rodinách v kraji podílely 16,2 %.

Na jednu úplnou rodinu se závislymi dětmi připadalo při posledním sčítání v kraji 1,72 dítěte, průměrný počet závislých dětí na jednu neúplnou rodinu s dětmi pak činil 1,48. V obou případech se jedná o jedny z nejvyšších počtů v mezikrajském srovnání. Z celkového počtu 83,0 tis. **závislých dětí v úplných rodinách** jich 75,8 % v roce 2021 v kraji žilo v sezdaných soužitích a 24,2 % v nesezdaných soužitích. Z celkového počtu 19,6 tis. **závislých dětí v neúplných rodinách** v kraji jich 87,2 % žilo s matkou a 12,8 % s otcem.

Pardubický kraj se dlouhodobě vyznačuje jedním z nejnižších podílů **domácností jednotlivců** na všech hospodařících domácnostech. V roce 2021 se s téměř 36 % řadil na čtvrtou nejnižší pozici v mezikrajském srovnání (k nejnižším patřil i podíl vícečlenných nerodinných domácností). Zatímco při minulém cenzu měly ve struktuře domácností jednotlivců v kraji jednoznačnou převahu ovdovělé ženy, v roce 2021 je početně převýšili svobodní muži. Celkově oproti minulému sčítání vzrostl počet domácností jednotlivců o 18 tis. osob na 80,6 tis. Samostatně v bytě žilo 84 % domácností jednotlivců v kraji, ve srovnání se strukturou všech hospodařících domácností s nadprůměrným zastoupením bydlících v bytových domech, resp. nájmených bytech.

Domy a byty

K rozhodnému okamžiku Sčítání lidu 2021 bylo v Pardubickém kraji sečteno celkem 137 176 domů, z toho 82,6 % tvořily obydlené domy. Oproti předchozímu sčítání, které proběhlo v roce 2011, se **počet domů** v kraji zvýšil o 6,7 %. Nárůst počtu domů evidujeme ve všech okresech kraje (pohyboval se od 4,8 % na Svitavsku po 10,6 % na Pardubicku). Obydleno bylo podle výsledků posledního cenzu 113 293 domů, z toho většina patřila mezi rodinné domy (90,4 %). Bytové domy se na všech obydlených domech v kraji podílely pouze 7,8 %, ostatní budovy tvořily 1,8 %.

Téměř čtvrtina z celkového počtu obydlených domů v kraji (23,3 %) spadala **obdobím výstavby nebo rekonstrukce** do let 2001 až 2020 (počítáno ze zjištěných hodnot). V tomto období se výstavba v kraji soustředila zejména do správního obvodu obce s rozšířenou působností Pardubice a do obcí, které patřily sousedním správním obvodům a zároveň ležely poblíž krajského města.

Podle materiálu nosných zdí byly mezi obydlenými domy s byty nejčastěji zastoupeny domy vybudované z kamene, cihel, tvárníc nebo jejich vzájemných kombinací (v kraji 91,5 %, celorepublikově 88,0 %). Zatímco mezi všemi obydlenými bytovými domy v kraji tvořily domy vybudované z výše uvedeného materiálu pouze 76,0 % (celorepublikově 64,4 %), mezi obydlenými rodinnými domy v kraji byly zastoupeny 93,0 % (celorepublikově 91,0 %). Hojně využívaným materiálem nosných zdí jsou u bytových domů také stěnové panely.

V Pardubickém kraji z nich bylo postaveno 21,8 % ze všech obydlených bytových domů, což znamenalo nejen hodnotu pod celostátním průměrem (ten činil 32,4 %), ale také nejnižší hodnotu mezi kraji.

Počet **obydlených bytů** v kraji se od minulého sčítání v roce 2011 zvýšil o 6,5 %. Oživení bytové výstavby se týkalo převážně bytů v rodinných domech, které v období výstavby po roce 2011 tvoří 76,3 % všech nových bytů v kraji. Z pohledu **právního důvodu užívání bytu** vzrostl v porovnání s předchozím cenzen podíl bytů ve vlastním domě a v osobním vlastnictví na úkor bytů družstevních a nájemních nebo pronajatých. Největší podíl na úrovni kraje náleží bytům ve vlastním domě, které tvoří 48,3 % obydlených bytů v kraji.

Modernizace bytového fondu a nová výstavba domů vede ke zkvalitnění **technické vybavenosti bytů** v kraji. Vodovodem je vybaveno 99,6 % bytů, plyn je zaveden do 69,4 % bytů, připojení na kanalizaci má 71,7 % bytů. Třetí nejvyšší podíl bytů v mezikrajském srovnání má připojení na vlastní čističku odpadních vod. Celková **plocha bytu** na 1 osobu se pohybuje od 43,1 m² v rodinných domech po 31,3 m² v domech bytových. V přepočtu na 1 obydlený byt připadá v průměru v rodinných domech 115,0 m² a v domech bytových 63,9 m², což jsou pátá nejnižší a sedmá nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání.

Dlouhodobý vývoj

V **posledním čtyřicetiletém období** byl v kraji zaznamenán populační přírůstek mezi sčítáními 2001 a 2011 (o 0,7 % při dvouprocentním nárůstu v celé ČR). Ve stejném období se v dlouhodobém pohledu v kraji nejvíce rozrostl domovní i bytový fond (8,5% nárůst počtu obydlených domů o dva procentní body za celorepublikovým přírůstkem; v případě obydlených bytů byl 7,3% přírůstek v kraji mezi roky 2001 a 2011 téměř shodný s republikovým). Také v následujícím desetiletém období byl zaznamenán zřetelný přírůstek počtu obydlených domů i bytů (v kraji nepatrně nižší než v předchozí dekádě). Procentní přírůstek počtu obydlených domů (o 8,1 %) i obydlených bytů (o 6,5 %) ve srovnání s rokem 2011 řadil Pardubický kraj doprostřed mezikrajského žebříčku.

Výsledky sčítání potvrzují pokračující **stárnutí populace**. Ještě v roce 1980 se děti mladší 15 let na obyvatelstvu kraje podílely téměř jednou čtvrtinou, do roku 2011 se jejich podíl snížil na necelých 15 %, mírný nárůst (na 16 %) byl pak patrný do roku 2021. Při sčítání v roce 2011 byl již v kraji i celé ČR zaznamenán vyšší počet seniorů než dětí ve věku 0 až 14 let, v roce 2021 senioři tvořili 21 % krajské populace. Od sčítání v roce 1980 se průměrný věk žijících obyvatel v kraji zvýšil o 7,7 roku na 42,9 let.

Zřetelné změny jsou patrné ve struktuře obyvatelstva z hlediska **rodinného stavu**. V roce 1991 tvořili svobodní pětinu obyvatelstva ve věku 15 a více let v kraji i ČR, do roku 2021 vzrostl v kraji tento podíl na 30 %; zároveň se zvýšilo i zastoupení rozvedených z 5 % na 13 %. Naopak podíl ženatých/vdaných klesl ve stejném období ze 65 % na 48 %. Mírně se snížil i podíl ovdovělých – z jedné desetiny na 8,5 %.

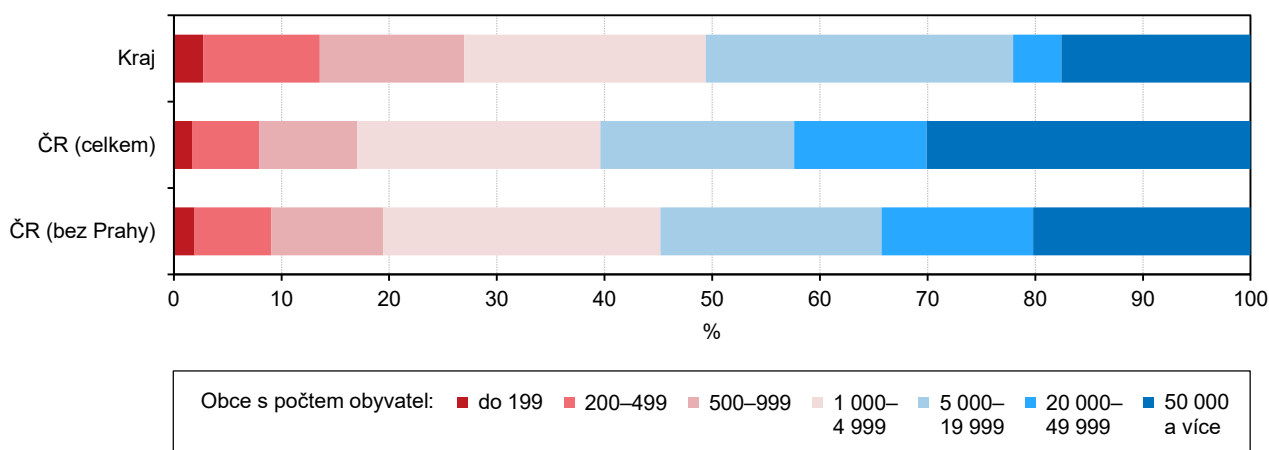
Z dat sčítání lidu, domů a bytů je patrný jednoznačný trend rostoucí úrovně **vzdělanosti**. Trvale klesá podíl osob se základním vzděláním vč. neukončeného a bez vzdělání (v kraji mezi lety 1980 a 2021 o 32,1 procentního bodu na 13,9 %). Naopak dlouhodobě roste zastoupení obyvatel s úplným středním vzděláním (s maturitou) vč. nástavbového a vyššího odborného (v kraji za posledních čtyřicet let o 18,2 procentního bodu na 34,6 %) i osob s vysokoškolským vzděláním (o 11,0 p. b. na 14,6 %). Středoškoláci bez maturity (vč. vyučených) se na populaci kraje největší měrou podíleli při sčítání v roce 2001 (41,2 %), následoval mírný pokles (na 36,9 % v roce 2021).

Zřetelné změny jsou patrné ve struktuře domovního fondu z hlediska **vlastnictví domu** projevující se neustále klesajícím podílem obecních (státních) domů (v kraji z jedné desetiny v roce 1980 na necelá dvě procenta v roce 2021) i domů ve vlastnictví bytových družstev (z 2,3 % před čtyřiceti lety na 0,4 % v roce 2021). Na druhé straně sledujeme růst podílu domů ve vlastnictví fyzické osoby (v kraji z 86 % v roce 1980 na 90 % při sčítání v roce 2021). Z hlediska **právního důvodu užívání bytu** došlo k výraznému nárůstu počtu bytů v osobním vlastnictví, a to zejména mezi sčítáními v letech 1991 a 2001, kdy se jejich počet v kraji zvýšil téměř patnáctinásobně (vícenásobně než v celé ČR). Početní úbytek naopak zaznamenávají nájemní a družstevní byty.

2. Sídelní struktura

Specifikem sídelní struktury Pardubického kraje je nadprůměrné zastoupení obyvatel žijících v menších obcích. Například v obcích s méně než tisíci obyvateli žilo podle výsledků posledního sčítání 27,0 % obyvatelstva kraje, což znamenalo druhou nejvyšší hodnotu mezi kraji (při nejvyšším podílu 34,6 % v Kraji Vysočina a průměrném republikovém podílu 17,0 %). Mimo to bylo v kraji nadprůměrně zastoupeno také obyvatelstvo v obcích s 5 000 až 19 999 obyvateli, ve kterých žilo 28,5 % obyvatelstva Pardubického kraje. Vyšší podíl obyvatel v této velikostní skupině obcí měl pouze sousední Královéhradecký kraj (32,1 %, při celorepublikovém podílu 18,0 %). Naopak ve městech s dvaceti tisíci a více obyvateli uvedlo obvyklý pobyt k rozhodnému okamžiku sčítání (tj. k 26. březnu 2021) pouze 22,1 % obyvatel kraje, což znamenalo druhý nejnižší podíl mezi kraji (nejnižší podíl 15,2 % náležel Středočeskému kraji, přičemž v celé ČR dosáhla tato hodnota 42,4 %).

Graf. 2.1 Velikostní struktura obcí podle počtu obyvatel

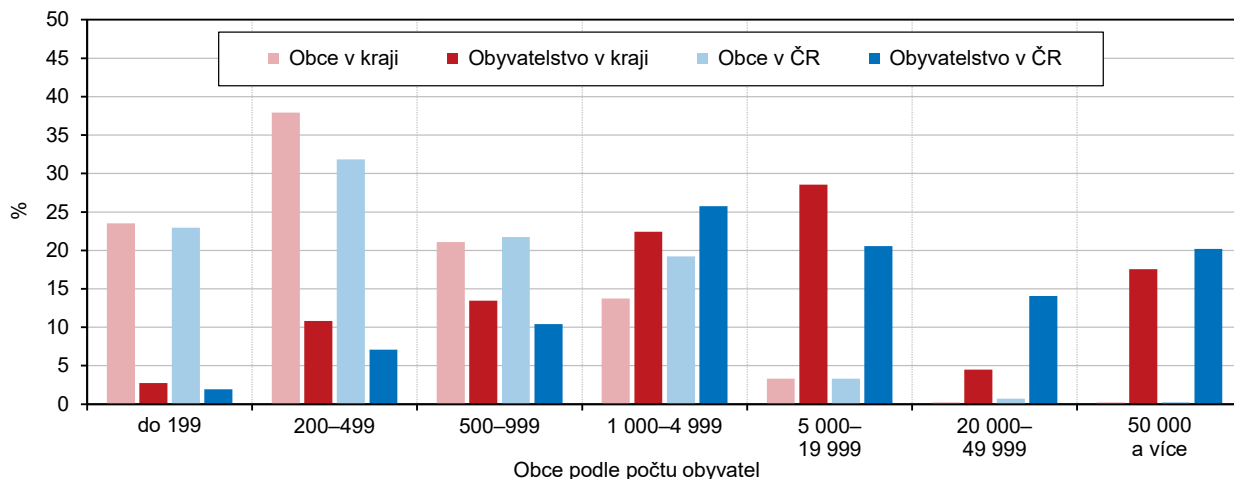
Nad sto tisíc obyvatel nemělo k rozhodnému okamžiku Sčítání lidu 2021 žádné z měst Pardubického kraje, v největším městě kraje v Pardubicích uvedlo obvyklý pobyt 89 619 osob. V rámci předchozích cenů byly Pardubice stotisícové hodnotě nejbližší při Sčítání lidu 1991, ve kterých mělo v té době hlášen trvalý pobyt 94 610 obyvatel (údaj není plně srovnatelný se Sčítáním lidu 2021, ve kterém se hodnotil obvyklý pobyt, tj. místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost (například z důvodu rekreace či pobytu ve zdravotnickém zařízení) a kde je členem konkrétní domácnosti).

Tab. 2.1 Sídelní struktura podle velikostních skupin obcí

	Počet obcí	Podíl (%)	Rozloha obcí (km ²)	Podíl (%)	Počet obyvatel	Podíl (%)	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
Pardubický kraj	451	100,0	4 519	100,0	510 037	100,0	112,9
v tom obce s počtem obyvatel:							
do 199	106	23,5	443	9,8	13 899	2,7	31,4
200-499	171	37,9	1 217	26,9	55 195	10,8	45,4
500-999	95	21,1	1 127	24,9	68 535	13,4	60,8
1 000-1 999	46	10,2	802	17,7	64 801	12,7	80,8
2 000-4 999	16	3,5	363	8,0	49 526	9,7	136,6
5 000-9 999	10	2,2	268	5,9	78 427	15,4	292,9
10 000-19 999	5	1,1	184	4,1	67 162	13,2	364,7
20 000-49 999	1	0,2	33	0,7	22 873	4,5	688,7
50 000-99 999	1	0,2	83	1,8	89 619	17,6	1 084,3
100 000 a více	-	-	-	-	-	-	-

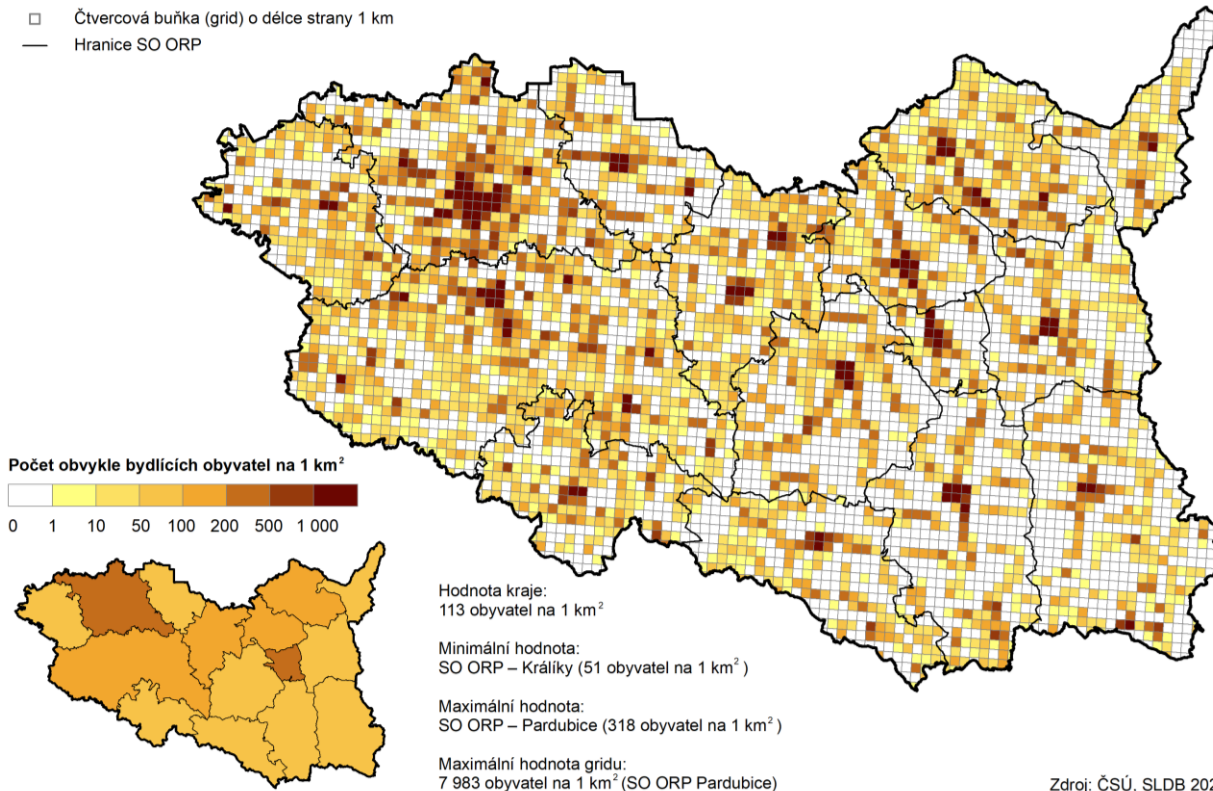
Ve srovnání s předchozím sčítáním se **struktura obcí podle počtu obyvatel** změnila jen velmi nepatrně. V rámci těchto změn se nejvíce zvýšil podíl obyvatel v obcích s 1 000 až 4 999 obyvateli. V těchto obcích žilo k rozhodnému okamžiku Sčítání lidu 2021 celkem 22,4 % obyvatel kraje, respektive 22,6 % obyvatel ČR, což znamenalo ve srovnání se Sčítáním lidu 2011 růst o 0,7 procentního bodu v případě krajské hodnoty a růst o 1,2 procentního bodu v případě celorepublikové hodnoty. Naopak v obcích s pěti tisíci obyvateli a více se podíl obyvatel oproti předchozímu sčítání snížil, v kraji o 1,2 procentního bodu na 51,8 % a celorepublikově o 1,1 procentního bodu na 61,5 %.

Graf. 2.2 Sídlní struktura obcí Pardubického kraje a České republiky (bez Prahy)

Stejně jako na území celé ČR byly i v kraji nejčastěji zastoupeny obce s 200 až 499 obyvateli. Tyto obce tvořily podle výsledků posledního sčítání 37,9 % z celkového počtu 451 obcí kraje, respektive 31,8 % z celkového počtu 6 258 obcí v ČR. Většina obyvatelstva kraje i ČR ovšem obývala větší obce. Více než čtyři pětiny obyvatelstva ČR (83,0 %), respektive necelé tři čtvrtiny obyvatelstva kraje (73,0 %) žily v obcích s tisíci a více obyvateli.

Rozmístění obyvatel a hustota zalidnění v Pardubickém kraji

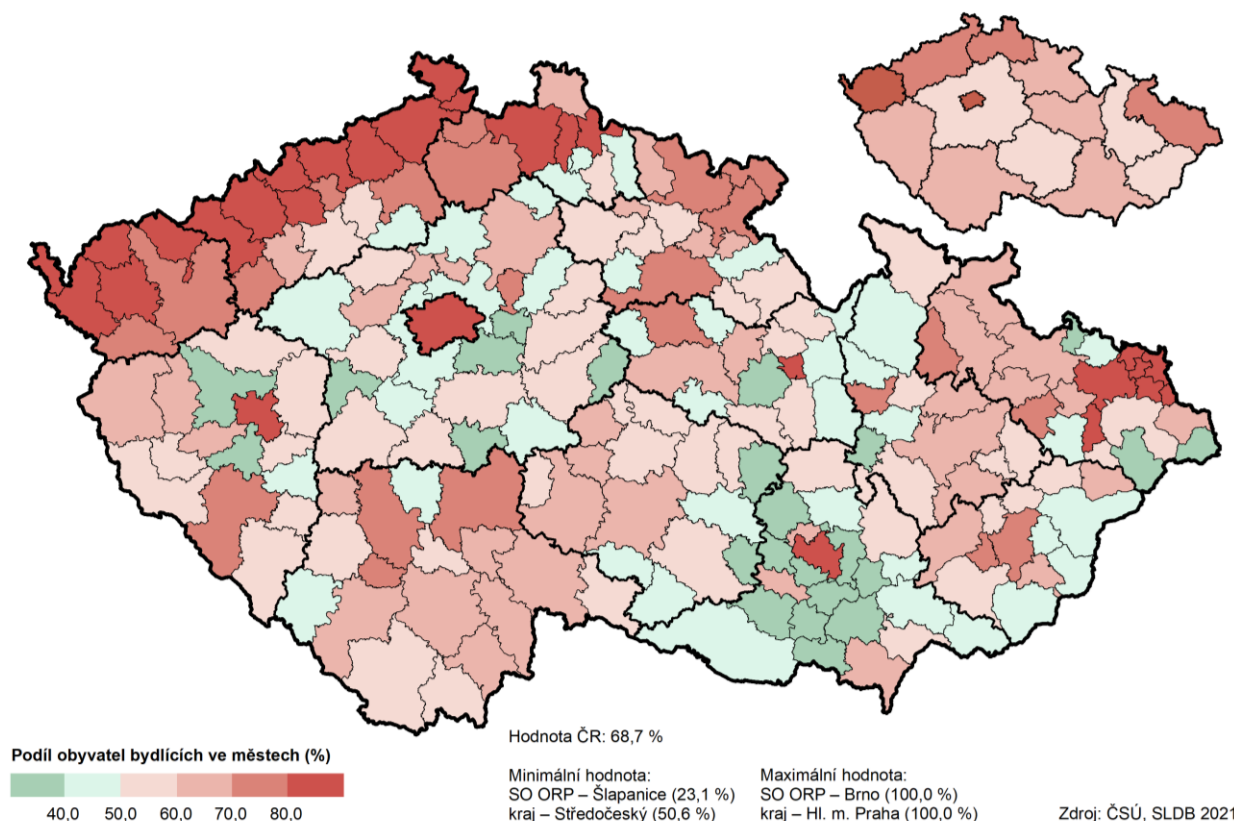

Tab. 2.2 Základní ukazatele sídelní struktury podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Kraj, SO ORP	Počet			Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Na 1 obec připadá			Podíl obyvatel žijících (%)	
	obyvatel	obcí			rozloha (km ²)	obyvatel	částí obcí	ve městech	v obci s rozšířenou působností
		celkem	z toho měst						
Pardubický kraj	510 037	451	38	112,9	10,0	1 130,9	2,2	61,4	47,5
Česká Třebová	17 363	5	1	217,8	15,9	3 472,6	2,0	85,6	85,6
Hlinsko	20 406	22	1	82,7	11,2	927,5	3,4	45,4	45,4
Holice	18 006	14	2	84,3	15,3	1 286,1	2,3	48,8	37,5
Chrudim	82 337	86	12	110,3	8,7	957,4	3,0	66,1	27,8
Králíky	8 114	5	1	51,2	31,7	1 622,8	5,4	47,8	47,8
Lanškroun	22 248	22	1	80,8	12,5	1 011,3	1,6	42,6	42,6
Litomyšl	26 268	35	1	77,9	9,6	750,5	1,8	38,2	38,2
Moravská Třebová	25 146	33	2	60,3	12,6	762,0	1,9	49,2	38,3
Pardubice	130 165	56	4	318,0	7,3	2 324,4	2,0	76,3	68,9
Polička	19 080	20	2	70,0	13,6	954,0	1,7	52,9	45,2
Přelouč	25 035	42	2	97,3	6,1	596,1	1,6	48,3	37,1
Svitavy	30 246	28	2	86,0	12,6	1 080,2	1,4	58,9	53,7
Ústí nad Orlicí	25 568	16	2	134,2	11,9	1 598,0	2,1	59,6	54,6
Vysoké Mýto	31 731	40	2	112,6	7,0	793,3	2,2	64,6	38,0
Žamberk	28 324	27	3	100,6	10,4	1 049,0	1,8	52,5	20,4

Na jednu obec Pardubického kraje připadalo průměrně 10 km², což znamenalo třetí nejnižší hodnotu mezi kraji a zároveň hodnotu pod republikovým průměrem (12,6 km²). Také **průměrný počet obyvatel na jednu obec** kraje byl ve srovnání s celorepublikovým průměrem nízký. Zatímco celorepublikově připadalo na jednu obec v průměru 1 681,7 obyvatel, v Pardubickém kraji připadalo na jednu obec v průměru 1 130,9 obyvatel (tj. třetí nejnižší hodnota mezi kraji při minimu 706,9 obyvatel na obec v Kraji Vysočina).

Městské obyvatelstvo ve správních obvodech ORP a krajích

Hustota zalidnění činila v Pardubickém kraji podle výsledků posledního cenzu 112,9 osob na km², což znamenalo pátou nejnižší hodnotu mezi kraji a zároveň hodnotu pod celorepublikovým průměrem (133,4 osob na km²). V rámci menších územních celků, kterými jsou například správní obvody obcí s rozšířenou působností, se tato hodnota pohybovala od 29,6 osob na km² v SO ORP Sušice po 1 731,3 osob na km² ve správním obvodu Brno, respektive po 2 622,8 osob na km², pokud mezi správní obvody započítáme i Prahu. Mezi správními obvody náležícími do Pardubického kraje se hustota zalidnění pohybovala od 51,2 osob na km² v SO ORP Králíky po 318,0 osob na km² v SO ORP Pardubice. Druhou nejnižší hodnotu mezi správními obvody v kraji evidujeme v SO ORP Moravská Třebová (60,3 osob na km²), naopak druhou nejvyšší v SO ORP Česká Třebová (217,8 osob na km²).

Z celkového počtu 6 258 obcí v České republice mělo statut města celkem 608 obcí (tj. 9,7 %). V těchto obcích žily k rozhodnému okamžiku Sčítání lidu 2021 dvě třetiny obyvatel ČR (68,7 %). Do Pardubického kraje spadalo 451 obcí, z toho 38 obcím patřil statut města (8,4 %). **Podíl obyvatel žijících v obcích se statutem města** činil v Pardubickém kraji 61,4 %, což znamenalo hodnotu pod celorepublikovým průměrem a zároveň pátou nejnižší hodnotu mezi kraji. V rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností v kraji se pohyboval podíl městského obyvatelstva od 38,2 % ve správním obvodu Litomyšl po 85,6 % ve správním obvodu Česká Třebová. Druhá nejnižší hodnota mezi správními obvody v kraji patřila SO ORP Lanškroun (42,6 %), naopak druhá nejvyšší hodnota SO ORP Pardubice (76,3 %).

Tab. 2.3 Obyvatelstvo podle druhu pobytu a velikostních skupin obcí

	Osoby s obvyklým pobytem celkem	v tom s pobytem		Osoby s registrovaným pobytem celkem	Rozdíl mezi počtem osob s obvyklým a registrovaným pobytem	
		obvyklým i registrovaným	jen obvyklým		celkem	%
Pardubický kraj	510 037	496 575	13 462	513 414	-3 377	-0,7
v tom obce s počtem obyvatel:						
do 199	13 899	12 737	1 162	14 114	-215	-1,5
200–499	55 195	51 292	3 903	56 148	-953	-1,7
500–999	68 535	64 483	4 052	70 192	-1 657	-2,4
1 000–1 999	64 801	60 323	4 478	65 654	-853	-1,3
2 000–4 999	49 526	46 040	3 486	50 160	-634	-1,3
5 000–9 999	78 427	73 195	5 232	78 870	-443	-0,6
10 000–19 999	67 162	63 155	4 007	67 503	-341	-0,5
20 000–49 999	22 873	20 817	2 056	22 721	152	0,7
50 000–99 999	89 619	81 699	7 920	88 052	1 567	1,8
100 000 a více	-	-	-	-	-	-

Tzv. **registrovaný pobyt**, který odpovídá pojmu trvalý nebo dlouhodobý pobyt, užívanému v rámci Sčítání lidu 2011 (zahrnuje trvalý pobyt občana ČR, trvalý pobyt cizince a různé druhy dlouhodobého pobytu cizince registrované v systémech Ministerstva vnitra), mělo v Pardubickém kraji k rozhodnému okamžiku sčítání 513 414 osob. Počet osob s registrovaným pobytem tak v Pardubickém kraji převyšoval nad počtem obvykle bydlících obyvatel (o 0,7 %). Tato situace platila také ve většině správních obvodů obcí s rozšířenou působností v kraji. Pouze ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Pardubice a Holic e evidujeme vyšší počet osob s obvyklým pobytem (o 1,7 %, respektive o 0,4 %). V ostatních správních obvodech kraje převažovaly osoby s registrovaným pobytem (největší převahu registrujeme v SO ORP Králíky (o 4,3 %)). Také ve většině krajů byl počet obvykle bydlících obyvatel nižší než počet osob s registrovaným pobytem. Obrácenou situaci evidujeme pouze v Praze, ve Středočeském kraji, v Jihomoravském kraji a v Plzeňském kraji (největší převahu osob s obvyklým pobytem měla Praha (o 3,2 %)). V rámci velikostních skupin obcí Pardubického kraje převažoval počet obvykle bydlících obyvatel nad počtem osob s registrovaným pobytem pouze v kategorii obcí s dvaceti tis. a více obyvateli (tj. výhradně ve městech Chrudim a Pardubice).

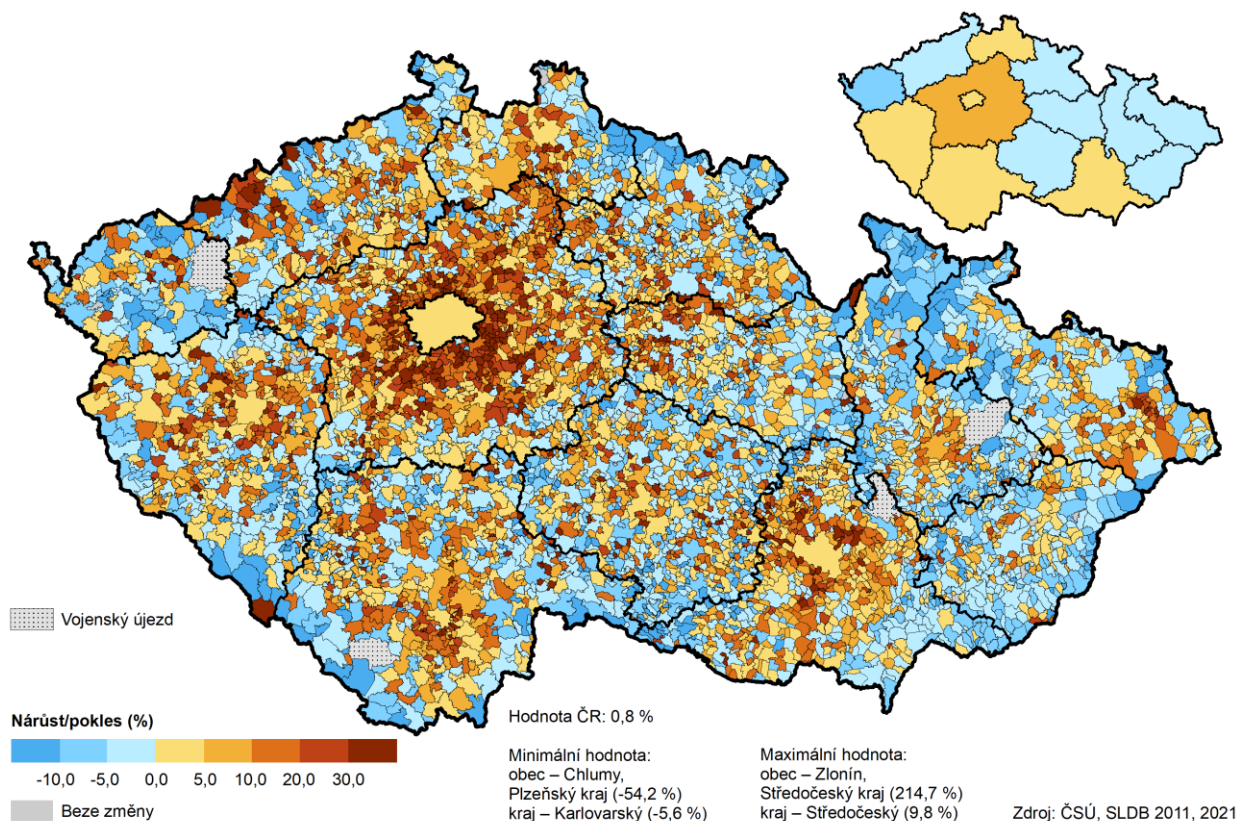
3. Obyvatelstvo

Údaj o počtu obyvatel ve výsledcích Sčítání lidu, domů a bytů 2021 zahrnuje (stejně jako při sčítání před deseti lety) všechny obvykle bydlící obyvatele. Místo **obvyklého pobytu** je definováno jako místo, kde osoba převážně pobývá, tráví dobu svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost (např. z důvodu rekreace, pracovních cest či pobytu ve zdravotnickém zařízení apod.) a kde je členem konkrétní domácnosti.

3.1 Věková struktura

K 26. 3. 2021 žilo na území Pardubického kraje 510 037 obvykle bydlících osob (252 946 mužů a 257 091 žen). Oproti předchozímu sčítání v roce 2011 se **počet obyvatel** kraje snížil o 1 590 osob (tj. o 0,3 %), což byl nejmenší pokles mezi kraji. Nejvyšší relativní úbytky počtu obyvatel zaznamenaly kraje Karlovarský (-5,6 %), Moravskoslezský (-3,6 %), Zlínský (-2,7 %) a Ústecký (-2,5 %). Ke zvýšení počtu obyvatel došlo v celkem šesti krajích republiky, relativně nejvíce ve Středočeském (+9,8 %), Jihomoravském (+ 2,9 %) a Hl. městě Praze (+2,6 %). Obyvatelstvo kraje představuje necelých 5 % populace České republiky, v mezikrajském srovnání se Pardubický kraj počtem obyvatel řadí na 11. místo. Tzv. registrovaný pobyt (viz též kap. 2) mělo v kraji k rozhodnému okamžiku sčítání 513 414 osob, tj. o 0,7 % více ve srovnání s počtem obyvatel s obvyklým pobytem.

Změna počtu obyvatel v obcích a krajích mezi sčítáním v roce 2011 a 2021

Přibližně třetina obyvatel kraje žije v **okrese** Pardubice, čtvrtina v okrese Ústí nad Orlicí, na Chrudimsku a Svitavsku má svůj obvyklý pobyt shodně pětina krajské populace. Nejlidnatějším správním obvodem ORP v kraji je Pardubicko, na jehož území žije čtvrtina obyvatel kraje, naopak na Králicku jsou to pouze necelá 2 %. Nejmenší obcí kraje z hlediska počtu obyvatel je Želivsko v okrese Svitavy (37 obyvatel), největší pak krajské město Pardubice (89 619 obyvatel, tj. 17,6 % z celkového počtu obyvatel kraje).

V kraji žilo podle výsledků sčítání celkem 82,8 tis. dětí do 15 let (o 7,7 tis. více než při minulém sčítání), které tvořily 16,2 % populace kraje. V mezikrajském srovnání šlo o třetí nejvyšší podíl s maximem ve Středočeském (17,9 %) a minimem v Karlovarském kraji a Hl. městě Praze (shodně 15,3 %). Osob v tzv. produktivním **věku**

(15–64 let) se v kraji sečetlo celkem 319,8 tis. (o téměř 33 tis. méně než před deseti lety), tj. 62,7 % z celkového počtu obyvatel kraje (čtvrtý nejnižší podíl mezi kraji). O 25 tis. na 107,5 tis. osob vzrostl od posledního sčítání počet obyvatel v nejstarší věkové kategorii nad 65 let, kteří se na populaci kraje podíleli 21,1 % (sedmý nejvyšší podíl mezi kraji). Více než pětinu populace představovali senioři již ve dvanácti krajích republiky, méně než 20% zastoupení měly osoby 65leté a starší pouze v Hl. městě Praze a Středočeském kraji (18,4 %, resp. 18,8 %).

Tab. 3.1.1 Obyvatelstvo podle věku a okresů

Kraj, okresy	Obyvatelstvo celkem	v tom ve věku (%)								
		0–9	10–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70–79	80 a více
Pardubický kraj	510 037	10,6	10,4	10,2	12,6	16,3	12,8	12,7	9,9	4,5
Chrudim	102 743	10,6	10,3	10,0	12,3	15,9	12,9	13,4	10,1	4,6
Pardubice	173 206	10,7	9,9	10,6	13,8	16,6	12,4	12,0	9,4	4,6
Svitavy	100 740	10,4	10,7	10,1	11,8	16,3	13,1	13,1	10,3	4,2
Ústí nad Orlicí	133 348	10,7	10,9	9,9	11,8	16,5	13,0	12,6	10,3	4,3

Z pohledu podrobnějších věkových skupin byly v kraji podle dat sčítání nejvíce zastoupeny osoby ve věku 40–49 let (83,4 tis. osob, tj. 16,3 %), tedy silné populační ročníky narozené v 70. letech 20. století. Druhou nejpočetnější skupinu představovali s 12,8% (65,3 tis. osob) zastoupením obyvatelé ve věku 50–59 let. Z hlediska jednoletých věkových kategorií tvořili početně největší skupinu muži a ženy ve věku 45 let (9,2 tis. osob, tj. 1,8 % obyvatel kraje).

V úhrnu obyvatelstva mají mírnou převahu **ženy**, podle dat sčítání se na celkovém počtu obyvatel kraje podílely 50,4 %, což představovalo čtvrtý nejnižší podíl v mezikrajském srovnání při 50,7% republikovém průměru. Na úrovni jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností měly ženy nejvyšší zastoupení na Svitavsku (51,2 %) a Českořebovsku (51,0 %), méně než polovinu z celkového počtu obyvatel představovaly na Žambersku (49,9 %). Poměr mužů a žen v populaci se mění s věkem; pro mladší věkové skupiny je typická početní převaha mužů, ve starších věcích již početně převládají ženy. Podle dat sčítání představovali muži 51,3 % z celkového počtu obyvatel ve věku 0–14 let, 51,5 % populace ve věku 15–64 let a 42,7 % v kategorii 65 let a více.

Tab. 3.1.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

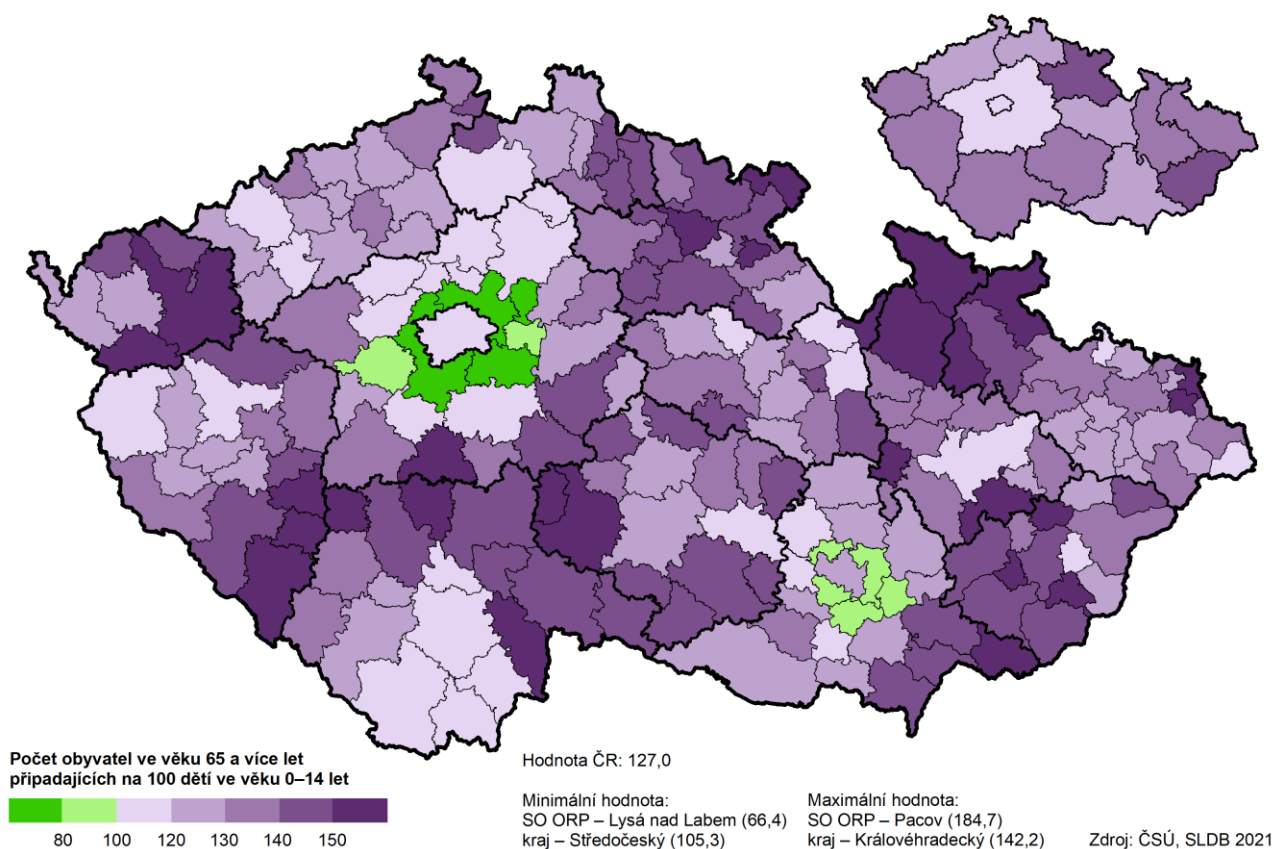
Kraj, SO ORP	Obyvatelstvo celkem	z toho ženy (%)	Z celku podle věku (%)			Index stáří ¹⁾	Průměrný věk (roky)	
			0–14	15–64	65 a více		muži	ženy
Pardubický kraj	510 037	50,4	16,2	62,7	21,1	129,9	41,4	44,4
Česká Třebová	17 363	51,0	15,2	62,5	22,3	146,1	42,4	45,3
Hlinsko	20 406	50,2	15,7	61,9	22,4	142,6	42,1	45,1
Holice	18 006	50,4	17,6	61,9	20,6	117,0	40,9	43,9
Chrudim	82 337	50,3	16,1	62,2	21,6	134,0	41,7	44,7
Králíky	8 114	50,9	15,5	61,1	23,3	150,2	42,9	45,3
Lanškroun	22 248	50,6	17,0	62,7	20,2	118,9	40,9	43,6
Litomyšl	26 268	50,4	16,8	62,7	20,5	121,6	41,3	43,6
Moravská Třebová	25 146	50,3	15,3	62,4	22,4	146,4	42,4	45,5
Pardubice	130 165	50,4	16,1	63,8	20,1	124,7	40,9	44,0
Polička	19 080	50,6	16,4	62,6	21,1	128,8	41,4	44,4
Přelouč	25 035	50,1	16,0	62,4	21,5	134,2	42,0	44,6
Svitavy	30 246	51,2	15,9	62,6	21,6	136,2	41,9	44,6
Ústí nad Orlicí	25 568	50,5	16,3	61,7	22,0	134,9	41,5	44,9
Vysoké Mýto	31 731	50,1	16,4	62,3	21,3	129,5	41,4	44,5
Žamberk	28 324	49,9	17,2	62,6	20,2	117,7	41,1	43,4

¹⁾ počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0–14 let

Průměrný věk obyvatel kraje dosáhl 42,9 let, mužům bylo v průměru 41,4 roku a ženám 44,4 roku. Oproti minulému sčítání vzrostl průměrný věk obyvatel kraje o 1,9 roku. V mezikrajském srovnání bylo obyvatelstvo Pardubického kraje šesté nejmladší, republikový průměr činil 42,7 let.

Na 100 dětí do 15 let připadalo v kraji 129,9 seniorů nad 65 let (přitom při sčítání před deseti lety to bylo 109,6 seniorů), **index stáří** žen činil 152,8 a index stáří mužů 108,1. Za celou Českou republiku dosáhl index stáří hodnoty 127,0. Mezi patnácti správními obvody obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje mělo podle dat sčítání nejpriznivější věkovou strukturu obyvatel Holicko (index stáří 117,0), Žambersko (117,7) a Lanškrounsko (118,9). Tyto správní obvody se vyznačují v rámci kraje nejvyšším zastoupením dětské složky populace na straně jedné a nízkými podíly nejstarší věkové kategorie na straně druhé. Méně příznivým věkovým složením obyvatel se vyznačovaly správní obvody Králíky (150,2), Moravská Třebová (146,4) a Česká Třebová (146,1). Jedinými regiony ČR, kde byl při sčítání počet dětí vyšší než počet seniorů, jsou správní obvody v okolí Prahy a Brna.

Index stáří ve správních obvodech ORP a krajích

3.2 Rodinný stav

Data sčítání potvrdila dlouhodobé trendy změn ve skladbě obyvatel podle rodinného stavu, tedy pokračující zvyšování absolutního i relativního zastoupení svobodných a rozvedených osob v populaci; naopak počet i podíl osob vdaných/ženatých, mírně i ovdovělých, klesá. V populaci Pardubického kraje (mezi obyvateli 15letými a staršími, u nichž byl rodinný stav zjištěn) bylo 30,3 % osob **svobodných** (pátý nejnižší podíl v mezikrajském srovnání, republikový průměr dosáhl 32,1 %). Podíl svobodných mužů (35,9 % z těch, kteří svůj rodinný stav při sčítání uvedli) byl o jedenáct procentních bodů vyšší než podíl svobodných žen (24,9 %). Rozdíl v zastoupení svobodných mezi pohlavími o zhruba deset procentních bodů přetrvává dlouhodobě.

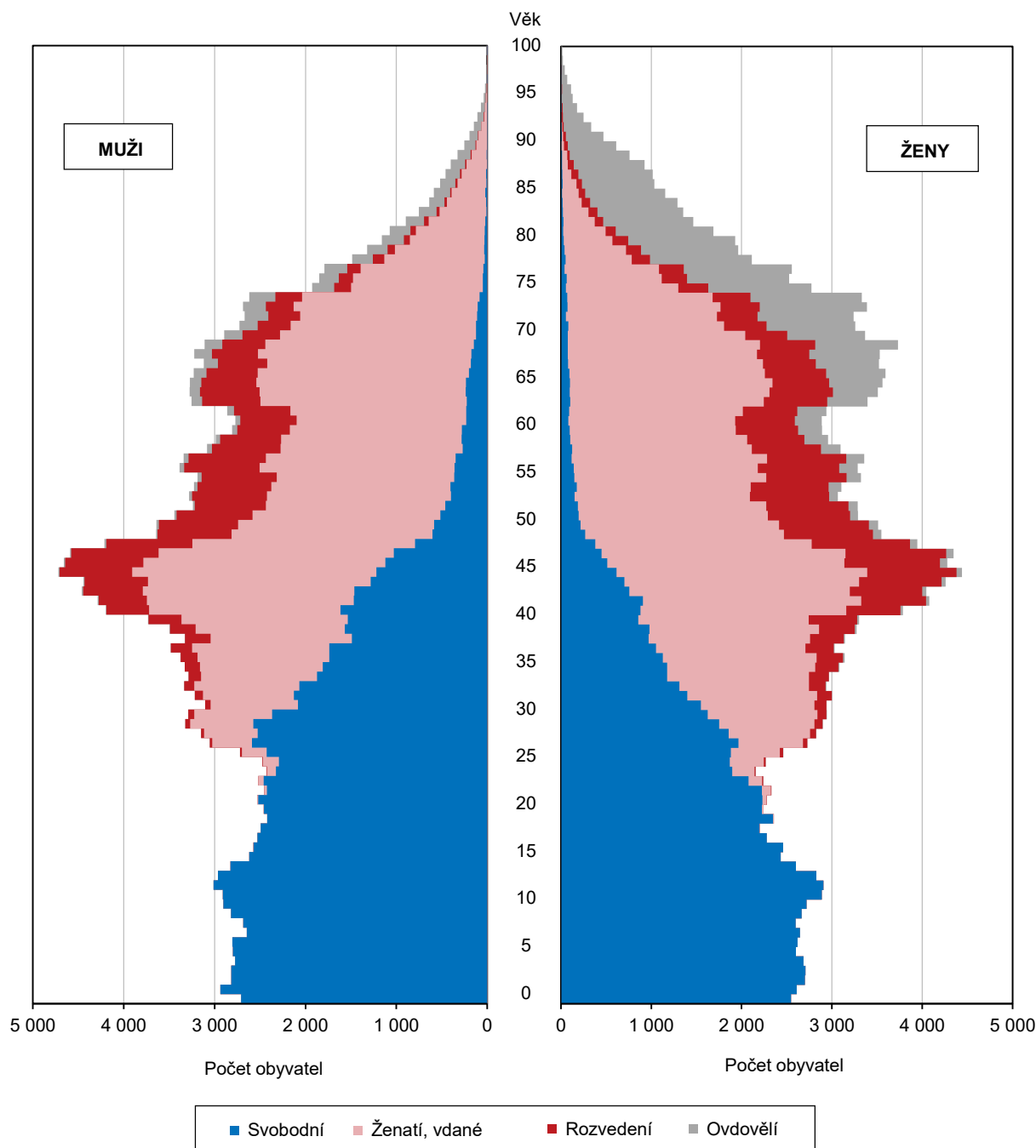
Největší skupinu obyvatel v kraji z hlediska rodinného stavu tvořily s podílem 47,8 % osoby ve stavu manželském. Mezi kraji republiky šlo o třetí nejvyšší podíl při 45,6% republikovém průměru. Oproti minulému sčítání se počet **ženatých/vdaných** osob v populaci Pardubického kraje snížil o 9,7 %. Ženatých mužů bylo 48,8 % z celkového počtu mužů, kteří svůj rodinný stav při sčítání uvedli, podíl vdaných žen dosáhl 46,9 %.

Rozvedení představovali 13,3 % patnáctiletých a starších (12,2 % mezi muži a 14,4 % mezi ženami), což byl v mezikrajském srovnání čtvrtý nejnižší podíl. Vyšší podíl rozvedených mezi ženami než mezi muži je dlouhodobým trendem, přičemž jedním z podstatných důvodů je fakt, že muži častěji než ženy uzavírají po rozvodu další manželství.

Podíl **ovdovělých** podle dat sčítání dosáhl 8,5 % z celkového počtu obyvatel ve věku 15 a více let, což byla hodnota uprostřed žebříčku krajů při mírně nižším republikovém průměru (8,2 %). V souvislosti s delší střední délkou života žen a vyšší úmrtností mužů je zastoupení ovdovělých mezi ženami dlouhodobě výrazně vyšší (13,8 % při sčítání 2021) než mezi muži (3,1 %).

V **registrovaném partnerství** žilo v kraji v době sčítání 154 osob (87 mužů a 67 žen). U dalších 53 osob pak došlo k zániku registrovaného partnerství rozhodnutím soudu či úmrtím partnera.

Graf 3.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a rodinného stavu

Z hlediska **rodinného stavu** se od předchozího sčítání v roce 2011 nejvýrazněji proměnilo složení obyvatel ve **věku 30 až 49 let**, u nichž nejvíce vzrostly podíly svobodných a zároveň nejvíce poklesly podíly osob vdaných/ženatých (důsledek snížení intenzity sňatečnosti a odkládání vstupu do manželství do pozdějšího věku). Vdané ženy tvořily v roce 2021 nejpočetnější skupinu poprvé až ve věkové skupině 35–39 let (v mladších věcích převažovaly ženy svobodné), ženatí muži až ve skupině 40–49 let. Rozvedení muži i ženy měli nejvyšší zastoupení ve věkové skupině 50–59 let, ve vyšších věcích se podíl rozvedených snižuje, přičemž podíl žen zůstává mírně vyšší.

Zaměříme-li se v úhrnu na **věkovou skupinu seniorů** (65 a více let), pak mezi muži jednoznačně dominovali ženatí (71,9 %) nad ovdovělými (12,0 %). Podíly vdaných a ovdovělých žen seniorek se podle dat posledního sčítání sblížily a díky postupně se snižující nadúmrtnosti mužů byl podíl žen žijících v manželství vyšší než podíl žen ovdovělých (43,5 %, resp. 42,1 %). V rámci pětiletých věkových skupin převažovaly mezi ženami ovdovělé od věkové skupiny 75–79 let, u mužů bylo více ovdovělých než ženatých až od věkové skupiny 90–94 let.

Tab. 3.2.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, rodinného stavu a věku

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Muži	z toho podle rodinného stavu (%)				Ženy	z toho podle rodinného stavu (%)			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Celkem ve věku 15 let a více	210 518	35,9	48,8	12,2	3,1	216 763	24,9	46,9	14,4	13,8
v tom ve věku:										
15–19 let	12 653	100,0	0,0	-	-	11 742	99,9	0,1	-	-
20–24 let	12 468	98,3	1,6	0,1	-	11 297	94,7	5,0	0,3	-
25–29 let	14 834	84,2	14,7	1,0	0,0	13 270	70,6	27,2	2,0	0,1
30–34 let	16 357	64,7	32,3	2,9	0,0	14 877	47,7	46,7	5,4	0,2
35–39 let	17 143	49,0	44,1	6,8	0,1	15 751	33,8	55,2	10,4	0,5
40–49 let	43 201	28,2	54,9	16,5	0,3	40 163	15,8	60,7	22,0	1,4
50–59 let	32 963	12,2	62,0	24,5	1,2	32 372	4,8	63,6	26,7	4,9
60–69 let	31 024	6,9	70,3	18,8	4,0	33 629	2,7	61,8	19,2	16,3
70 let a více	29 875	3,1	71,8	9,3	15,8	43 662	1,9	36,6	10,4	51,1

Z pohledu **správních obvodů ORP** v kraji byl nejvyšší podíl svobodných na obyvatelstvu 15letém a starším zjištěn na Lanškrounsku. Nejvyšší zastoupení osob ženatých, resp. vdaných vykazovalo Litomyšlsko, Holicko, Poličsko a Žamberk, tedy oblasti charakteristické vysokým podílem věřících osob v populaci. Nejvyšší podíly rozvedených byly zjištěny na Českoříbovsku, Pardubicku a Svitavsku.

3.3 Plodnost žen

Data ze sčítání lidu přinášejí také pohled na **strukturu žen** starších 15 let **podle počtu narozených dětí**. V Pardubickém kraji bylo v roce 2021 sečteno téměř 217 tisíc žen ve věku 15 a více let. Na otázku týkající se počtu narozených dětí odpovědělo 212,4 tis. žen a uvedlo celkový počet živě narozených dětí 354,7 tisíc. Na 1 000 žen starších 15 let tak v kraji připadalo 1 670 dětí, což byla po Kraji Vysočina a Zlínském kraji třetí nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání při republikovém průměru 1 570 dětí. Na 1 000 žen s dětmi připadalo v průměru 2 097 dětí (v celé ČR to bylo 2 026 dětí).

Mezi ženami patnáctiletými a staršími se zjištěným počtem dětí byly v kraji nejvíce zastoupeny ženy se dvěma dětmi, 45,6% podíl byl mezi všemi kraji druhý nejvyšší. Přibližně pětina žen byla bezdětných (pátá nejnižší hodnota mezi kraji), 15,9 % žen mělo jedno dítě (třetí nejnižší podíl v mezikrajském srovnání) a 18,1 % představovaly ženy se třemi a více dětmi (třetí nejvyšší podíl mezi kraji).

V mladších **věkových skupinách** převažovaly bezdětné ženy, jejichž podíl s věkem přirozeně klesal. Zatímco ve věku 20–24 let bylo bezdětných 87,0 % žen, v následující věkové skupině 25–29 let to bylo již pouze

necelých 60 % žen. Poměr žen bez dětí a žen s dětmi se obrací ve věkové skupině 30–34 let, kdy již téměř 72 % žen v tomto věku mělo alespoň jedno dítě. Při hodnocení počtu dětí připadajících na 1 000 žen je třeba mít na paměti, že ženy v nižších věkových skupinách ještě neukončily své reprodukční období či ho ještě vůbec nezahájily. Podle výsledků sčítání připadalo nejvíce živě narozených dětí na 1 000 žen ve věkové skupině 60–69 let (2 144 dětí na 1 000 žen).

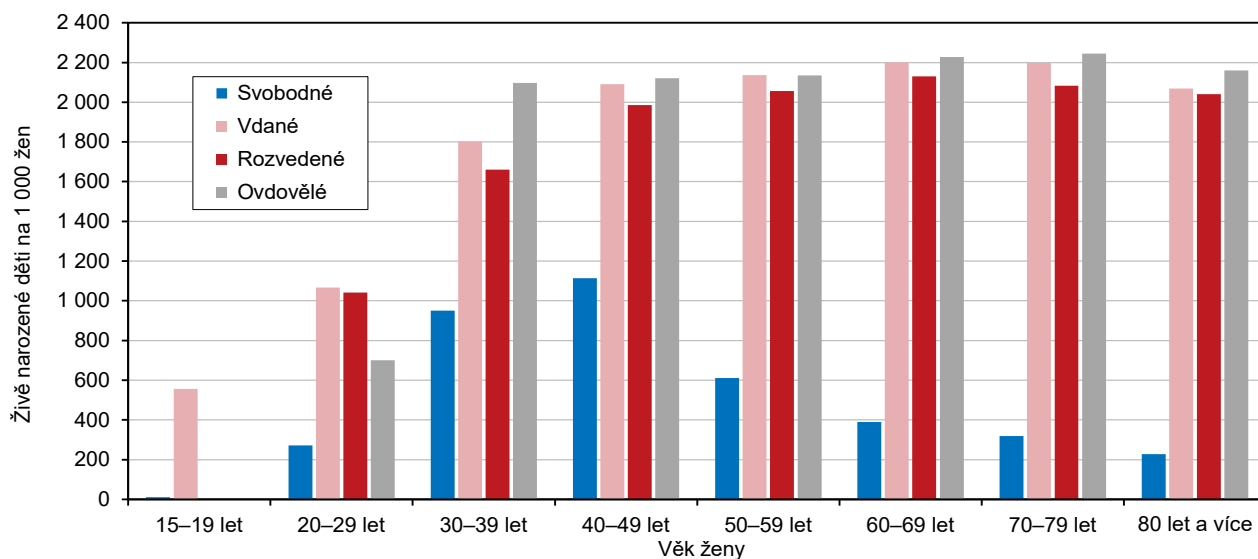
Tab. 3.3.1 Ženy podle počtu živě narozených dětí a věku

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho s počtem živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4	5 a více	
Ženy ve věku 15 let a více	216 763	20,4	15,9	45,6	14,2	2,8	1,0	1 670
v tom ve věku:								
15–19 let	11 742	98,9	1,0	0,1	0,0	-	-	12
20–24 let	11 297	87,0	9,5	2,8	0,5	0,1	0,0	172
25–29 let	13 270	57,2	26,9	13,2	2,0	0,4	0,2	621
30–34 let	14 877	28,4	30,2	34,0	5,9	1,0	0,4	1 223
35–39 let	15 751	15,3	22,2	48,5	11,1	2,0	0,8	1 653
40–44 let	19 546	9,5	18,6	53,9	14,2	2,6	1,1	1 860
45–49 let	20 617	6,9	16,8	56,1	15,4	3,4	1,3	1 963
50–59 let	32 372	5,2	15,1	57,3	17,3	3,5	1,5	2 041
60–69 let	33 629	4,0	11,2	58,3	21,4	3,8	1,3	2 144
70 let a více	43 662	4,0	13,6	55,1	21,3	4,5	1,5	2 142

Z hlediska **rodinného stavu** se většina všech dětí narodila ženám vdaným (57,5 %), ke kterým je třeba přičíst i část dětí rozvedených a ovdovělých žen, kterým se zpravidla děti narodily také v manželství. Tři pětiny vdaných žen měly dvě děti, tři a více dětí měla pětina vdaných žen. Na 1 000 vdaných žen připadalo 2 049 živě narozených dětí. Podíl dětí narozených matkám, které byly v okamžiku sčítání svobodné, představoval pouze 7,2 % z celkového počtu narozených dětí. Mezi svobodnými ženami jednoznačně dominovaly ženy bezdětné s podílem 69,5 %, jedno dítě měla necelá pětina svobodných žen, dvě děti pak desetina svobodných. Na 1 000 svobodných žen připadalo v okamžiku sčítání 482 dětí (ve věku 40 až 49 let 1 114, v kategorii osmdesátiletých a starších 228). Podíly dětí narozených rozvedeným a ovdovělým ženám byly obdobné (17,2 %, resp. 17,9 %). Také mezi rozvedenými a ovdovělými ženami tvořily nadpoloviční většinu ženy se dvěma dětmi, podíl žen se třemi a více dětmi dosáhl u rozvedených 23 %, u ovdovělých byl téměř 30%. Na 1 000 rozvedených žen připadalo 2 012 živě narozených dětí, na 1 000 ovdovělých žen pak 2 201 dětí.

Graf 3.2 Počet dětí na 1 000 žen podle rodinného stavu a věku žen

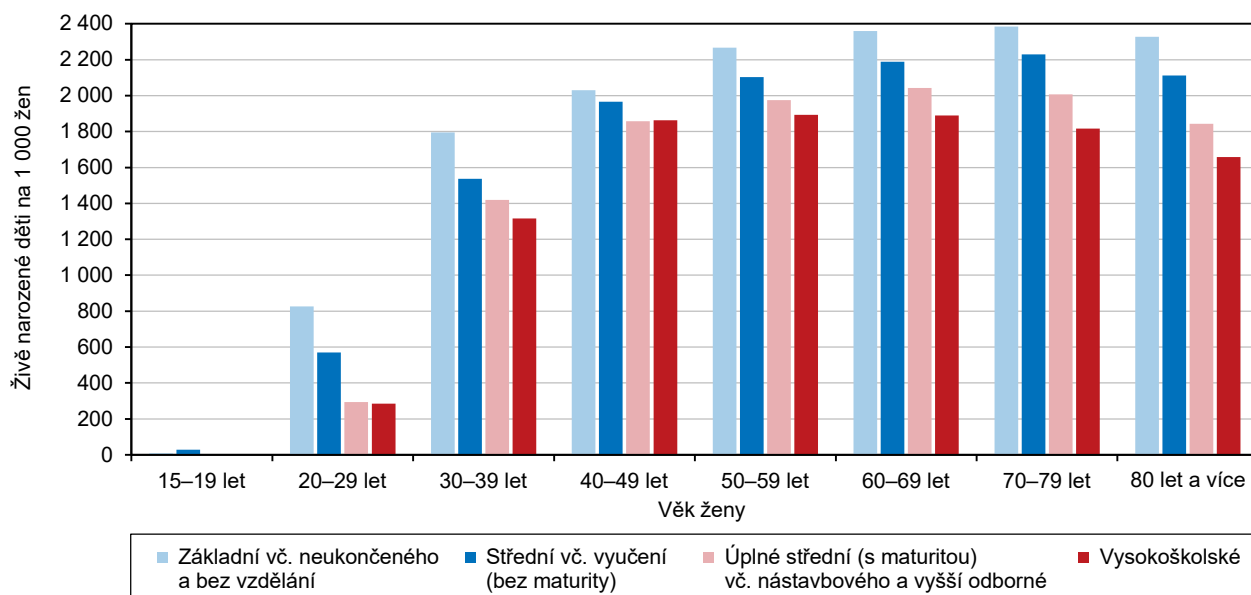
Tab. 3.3.2 Ženy podle počtu živě narozených dětí a nejvyššího dosaženého vzdělání

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Ženy ve věku 15 let a více	z toho s počtem živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4	5 a více	
Celkem¹⁾	216 763	20,4	15,9	45,6	14,2	2,8	1,0	1 670
v tom podle vzdělání:								
bez vzdělání	1 233	46,4	9,5	20,4	14,2	4,0	5,4	1 434
základní vč. neukončeného	32 168	37,8	9,0	29,5	16,4	5,0	2,2	1 502
střední vč. vyučení (bez maturity) úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	64 808	9,9	15,1	51,6	18,7	3,6	1,1	1 948
73 018	19,3	17,5	49,4	11,7	1,7	0,5	1 606	
vyšší odborné, konzervatoř	4 946	25,4	22,6	41,2	9,0	1,5	0,4	1 399
vysokoškolské	31 558	25,3	20,1	43,6	9,3	1,3	0,4	1 424
nezjištěno	9 032	x	x	x	x	x	x	1 936

¹⁾ podíly vypočteny z hodnot včetně žen s nezjištěným vzděláním

Na základě výsledků sčítání je možné porovnat také údaje o počtu živě narozených dětí podle **vzdělanostní struktury** žen. Je patrné, že ženy s vyšším vzděláním měly v průměru méně dětí. Nejnižší úroveň plodnosti byla zjištěna u žen s vyšším odborným vzděláním či konzervatoří (1 399 dětí na 1 000 žen) a u vysokoškolaček (1 424 dětí na 1 000 žen), nejvyšší pak u žen se středním vzděláním bez maturity vč. vyučených (1 948 živě narozených dětí na 1 000 žen starších 15 let). Bezdětné ženy jsou nadprůměrně zastoupeny mezi ženami bez vzdělání a u žen se základním vzděláním vč. neukončeného (46,4 %, resp. 37,8 %), naopak mezi ženami se středním vzděláním bez maturity (vč. vyučených) byla bezdětných pouze desetina. Téměř desetina žen bez vzdělání měla čtyři a více dětí. Ekonomické aktivity žen je věnována pozornost v kapitole 4.5.

Graf 3.3 Počet dětí na 1 000 žen podle nejvyššího dosaženého vzdělání a věku žen

3.4 Státní občanství

Obyvatel s cizím **státním občanstvím** se v kraji sečetlo 15,7 tis., představovali tak 3,1 % krajské populace (sedmý nejnižší podíl v mezikrajském srovnání při 4,7% průměru za ČR) a 3,2 % z celkového počtu cizinců žijících v České republice. Cizí státní příslušníci v kraji nejčastěji uváděli státní občanství Ukrajiny (5,5 tis. osob), Slovenska (3,3 tis.), Vietnamu (1,5 tis.) a Mongolska (1,0 tis., tj. 11 % všech Mongolů pobývajících v ČR). Obyvatelé s cizím státním občanstvím ze zemí EU tvořili 1,1 % krajské populace (a 36,5 % všech cizinců v kraji při 32,8% republikovém průměru), cizinci z ostatních evropských zemí představovali 1,3 % a občané ze zemí mimo Evropu 0,6 %.

Tab. 3.4.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a státního občanství^{*)}

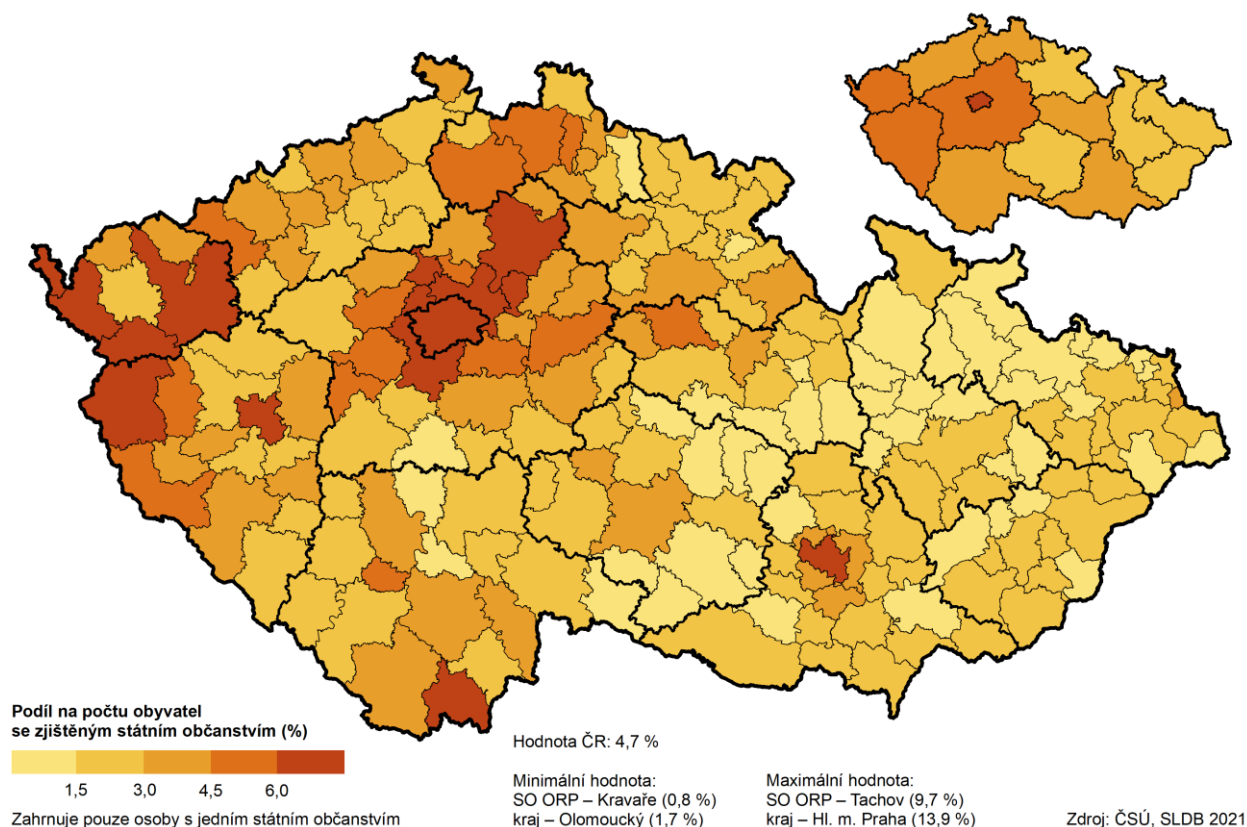
	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	510 037	49,6	50,4	16,2	62,7	21,1
z toho podle státního občanství:						
Česká republika	493 471	49,3	50,7	16,4	61,9	21,7
cizí státní občanství	15 722	58,1	41,9	10,0	86,6	3,4
země EU mimo ČR	5 746	56,5	43,5	7,2	86,5	6,2
z toho:						
Bulharsko	671	66,2	33,8	6,7	91,1	2,2
Francie	25	68,0	32,0	-	84,0	16,0
Chorvatsko	27	55,6	44,4	-	77,8	22,2
Itálie	46	95,7	4,3	-	80,4	19,6
Maďarsko	197	66,5	33,5	8,1	90,4	1,5
Německo	83	68,7	31,3	2,4	56,6	41,0
Nizozemsko	34	73,5	26,5	-	91,2	8,8
Polsko	661	41,8	58,2	3,0	72,6	24,4
Rakousko	22	68,2	31,8	4,5	31,8	63,6
Rumunsko	600	72,2	27,8	6,8	92,7	0,5
Slovensko	3 313	52,6	47,4	8,7	88,4	2,9
ostatní evropské země	6 682	60,7	39,3	7,6	90,5	1,9
z toho:						
Bělorusko	162	56,8	43,2	6,8	90,7	2,5
Moldavsko	164	65,2	34,8	8,5	90,2	1,2
Rusko	224	45,5	54,5	6,3	87,5	6,3
Srbsko	282	69,1	30,9	2,5	96,8	0,7
Ukrajina	5 526	59,8	40,2	8,0	90,4	1,6
Velká Británie a Severní Irsko	104	87,5	12,5	3,8	87,5	8,7
země mimo Evropu	3 294	55,9	44,1	19,5	78,9	1,6
z toho:						
Čína	80	56,3	43,8	17,5	80,0	2,5
Indie	95	88,4	11,6	3,2	96,8	-
Japonsko	38	65,8	34,2	10,5	89,5	-
Kazachstán	44	47,7	52,3	6,8	88,6	4,5
Mongolsko	951	48,4	51,6	21,1	78,8	0,1
Nepál	21	76,2	23,8	4,8	95,2	-
Spojené státy americké	51	66,7	33,3	3,9	70,6	25,5
Vietnam	1 482	54,7	45,3	26,1	72,4	1,5
nezjištěno	842	63,8	36,2	11,8	84,4	3,8

^{*)} Osoby s dvojným nebo vícenásobným státním občanstvím se zařazují do jednoho státního občanství podle pořadí Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu.

Mezi cizinci v kraji převažovali s 58,1% podílem muži, průměr za celou ČR činil 54,7 %. Ženy tvořily většinu pouze u několika státních občanství, např. u občanů Polska, Ruska, Kazachstánu či Mongolska. Pro **věkovou strukturu** cizinců je charakteristické výrazné zastoupení osob v produktivním věku (86,6 %), desetinu všech cizinců v kraji představovaly děti do 15 let a pouhá 3,4 % osoby nad 65 let. Nadprůměrným zastoupením dětské složky obyvatelstva se vyznačovali občané Vietnamu (26,1 %) a Mongolska (21,1 %).

Cizinci, kteří měli v době sčítání obvyklé bydliště v Pardubickém kraji, žili především v krajském městě a jeho okolí. V okrese Pardubice bylo sečteno 56,4 % všech cizinců v kraji, ve správním obvodu ORP Pardubice mělo obvyklý pobyt 46,4 % cizinců a v samotném krajském městě Pardubice žilo téměř 40 % z celkového počtu cizinců v kraji. V souvislosti s možnostmi pracovního uplatnění byl **nejvyšší podíl cizinců** na obyvatelstvu zjištěn v SO ORP Pardubice (5,6 %) a Přelouč (4,5 %), nejnižší na Moravskotřebovsku (1,1 %), Hlinceku, Poličsku a Svitavsku (shodně 1,3 %).

Obyvatelstvo s cizím státním občanstvím ve správních obvodech ORP a krajích

3.5 Národnost, mateřský jazyk

Odpověď na otázku týkající se **národnosti**, ke které se obyvatelé hlásí, byla dobrovolná. Bez odpovědi ponechala tuto otázku třetina obyvatel kraje. Národnost je možné hodnotit ze dvou různých pohledů – osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech nebo jsou samostatně hodnoceny pouze osoby s jednou národností. V této kapitole byl použit první zmiňovaný (obecně preferovaný) přístup. K české, moravské a slezské národnosti se v Pardubickém kraji přihlásilo více než 90 % osob, které otázku národnosti zodpověděly. Z ostatních národností byla nejčastěji uvedena národnost slovenská (1,5% podíl) a ukrajinská (0,9% podíl).

Tab. 3.5.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a národnosti

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	510 037	49,6	50,4	16,2	62,7	21,1
z toho národnost ¹⁾ :						
česká	325 534	48,5	51,5	14,8	61,5	23,7
moravská	5 993	54,1	45,9	9,1	65,0	25,9
slovenská	4 938	46,9	53,1	8,8	64,8	26,4
ukrajinská	3 029	53,6	46,4	8,9	88,7	2,3
vietnamská	1 031	53,0	47,0	25,2	73,1	1,6
romská	968	50,1	49,9	22,4	72,2	5,4
polská	568	34,0	66,0	5,3	54,9	39,8
německá	430	61,6	38,4	8,4	53,3	38,4
ruská	388	46,9	53,1	7,0	82,5	10,6
maďarská	323	54,8	45,2	6,5	64,4	29,1
slezská	112	71,4	28,6	9,8	80,4	9,8
čínská	43	60,5	39,5	20,9	76,7	2,3

¹⁾ Osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech.

Nadprůměrné zastoupení osob hlásících se k moravské národnosti bylo zjištěno na Moravskotřebovsku (15,3 % obyvatel tohoto správního obvodu) a na Svitavsku (5,5 %), tedy v oblastech kraje sousedících s moravskými kraji. Ke slovenské národnosti se nejčastěji hlásili obyvatelé Pardubicka (2,2 %) a Králicka (2,1 %).

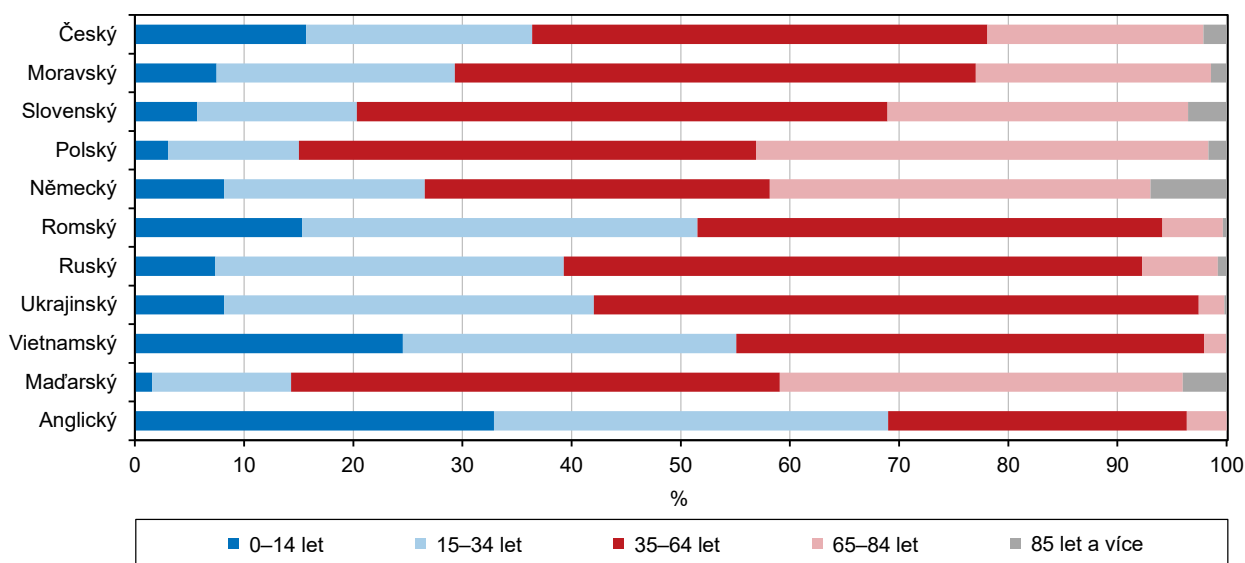
Tab. 3.5.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a mateřského jazyka

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	510 037	49,6	50,4	16,2	62,7	21,1
z toho mateřský jazyk ¹⁾ :						
český	462 044	49,0	51,0	15,7	62,4	21,9
slovenský	7 335	46,3	53,7	5,7	63,2	31,1
ukrajinský	4 215	53,0	47,0	8,2	89,3	2,6
ruský	1 965	50,1	49,9	7,4	84,9	7,7
vietnamský	1 496	54,2	45,8	24,5	73,4	2,1
romský	1 430	52,0	48,0	15,3	78,8	5,9
polský	958	35,7	64,3	3,0	53,9	43,1
anglický	684	63,3	36,7	32,9	63,5	3,7
německý	674	54,6	45,4	8,2	50,0	41,8
maďarský	447	46,8	53,2	1,6	57,5	40,9
moravský	348	58,3	41,7	7,5	69,5	23,0
čínský	82	58,5	41,5	18,3	80,5	1,2
slezský	3	100,0	-	-	100,0	-

¹⁾ Osoby, které uvedly dva mateřské jazyky, jsou započteny v obou mateřských jazycích.

Dotaz na **mateřský jazyk** nepatřil k dobrovolným otázkám, bez odpovědi však tuto otázku ponechalo v Pardubickém kraji 32,3 tis. obyvatel (tj. 6,3 % z celkového počtu). Téměř 97 % (ze zjištěných hodnot) obyvatel kraje uvedlo jako svůj mateřský jazyk češtinu (samostatně nebo v kombinaci s dalším jazykem), moravský jazyk deklarovalo 0,1 % osob. Ze zahraničních mateřských jazyků byla nejčastěji udávána slovenština (1,5 %), druhým nejčastěji uváděným zahraničním jazykem byla ukrajinština (0,9 %). Romský jazyk uvedlo 1,4 tis. osob (tj. 0,3 %). Uvedené zastoupení je většinou srovnatelné s rozdělením populace dle národnosti.

Graf 3.4 Obyvatelstvo podle vybraného mateřského jazyka a věku^{*)}

^{*)} zahrnuje osoby s jedním nebo dvěma mateřskými jazyky

3.6 Vztah k náboženské víře

Také zodpovězení otázky na vztah k náboženské víře bylo (obdobně jako v případě národnosti) dobrovolné a v odpovědi mohli lidé deklarovat, zda jsou věřící a slovním zápisem uvést náboženský směr, hnutí, církev nebo společnost, ke které se hlásí, nebo zda jsou bez náboženské víry. K otázce **náboženské víry** se vyjádřilo 69,0 % obyvatel kraje (o 14 procentních bodů více než při sčítání v roce 2011). Z 352,1 tis. osob, které otázku víry zodpověděly, se 17,5 % označilo za věřící hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru (18,7 % v celé ČR), 11,9 % obyvatel kraje se přiřadilo k věřícím nehlásícím se k církvi, náboženské společnosti či směru (13,0 % v ČR) a 70,6 % osob uvedlo, že je bez náboženské víry (sedmý nejvyšší podíl mezi kraji při republikovém průměru 68,3 %).

Tab. 3.6.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a náboženské víry

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	510 037	49,6	50,4	16,2	62,7	21,1
v tom podle vztahu k náboženské víře:						
věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	61 583	44,3	55,7	10,2	51,2	38,6
věřící – nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	41 788	44,9	55,1	7,7	67,0	25,3
bez náboženské víry	248 712	51,1	48,9	17,0	66,0	16,9
neuvedeno	157 954	50,6	49,4	19,6	60,8	19,7

K náboženskému vyznání se častěji hlásily ženy. Při sčítání v roce 2021 se přihlásilo obecně k víře 46,0 tis. mužů (18,2 % z celkového počtu mužů v Pardubickém kraji) a 57,4 tis. žen (22,3 % z celkového počtu žen). Převaha žen byla charakteristická také pro téměř všechny nejčetněji zastoupené církve, náboženské společnosti či směry. Z hlediska **věku** jsou věřící **muži i ženy** nejvíce zastoupeni v kategorii nad 65 let. Mezi muži staršími 65 let, kteří se k otázce víry vyjádřili, se jich za věřící označily téměř dvě pětiny, u žen byl tento podíl ještě o jedenáct procentních bodů vyšší (49,4 %), v populaci 65letých a starších jako celku se k víře přihlásilo 45 % osob (z těch, co na otázku odpověděly). V nejmladší kategorii osob do 14 let více než 80 % chlapců i dívek uvedlo, že jsou bez náboženské víry.

Tab. 3.6.2 Obyvatelstvo podle náboženské víry, pohlaví a velikostních skupin obcí

	Věřící						Bez náboženské víry		Neuvedeno	
	celkem		muži		ženy		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%	počet	%				
Pardubický kraj	103 371	20,3	45 998	44,5	57 373	55,5	248 712	48,8	157 954	31,0
v tom obce s počtem obyvatel:										
do 199	3 360	24,2	1 601	47,6	1 759	52,4	5 986	43,1	4 553	32,8
200–499	12 023	21,8	5 462	45,4	6 561	54,6	24 946	45,2	18 226	33,0
500–999	15 122	22,1	6 871	45,4	8 251	54,6	31 598	46,1	21 815	31,8
1 000–1 999	13 795	21,3	6 096	44,2	7 699	55,8	30 705	47,4	20 301	31,3
2 000–4 999	9 916	20,0	4 356	43,9	5 560	56,1	24 218	48,9	15 392	31,1
5 000–9 999	16 694	21,3	7 212	43,2	9 482	56,8	37 253	47,5	24 480	31,2
10 000–19 999	13 385	19,9	5 833	43,6	7 552	56,4	33 544	49,9	20 233	30,1
20 000–49 999	4 026	17,6	1 736	43,1	2 290	56,9	12 065	52,7	6 782	29,7
50 000–99 999	15 050	16,8	6 831	45,4	8 219	54,6	48 397	54,0	26 172	29,2
100 000 a více	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Věřící měli vyšší zastoupení v **menších obcích**, se zvyšujícím se počtem obyvatel jejich podíl klesá. Věřící obyvatelé malých obcí se častěji hlásili ke konkrétní církvi či náboženské společnosti. V menších obcích byl také zjištěn vyšší podíl neuvedených odpovědí.

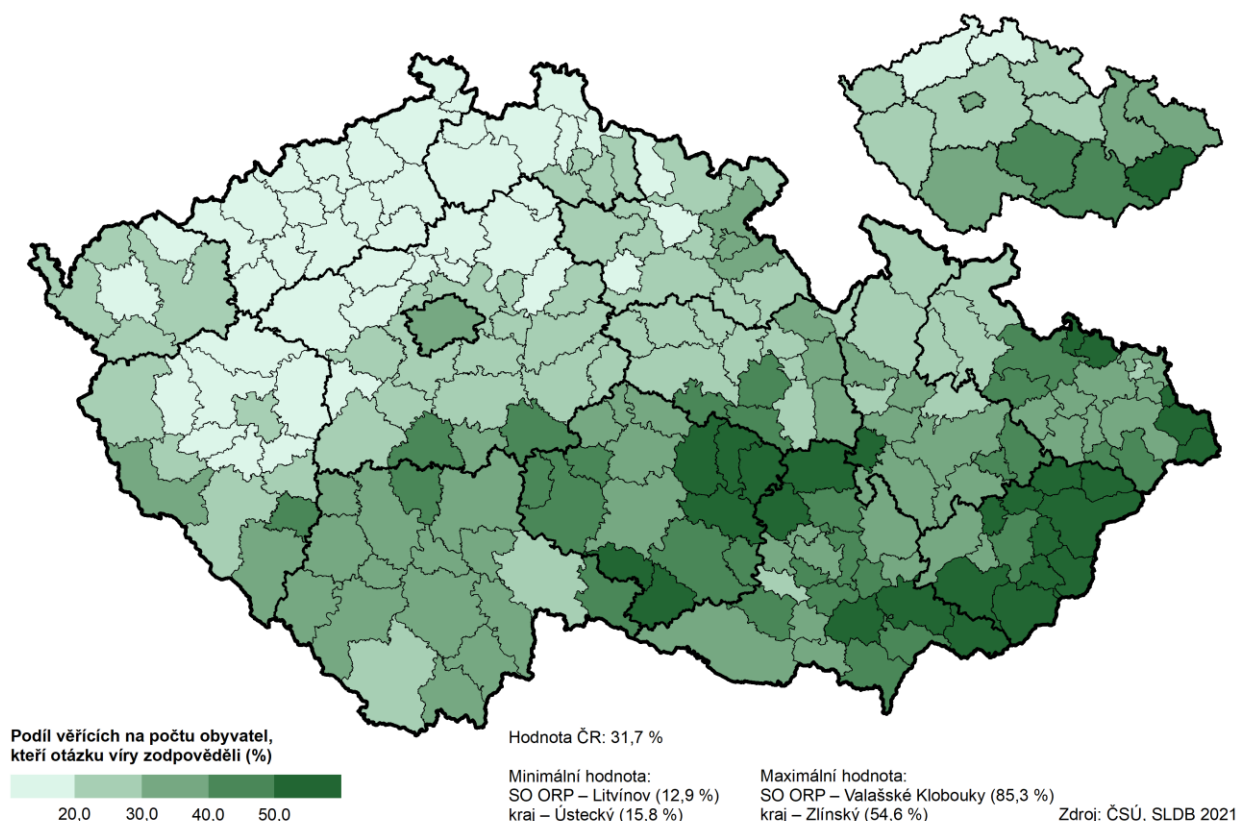
Mezi desítkou **nejčastěji uváděných jednotlivých církví, náboženských společností nebo směrů** byla na prvním místě Církev římskokatolická (polovina všech respondentů, kteří se přihlásili ke konkrétní církvi či směru), přibližně pětina věřících pak na formuláři uvedla „katolická víra (katolík)“.

Tab. 3.6.3 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a církve, náboženské společnosti nebo směru

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	61 583	44,3	55,7	10,2	51,2	38,6
z toho:						
Církev římskokatolická	31 184	43,5	56,5	12,0	47,6	40,4
katolická víra (katolík)	13 605	40,3	59,7	7,8	46,4	45,8
Českobratrská církev evangelická	2 897	43,4	56,6	9,0	46,8	44,2
křesťanství	2 385	45,4	54,6	12,2	65,6	22,1
protestantská/evangelická víra (protestant, evangelík)	1 709	42,8	57,2	3,3	41,8	54,8
Pravoslavná církev v českých zemích	1 345	51,7	48,3	12,1	83,3	4,5
Církev československá husitská	1 242	41,3	58,7	4,2	33,3	62,5
Jedi	875	78,7	21,3	9,4	89,0	1,6
Církev bratrská	685	44,8	55,2	17,2	68,3	14,5
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	395	41,5	58,5	6,1	72,4	21,5

Z celorepublikového hlediska bylo zastoupení věřících v populaci Pardubického kraje průměrné, 29,4 % (z uvedených hodnot) představovalo osmý nejvyšší podíl mezi kraji při 31,7% republikovém podílu. Z **územního pohledu** je patrný nejvyšší podíl věřících v jižní části kraje (na Poličsku – 46,5 %, Litomyšlsku – 45,5 % a Hlinecku – 42,5 %), která je v rámci republiky součástí území s vyšší religiozitou.

Věřící obyvatelstvo ve správních obvodech ORP a krajích

3.7 Místo bydliště v době narození

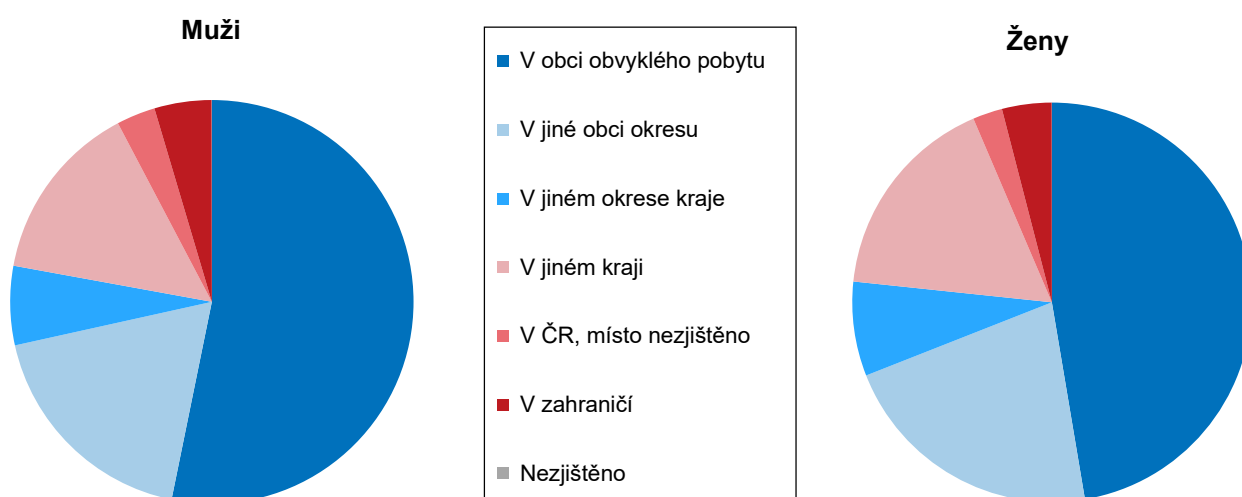
Polovina obyvatel kraje (50,3 % při 50,4% republikovém průměru; vypočteno ze zjištěných hodnot) žila v době sčítání ve stejné obci jako v době narození (tzv. **rodáci**). V mezikrajském srovnání byl podíl rodáků v populaci kraje sedmý nejvyšší, maximum bylo zjištěno v Moravskoslezském kraji (56,0 %), minimum v kraji Středočeském (41,6 %). Více než čtvrtina obyvatel kraje (27,0 %) deklarovala jako bydliště v době narození jinou obec kraje a 15,7 % pak jiný kraj. Bydliště v době narození v zahraničí uvedlo 4,3 % obyvatel.

Tab. 3.7.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a místa bydliště v době narození

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	510 037	49,6	50,4	16,2	62,7	21,1
v tom:						
narození v České republice	488 048	49,4	50,6	16,8	62,0	21,2
v tom:						
v obci obvyklého pobytu	256 307	52,5	47,5	25,8	58,7	15,5
v jiné obci okresu	102 112	45,4	54,6	7,7	67,9	24,4
v jiném okrese kraje	35 642	45,0	55,0	7,0	66,0	27,0
v jiném kraji	79 934	45,6	54,4	6,2	62,6	31,1
v ČR, místo nezjištěno	14 053	56,0	44,0	1,3	66,7	32,0
narození v zahraničí	21 915	52,9	47,1	4,5	77,2	18,3
z toho ve Slovenské republice	8 481	46,3	53,7	.	.	.
nezjištěno	74	x	x	x	x	x

Podíl rodáků mezi **muži** v kraji dosáhl 53,2 %, což byla hodnota mírně nad republikovým průměrem (52,6 %). Mezi **ženami** byl podíl rodaček ve srovnání s muži nižší a činil 47,4 % při republikovém průměru 48,3 %. Podíl rodáků mezi muži byl sedmý nejvyšší v mezikrajském srovnání, u žen pak osmý nejvyšší. Nižší zastoupení rodaček mezi ženami lze vysvětlit tím, že ženy častěji následují svého partnera do místa jeho bydliště.

Graf 3.5 Obyvatelstvo podle místa bydliště v době narození a pohlaví

Logicky nejvyšší podíl rodáků je mezi dětmi. Ve **věkové skupině** 0 až 14 let bylo zastoupení rodáků u obou pohlaví shodné a dosáhlo 80 %. S rostoucím věkem pak podíl rodáků jak u mužů, tak u žen klesá. Ve skupině osob v produktivním věku (15–64 let) byli rodáci zastoupeni 49,9 % mezi muži a 44,0 % mezi ženami. Ve skupině seniorů nad 65 let byl podíl rodáků mužů 40,2%, podíl rodaček žen 34,3%.

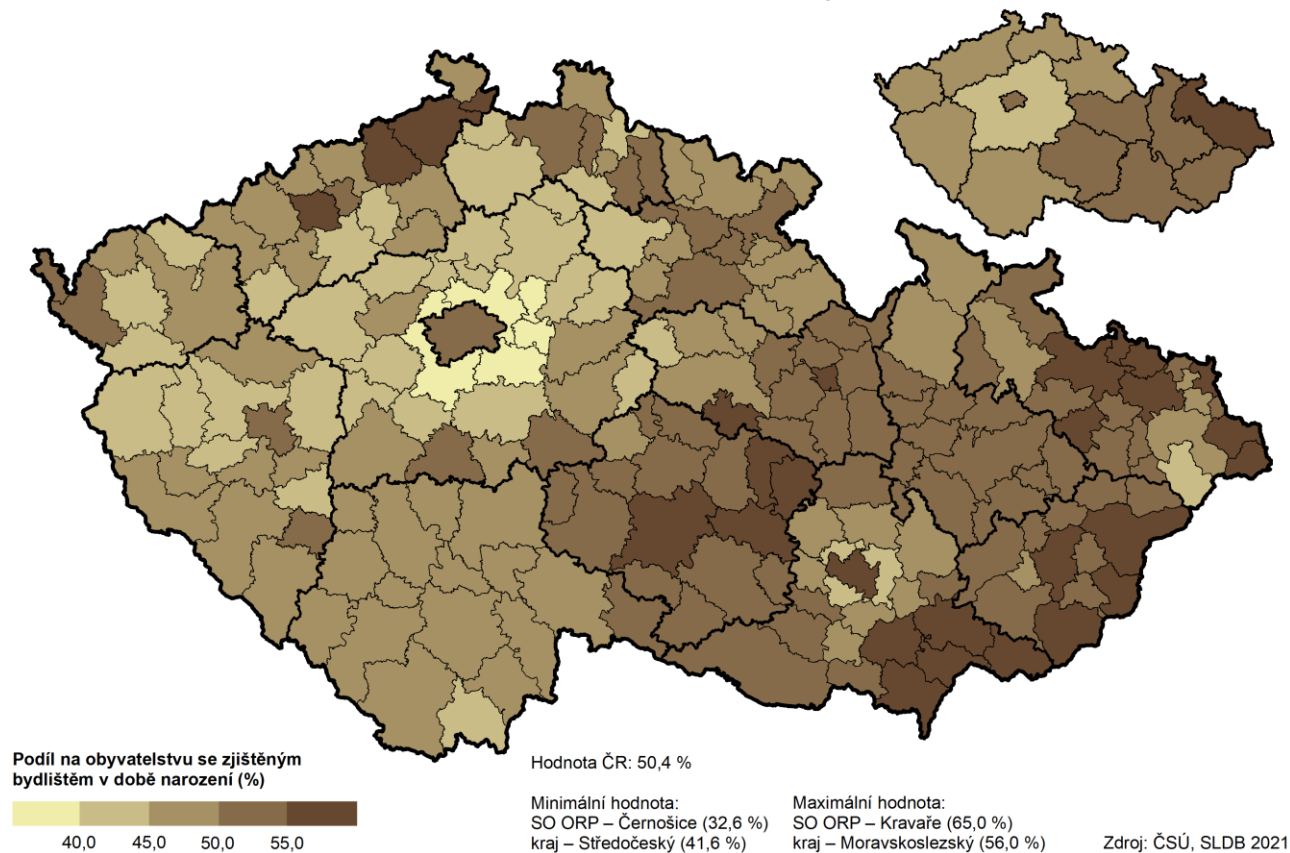
Tab. 3.7.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a místa bydliště v době narození

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	Narození v České republice (%)					Narození v zahraničí (%)
		v obci obvyklého pobytu	v jiné obci okresu	v jiném okrese kraje	v jiném kraji	v ČR, místo nezjištěno	
Obyvatelstvo	510 037	50,3	20,0	7,0	15,7	2,8	4,3
muži	252 946	53,2	18,3	6,3	14,4	3,1	4,6
ženy	257 091	47,4	21,7	7,6	16,9	2,4	4,0
v tom ve věku:							
0–9 let	54 195	82,6	8,0	2,7	5,4	0,3	1,0
10–19 let	52 956	73,3	13,5	3,8	7,5	0,1	1,7
20–29 let	51 869	55,7	18,5	6,7	13,1	0,4	5,5
30–39 let	64 128	43,7	21,6	8,1	16,7	2,8	7,2
40–49 let	83 364	43,8	23,4	7,6	16,0	4,0	5,1
50–59 let	65 335	41,2	23,6	7,6	18,1	4,3	5,2
60–69 let	64 653	40,9	24,0	8,3	19,0	4,0	3,8
70 let a více	73 537	35,1	22,8	9,3	24,6	4,2	3,9

Z **územního pohledu** žilo v době sčítání nejvíce rodáků v jižní a střední části kraje – na Českoříčkovsku (57,8 %), Hlincecku (56,0 %) a Poličsku (54,3 %), tedy převážně v územích, pro která je v rámci kraje typická vysoká religiozita obyvatelstva. Nejnižším podílem rodáků se vyznačovaly správní obvody ORP Přelouč (43,6 %), Chrudim (47,7 %), Holice (47,8 %) a Pardubice (48,8 %).

Obyvatelstvo s bydlištěm v době narození v obci obvyklého pobytu ve správních obvodech ORP a krajích

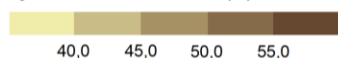

Obyvatelstvo s bydlištěm v době narození v obci obvyklého pobytu v obcích a správních obvodech ORP Pardubického kraje

Sídlo SO ORP podle počtu obyvatel

- 50 000–99 999
- 20 000–49 999
- 10 000–19 999
- 5 000–9 999
- Méně než 5 000

Podíl na obyvatelstvu se zjištěným bydlištěm v době narození (%)

Hodnota kraje: 50,3 %

Minimální hodnota:
obec – Žlebské Chvalovice, SO ORP Chrudim (23,6 %)
SO ORP – Přelouč (43,6 %)

Maximální hodnota:
obec – Bystřec, SO ORP Žamberk (65,5 %)
SO ORP – Česká Třebová (57,8 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

3.8 Vzdělanostní struktura

Nejvyšší dosažené vzdělání bylo při sčítání zjišťováno u osob 15letých a starších. Z celkového počtu 427,3 tis. obyvatel kraje v tomto věku na otázku vzdělání neodpovědělo téměř 22 tis. osob (tj. 5,1 %). Mezi osobami, u kterých byl **stupeň dosaženého vzdělání** zjištěn, byli nejvíce zastoupeni obyvatelé se středním vzděláním bez maturity včetně vyučených (149,5 tis., tj. 36,9 % ze zjištěných hodnot). V této vzdělanostní kategorii Pardubický kraj zaujímal třetí nejvyšší příčku mezi kraji při 32,9% republikovém průměru.

Tab. 3.8.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a nejvyššího dosaženého vzdělání

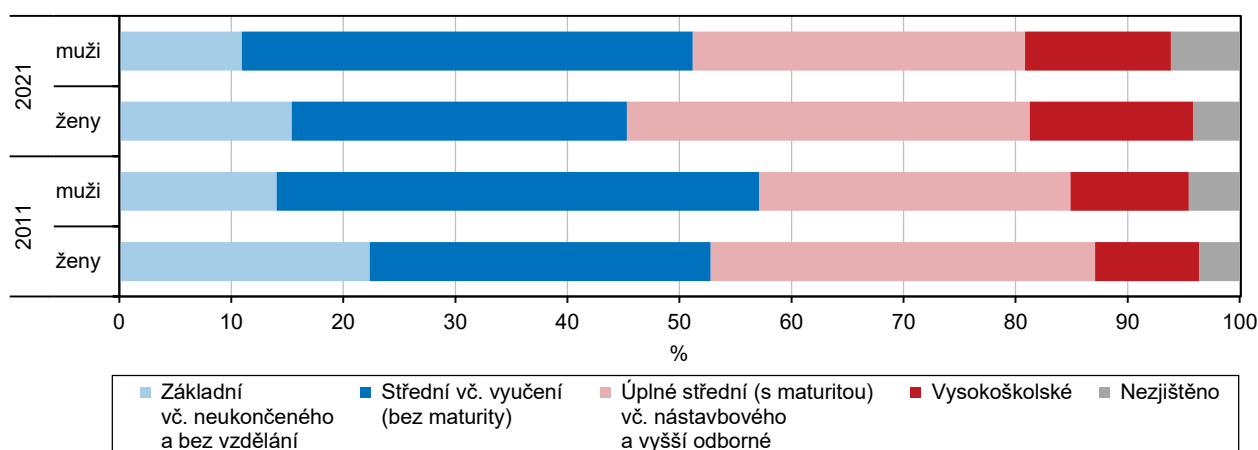
	Celkem	z toho ženy (%)	Z celku podle věku (%)						
			15–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více	427 281	50,7	5,7	12,1	15,0	19,5	15,3	15,1	17,2
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:									
bez vzdělání	2 656	46,4	17,8	11,8	15,7	18,7	12,5	12,8	10,6
základní vč. neukončeného	53 808	59,8	37,9	8,5	6,3	6,0	5,8	12,7	22,9
střední vč. vyučení (bez maturity)	149 516	43,3	1,1	8,0	11,0	21,0	18,1	19,7	21,0
úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	132 997	54,9	1,1	16,5	15,6	21,5	16,5	13,5	15,3
vyšší odborné, konzervatoř	7 375	67,1	0,0	18,5	39,6	28,4	5,6	3,2	4,6
vysokoškolské	58 987	53,5	-	14,5	27,1	21,8	15,1	11,9	9,6
bakalářské	13 083	62,2	-	35,2	35,6	20,1	6,4	1,9	0,8
magisterské	43 597	51,8	-	9,0	24,7	21,9	17,8	14,8	11,8
doktorské	2 307	36,7	-	1,8	23,8	30,4	13,6	13,4	16,9
nezjištěno	21 942	x	x	x	x	x	x	x	x

Druhou nejpočetnější skupinu tvořili obyvatelé s úplným středním vzděláním s maturitou (včetně nástavbového a pomaturitního) – 32,8% podíl při shodném podílu v celé ČR. Vysokoškolské vzdělání mělo k datu sčítání 59,0 tis. obyvatel kraje, tj. 14,6 % (pátý nejnižší podíl mezi kraji při 18,7% republikovém podílu). Oproti sčítání v roce 2011 vzrostl počet vysokoškoláků v kraji o 36 %, v celé České republice o 39 %. Osoby pouze se základním vzděláním (vč. neukončeného) byly na obyvatelstvu kraje ve věku 15 a více let zastoupeny 13,3 %, osoby bez vzdělání necelým jedním procentem.

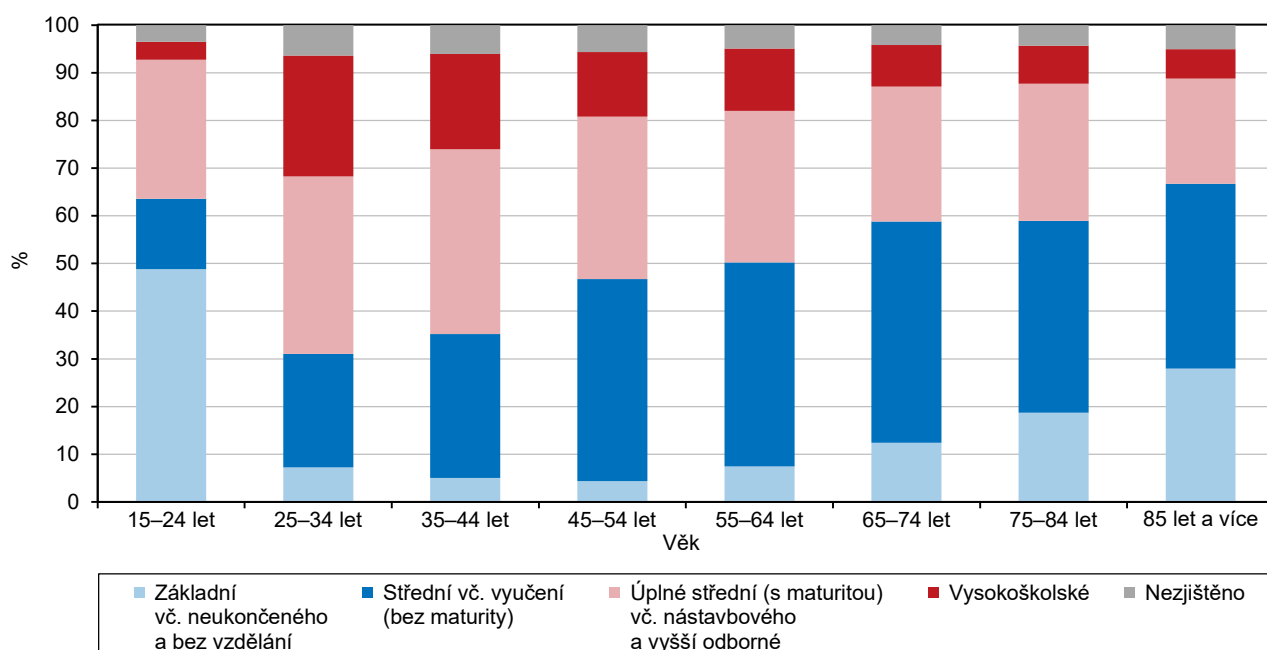
Z pohledu jednotlivých stupňů vzdělání byly ženy nadprůměrně zastoupeny ve skupině obyvatel s vyšším odborným vzděláním (příp. konzervatoři), mezi nimiž tvořily 67,1 %. Téměř tři pětiny představovaly ženy také mezi obyvateli se základním vzděláním vč. neukončeného. V populaci s vysokoškolským vzděláním měly ženy podle dat posledního sčítání 53,5% podíl (před deseti lety činil tento podíl 47,9 %), viz tab. 3.8.1.

Graf 3.6 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání a pohlaví

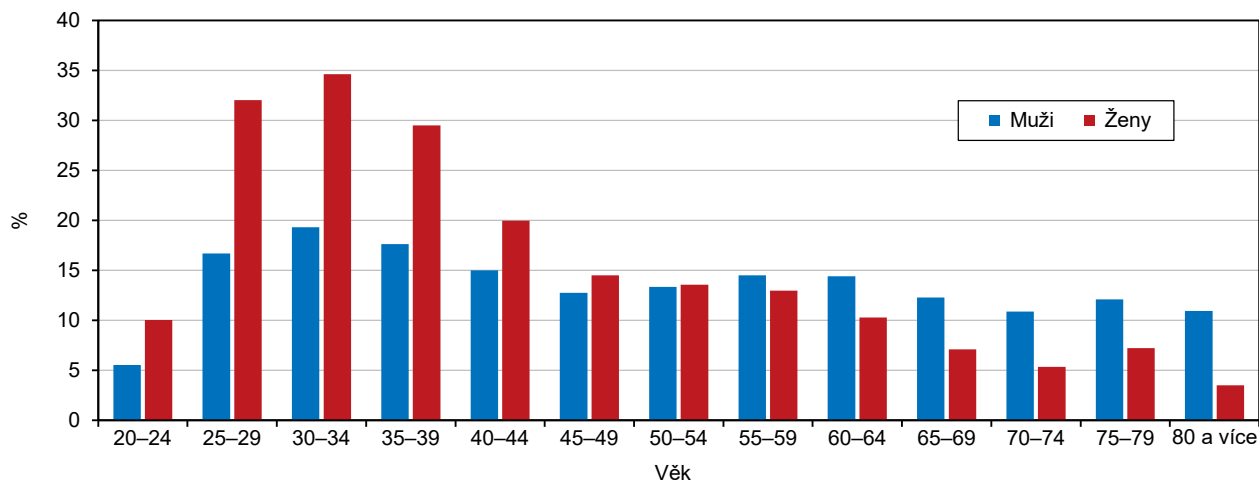
Mezi muži převažují v kraji ti se středním vzděláním bez maturity vč. vyučených (42,9 % mužů se zjištěným vzděláním), následovali muži s úplným středním vzděláním s maturitou (vč. nástavbového a pomaturitního) s 30,4% podílem. Absolventů vysokých škol bylo 13,9 %. Více než třetina žen měla ukončené úplné střední vzdělání s maturitou, druhou nejpočetnější skupinou byly **ženy se středním vzděláním bez maturity vč. vyučených (31,2 %), podíl vysokoškolaček dosáhl 15,2 % (viz graf 3.6).**

Graf 3.7 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání a věku

Data sčítání potvrdila, že s rostoucím **věkem** roste procento osob s nižším stupněm vzdělání. Vysoký podíl osob se základním vzděláním vč. neukončeného byl dle očekávání zjištěn v nejmladší věkové skupině 15–19 let (84,9 % ze zjištěných hodnot) a souvisí s dosud neukončeným studiem na střední škole či v učňovském zařízení. Zastoupení základního vzdělání spolu se středním bez maturity (vč. vyučení) pak roste mezi osobami nad 60 let, kde je více než 60%. Prakticky opačná situace je pak u vyšších stupňů vzdělání, které převažují v mladších věkových skupinách.

Graf 3.8 Obyvatelstvo s dosaženým vysokoškolským vzděláním podle pohlaví a věku (ze zjištěných hodnot)

V mladších věkových skupinách je **zastoupení osob s dokončeným vysokoškolským vzděláním** mezi ženami výrazně vyšší než mezi muži. Největší rozdíl byl při sčítání v roce 2021 zjištěn ve věkové kategorii 30–34 let, v níž podíl vysokoškolaček mezi ženami dosáhl téměř 35 %, zatímco podíl absolventů vysokých škol mezi muži byl 19% (viz graf 3.8). Nejvyšší zastoupení na celkovém počtu osob s vysokoškolským vzděláním měly ženy ve věkové skupině 25–29 let, když z 6,7 tis. vysokoškoláků v tomto věku představovaly 63,2 %. S rostoucím věkem se poměr obou pohlaví měnil ve prospěch mužů, kteří od věkové skupiny 50–54 let tvořili mezi absolventy vysokých škol většinu a mezi obyvateli staršími 70 let bylo jejich zastoupení ve skupině osob s vysokoškolským vzděláním již 60%.

Tab. 3.8.2 Obyvatelstvo podle nejvyššího dosaženého vzdělání a velikostních skupin obcí

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Obyvatelstvo ve věku 15 let a více	v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání (%)					vysokoškolské
		bez vzdělání	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou) vč. nástavbového a pomaturitního	vyšší odborné, konzervatoř	
Pardubický kraj	427 281	0,7	13,3	36,9	32,8	1,8	14,6
v tom obce s počtem obyvatel:							
do 199	11 715	0,8	14,4	45,3	28,0	1,5	9,9
200–499	45 710	0,7	14,1	43,6	29,3	1,7	10,6
500–999	56 153	0,5	14,0	41,4	30,6	1,8	11,7
1 000–1 999	53 605	0,7	13,8	40,7	30,9	1,7	12,3
2 000–4 999	41 422	1,0	14,4	37,7	31,8	1,6	13,6
5 000–9 999	66 306	0,6	13,6	37,7	33,2	1,9	13,1
10 000–19 999	56 808	0,7	13,6	33,5	35,2	2,1	14,9
20 000–49 999	19 247	0,8	11,9	30,4	36,2	2,1	18,6
50 000–99 999	76 315	0,5	11,0	28,4	36,3	1,8	21,9
100 000 a více	-	-	-	-	-	-	-

Tabulka 3.8.2 názorně ilustruje skutečnost, že lidé s vyšším stupněm dosaženého vzdělání se koncentrují především do měst, která jim nabízí nejen lepší přístup ke studiu, ale následně i snazší profesní uplatnění.

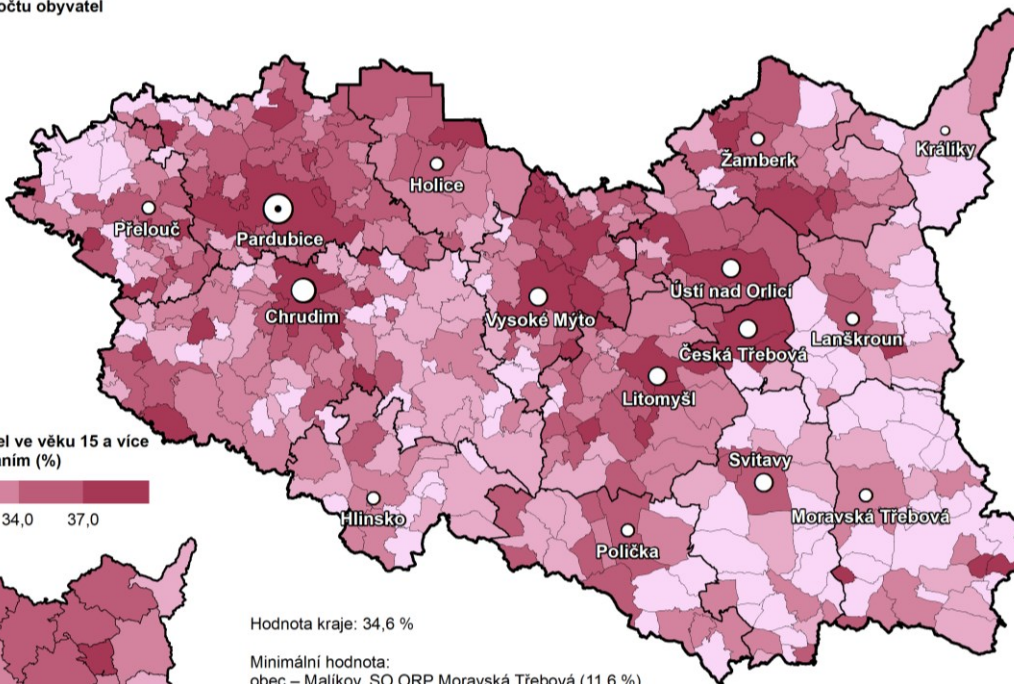
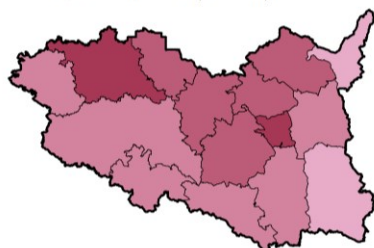
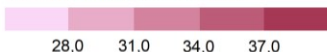

Obyvatelstvo se středním vzděláním s maturitou včetně nástavbového, pomaturitního a vyššího odborného studia v obcích a správních obvodech ORP Pardubického kraje

Sídlo SO ORP podle počtu obyvatel

- 50 000–99 999
- 20 000–49 999
- 10 000–19 999
- 5 000–9 999
- Méně než 5 000

Podíl na počtu obyvatel ve věku 15 a více let se zjištěným vzděláním (%)

Hodnota kraje: 34,6 %

Minimální hodnota:
obec – Malíkov, SO ORP Moravská Třebová (11,6 %)
SO ORP – Králupy (28,4 %)

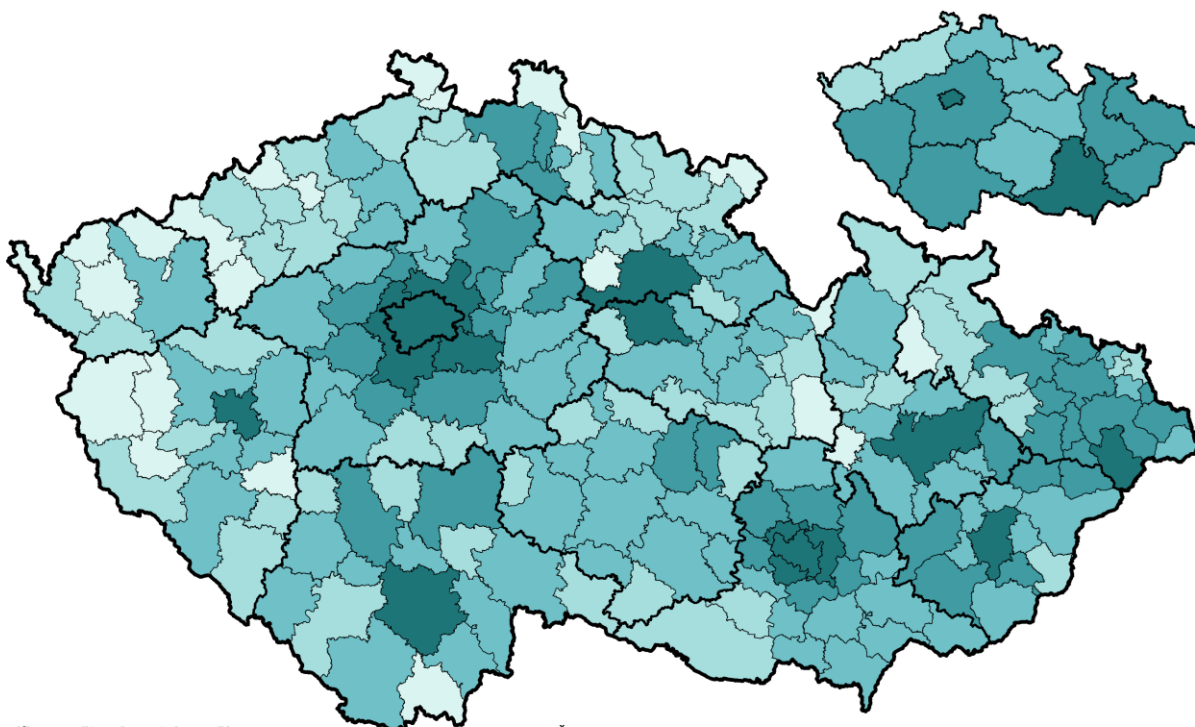
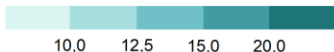
Maximální hodnota:
obec – Morašice, SO ORP Přelouč (45,2 %)
SO ORP – Česká Třebová (37,3 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Nejvyšší podíl obyvatel pouze se základním vzděláním (vč. neukončeného) mezi SO ORP Pardubického kraje byl zjištěn na Králicku (22,1 %). Nejvyšším podílem obyvatel se středním vzděláním s maturitou a vyšším (vč. vysokoškolského) se vyznačovalo Pardubicko (58,0 %), Orlickoústecko (51,7 %) a Litomyšlsko (50,0 %).

Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním ve správních obvodech ORP a krajích

Podíl na počtu obyvatel ve věku 15 a více let se zjištěným vzděláním (%)

Hodnota ČR: 18,7 %

Minimální hodnota:
SO ORP – Aš (6,6 %)
kraj – Karlovarský (10,5 %)

Maximální hodnota:
SO ORP – Brno (33,6 %)
kraj – Hl. m. Praha (35,9 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

3.9 Způsob bydlení

Při sčítání byl zjišťován také způsob bydlení obyvatelstva. Z celkového počtu 509,9 tis. bydlících osob se 96,3 % sečetlo **v bytech**, což představovalo pátý nejvyšší podíl mezi kraji (bližší pozornost bydlení v bytech je věnována v kapitole 7.2).

V zařízeních (tzn. ve všech typech ubytovacích zařízeních sloužících k ubytování většího počtu osob – např. ubytovny, domovy pro seniory, studentské koleje, věznice apod.) mělo obvyklý pobyt 10,0 tis. osob, což znamenalo 2,0% podíl na bydlících celkem a zároveň třetí nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání při 1,8% průměru za celou ČR. Nejpoměrnější skupinu mezi sečtenými v zařízeních tvořily osoby bydlící v domovech pro seniory, což se odrazilo ve vysokém podílu osob 65letých a starších (42,5 %) na celkovém počtu osob bydlících v zařízeních (z nich bylo 72 % žen).

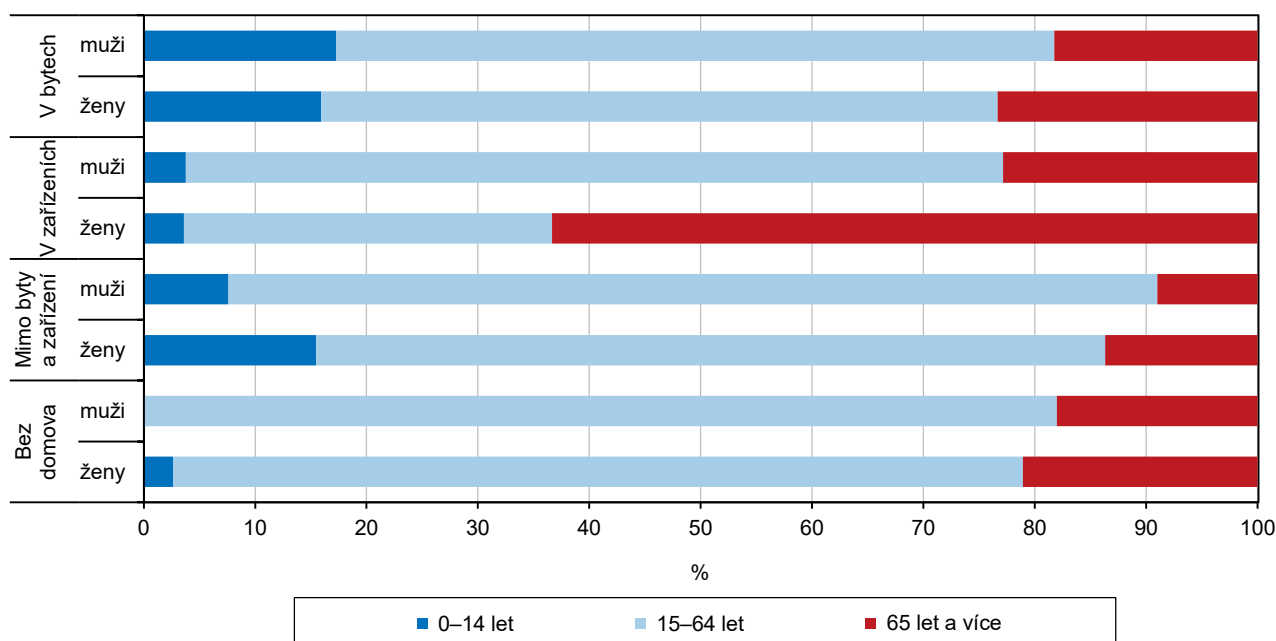
Osob bydlících **mimo byty a zařízení** (nouzová obydlí, mobilní objekty, ohlašovny pobytu, rekreační chaty a chalupy nebo obytné domy, ale mimo byty) bylo evidováno 8,8 tis. (1,7% podíl na bydlících celkem byl mezi kraji druhý nejnižší při republikovém průměru 2,2 %).

Tab. 3.9.1 Obyvatelstvo podle způsobu bydlení

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Bydlící osoby celkem	509 888	49,6	50,4	16,2	62,7	21,1
v tom:						
v bytech	491 076	49,2	50,8	16,6	62,6	20,8
v zařízeních	10 005	51,5	48,5	3,7	53,8	42,5
mimo byty a zařízení	8 807	67,1	32,9	10,2	79,3	10,5
Osoby bez domova	149	74,5	25,5	0,7	80,5	18,8

Úkolem sčítání bylo též podchytit informace o osobách nemajících domov či možnost dlouhodobě využívat nějaké přístřeší. Osob **bez domova** (na sčítacím formuláři deklarovaly způsob bydlení „Žádné obydlí (bez domova)“) se na území Pardubického kraje sečetlo 149; po přepočtu na 1 000 obyvatel šlo o pátou nejnižší hodnotu mezi kraji s maximem v Moravskoslezském kraji. Mezi osobami bez domova měli jednoznačnou převahu muži v produktivním věku.

Graf 3.9 Obyvatelstvo podle způsobu bydlení, pohlaví a věku

4. Ekonomická aktivita obyvatelstva

Stav ekonomické aktivity obyvatel je základním pilířem a obrazem ekonomického rozvoje regionu. Hlavními faktory ovlivňujícími ekonomickou aktivitu jsou přístupnost pracovního trhu pro obyvatele a vyvážené věkové složení populace. Za pracovní sílu se považují osoby zaměstnané a osoby nezaměstnané, které práci aktivně hledají a jsou připraveny k nástupu do práce. Do skupiny osob mimo pracovní sílu se řadí nepracující důchodci, ostatní osoby s vlastním zdrojem obživy, žáci a studenti, osoby na rodičovské dovolené, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

4.1 Zaměstnaní, nezaměstnaní, obyvatelstvo mimo pracovní sílu

Přestože počet obyvatel Pardubického kraje v porovnání s přechozím cenem mírně poklesl, počet ekonomicky aktivních obyvatel zařazených mezi pracovní sílu se zvýšil (+7,6 %). Ve srovnání se sčítáním 2011 poklesl počet osob mimo pracovní sílu (-1,1 %). Výrazný nárůst počtu zaměstnaných osob (+14,0 %) a pokles nezaměstnaných (-57,0 %) souvisí s krizí hospodářství z roku 2008, která se ještě odrážela v předcházejícím sčítání.

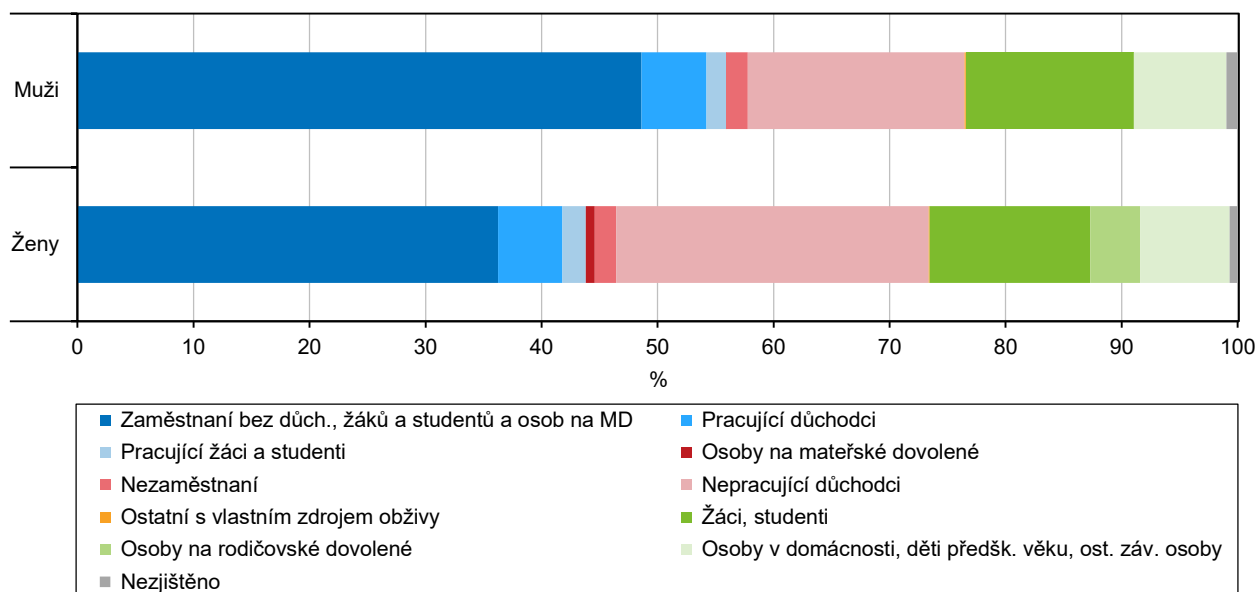
Stav **ekonomické aktivity** byl v rámci sčítání 2021 zjištěn u 505 828 obyvatel kraje (99,2 %). Více než polovina populace se zjištěným stavem patřila v době sčítání mezi pracovní sílu (52,5 %), ostatní se zařadili do skupiny osob mimo pracovní sílu (47,5 %). Zaměstnáno bylo více než devět z deseti osob řadících se do pracovní síly (96,4 %) a více než polovina obyvatel se zjištěnou ekonomickou aktivitou (50,6 %).

Tab. 4.1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví a ekonomické aktivity

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom		z toho ve věku 15–64 let		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pracovní síla	265 515	146 140	119 375	253 426	139 056	114 370
v tom:						
zaměstnaní	96,4	96,8	96,0	96,3	96,6	95,8
v tom:						
pracující důchodci	11,1	10,0	12,4	6,8	5,4	8,5
pracující žáci a studenti	3,7	3,0	4,5	3,9	3,1	4,7
osoby na mateřské dovolené	0,8	0,0	1,7	0,8	0,0	1,8
ostatní zaměstnaní	84,5	87,0	81,3	88,5	91,4	85,0
nezaměstnaní	3,6	3,2	4,0	3,7	3,4	4,2
Osoby mimo pracovní sílu	240 313	104 374	135 939	62 248	23 216	39 032
v tom:						
nepracující důchodci	48,5	45,3	51,0	34,2	36,9	32,6
ostatní s vlastním zdrojem obživy	0,2	0,3	0,1	0,8	1,2	0,5
žáci, studenti	30,0	35,0	26,2	42,4	57,5	33,4
osoby na rodičovské dovolené	4,6	0,1	8,1	17,8	0,3	28,3
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	16,6	19,3	14,6	4,8	4,0	5,3
Nezjištěno	4 209	2 432	1 777	4 090	2 366	1 724

V **ekonomické aktivitě** sledujeme významné rozdíly mezi **pohlavími**. Přestože v celkovém počtu obyvatel mírně převažují ženy, u ekonomické aktivity je tento poměr opačný. Mezi osobami zahrnutými mezi pracovní sílu je celkem 119 375 žen, tj. 46,8 % z celkového počtu žen se zjištěnou ekonomickou aktivitou. Vzhledem k jedinečnému postavení žen a jejich mateřským povinnostem jsou rozdíly mezi pohlavími značné. Podíl mužů zahrnutých mezi pracovní sílu z celkového počtu mužů se zjištěnou ekonomickou aktivitou převyšuje o 11,6 procentních bodů ženy. Osoby zahrnuté mezi pracovní sílu byly z 95,4 % v produktivním **věku**. Naproti tomu u osob v kategorii mimo pracovní sílu představuje podíl osob v produktivním věku pouze 25,9 % s převažujícím podílem žen (62,7 %). Skupinu ekonomicky neaktivních žen v produktivním věku posilují ženy na rodičovské dovolené. Na vysoký podíl žen mezi ekonomicky neaktivními osobami má také vliv fakt, že ženy odcházejí do důchodu v nižším věku než muži.

Graf 4.1 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a pohlaví

Podíl osob zahrnutých mezi pracovní sílu se v kraji zvyšuje od okrajových částí směrem k centrálním oblastem kraje v okolí velkých měst a v oblastech s dostupností pracovního trhu. Nejvyšší podíl pracovní síly na obyvatelstvu se týkal **správních obvodů ORP** Pardubice (55,2 %), Přelouč (53,5 %) a Česká Třebová (52,5 %). Na opačné straně stupnice se s nejnižšími podíly nacházely správní obvody Hlinsko (49,5 %), Králíky (50,2 %) a Polička (50,3 %).

Tab. 4.1.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

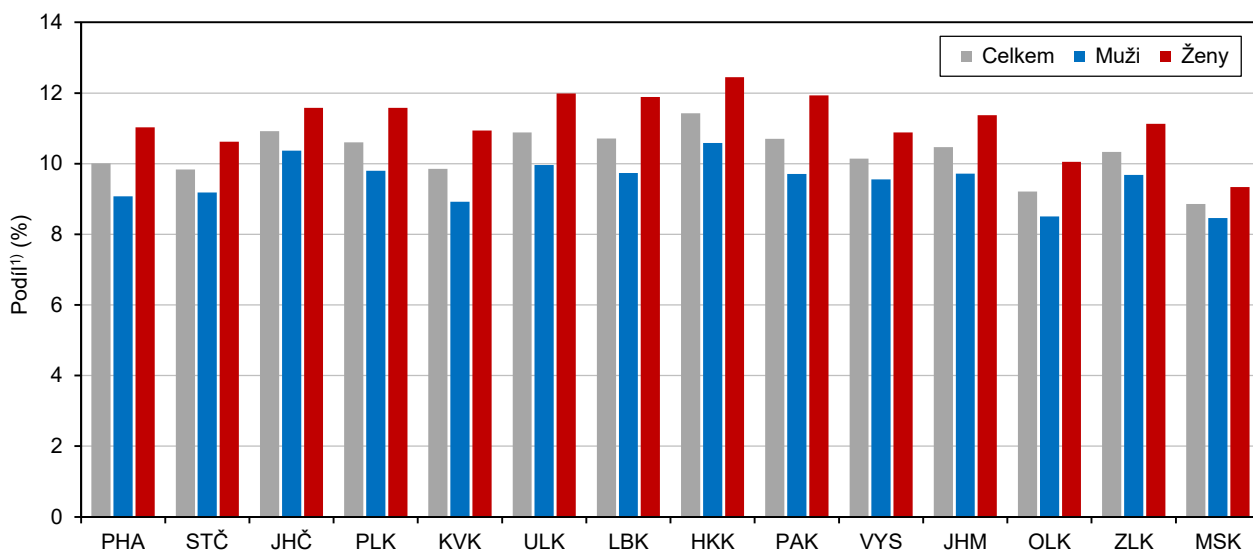
Kraj, SO ORP	Pracovní síla	v tom				Osoby mimo pracovní sílu	z toho		Nezjištěno
		zaměstnaní	z toho		nezaměstnaní		nepracující důchodci	žáci, studenti	
			pracující důchodci	osoby na mateřské dovolené					
Pardubický kraj	265 515	255 984	28 430	1 960	9 531	240 313	116 553	72 210	4 209
Česká Třebová	9 049	8 675	916	60	374	8 178	4 184	2 338	136
Hlinsko	10 036	9 668	1 217	74	368	10 251	5 295	2 863	119
Holice	9 200	8 878	740	61	322	8 650	3 965	2 811	156
Chrudim	41 857	40 207	4 870	316	1 650	39 845	19 903	11 517	635
Králíky	4 037	3 821	376	26	216	4 011	2 096	1 138	66
Lanškroun	11 552	11 149	1 025	90	403	10 528	4 948	3 332	168
Litomyšl	13 495	13 140	1 510	113	355	12 602	5 924	3 911	171
Moravská Třebová	12 683	12 064	1 704	91	619	12 275	6 435	3 487	188
Pardubice	71 060	68 459	6 823	501	2 601	57 730	26 596	17 702	1 375
Polička	9 544	9 289	1 149	72	255	9 441	4 710	2 834	95
Přelouč	13 261	12 714	1 374	95	547	11 529	5 739	3 242	245
Svitavy	15 391	14 803	2 075	110	588	14 586	7 357	4 378	269
Ústí nad Orlicí	13 198	12 862	1 395	91	336	12 178	5 911	3 669	192
Vysoké Mýto	16 514	16 003	1 689	134	511	14 995	7 266	4 741	222
Žamberk	14 638	14 252	1 567	126	386	13 514	6 224	4 247	172

Většinu osob zahrnutých mezi pracovní sílu tvořily osoby **zaměstnané**. V roce 2021 bylo v kraji sečteno 256,0 tis. zaměstnaných, tj. 96,4 % pracovní síly, a to představuje nejvyšší podíl mezi kraji. Významnou složku zaměstnaných v kraji tvořili pracující důchodci, kterých v roce 2021 bylo 28 430, tvořili 11,1 % všech zaměstnaných, což je 5. nejvyšší pozice mezi kraji, muži v kraji obsadili 8. příčku, ženy jsou na čtvrté nejvyšší pozici. Nejvyšší podíl pracujících důchodců v kraji byl zjištěn ve správním obvodu Moravská Třebová (14,1 %) a Svítavy (14,0 %), naopak nejnižší podíl na Holicku (8,3 %) a Lanškrounsku (9,2 %). Osoby na mateřské

dovolené tvoří necelé procento ze zaměstnaných osob v kraji. Nejvyšší zastoupení na zaměstnaných v daném správním obvodu mají osoby na mateřské dovolené na Žambersku (0,88 %) a Litomyšlsku (0,86 %), nejnižší na Holicku (0,69 %) a Králícku (0,68 %).

Graf 4.2 Pracující důchodci podle pohlaví a krajů

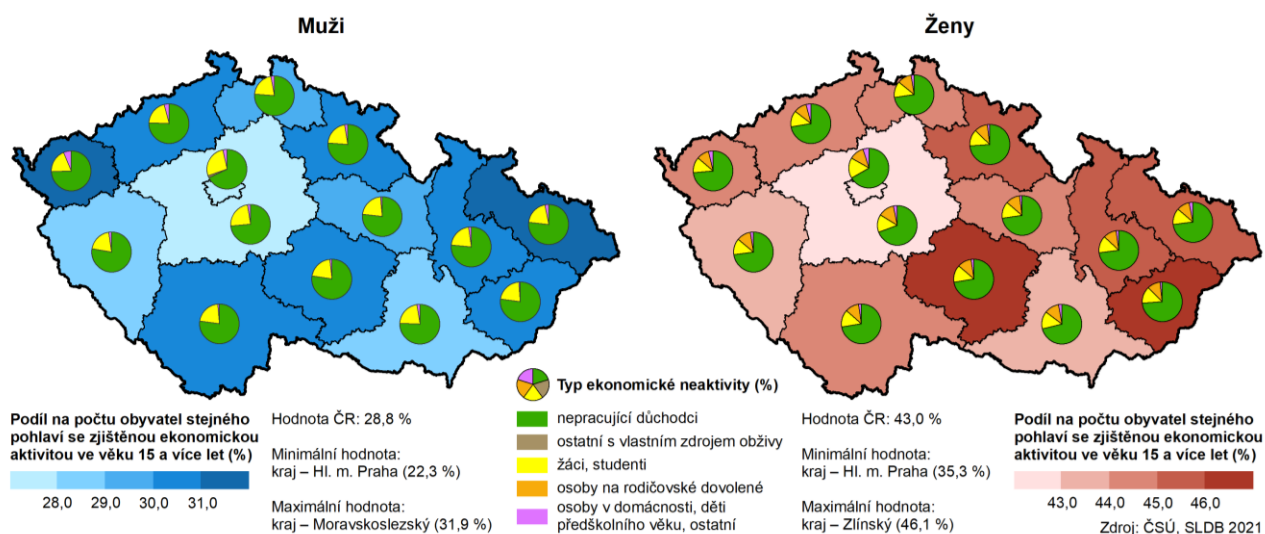

¹⁾ podíl pracujících důchodců z pracovní síly

Podíl obyvatel zahrnutých **mimo pracovní sílu** na celkovém počtu obyvatel se zjištěnou ekonomickou aktivitou je v Pardubickém kraji vyšší než celorepublikový průměr (o 1,0 procentní bod) a činí 47,5 %. Ve struktuře osob zahrnutých mimo pracovní sílu tvoří nejvyšší téměř 50% podíl kategorie nepracujících důchodců, dále následují studenti a žáci, kteří tvoří takřka třetinu. Na osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní připadá 16,6 % a nejmenší podíl představují osoby na rodičovské dovolené 4,6 %.

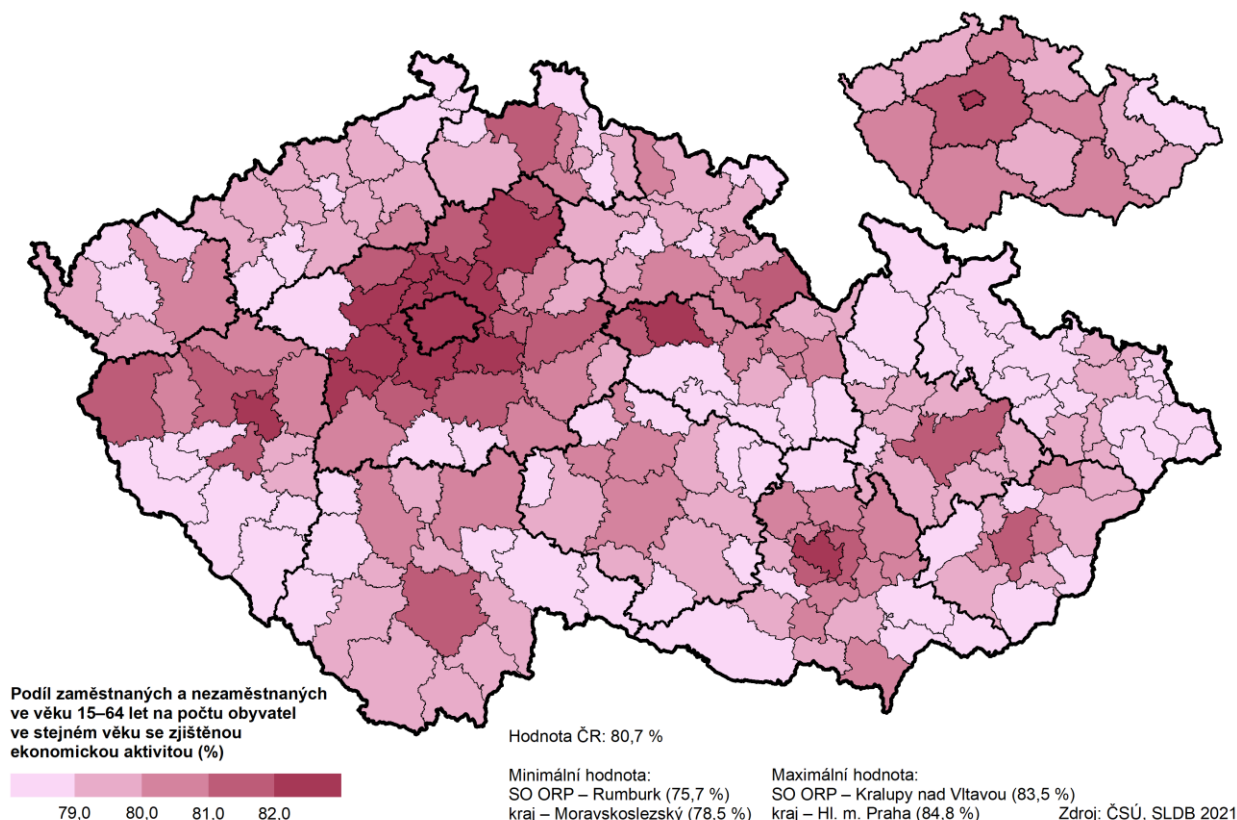
Z **genderového pohledu** jsou důvody ekonomické neaktivity u jednotlivých pohlaví odlišné. Zatímco u mužů je důvodem studium nebo důchodový věk, u žen je to téměř absolutní zastoupení v kategorii péče o dítě (99,4% podíl ze všech osob ve věku 15 až 64 let na rodičovské dovolené). Ženy z Pardubického kraje tvoří nadpoloviční většinu všech osob zahrnutých mimo pracovní sílu (56,6 %).

Osoby zahrnuté mimo pracovní sílu podle pohlaví v krajích

V rámci **správních obvodů obcí s rozšířenou působností** Pardubického kraje se podíl nepracujících důchodců ze všech osob zařazených mimo pracovní sílu pohybuje od 52,4% na Moravskotřebovsku a 52,3 % na Králicku po 46,1 % na Žambersku a 45,8 % na Holicku. Žáci a studenti jsou nejčteněji zastoupeni ve správním obvodu Holice (32,5 %) a Lanškroun (31,6 %), nejnižší podíl vykazují správní obvody Přelouč (28,1 %) a Hlinsko (27,9 %). Osoby v domácnosti, děti v předškolním věku a ostatní s vlastním zdrojem obživy tvoří nejvyšší podíl ve správním obvodu Pardubice (18,8 %) a Žamberk (17,3 %), nejméně jsou reprezentovány na Králicku (15,0 %) a Moravskotřebovsku (14,7 %).

Intenzita ekonomické aktivity ve správních obvodech ORP a krajích

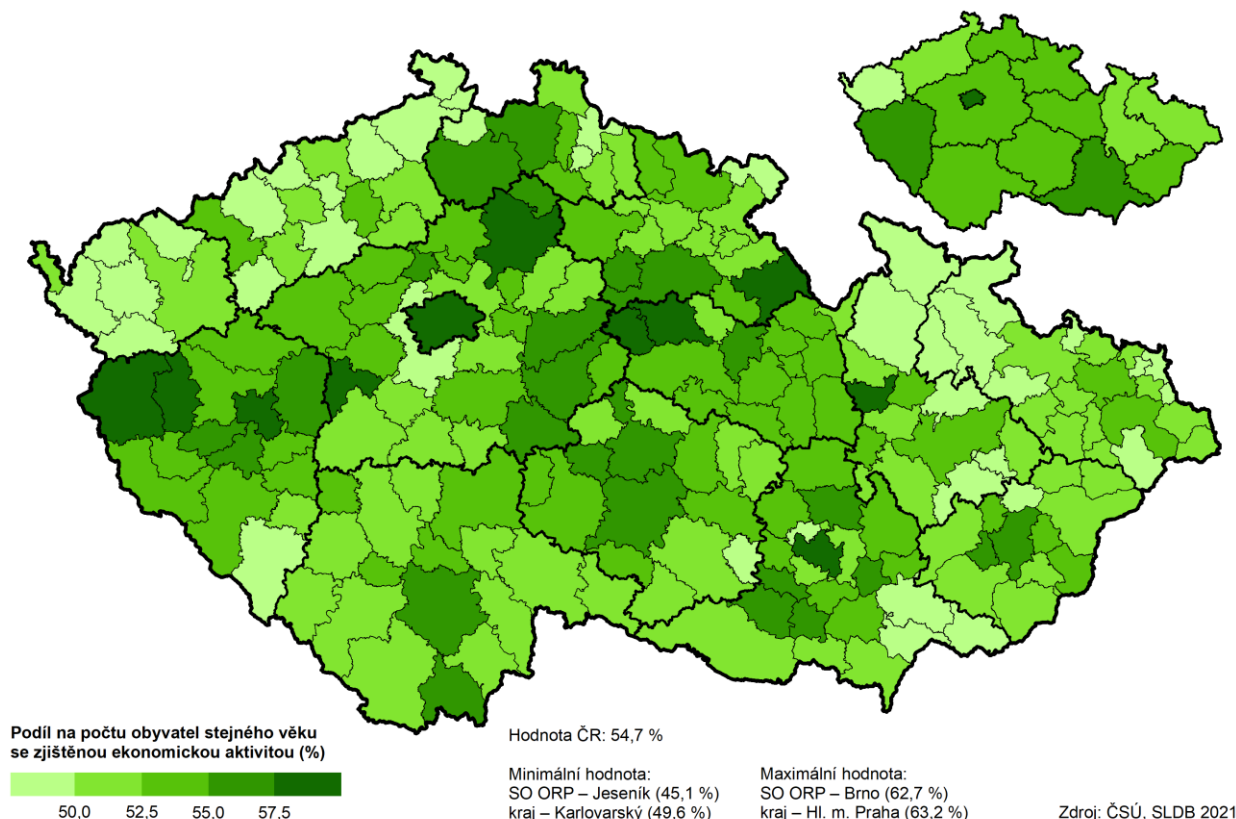

Dalším kritériem pro hodnocení ekonomického vývoje je **míra ekonomické aktivity** (podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu osob se zjištěnou ekonomickou aktivitou). Mezi 15letými a staršími dosáhla v Pardubickém kraji hodnoty 62,8 % (o 1,2 procentního bodu nižší než v celé ČR), míra ekonomické aktivity ve věkové kategorii 15–64 let činila v kraji 80,3 % (0,4 procentní body pod průměrem ČR); v obou případech se jednalo o 6. nejvyšší pozici mezi kraji. Z výše přiloženého kartogramu vidíme, že maximální míra ekonomické aktivity je v rámci kraje na Pardubicku a Přeloučsku, nejnižší v jižní části kraje na Hlinecku, Poličsku, Svitavsku a Moravskotřebovsku. Celkově lze konstatovat, že horší pracovní podmínky přetrvávají v jihovýchodní části kraje.

4.2 Zaměstnaní podle věku a vzdělání

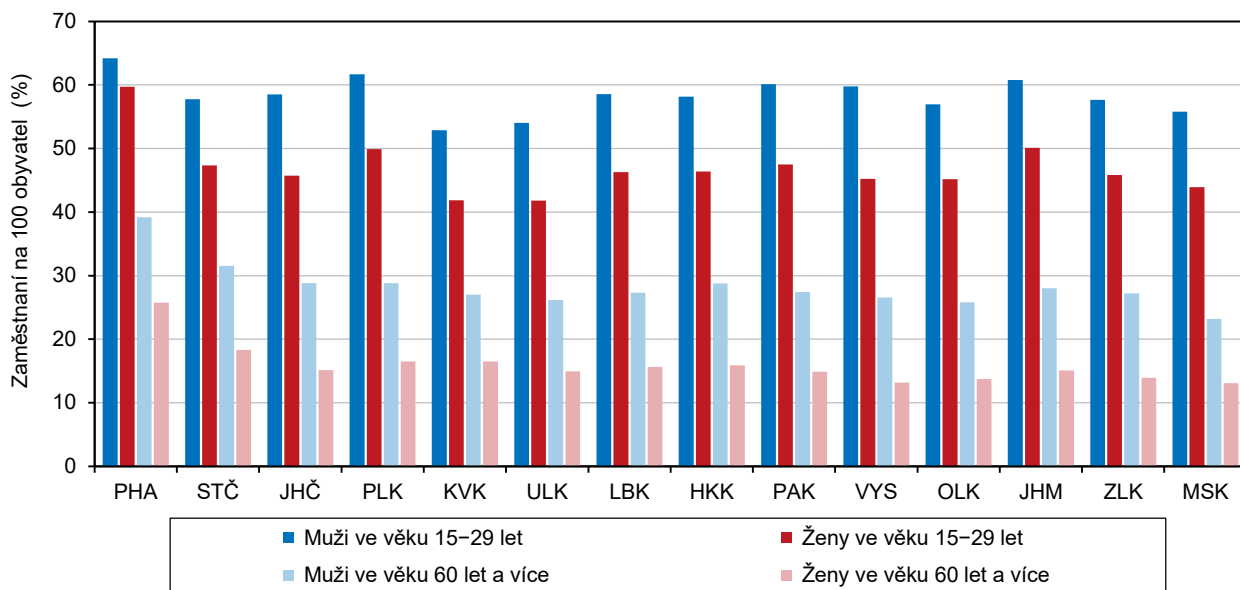
Z obyvatelstva Pardubického kraje zahrnutého mezi zaměstnané (256,0 tis. osob) připadá 55,2 % na muže a 44,8 % na ženy. Podíl mužů je vyšší i ve všech věkových skupinách, což odpovídá **zastoupení obou pohlaví** mezi ekonomicky aktivními celkem. U mladších věkových skupin je rozdíl větší s maximem ve věku 30–34 let (rozdíl činí 22 procentních bodů), vlivem delšího studia a péče o děti u žen. Okolo věku 50 let se rozdíl vyrovnávají. Další velký rozdíl ve prospěch mužů vzniká ve věku 60–64, kdy mají ženy horší uplatnění na trhu práce a části žen vzniká nárok na důchod. U osob v poproduktivním věku převaha mužů mezi zaměstnanými přetrvává.

Podíl zaměstnaných osob ve věku 15–29 let ve správních obvodech ORP a krajích

Komplexní informaci o zaměstnanosti poskytuje **míra zaměstnanosti**, která představuje podíl počtu zaměstnaných ve věku 15 a více let na počtu všech osob stejného věku se zjištěnou ekonomickou aktivitou. Míra zaměstnanosti v Pardubickém kraji dosáhla hodnoty 60,5 %, je 0,3 procentního bodu pod průměrem ČR a pátá nejvyšší v mezikrajském srovnání. Míra zaměstnanosti mužů činí 67,9 %, u žen 53,3 %, obě hodnoty jsou páté nejvyšší v mezikrajském srovnání.

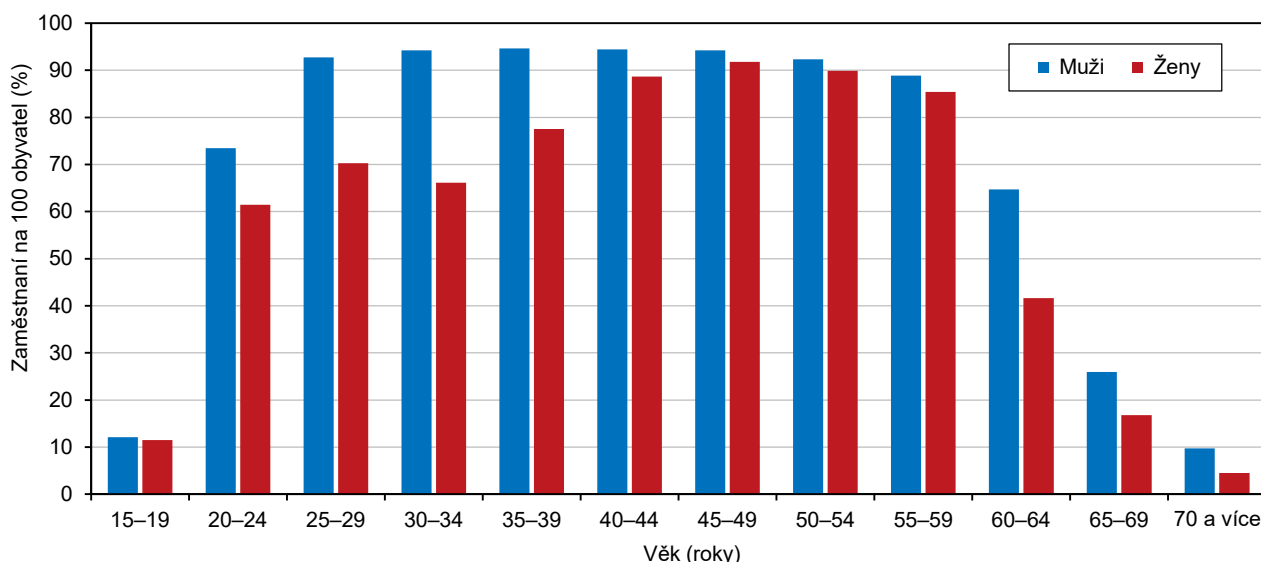
Graf 4.3 Míra zaměstnanosti ve věku 15–29 a 60 let a více podle pohlaví a krajů (ze zjištěných hodnot)

Zatímco míra zaměstnanosti osob ve věku 15–29 let v kraji byla u mužů i žen čtvrtá nejvyšší v mezikrajském srovnání, ve věkové kategorii 60 let a více patřila spíše k podprůměrným.

Závislost míry zaměstnanosti na věku podrobně nastiňuje graf 4.4. Zatímco ve věku 15–19 let je v souvislosti s přípravou na budoucí povolání zaměstnáno 12,1 % mužů a 11,5 % žen, po 20. roce života hodnota tohoto ukazatele strmě roste. U mužů míra zaměstnanosti vrcholí mezi 30. a 50. rokem života (překračuje 90,0 %). V dalších věkových kategoriích až do věku 55 až 59 let se udržuje nad 88 %. V pozdějším věku klesá, ve věkové kategorii 60–64 let dosahuje 64,7 % a ve věku 70 a více let je zaměstnáno pouze 9,7 % mužů. U žen ve věku 30–34 let v souvislosti s mateřstvím a rodičovstvím míra zaměstnanosti přechodně klesá (66,2 %). S rostoucím věkem vzrůstá a vrcholí mezi 45. a 50. rokem života, kdy překračuje 90,0 %. Později klesá – ve věku 65 až 69 let je zaměstnáno 16,8 % žen a ve věku nad 70 let pouze 4,5 % žen.

Graf 4.4 Míra zaměstnanosti podle pohlaví a věku (ze zjištěných hodnot)

Podle dosaženého **stupně vzdělání** mají v Pardubickém kraji z celkového počtu osob zahrnutých mezi pracovní sílu nejvyšší podíl absolventi se středním vzděláním včetně vyučených bez maturity (36,2 %), mezi muži jsou zastoupeni ještě výrazněji (42,1 %). Druhou nejpočetnější skupinou z hlediska vzdělání tvoří osoby s úplným vzděláním s maturitou (33,4 %), vyšší podíl je mezi ženami (36,7 %) než mezi muži (30,7 %). Dokončené vysokoškolské vzdělání má 18,6 % obyvatel kraje zahrnutých mezi pracovní sílu. Podíl vysokoškolsky vzdělaných mužů (16,7 %) je o 4,1 procentního bodu nižší než podíl vysokoškolsky vzdělaných žen. Pouze 0,3 % osob zahrnutých mezi pracovní sílu je bez vzdělání.

Tab. 4.2.1 Pracovní síla podle pohlaví a nejvyššího dosaženého vzdělání

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom		z toho					
		muži	ženy	zaměstnaní			nezaměstnaní		
				celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pracovní síla	265 515	146 140	119 375	255 984	141 394	114 590	9 531	4 746	4 785
v tom podle vzdělání (%):									
bez vzdělání	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	2,1	2,5	1,7
základní vč. neukončeného	5,7	5,5	5,8	5,1	5,0	5,2	22,0	22,7	21,5
střední vč. vyučení (bez maturity)	36,2	42,1	29,2	36,1	42,1	28,8	41,0	43,5	38,7
úplné střední (s maturitou)	33,4	30,7	36,7	33,8	31,0	37,1	24,2	21,6	26,7
nástavbové a pomaturitní studium	3,3	3,0	3,7	3,4	3,0	3,8	1,9	1,6	2,1
vyšší odborné, konzervatoř	2,4	1,6	3,4	2,4	1,6	3,4	1,3	0,9	1,6
vysokoškolské	18,6	16,7	20,9	19,0	17,0	21,4	7,5	7,2	7,7
nezjištěno	x	x	x	x	x	x	x	x	x

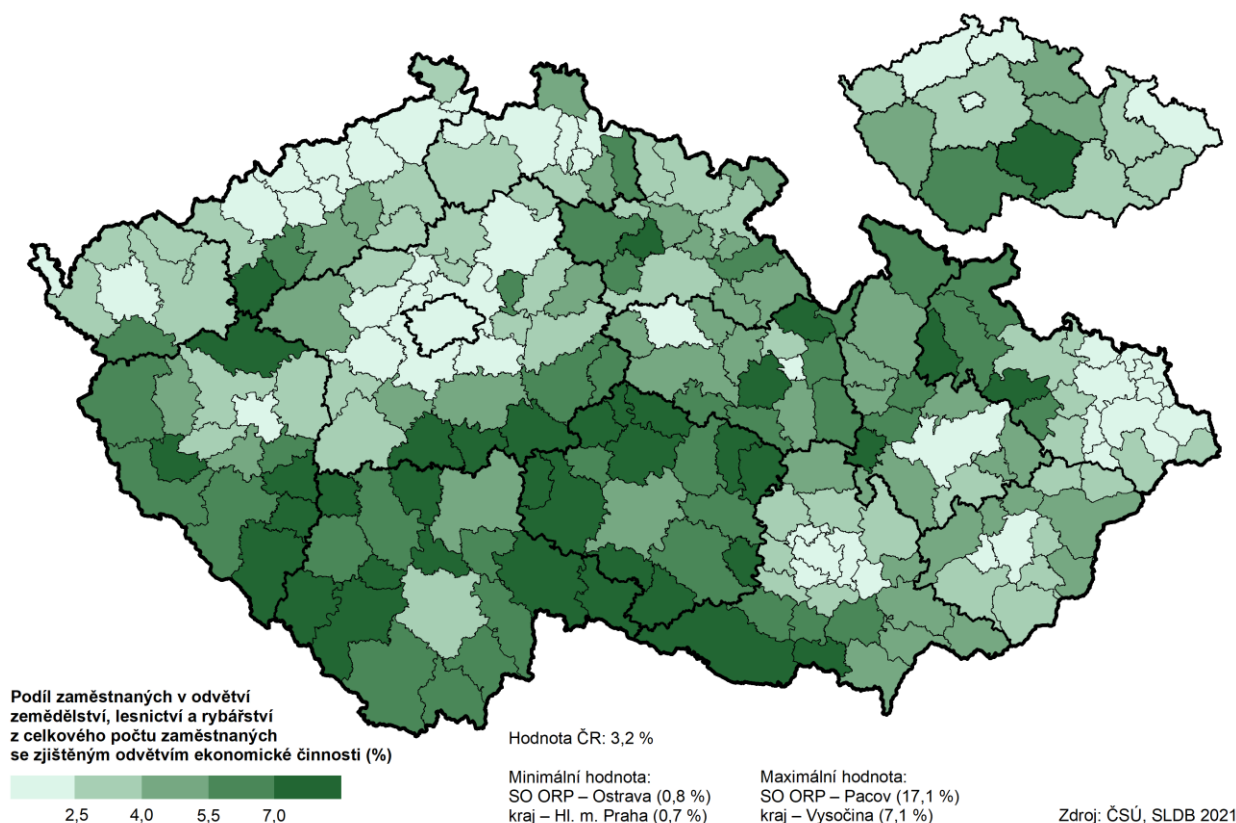

4.3 Zaměstnaní podle odvětví

Strukturální změny v celém hospodářství ovlivnily i změny v rozložení pracovní síly do jednotlivých odvětví. Vlivem zpřesněného zjišťování a využití administrativních zdrojů došlo ke zkvalitnění dat z ekonomické oblasti a **odvětvová struktura** nebyla zjištěna pouze u 0,6 % osob (v minulém cenzu nezjištěno v oblasti odvětvové struktury přesahovalo 10 %).

Ve **srovnání s průměrem ČR** má Pardubický kraj větší podíl zaměstnaných v zemědělství, průmyslu a stavebnictví a naopak nižší podíl zaměstnaných v ubytování, stravování a pohostinství, zdravotní a sociální péči a dalších odvětvích služeb. Obdobně jako při minulém sčítání si v Pardubickém kraji i v roce 2021 udržel rozhodující postavení průmysl, v němž pracovala třetina zaměstnaných v kraji (85,7 tis. osob), čtvrtý nejvyšší podíl zaměstnaných mezi kraji ČR. Druhým nejsilnějším odvětvím v kraji je velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel, ve kterém je zaměstnaná desetina pracujících (26,7 tis. osob). Třetí nejvyšší zastoupení má odvětví zdravotní a sociální péče (18,8 tis. osob, 7,4 %). Zaměstnaní v oblasti zemědělství v kraji (11 tis. osob, 4,3 %) představovali třetí nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání.

Zaměstnaní v primárním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích

V mezikrajském srovnání se Pardubický kraj podílem zaměstnaných v rámci **primárního sektoru** zahrnujícího oblast zemědělství, lesnictví a rybářství umístil na třetí nejvyšší pozici za Krajem Vysočina a Jihočeským krajem. V rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností v kraji bylo v tomto odvětví relativně nejvíce zaměstnaných na Litomyšlsku, Žambersku a Králicku.

Ženy jsou v kraji silně zastoupeny v odvětví zdravotní a sociální péče, vzdělávání a dále v peněžnictví a pojišťovnictví. Nízké zastoupení žen vykazují obory průmysl, stavebnictví, doprava a skladování a také zemědělství, lesnictví a rybářství. **Věkové rozložení** zaměstnaných v jednotlivých odvětvích většinou odpovídá věkovému rozložení u zaměstnaných celkem. Výjimkou jsou odvětví informační a komunikační činnosti a odvětví ubytování, stravování a pohostinství, která zaměstnávají zejména mladší generaci (do 39 let, resp. 29 let). V oblasti zemědělství naopak převažují zaměstnanci vyššího věku (50 a více let). Věkové skupiny do 40 let mají významnější zastoupení ve specializovaných oblastech.

Tab. 4.3.1 Zaměstnaní podle věku a odvětví ekonomické činnosti

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom ve věku					
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–64	65 a více
Zaměstnaní	255 984	41 279	52 659	76 151	57 718	16 147	12 030
v tom podle odvětví ekonomické činnosti (%):							
zemědělství, lesnictví, rybníkářství	4,3	3,9	3,3	3,9	4,7	6,3	8,1
těžba a dobývání	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
zpracovatelský průmysl	31,1	32,3	33,5	31,8	31,1	26,8	17,1
výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	1,2	0,9	0,9	1,1	1,4	1,6	2,0
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1,2	0,7	0,9	1,2	1,5	1,8	1,5
stavebnictví	7,0	6,0	7,2	7,7	6,9	7,1	5,6
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	10,5	12,3	10,0	10,9	9,8	8,9	9,5
doprava a skladování	5,9	5,5	5,1	5,7	6,6	6,7	6,4
ubytování, stravování a pohostinství	2,8	4,0	3,1	2,6	2,5	2,1	2,6
informační a komunikační činnosti	2,6	4,0	3,9	2,2	1,4	1,4	1,6
peněžnictví a pojišťovnictví	2,2	2,8	2,8	2,0	1,8	1,5	1,6
činnosti v oblasti nemovitostí	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	1,4
profesní, vědecké a technické činnosti	3,7	4,4	4,3	3,0	2,7	3,7	7,7
administrativní a podpůrné činnosti	3,6	4,1	3,1	3,0	3,4	4,7	6,8
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	5,8	4,1	5,7	6,4	6,5	6,5	5,5
vzdělávání	6,9	4,4	5,9	7,3	8,3	9,2	7,7
zdravotní a sociální péče	7,4	6,8	6,7	7,5	7,9	7,9	8,6
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,2	1,6	1,1	1,0	1,0	1,3	2,7
činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkujících blíže neurčené výr. a sl. pro vlastní potřebu	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,8
činnosti exterritoriálních organizací a orgánů	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
jiné činnosti	1,8	1,5	1,7	1,8	1,7	1,7	2,7
nezjištěno	x	x	x	x	x	x	x

V rámci **okresů Pardubického kraje** vykazují nadprůměrný podíl zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a rybníkářství a také v průmyslových odvětvích okresy Ústí nad Orlicí a Svitavy. Podíl zaměstnaných ve stavebnictví je nejvyšší v okrese Chrudim. V odvětví velkoobchod a maloobchod; opravy motorových vozidel dominuje podílem zaměstnaných okres Pardubice. Naopak podprůměrný podíl zaměstnaných v okrese Pardubice je patrný v odvětví zemědělství, lesnictví a rybníkářství. Nízký podíl zaměstnaných v odvětvích stavebnictví a velkoobchod a maloobchod; opravy motorových vozidel vykazuje okres Ústí nad Orlicí.

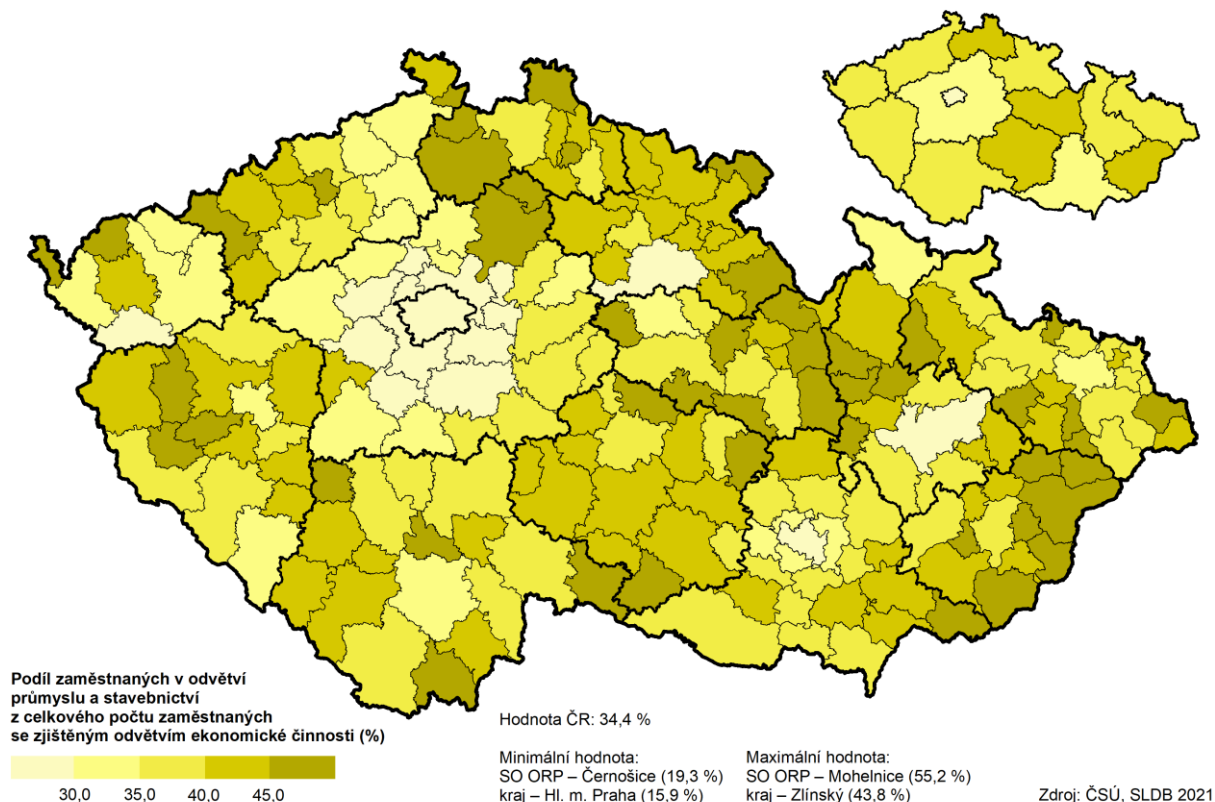
Tab. 4.3.2 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a okresů

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

Kraj, okresy	Zaměstnaní celkem	z toho podle odvětví ekonomické činnosti (CZ-NACE) (%)							
		zemědělství, lesnictví a rybníkářství	průmysl	stavebnictví	velko- a maloobchod; opravy motor. vozidel	doprava a skladování	ubytování, stravování a pohostinství	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Pardubický kraj	255 984	4,3	33,7	7,0	10,5	5,9	2,8	6,9	7,4
Chrudim	49 875	4,5	31,6	8,7	10,7	5,5	2,8	6,7	8,8
Pardubice	90 051	2,4	29,4	6,6	11,0	6,2	2,9	6,7	7,0
Svitavy	49 296	6,4	35,8	7,0	10,3	5,0	2,8	7,3	8,0
Ústí nad Orlicí	66 762	5,1	39,5	6,3	9,9	6,2	2,8	6,9	6,4

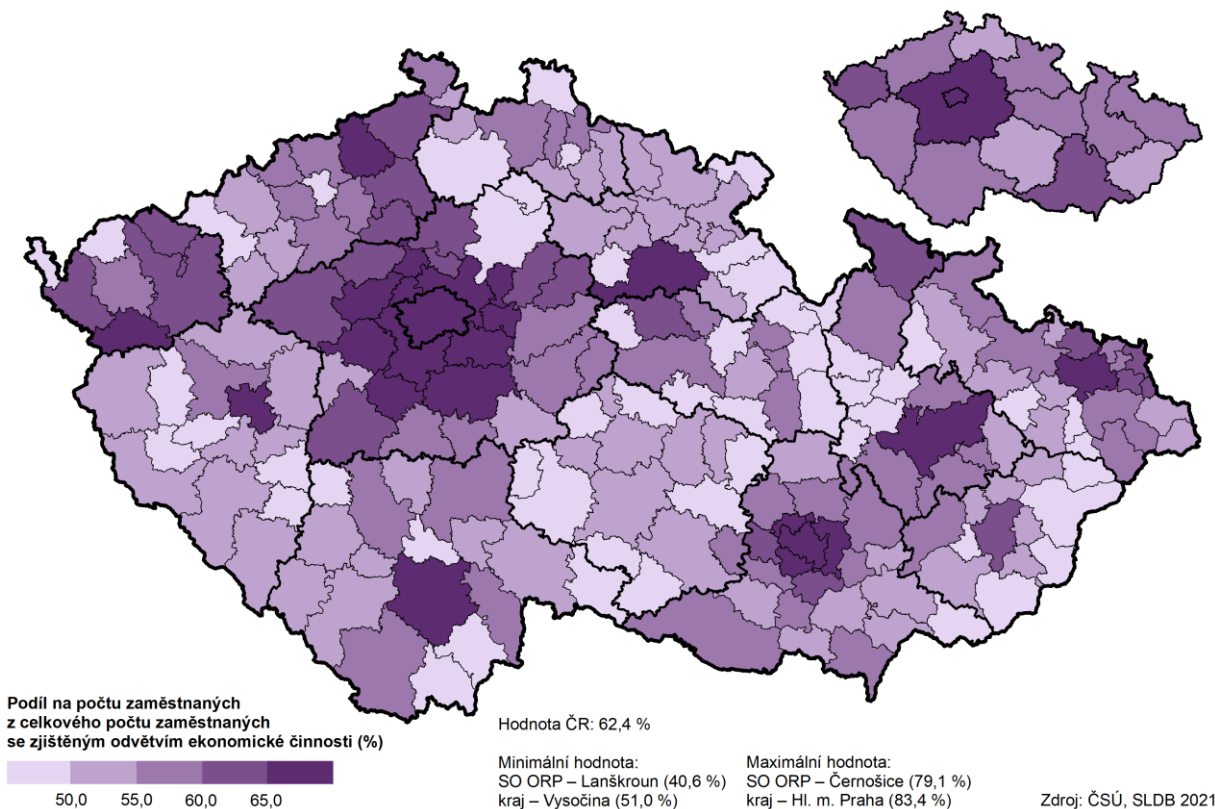

Zaměstnaní v sekundárním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích

V mezikrajském srovnání se podílem zaměstnaných v sekundárním sektoru Pardubický kraj zařadil na čtvrtou nejvyšší pozici ve srovnání krajů a o 6,3 procentního bodu překročil průměr České republiky. V terciálním a kvartérním sektoru se kraj umístil na čtvrté nejnižší pozici mezi kraji ČR.

Zaměstnaní v terciálním a kvartérním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích

4.4 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a hlavních tříd zaměstnání

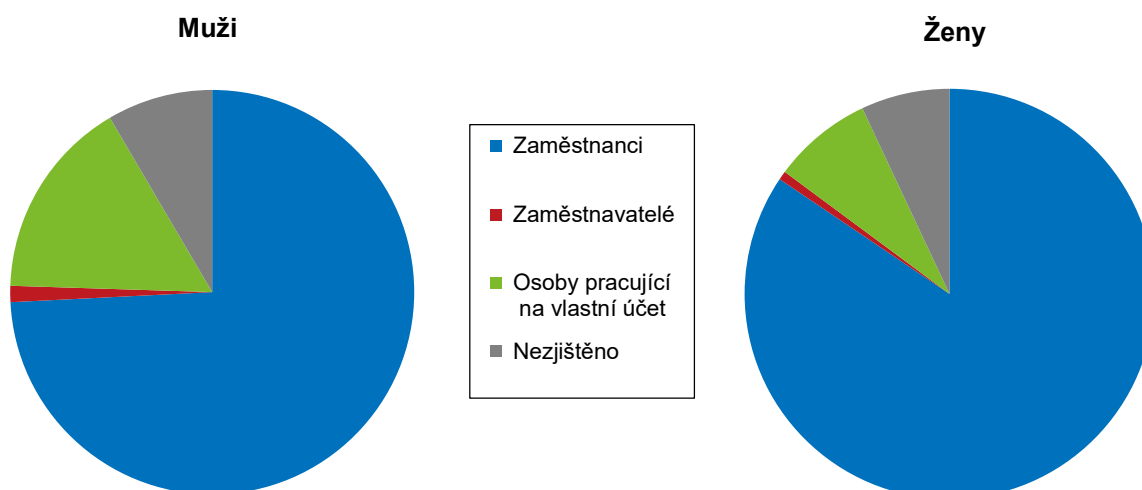
Největší, více než čtyřpětinový, podíl na celkovém počtu 256 tis. zaměstnaných z hlediska **postavení v zaměstnání** měli zaměstnanci (85,5 %), druhou nejpočetnější skupinou byly osoby pracující na vlastní účet (13,4 %), následovala skupina zaměstnavatelů (1,1 %). Z pohledu početní významnosti jednotlivých skupin bylo v postavení zaměstnance 201,7 tisíce osob, na vlastní účet pracovalo v kraji 31,7 tisíce osob. Méně významná byla skupina zaměstnavatelů, kterou tvořily necelé 3 tisíce osob. Postavení v zaměstnání neuvedlo ve sčítání 2021 v Pardubickém kraji téměř 20,0 tisíc osob.

Tab. 4.4.1 Zaměstnaní podle pohlaví a postavení v zaměstnání

	Celkem	v tom		(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)		
		Struktura zaměstnaných (%)		celkem	muži	ženy
		muži	ženy			
Zaměstnaní	255 984	141 394	114 590	100,0	100,0	100,0
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	201 687	104 921	96 766	85,5	81,1	90,8
zaměstnavatelé	2 629	1 834	795	1,1	1,4	0,7
osoby pracující na vlastní účet	31 700	22 685	9 015	13,4	17,5	8,5
nezjištěno	19 968	11 954	8 014	x	x	x

Z **genderového pohledu** je podíl obou pohlaví mezi zaměstnanými (55,2 % muži, 44,8 % ženy) v Pardubickém kraji vyrovnanější, než jejich zastoupení mezi ekonomicky aktivním obyvatelstvem (55,0 % muži, 45,0 % ženy). Rozdíly však sledujeme v postavení v zaměstnání. Podíl žen pracujících v postavení zaměstnance (90,8 %) je téměř o 10 procentních bodů vyšší než podíl mužů ve stejném postavení (81,1 %), v obou případech se jedná o 5. nejvyšší hodnotu v mezikrajském srovnání. Muži jsou častěji než ženy v postavení osoby pracující na vlastní účet, jejich podíl převyšuje podíl mezi ženami o 9 procentních bodů. Muži také mají vyšší zastoupení v pozici zaměstnavatele, a to o 0,7 procentního bodu.

Graf 4.5 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a pohlaví

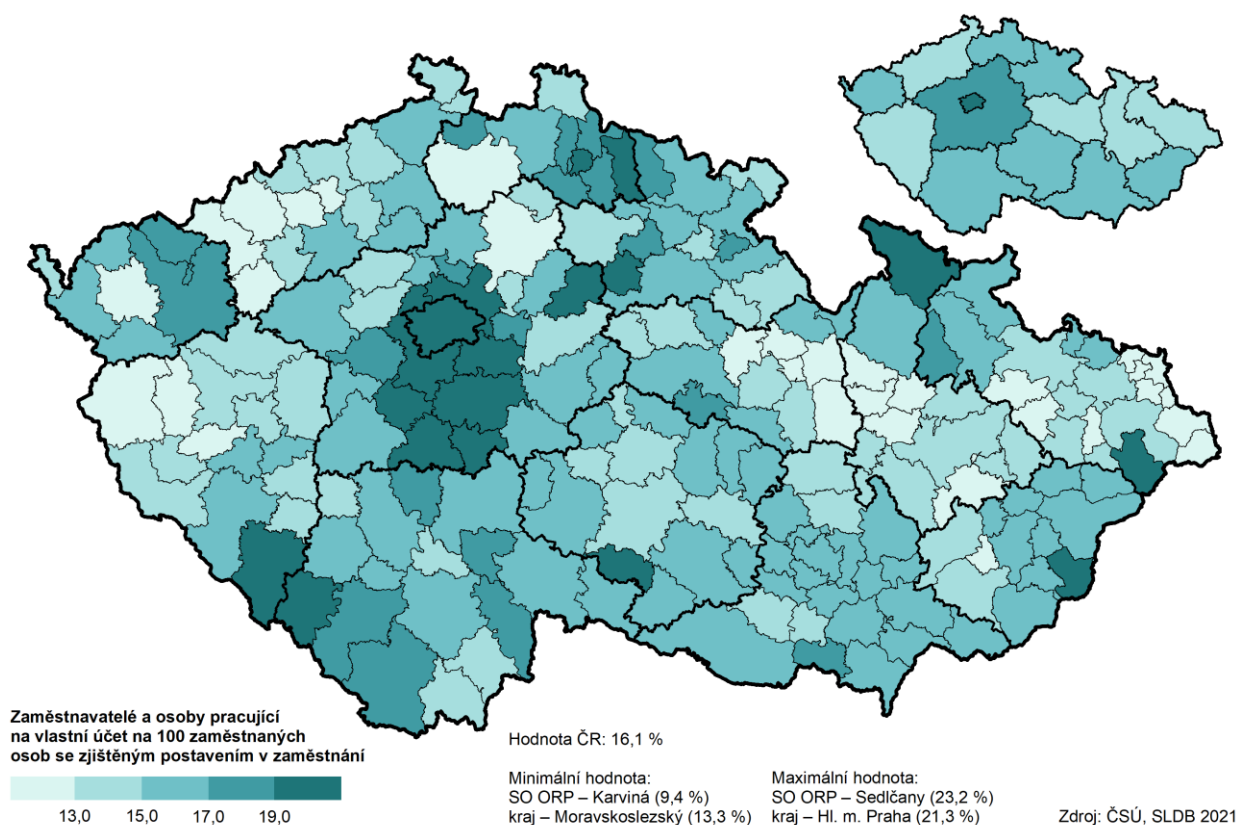
V **okresech** Ústí nad Orlicí a Svitavy překročil podíl zaměstnanců mezi všemi zaměstnanými hranici 86 %. Nejnižší podíl zaměstnanců byl zjištěn v okrese Chrudim (83,3 %) a byl o 2,1 procentního bodu pod krajským průměrem. V okresech Chrudim a Svitavy byl evidován nejvyšší podíl zaměstnavatelů v kraji. Osoby pracující na vlastní účet byly nejčetněji zastoupené v okrese Chrudim (15,4 %), jejich podíl překročil o 2,0 procentní body průměr v kraji; nejnižší podíl byl zjištěn v okrese Ústí nad Orlicí (11,9 %).

Tab. 4.4.2 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a okresů

Kraj, okresy	Celkem	v tom podle postavení v zaměstnání			
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	nezjištěno
Pardubický kraj	255 984	201 687	2 629	31 700	19 968
Chrudim	49 875	38 294	567	7 101	3 913
Pardubice	90 051	69 707	804	11 430	8 110
Svitavy	49 296	39 526	550	5 735	3 485
Ústí nad Orlicí	66 762	54 160	708	7 434	4 460

Skupinu **podnikatelů** tvoří zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet. Podíl podnikatelů na zaměstnaných celkem se ve srovnání se sčítáním v roce 2011 v Pardubickém kraji snížil o 2,1 procentního bodu na 14,5 %, především vlivem úbytku zaměstnavatelů. Výrazné snížení počtu zaměstnavatelů v kraji předstihlo pokles na celostátní úrovni (-65,3 % v kraji, -67,6 % v ČR). Počet osob pracujících na vlastní účet se od předchozího cenzu v roce 2011 v kraji zvýšil o 21,0 %, na úrovni republiky byl nárůst výraznější (+21,9 % v ČR).

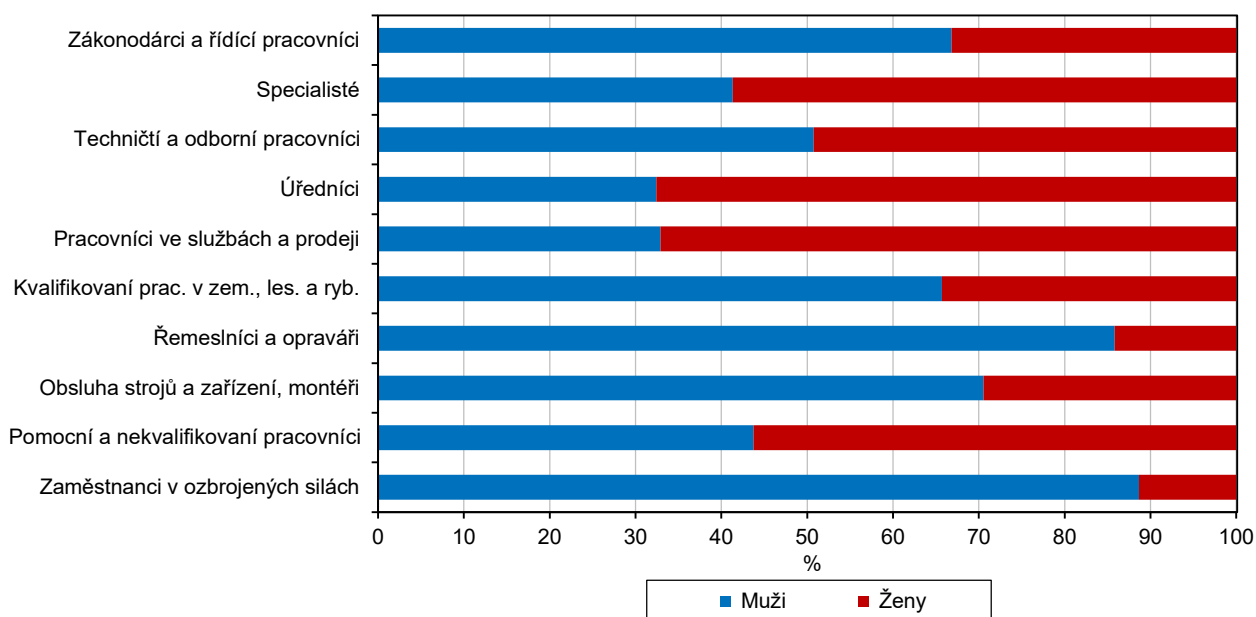
Podnikatelé ve správních obvodech ORP a krajích

V **mezikrajském srovnání** je podíl podnikatelů v Pardubickém kraji 5. nejnižší. Nejvyšší zastoupení mají podnikatelé v Hlavním městě Praze (21,3 %), nejméně vykazuje Moravskoslezský kraj (13,3 %). V rámci 206 správních obvodů ORP včetně Prahy je nejvyšší zastoupení podnikatelů mezi zaměstnanými ve správním obvodu Sedlčany (23,2 %), Říčany (22,5 %) a Černošice (22,1 %). V rámci správních obvodů Pardubického kraje se na nejvyšší 23. příčce umístil správní obvod Hlinsko (18,4 %) a na nejnižší 9. pozici správní obvod Česká Třebová (11,2 %). V meziorpovém srovnání v rámci celé ČR bylo nejméně podnikatelů sečteno ve správním obvodu Karviná (9,4 %), Orlová (9,7 %) a Mohelnice (10,3 %).

Oproti republikové struktuře zaměstnaných podle **hlavních tříd zaměstnání** zjišťujeme v kraji nadprůměrné zastoupení obsluhujících stroje a zařízení vč. montérů (16,1 % z osob se zjištěnou třídou zaměstnání je o 2,4 procentní body nad průměrem ČR) i řemeslníků a opravářů (15,0 % převyšuje republikový podíl o 2,0 p. b. a řadí kraj na čtvrtou nejvyšší pozici v mezikrajském srovnání). Mírně nad celorepublikovým průměrem se nachází i podíl pomocných a nekvalifikovaných pracovníků a kvalifikovaných pracovníků v zemědělství. Na druhé straně zastoupení specialistů (17,7 %) za ČR výrazněji zaostává (o 3,3 p. b.); nepatrně pod republikovým průměrem je také podíl technických a odborných pracovníků (17,6 %) či pracovníků ve službách a prodeji (13,7 % představuje druhou nejnižší hodnotu mezi kraji).

Graf 4.6 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a pohlaví (ze zjištěných hodnot)

Ve struktuře **hlavních tříd zaměstnání podle pohlaví** byla výrazná převaha žen v Pardubickém kraji evidována ve třídě úředníci (67,6 %), pracovníci ve službách a prodeji (67,1 %) a specialisté (58,7 %). Vyšší zastoupení mužů je mezi zaměstnanci v ozbrojených silách (88,7 %), řemeslníky a opraváři (85,8 %) a obsluhou strojů a zařízení, montéry (70,5 %).

4.5 Ekonomická aktivita žen

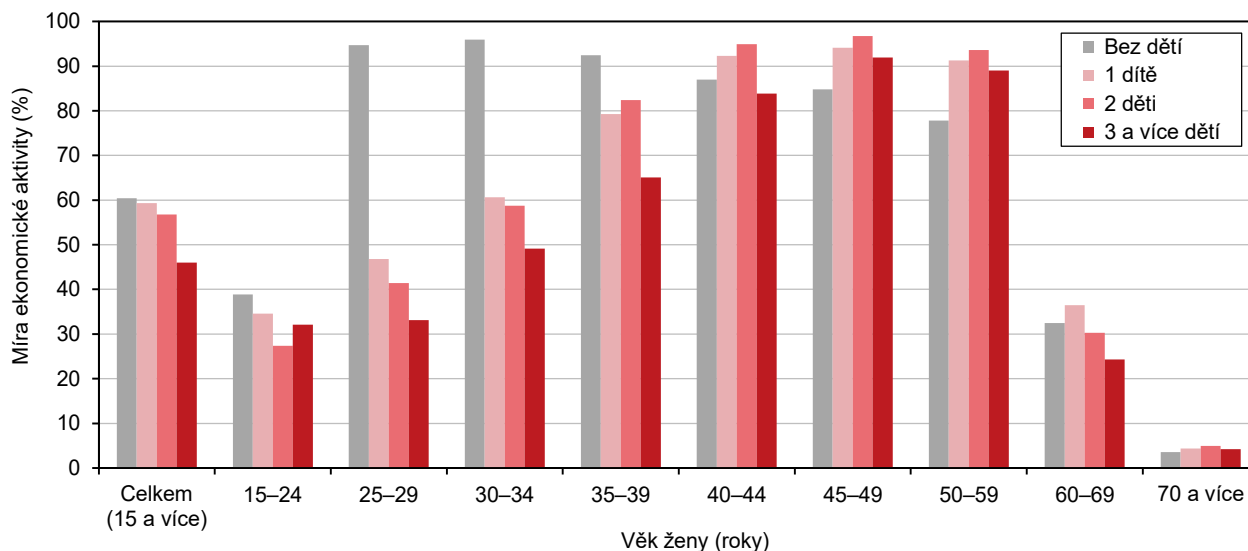
Ekonomická aktivita žen je ovlivňována několika významnými faktory, a to především věkovou strukturou, mateřstvím, následnou péčí o děti a dřívějším odchodem do starobního důchodu. V Pardubickém kraji bylo při sčítání 2021 zahrnuto mezi pracovní sílu 119 375 žen a dalších 95 624 žen mimo pracovní sílu. V populaci žen ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou bylo evidováno 55,5 % žen ekonomicky aktivních a 44,5 % ekonomicky neaktivních. Z celkového počtu žen zahrnutých mezi pracovní sílu bylo 97,4 % zaměstnaných. Skupina zaměstnaných žen tvořená zaměstnankyněmi, zaměstnavatelkami a osobami pracujícími na vlastní účet činila 114 590 osob. Více než čtyři pětiny zaměstnaných žen v kraji pracovaly v postavení zaměstnanice a 7,9 % bylo v postavení osoby pracující na vlastní účet.

Ženy zahrnuté do pracovní síly v Pardubickém kraji jsou v průměru z jedné pětiny bezdětné, 17 % žen má jedno dítě, téměř polovina žen má dvě děti, 12 % má 3 děti a necelá 3 % mají 4 a více dětí. Naproti tomu ženy mimo pracovní sílu jsou nižším podílem bezdětné, či s jedním nebo 2 dětmi a větší podíl žen má tři a více dětí. Z hlediska věkových skupin jsou ženy v kraji patřící mezi pracovní sílu do 40. let věku z 53 % bezdětné a ze 42 % mají 1 nebo 2 děti. Mezi 40. a 60. rokem má 58 % žen dvě děti a pouze 6 % žen je bezdětných. Průměrný počet dětí připadající na jednu ženu zahrnutou do pracovní síly je obdobný jako u zaměstnaných žen a v kraji činí 1,58. Nejvyšší průměrný počet dětí podle postavení v zaměstnání připadá na zaměstnavatelky, a to 1,89. Nezaměstnané ženy mají v průměru 1,67 dětí a ženy mimo pracovní sílu mají v průměru 1,78 dětí.

Tab. 4.5.1 Ženy ve věku 15 let a více podle ekonomické aktivity, postavení v zaměstnání a počtu živě narozených dětí

	Pracovní síla	v tom					Osoby mimo pracovní sílu	Nezjištěná ekonomická aktivita
		zaměstnané	z toho postavení v zaměstnání			nezaměstnané		
			zaměstnané	zaměstnané	osoby pracující na vlastní účet			
Ženy ve věku 15 let a více	119 375	114 590	96 766	795	9 015	4 785	95 624	1 764
v tom s počtem živě narozených dětí:								
0	25 995	24 740	20 211	64	1 480	1 255	17 023	252
1	19 841	19 029	16 232	129	1 563	812	13 618	387
2	54 739	53 109	45 623	452	4 443	1 630	41 684	455
3 a více	17 534	16 499	13 680	144	1 442	1 035	20 607	298
nezjištěno	1 266	1 213	1 020	6	87	53	2 692	372
Průměrný počet dětí	1,58	1,58	1,59	1,89	1,69	1,67	1,78	1,72

Jak naznačuje níže uvedený graf, v rámci dané věkové skupiny (zejména u žen do 40 let věku) s rostoucím počtem dětí ekonomická aktivita žen klesá, nejnižších hodnot přitom logicky dosahuje u žen se třemi a více dětmi. S rostoucím věkem však míra ekonomické aktivity žen s dětmi neustále roste a zároveň se snižují její rozdíly podle počtu dětí. Maximálních hodnot dosahovala míra ekonomické aktivity žen s dětmi v kraji při posledním sčítání lidu v roce 2021 mezi 40. až 49. rokem věku. Míra ekonomické aktivity bezdětných žen byla naopak nejvyšší v mladších věkových kategoriích (25 až 39 let), ve kterých zároveň výrazně převyšovala nad procentem ekonomicky aktivních u žen s dětmi. Ve vyšších věkových skupinách byl již patrný postupný pokles ekonomické aktivity žen bez dětí a po 40. roce věku již hodnot u žen s dětmi nedosahovala.

Graf 4.7 Míra ekonomické aktivity žen podle věku a počtu živě narozených dětí (ze zjištěných hodnot)

Pozn.: podíl žen zahrnutých mezi pracovní sílu celkem v daném věku a s daným počtem dětí na celkovém počtu žen se zjištěnou ekonomickou aktivitou v daném věku a s daným počtem dětí.

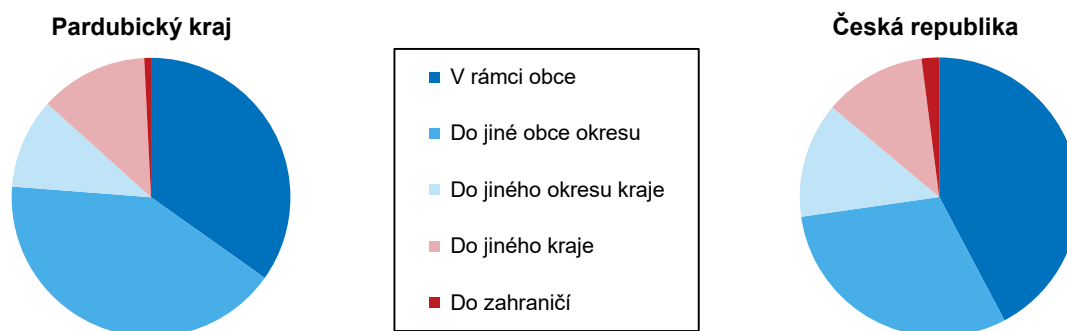
5. Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a do školy

Dojíždka do zaměstnání a školy představuje významnou formu prostorové mobility obyvatelstva s vazbou na ekonomickou i sídelní strukturu regionů. Vzhledem k tomu, že Sčítání lidu 2021 probíhalo v době protiepidemických opatření (vč. práce na home office či distančního studia z domova), byli respondenti vyzváni k zodpovězení otázek týkajících se místa pracoviště či školy podle předpokládané skutečnosti po skončení těchto opatření. Mezi vyjíždějící/dojíždějící nejsou zahrnuty osoby pracující/studující na adrese obvyklého pobytu, osoby se zaměstnáním bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště/školy. Zatímco v rámci vyjíždějících žáků, studentů či zaměstnaných se zjišťovalo také místo pracoviště/školy v zahraničí, za skupinu osob, která dojížděla do školy nebo do zaměstnání ze zahraničí, žádné údaje nevidujeme (obdobně jako při předchozích cenzech). Na rozdíl od minulého sčítání pak zahrnuje dojíždka do zaměstnání také pracující žáky a studenty (v roce 2011 byli zahrnuti v kategorii dojíždějících do školy).

5.1 Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání

Podle výsledků Sčítání lidu 2021 měl Pardubický kraj k rozhodnému okamžiku sčítání, tj. k 26. březnu 2021, celkem 510 037 obvykle bydlících obyvatel, z toho 255 984 osob patřilo mezi **zaměstnané** (včetně pracujících žáků a studentů). Necelá čtvrtina z téměř 250 tis. zaměstnaných osob v kraji se zjištěným místem pracoviště se pohybovala při své vyjíždce do zaměstnání pouze v rámci obce, kde měla své obvyklé bydliště (24,6 %, tj. 61 411 osob). Přímou na adrese svého obvyklého bydliště pracovala pětina ze všech zaměstnaných osob v kraji se zjištěným místem pracoviště (20,0 %, tj. 49 736 osob). Mezi osoby, které za zaměstnáním vyjíždí z obce svého obvyklého bydliště, patřilo v kraji 46,1 % zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště (tj. 114 976 osob). Do této skupiny čítající téměř 115 tis. zaměstnaných řadíme osoby s pracovištěm v jiné obci okresu (ty tvořily v kraji 29,3 % zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště), dále osoby s pracovištěm v jiném okrese kraje (7,4 %), osoby s pracovištěm v jiném kraji (8,9 %) a také osoby pracující v zahraničí (0,6 %). V tomto výčtu naopak nejsou zahrnuty osoby bez stálého pracoviště, které se na zaměstnaných v kraji podílely 9,3 % (nadále počítáno ze zjištěných hodnot).

Graf 5.1 Struktura vyjíždky do zaměstnání podle typu vyjíždky (ze zjištěných hodnot)

Vyjíždějící z obce se na celkovém počtu **vyjíždějících do zaměstnání** v Pardubickém kraji podíleli podle výsledků posledního cenzu 65,2 %, což znamenalo hodnotu nad celorepublikovým průměrem (ten činil 57,7 %). Mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností v Pardubickém kraji se podíl vyjíždějících z obce na celkovém počtu vyjíždějících za práci pohyboval od 48,8 % ve správním obvodu Pardubice po 83,5 % na Holickou, přičemž druhá nejvyšší hodnota patřila SO ORP Přelouč (80,2 %) a naopak druhá nejnižší správnímu obvodu Česká Třebová (56,1 %).

Většina z osob, které za zaměstnáním vyjíždí z obce svého obvyklého bydliště, mířila za prací podle výsledků Sčítání lidu 2021 do jiné obce v okresu (v kraji 63,5 % osob, celorepublikově 52,8 % osob). Do jiného okresu kraje vyjíždělo v Pardubickém kraji 16,0 % ze všech zaměstnaných **vyjíždějících z obce** (při celorepublikovém podílu 23,1 %), do jiného kraje 19,2 % (celorepublikově 20,5 %) a do zahraničí 1,2 % (celorepublikově 3,5 %). Mezi okresy Pardubického kraje měl nejvyšší podíl vyjíždějících z obce do jiného kraje a do zahraničí okres

Pardubice. Do jiného kraje vyjíždělo v tomto okrese 29,8 % ze všech zaměstnaných vyjíždějících z obce (při nejnižším meziokresním podílu 14,1 % na Orlickoústecku) a do zahraničí 1,4 % ze všech zaměstnaných vyjíždějících z obce (při shodném podílu 1,1 % v okresech Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí).

Tab. 5.1.1 Dojíždka do zaměstnání podle typu a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	v tom				Dojíždějící do obce	v tom			Vyjíždějící v rámci obce
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje	
Pardubický kraj	114 976	73 041	18 447	22 113	1 375	105 208	73 041	18 447	13 720	61 411
Chrudim	25 460	13 155	8 371	3 643	291	17 942	13 155	2 754	2 033	8 579
Pardubice	35 598	21 491	3 015	10 603	489	37 209	21 491	8 639	7 079	27 512
Svitavy	23 264	15 577	3 879	3 556	252	19 735	15 577	2 074	2 084	10 526
Ústí nad Orlicí	30 654	22 818	3 182	4 311	343	30 322	22 818	4 980	2 524	14 794

Zatímco mezi **vyjíždějící** zaměstnané, kam řadíme osoby s místem pracoviště na jiné adrese v obci obvyklého pobytu a osoby vyjíždějící za prací z obce svého bydliště, patřilo v Pardubickém kraji 176 387 osob, mezi **dojíždějící** zaměstnané spadalo v kraji 166 619 osob (i zde je zařazeno 61 411 osob, které měly pracoviště na jiné adrese v obci svého obvyklého bydliště). Počet vyjíždějících do zaměstnání tak v kraji převýšil nad počtem dojíždějících do zaměstnání o 9 768 osob, v rámci okresů kraje převažovali dojíždějící nad vyjíždějícími pouze v okrese Pardubice (o 1 611 osob). Rozdílu počtu dojíždějících a vyjíždějících (saldu dojížděky) z různých územních pohledů je věnována bližší pozornost v podkapitole 5.3.

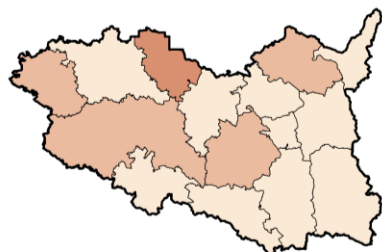
Vyjíždka do zaměstnání v obcích a správních obvodech ORP Pardubického kraje

Sídlo SO ORP podle počtu obyvatel

- 50 000–99 999
- 20 000–49 999
- 10 000–19 999
- 5 000–9 999
- Méně než 5 000

Podíl vyjíždějících zaměstnaných osob z obce obvyklého bydliště na počtu zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště (%)

50,0 60,0 68,0 76,0

Hodnota kraje: 46,1 %

Minimální hodnota:
obec – Pardubice, SO ORP Pardubice (19,2 %)
SO ORP – Pardubice (34,7 %)

Maximální hodnota:
obec – Suchá Lhota, SO ORP Litomyšl (90,7 %)
SO ORP – Holice (60,9 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Zatímco v Pardubickém kraji patřilo mezi osoby vyjíždějící za zaměstnáním z obce svého obvyklého bydliště 46,1 % zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště, celorepublikově byl tento podíl o 5,3 procentního bodu nižší. V rámci menších územních celků, kterými jsou například správní obvody obcí s rozšířenou působností,

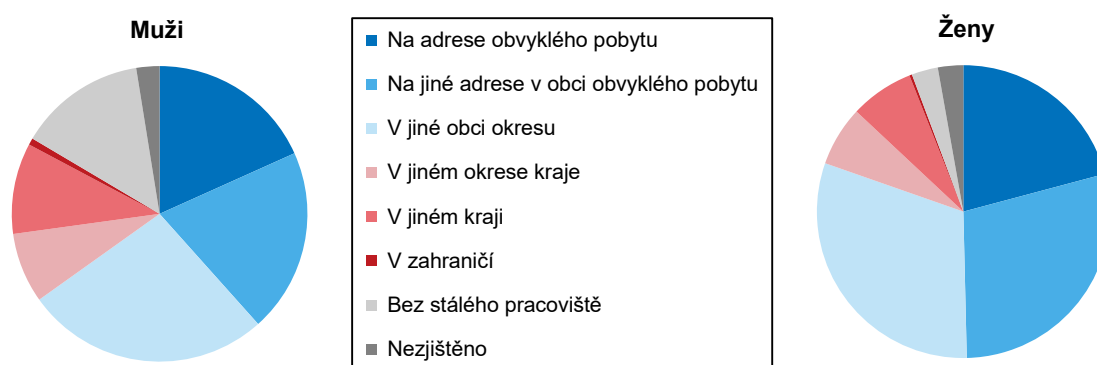
se tento podíl pohyboval od 6,8 % v Praze po 70,9 % ve správním obvodu Jablunkov (jeden ze čtyř SO ORP v okrese Frýdek-Místek). Mezi patnácti správními obvody ORP Pardubického kraje se podíl vyjíždějících za prací z obce obvyklého bydliště pohyboval od 34,7 % ve správním obvodu Pardubice po 60,9 % ve správním obvodu Holice. Druhá nejvyšší hodnota v tomto žebříčku náležela SO ORP Přelouč (58,3 %), naopak druhá nejnižší hodnota mezi správními obvody v kraji patřila Českořebovsku (37,9 %).

Tab. 5.1.2 Dojíždka do zaměstnání podle pohlaví, frekvence a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce				Dojíždějící do obce				Vyjíždějící v rámci obce	
	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji	muži	ženy
		muži	ženy			muži	ženy			
Pardubický kraj	114 976	63 799	51 177	84 121	105 208	57 309	47 899	79 521	28 435	32 976
Chrudim	25 460	13 999	11 461	18 824	17 942	9 545	8 397	13 700	3 690	4 889
Pardubice	35 598	19 798	15 800	25 624	37 209	20 702	16 507	27 390	13 070	14 442
Svitavy	23 264	12 967	10 297	16 977	19 735	10 325	9 410	14 938	4 783	5 743
Ústí nad Orlicí	30 654	17 035	13 619	22 696	30 322	16 737	13 585	23 493	6 892	7 902

Mezi zaměstnanými obyvateli vyjíždějícími za prací (tj. mezi osobami pracujícími na jiné adrese v obci obvyklého pobytu a osobami vyjíždějícími za prací mimo obec svého obvyklého pobytu) evidujeme rozdíly v typu vyjíždky **podle pohlaví**. Zatímco muži častěji než ženy směřovali svou vyjíždku za prací mimo okres svého obvyklého bydliště, ženy se oproti mužům častěji pohybovaly při své vyjíždce do zaměstnání v rámci obce, kde měly své obvyklé bydliště. Na jiné adrese v obci obvyklého bydliště tak pracovalo 39,2 % ze všech žen v Pardubickém kraji, které vyjížděly za prací a 30,8 % ze všech mužů v kraji, kteří vyjížděli za prací (celorepublikově 46,9 % vyjíždějících žen do zaměstnání, respektive 37,8 % mužů). Velká skupina obyvatel v Pardubickém kraji měla zaměstnání v jiné obci okresu. Zatímco do jiné obce okresu směřovalo své cesty do práce 41,8 % ze všech vyjíždějících zaměstnaných žen v kraji a 41,0 % ze všech vyjíždějících zaměstnaných mužů v kraji, v celorepublikovém pohledu vyjíždělo do jiné obce okresu shodně 30,5 % mužů i žen. Okres svého obvyklého bydliště opouštělo v Pardubickém kraji při cestách za prací 28,2 % vyjíždějících mužů a 19,0 % žen (v celorepublikovém pohledu 31,7 % mužů, respektive 22,6 % žen).

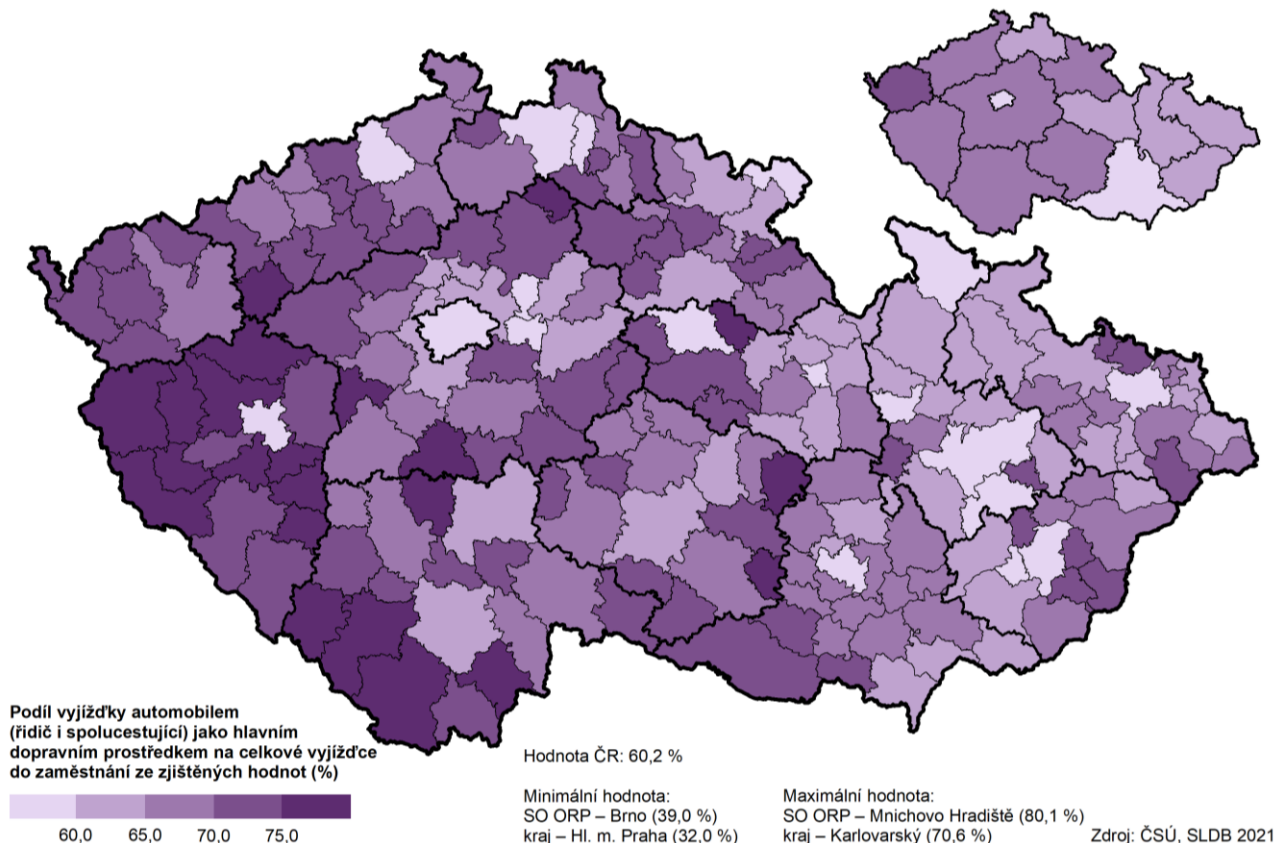
Graf 5.2 Zaměstnaní s obvyklým pobyt v Pardubickém kraji podle místa pracoviště a pohlaví

Stejně jako v předchozím cenzu, byl i v rámci Sčítání lidu 2021 součástí zjišťovaných údajů o dojíždce dopravní prostředek, který respondenti používali k cestě do práce nebo do školy. Nyní se budeme v další části textu věnovat dopravnímu prostředku, který uvedli **vyjíždějící do zaměstnání** jako svůj **hlavní dopravní prostředek** (tj. dopravní prostředek používaný k nejdelší části cesty). Celorepublikově nejvíce využívaným dopravním prostředkem k cestě do zaměstnání je **osobní automobil**, ten využívají tři pětiny ze všech osob, které v ČR vyjíždí za prací (60,2 %, počítáno bez osob s nezjištěným dopravním prostředkem). V Pardubickém kraji evidujeme z celostátního pohledu nadprůměrné využití osobního automobilu k cestě do zaměstnání, používalo

jej 63,5 % vyjíždějících za prací. Největší zásluhu na tomto stavu mělo mezi okresy Pardubického kraje Chrudimsko, kde využívalo automobil jako svůj hlavní dopravní prostředek k cestě do zaměstnání 73,9 % vyjíždějících za prací. V rámci správních obvodů ORP Pardubického kraje evidujeme nejvyšší hodnoty tohoto podílu ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Holice (75,1 %), Chrudim (74,0 %) a Hlinsko (73,5 %).

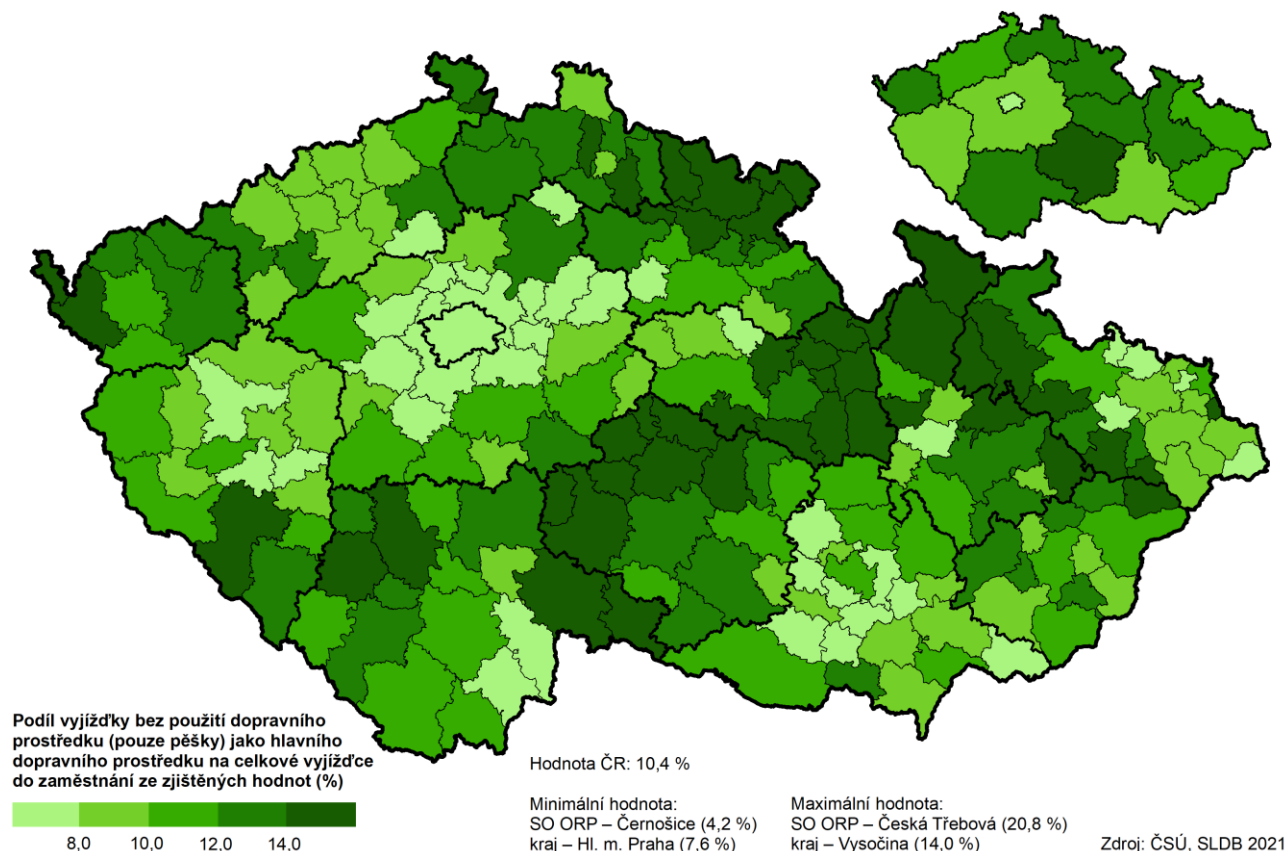
Vyjíždka do zaměstnání automobilem ve správních obvodech ORP a krajích

Většina z osob vyjíždějících za prací osobním automobilem byla v roli řidiče. **Spolucestující** tvořili v kraji podle výsledků Sčítání lidu 2021 pouze necelých devět procent ze všech osob, pro které byl automobil hlavním dopravním prostředkem k cestě do zaměstnání. Přesněji činil tento podíl v Pardubickém kraji 8,7 % a pohyboval se mezi okresy kraje od 6,9 % na Pardubicku po 11,5 % na Svitavsku (při celorepublikové hodnotě 8,9 %).

Druhou nejčastěji využívanou variantou cesty do práce je v Pardubickém kraji **cesta pěšky** (tj. taková, kde je nejdelší část cesty absolvovaná bez použití dopravního prostředku). Tuto variantu mobility do práce volilo v Pardubickém kraji podle výsledků posledního cenzu 12,6 % ze všech vyjíždějících do zaměstnání (nadále počítáno ze zjištěných hodnot), což znamenalo hodnotu nad celostátním průměrem (ten činil 10,4 %). Mezi menšími územními celky, kterými je například 206 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, se tento podíl pohyboval od 4,2 % ve správním obvodu Černošice (okres Praha-západ) po 20,8 % ve správním obvodu Česká Třebová (nejmenší správní obvod Pardubického kraje). V rámci tohoto žebříčku stojí za zmínku také postavení dalších správních obvodů kraje, ve správním obvodu Lanškroun evidujeme 6. nejvyšší podíl (vyjíždka bez použití dopravního prostředku zde volilo 18,4 % ze všech vyjíždějících za prací se zjištěným hlavním dopravním prostředkem) a ve správním obvodu Svitavy registrujeme 18. nejvyšší podíl (při 16,4 % vyjíždějících do zaměstnání bez použití dopravního prostředku). Oproti správním obvodům, které se nachází na východě Pardubického kraje, registrujeme ve správních obvodech ležících na západě Pardubického kraje nižší zastoupení osob, které chodí do práce pěšky (tj. absolvují své cesty bez použití dopravního prostředku). Správní obvod Holice měl mezi vyjíždějícími do zaměstnání pouze 5,4% podíl osob, které chodily do zaměstnání pěšky, což znamenalo 9. nejnižší podíl mezi všemi 206 správními obvody ORP. Poměrně nízký byl tento podíl také ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Přelouč (8,1 %) a ve správním obvodu ORP Pardubice (9,5 %).

Vyjíždka do zaměstnání bez použití dopravního prostředku (pouze pěšky) ve správních obvodech ORP a krajích

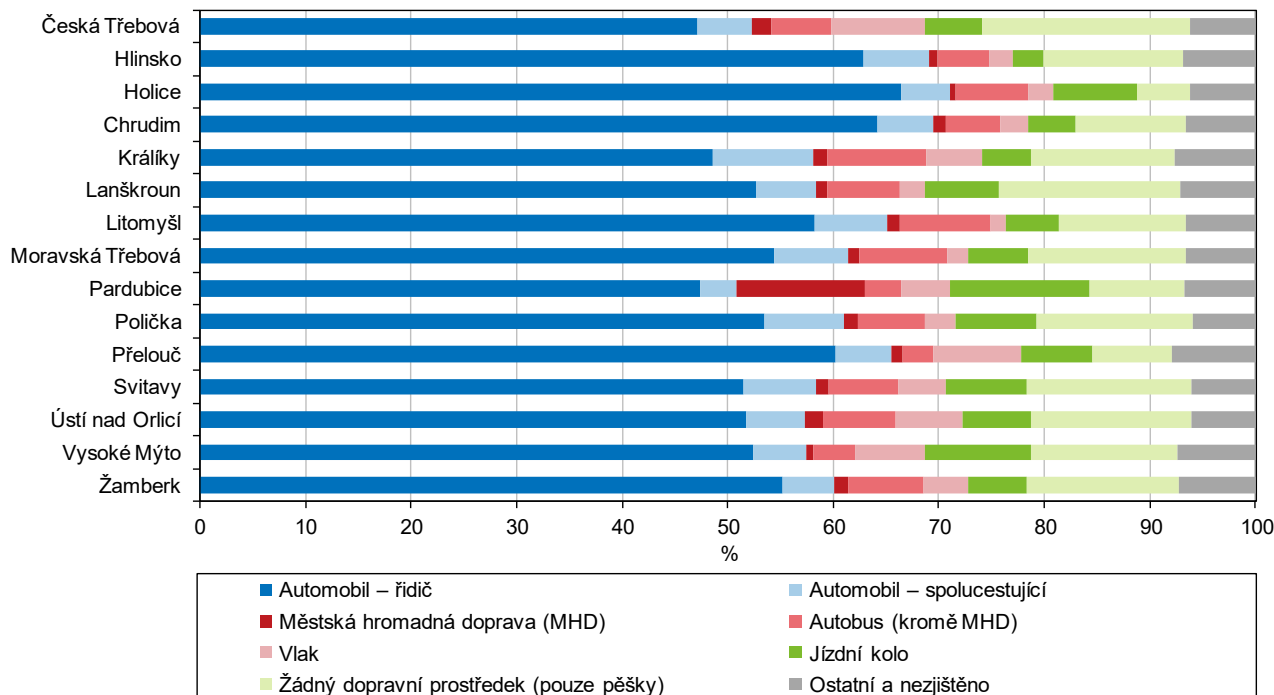

V rámci vyjíždky do zaměstnání podle hlavního dopravního prostředku se Pardubický kraj vyznačoval mezi ostatními kraji nejvyšším podílem osob, které využívaly jako svůj hlavní dopravní prostředek k cestě do zaměstnání **jízdní kolo**. Tento k životnímu prostředí šetrný dopravní prostředek používalo k cestám do práce 8,6 % ze všech vyjíždějících do zaměstnání v Pardubickém kraji (nadále počítáno ze zjištěných hodnot), což bylo o 4,7 procentního bodu více, než činil celostátní průměr. Mezi správními obvody ORP Pardubického kraje měly na tomto stavu největší zásluhu správní obvody Pardubice a Vysoké Mýto, kde využívalo jízdní kolo ke svým cestám do zaměstnání 14,1 %, respektive 10,7 % ze všech zaměstnaných osob vyjíždějících za prací. Hodnota 14,1 % navíc znamenala 2. nejvyšší podíl mezi všemi 206 správními obvody ORP v České republice a hodnota 10,7 % pak 8. nejvyšší podíl.

Tab. 5.1.3 Vyjíždějící do zaměstnání podle hlavního dopravního prostředku a okresů

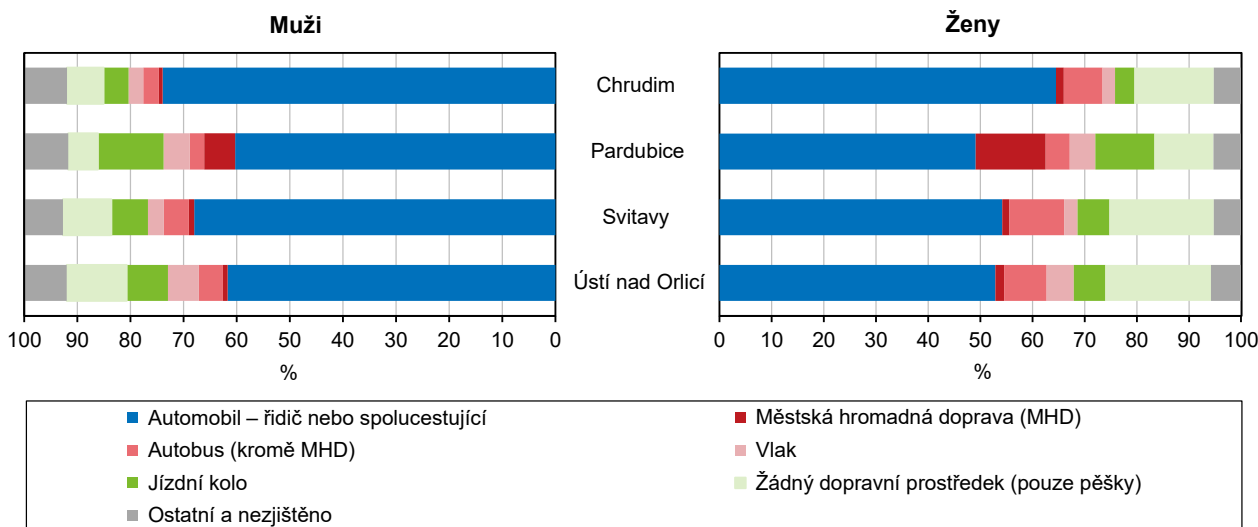
Kraj, okresy	Vyjíždějící celkem	v tom hlavní dopravní prostředek							žádný dopravní prostředek (pouze pěšky)	nezjištěno
		automobil (řidič nebo spolucestující)	městská hromadná doprava (MHD)	autobus (kromě MHD)	vlak	jízdní kolo	ostatní dopravní prostředky			
Pardubický kraj	176 387	105 234	7 283	9 397	7 451	14 260	1 291	20 874	10 597	
Chrudim	34 039	23 628	375	1 734	881	1 438	207	3 709	2 067	
Pardubice	63 110	34 681	5 959	2 288	3 115	7 467	486	5 277	3 837	
Svitavy	33 790	20 773	383	2 534	945	2 191	237	4 832	1 895	
Ústí nad Orlicí	45 448	26 152	566	2 841	2 510	3 164	361	7 056	2 798	

Graf 5.3 Vyjíždějící do zaměstnání podle hlavního dopravního prostředku a správních obvodů ORP

Dále se Pardubický kraj vyznačoval také vysokým podílem osob, které využívaly jako svůj hlavní dopravní prostředek k cestě do zaměstnání **vlak**. Zatímco v rámci celé České republiky využívalo železniční dopravu k cestě do práce 3,4 % ze všech vyjíždějících do zaměstnání (nadále počítáno ze zjištěných hodnot), v Pardubickém kraji činil tento podíl 4,5 %, což znamenalo druhou nejvyšší hodnotu mezi kraji (při podílu 6,8 % ve Středočeském kraji). Nejspíše není překvapením, že mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností v kraji evidujeme nejvyšší podíl vyjíždějících do zaměstnání vlakem ve správním obvodu Česká Třebová, který je významným železničním uzlem České republiky. Zde po železnici vyjíždělo do zaměstnání 9,4 % ze všech vyjíždějících do práce (včetně pracujících žáků a studentů), což znamenalo 13. nejvyšší hodnotu mezi 206 správními obvody ORP. Vysoké zastoupení vyjíždějících do zaměstnání vlakem měl mezi všemi vyjíždějícími také správní obvod Přelouč, podíl 9,0 % znamenal 15. nejvyšší hodnotu mezi všemi 206 správními obvody ORP.

Graf 5.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle hlavního dopravního prostředku, okresů a pohlaví

Naopak využití **městské hromadné dopravy** k cestě do zaměstnání bylo v Pardubickém kraji z celostátního pohledu podprůměrné. Městskou hromadnou dopravu využívalo jako svůj hlavní dopravní prostředek na cestách do práce 4,4 % ze všech vyjíždějících do zaměstnání v kraji (počítáno ze zjištěných hodnot), což znamenalo druhou nejnižší hodnotu mezi kraji (spolu s Královéhradeckým krajem) a zároveň hodnotu pod celorepublikovým průměrem (ten činil 15,5 %). Jedinou výjimkou v kraji, která se alespoň blížila celorepublikovému průměru, byl správní obvod ORP Pardubice, kde používalo MHD při svých cestách do zaměstnání 13,0 % ze všech vyjíždějících do zaměstnání.

Tab. 5.1.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle věku a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	v tom ve věku					
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65 a více
Pardubický kraj	114 976	9 160	22 856	30 790	31 586	17 988	2 596
Chrudim	25 460	2 110	5 078	6 840	6 775	4 102	555
Pardubice	35 598	2 481	6 941	9 755	9 826	5 606	989
Svitavy	23 264	1 957	4 772	6 083	6 461	3 557	434
Ústí nad Orlicí	30 654	2 612	6 065	8 112	8 524	4 723	618

Zatímco mezi všemi 255 984 zaměstnanými v Pardubickém kraji byly osoby ve **věku 15 až 44 let** zastoupeny 51,1 % a osoby ve věku 45 let a více měly 48,9% zastoupení, na zaměstnaných osobách, které při své vyjízdě do práce opouští obec svého obvyklého bydliště, se osoby ve věku 15 až 44 let podílely 54,6 % a osoby ve věku 45 let a více 45,4 %. Zaměstnaní 65letí a starší sice tvořili 4,7 % ze všech zaměstnaných v Pardubickém kraji, ale ve skupině zaměstnaných vyjíždějících z obce měli podstatně nižší podíl (2,3 %). Na základě těchto výsledků tak můžeme soudit, že s přibývajícím věkem klesá ochota zaměstnaných opouštět při cestách do zaměstnání obec svého obvyklého bydliště.

Tab. 5.1.5 Vyjíždějící do zaměstnání podle odvětví a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	z toho odvětví						
		zemědělství, lesnictví a rybářství	průmysl	stavebnictví	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motor. vozidel	doprava a skladování	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Pardubický kraj	114 976	4 672	45 208	4 835	10 845	6 876	7 734	9 709
Chrudim	25 460	1 032	9 304	1 245	2 444	1 443	1 732	2 527
Pardubice	35 598	916	11 880	1 493	3 759	2 251	2 326	2 940
Svitavy	23 264	1 349	10 249	920	2 098	1 250	1 644	1 900
Ústí nad Orlicí	30 654	1 375	13 775	1 177	2 544	1 932	2 032	2 342

Téměř dvě pětiny ze všech zaměstnaných osob v Pardubickém kraji, které za prací vyjížděly z obce svého obvyklého bydliště, pracovaly podle výsledků Sčítání lidu 2021 v průmyslu. Zatímco celorepublikově dosahoval podíl tohoto **odvětví** hodnoty 35,9 % (počítáno ze zjištěných hodnot), v Pardubickém kraji činil 39,4 %, přičemž nejvyšší byl v okrese Ústí nad Orlicí (45,0 %) a naopak nejnižší v okrese Pardubice (33,4 %). Přibližně desetina vyjíždějících z obce pak mířila za prací do velkoobchodu či maloobchodu (v Pardubickém kraji 9,4 % z vyjíždějících z obce za zaměstnáním, v celé ČR 10,5 %). Za prací v oblasti zdravotní a sociální péče vyjíždělo 8,5 % ze zaměstnaných v kraji, kteří při svých cestách do práce opouštěli obec svého obvyklého bydliště, za zaměstnáním v oblasti vzdělávání pak 6,7 % těchto osob, a za prací v oblasti dopravy a skladování 6,0 %.

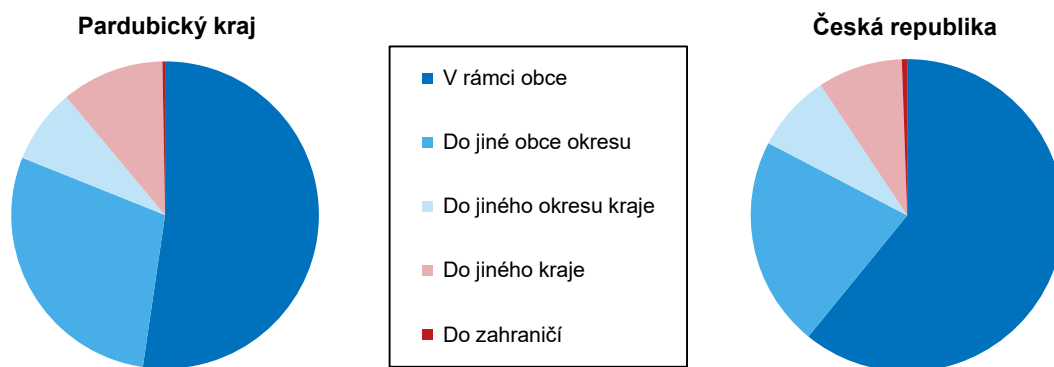
5.2 Vyjíždka a dojíždka do školy

Jak již bylo uvedeno v úvodu této kapitoly, byli při Sčítání lidu 2021 mezi vyjíždějící do školy zahrnuti pouze **nepracující žáci a studenti** (pokud při studiu zároveň pracovali, vyplňovali na sčítacím formuláři adresu místa pracoviště a byli zahrnuti mezi vyjíždějící do zaměstnání (jde o odlišný pohled oproti SLDB v roce 2011)).

Z celkového počtu 72 210 nepracujících žáků a studentů s obvyklým bydlištěm v Pardubickém kraji v roce 2021 nebylo **místo školy** zjištěno u 1 110 osob (1,5% podíl nezjištěných hodnot představuje druhý nejnižší podíl v mezikrajském srovnání). Z počtu 71 100 nepracujících žáků a studentů se zjištěným místem školy jich 52,3 % studovalo v obci obvyklého pobytu (z toho 20 osob uvedlo místo školy přímo na adrese obvyklého pobytu); podílem studujících v obci bydliště se kraj zařadil na třetí nejnižší pozici v mezikrajském srovnání.

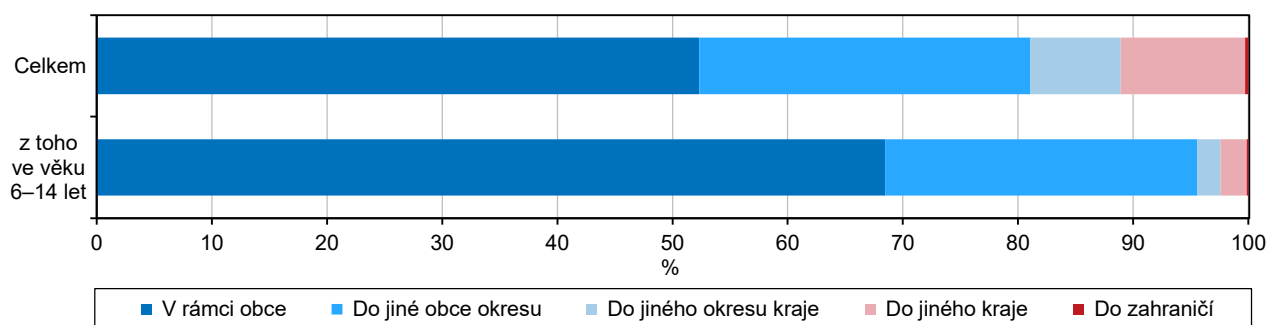
Při bližším pohledu na **vyjíždějící do školy** (mezi ně řadíme vyjíždějící z adresy obvyklého pobytu v rámci obce i mimo obec včetně do zahraničí) zjišťujeme v kraji nadprůměrný podíl studujících v jiné obci okresu – 28,8 % z celkového počtu 71 080 vyjíždějících do školy představuje třetí nejvyšší podíl mezi kraji. Stejně pořadí kraj zaujímá také v podílu vyjíždějících do jiného kraje (10,8 %). Zastoupení vyjíždějících za studiem do zahraničí (0,3 %) patřilo při posledním sčítání v kraji k nejnižším. V úhrnu mimo obec bydliště (ať již do jiné obce okresu bydliště, do jiného okresu kraje, do jiného kraje či do zahraničí) za studiem cestovalo 33 894 žáků a studentů a na všech vyjíždějících do školy se podíleli 47,7 %, což byla třetí nejvyšší hodnota za Středočeským krajem a Krajem Vysočina. Uvnitř kraje byl nejvyšší podíl vyjíždějících mimo obec v okrese Chrudim (52 %) a v rámci SO ORP na Přeloučsku (60 %).

Graf 5.5 Struktura vyjíždky do školy podle typu vyjíždky (ze zjištěných hodnot)

Z porovnání struktury všech vyjíždějících do školy s podskupinou **žáků ve věku 6 až 14 let** je zřejmé, že mezi těmito žáky mají nadprůměrné zastoupení vyjíždějící v rámci obce (68,5% podíl je o 16 procentních bodů vyšší oproti úhrnu); podprůměrný je mezi nimi pak zejména podíl vyjíždějících do jiného okresu kraje (2,0 %, tj. o 5,8 p. b. méně ve srovnání se všemi vyjíždějícími do školy) i do jiného kraje (2,3 % zaostává o 8,5 p. b.).

Graf 5.6 Vyjíždějící do školy podle typu vyjíždky (ze zjištěných hodnot)

Hodnotíme-li strukturu **vyjíždějících do školy přes hranici obce** bydliště (v roce 2021 se v kraji týkala 33 894 žáků a studentů), zjišťujeme mezi nimi 60,3% podíl vyjíždějících do jiné obce v rámci okresu bydliště. Mezi **okresy** Pardubického kraje byl tento typ vyjíždky největší měrou zastoupen na Pardubicku (62,6 %).

Do jiného okresu Pardubického kraje pak za studiem cestovalo 16,4 % z vyjíždějících do školy z obce bydliště (s maximem 26,0 % na Chrudimsku). Do jiného kraje směřovalo 22,7 % z krajského počtu vyjíždějících mimo obec bydliště (v okrese Pardubice byl přítom tento podíl 27,3%); pouze 0,6 % žáků a studentů pak mířilo do zahraničí (opět s nejvyšším, a to 0,8% podílem na Pardubicku).

Tab. 5.2.1 Dojíždka do školy podle typu a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	v tom				Dojíždějící do obce	v tom			Vyjíždějící v rámci obce
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje	
Pardubický kraj	33 894	20 443	5 575	7 679	197	31 658	20 443	5 575	5 640	37 186
Chrudim	7 422	4 044	1 929	1 415	34	5 235	4 044	849	342	6 752
Pardubice	10 014	6 270	927	2 734	83	12 120	6 270	2 534	3 316	13 344
Svitavy	7 318	4 474	1 101	1 709	34	6 686	4 474	1 050	1 162	6 993
Ústí nad Orlicí	9 140	5 655	1 618	1 821	46	7 617	5 655	1 142	820	10 097

V rámci **dojíždějících do obcí** kraje nejsou (na rozdíl od vyjíždějících) údaje o zahraniční dojíždce k dispozici. Z celkového počtu 31 658 dojíždějících do školy do obcí v kraji jich 64,6 % přijíždělo z jiné obce okresu bydliště (v okrese Chrudim byl přítom tento podíl 77,2%). Přibližně stejnou měrou pak byli mezi dojíždějícími do obcí v kraji zastoupeni žáci a studenti s bydlištěm v jiném okrese kraje (17,6 %) i v jiném kraji (17,8 %), v obou případech s nejvyšším podílem v okrese Pardubice (20,9 %, resp. 27,4 %). Rozdílu počtu dojíždějících a vyjíždějících (saldu dojíždky) z různých územních pohledů je věnována bližší pozornost v podkapitole 5.3.

Tab. 5.2.2 Dojíždka do školy podle pohlaví, frekvence a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce				Dojíždějící do obce				Vyjíždějící v rámci obce	
	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji	muži	ženy
		muži	ženy			muži	ženy			
Pardubický kraj	33 894	16 883	17 011	22 917	31 658	15 851	15 807	22 088	19 053	18 133
Chrudim	7 422	3 760	3 662	5 042	5 235	2 671	2 564	4 134	3 532	3 220
Pardubice	10 014	4 983	5 031	7 085	12 120	6 267	5 853	7 569	6 864	6 480
Svitavy	7 318	3 639	3 679	4 733	6 686	2 990	3 696	4 604	3 448	3 545
Ústí nad Orlicí	9 140	4 501	4 639	6 057	7 617	3 923	3 694	5 781	5 209	4 888

Frekvence vyjíždky do školy nebyla v kraji zjištěna u 23,3 tis. žáků a studentů, tj. přibližně u třetiny ze všech 71 080 vyjíždějících do školy (32,8 % představuje druhý nejnižší podíl mezi kraji). Na celkovém počtu 47 779 vyjíždějících za vzděláním (v rámci obce i mimo obec) se zjištěnou frekvencí byli největší měrou zastoupeni vyjíždějící denně (5x týdně a častěji), a to 85,8 % (šlo o 9. podíl mezi kraji s maximem ve Středočeském a minimem v Jihočeském kraji). Uvnitř kraje nacházíme nejvyšší podíl vyjíždějících denně v okrese Pardubice (88,7 %), mezi správními obvody ORP pak na Přeloučsku (89,7 %). Jiná než denní vyjíždka do školy (se 14,2% podílem v kraji) byla největší měrou zastoupena ve svitavském okrese (16,9 %) a v SO ORP Králíky (27,5 %).

Tab. 5.2.3 Vyjíždějící do školy podle frekvence vyjíždky a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící celkem	v tom frekvence vyjíždky					z jiného místa než z obvyklého bydliště	nezjištěno
		5x týdně a častěji	1x–4x týdně	pravidelně, ale méně než 1x týdně	nepravidelně			
Pardubický kraj	71 080	40 992	4 164	509	1 147	967	23 301	
Chrudim	14 174	8 036	875	106	244	170	4 743	
Pardubice	23 358	14 262	1 119	121	352	222	7 282	
Svitavy	14 311	7 996	987	137	237	267	4 687	
Ústí nad Orlicí	19 237	10 698	1 183	145	314	308	6 589	

Data sčítání lidu umožňují též hodnotit strukturu vyjíždějících podle **hlavního dopravního prostředku** využívaného k nejděší části cesty. Obdobně jako v případě frekvence vyjížděky i zde nebyly údaje zjištěny přibližně u třetiny respondentů (32,6 % z celkového počtu 71 080 vyjíždějících do školy v rámci i mimo obec bydliště představuje druhou nejnižší hodnotu v mezikrajském srovnání). Mezi vyjíždějícími do zaměstnání byl přitom podíl osob s nezjištěným hlavním dopravním prostředkem pouze šestiprocentní.

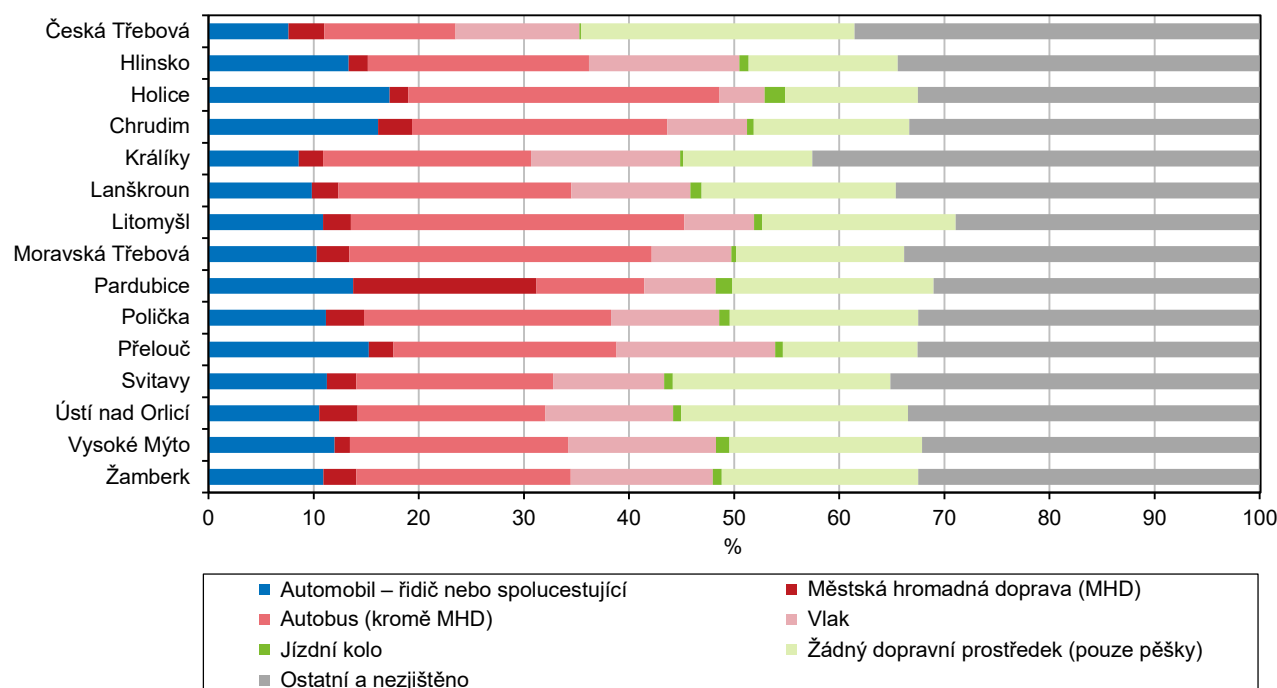
Tab. 5.2.4 Vyjíždějící do školy podle hlavního dopravního prostředku a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící celkem	v tom hlavní dopravní prostředek							nezjištěno
		automobil (řidič nebo spolucestující)	městská hromadná doprava (MHD)	autobus (kromě MHD)	vlak	jízdní kolo	ostatní dopravní prostředky	žádný dopravní prostředek (pouze pěšky)	
Pardubický kraj	71 080	9 124	4 520	14 005	6 774	720	178	12 586	23 173
Chrudim	14 174	2 207	416	3 351	1 267	95	39	2 083	4 716
Pardubice	23 358	3 357	3 156	3 285	1 782	354	68	4 089	7 267
Svitavy	14 311	1 562	427	3 649	1 254	107	31	2 639	4 642
Ústí nad Orlicí	19 237	1 998	521	3 720	2 471	164	40	3 775	6 548

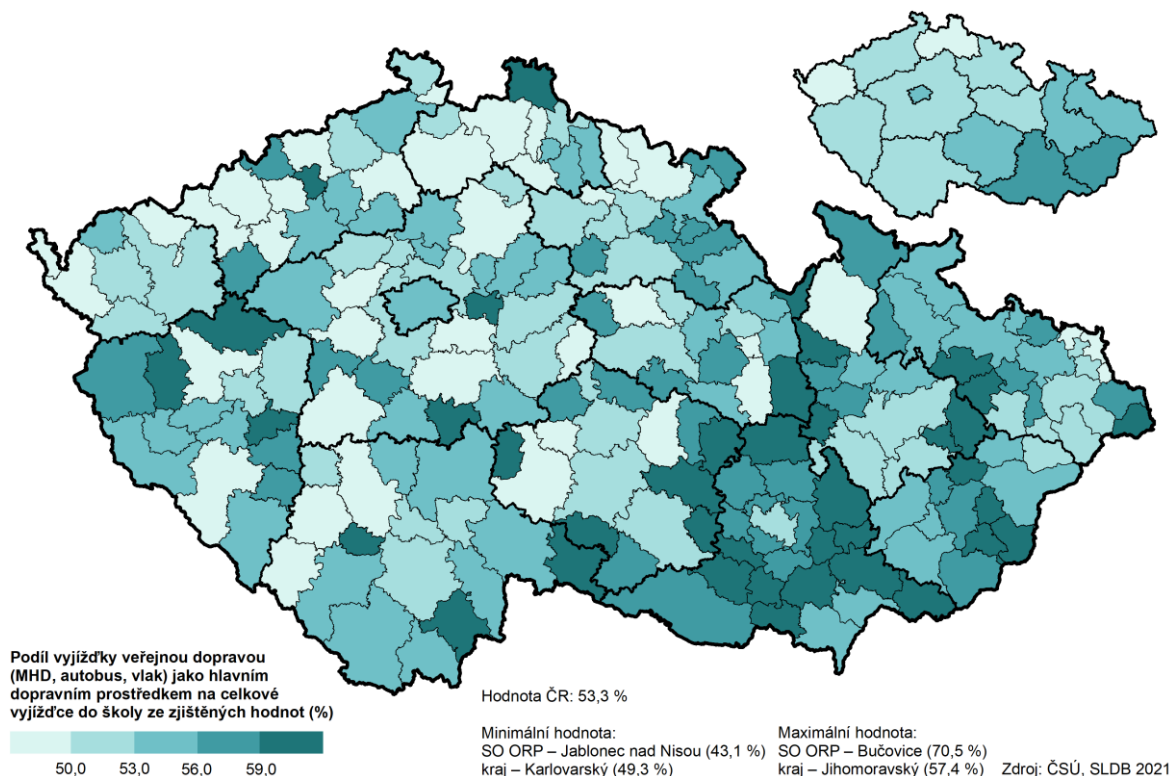
Na celkovém počtu 47 907 vyjíždějících do školy se zjištěným dopravním prostředkem byli v kraji největší měrou zastoupeni cestující autobusem (kromě městské hromadné dopravy (MHD)) – 29,2% podíl přitom představuje pátou nejvyšší hodnotu v **mezikrajském srovnání**. S 26,3 % následovali žáci a studenti, kteří nevyužívali žádný dopravní prostředek a do své školy směřovali pěšky (i ti se řadí mezi vyjíždějící). Dalšími 19,0 % pak byli zastoupeni vyjíždějící do školy automobilem (s převahou na pozici spolucestujícího). Následovali cestující vlakem – jejich 14,1% podíl byl přitom nejvyšší v mezikrajském srovnání. Podprůměrný byl naopak podíl žáků a studentů využívajících k cestě do školy MHD – 9,4 % představuje druhý nejnižší podíl po Kraji Vysočina. Pouze 1,5 % osob vyjíždělo do školy na kole, šlo však o druhou nejvyšší hodnotu v mezikrajském srovnání po Olomouckém kraji.

Na úrovni **okresů** zjišťujeme dle očekávání nejvyšší podíl cestujících do školy MHD na Pardubicku (téměř 20 % při pouze 4% podílech ve všech ostatních okresech). Okres Pardubice se též vyznačoval nejvyšším zastoupením vyjíždějících do školy na kole (2,2 %). Cestující do školy automobilem zaujímali nejvyšší podíl v okrese Chrudim (23,3 %), zatímco vlak byl nejvíce preferován na Orlickoústecku (19,5 %), stejně jako pěší chůze (29,8 %).

Graf 5.7 Vyjíždějící do školy podle hlavního dopravního prostředku a správních obvodů ORP

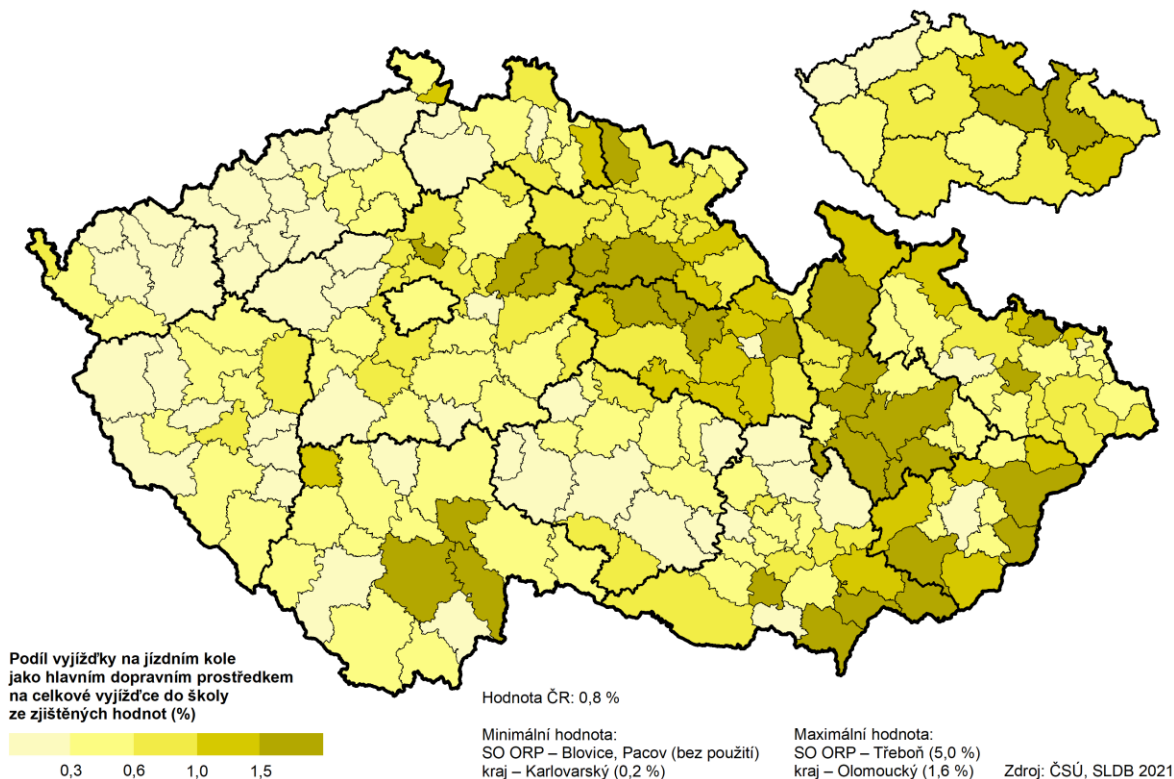

Vyjíždka do školy veřejnou dopravou ve správních obvodech ORP a krajích

Mezi **správními obvody ORP** v kraji zjišťujeme nejvyšší podíl vyjíždějících do školy MHD na Pardubicku (25,2 % ze zjištěných hodnot), autobusem na Litomyšlsku (44,4 %) a vlakem na Králicku (24,7 %). V úhrnném pohledu byla vyjíždka veřejnou dopravou největší měrou zastoupena kromě Králicka i na Moravskotřebovsku (viz obr. výše). Chůzi pěšky nejčastěji preferovali žáci a studenti na Českotřebovsku (42,3 %). Holicko pak bylo charakteristické nejen nejvyšším podílem vyjíždějících do školy autem (25,4 %), ale i na jízdním kole (2,9 %; podíl v první desítku všech SO ORP v ČR).

Vyjíždka do školy na jízdním kole ve správních obvodech ORP a krajích

5.3 Úhrnná bilance dojížděky do zaměstnání a do školy

Z bilance **mezikrajské vyjížděky** do zaměstnání a do školy vyplývá, že počtem 29 792 **vyjíždějících do jiných krajů** se Pardubický kraj při posledním sčítání řadil na čtvrté nejvyšší místo za Středočeský kraj, Hlavní město Prahu a Ústecký kraj. Za prací či studiem vyjížděli obyvatelé Pardubického kraje nejčastěji do sousedního Královéhradeckého kraje, dále do Hlavního města Prahy či Jihomoravského a Středočeského kraje (nejméně vyhledávaným pak byl kraj Karlovarský).

Počtem 1 572 **vyjíždějících do zahraničí** kraj obsadil druhou nejnižší pozici v mezikrajském srovnání, a to za Královéhradeckým krajem. Přitom více než deseti tisíc osob se zahraniční vyjíždka (ať již za prací či do školy) týkala v krajích Karlovarském, Ústeckém, Plzeňském a Jihomoravském.

Počtem 19 360 **dojíždějících z jiných krajů** se Pardubický kraj zařadil až na místo šesté (více dojíždějících směřovalo do Hlavního města Prahy, Středočeského, Jihomoravského, Královéhradeckého a Olomouckého kraje). Do zaměstnání či školy dojíždělo do Pardubického kraje nejvíce osob tradičně z kraje Královéhradeckého, s odstupem následovaly kraje Středočeský, Vysočina či Olomoucký (nejméně dojíždějících do Pardubického kraje směřovalo ze vzdáleného Karlovarska).

Převaha počtu vyjíždějících nad dojíždějícími v kraji o 10 432 osob (hodnoceno na úrovni mezikrajské vyjížděky do zaměstnání a do školy bez zohlednění vyjíždějících do zahraničí) představuje šesté největší záporné **saldo dojížděky** za Středočeským, Ústeckým, Moravskoslezským, Libereckým krajem a Krajem Vysočina. Kladné saldo dojížděky (celkem i v podkategorii do zaměstnání) přitom zaznamenáváme pouze v Hlavním městě Praze a s odstupem v kraji Jihomoravském. Při samostatném pohledu na dojížděku do školy je patrné kladné saldo ještě v dalších dvou krajích, a to Olomouckém a Plzeňském.

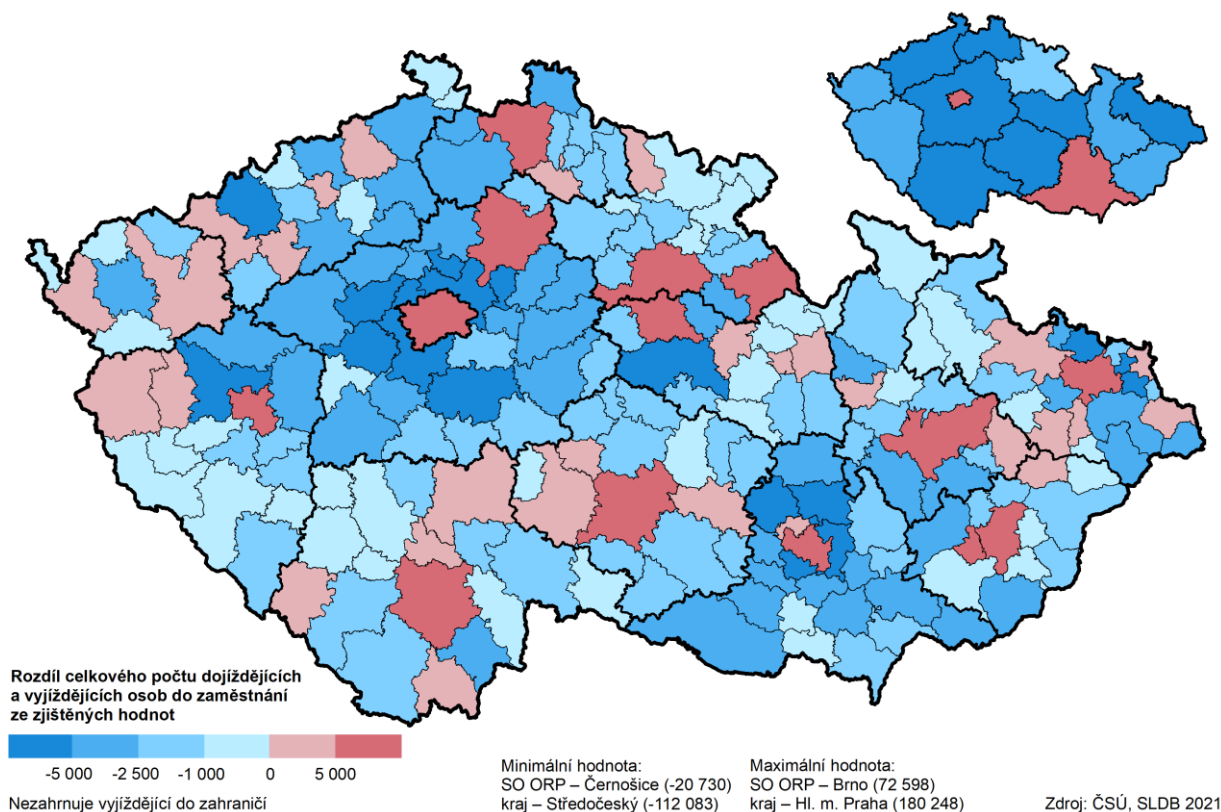
Tab. 5.3.1 Počet dojíždějících/vyjíždějících do/z obce a saldo dojížděky podle okresů

Kraj, okresy	Dojíždějící do obce			Vyjíždějící z obce			Saldo dojížděky		
	celkem	do zaměstnání	do školy	celkem	do zaměstnání	do školy	celkem	do zaměstnání	do školy
Pardubický kraj	136 866	105 208	31 658	148 870	114 976	33 894	-12 004	-9 768	-2 236
Chrudim	23 177	17 942	5 235	32 882	25 460	7 422	-9 705	-7 518	-2 187
Pardubice	49 329	37 209	12 120	45 612	35 598	10 014	3 717	1 611	2 106
Svitavy	26 421	19 735	6 686	30 582	23 264	7 318	-4 161	-3 529	-632
Ústí nad Orlicí	37 939	30 322	7 617	39 794	30 654	9 140	-1 855	-332	-1 523

Pokud zohledníme též vyjíždějící do zahraničí, pak v kraji zaznamenáváme záporné saldo dojížděky 12 004 osob tvořené z většiny převahou vyjíždějících nad dojíždějícími do zaměstnání – viz tab. 5.3.1 s meziokresním srovnáním. Jediným **okresem** v Pardubickém kraji, který se při Sčítání lidu 2021 vyznačoval kladným saldem dojížděky (stejně jako při minulém cenzu), byl okres Pardubice. Zásahu na tom měla nejen dojíždka do zaměstnání, ale ve větší míře i dojíždka do školy. Pardubice je významným centrem dojížděky nejen pro sousední chrudimský okres, ale také pro obyvatele přilehlého královéhradeckého, kutnohorského či kolínského okresu. Největší záporné saldo dojížděky v kraji (především do zaměstnání) pak bylo zaznamenáno v okrese Chrudim.

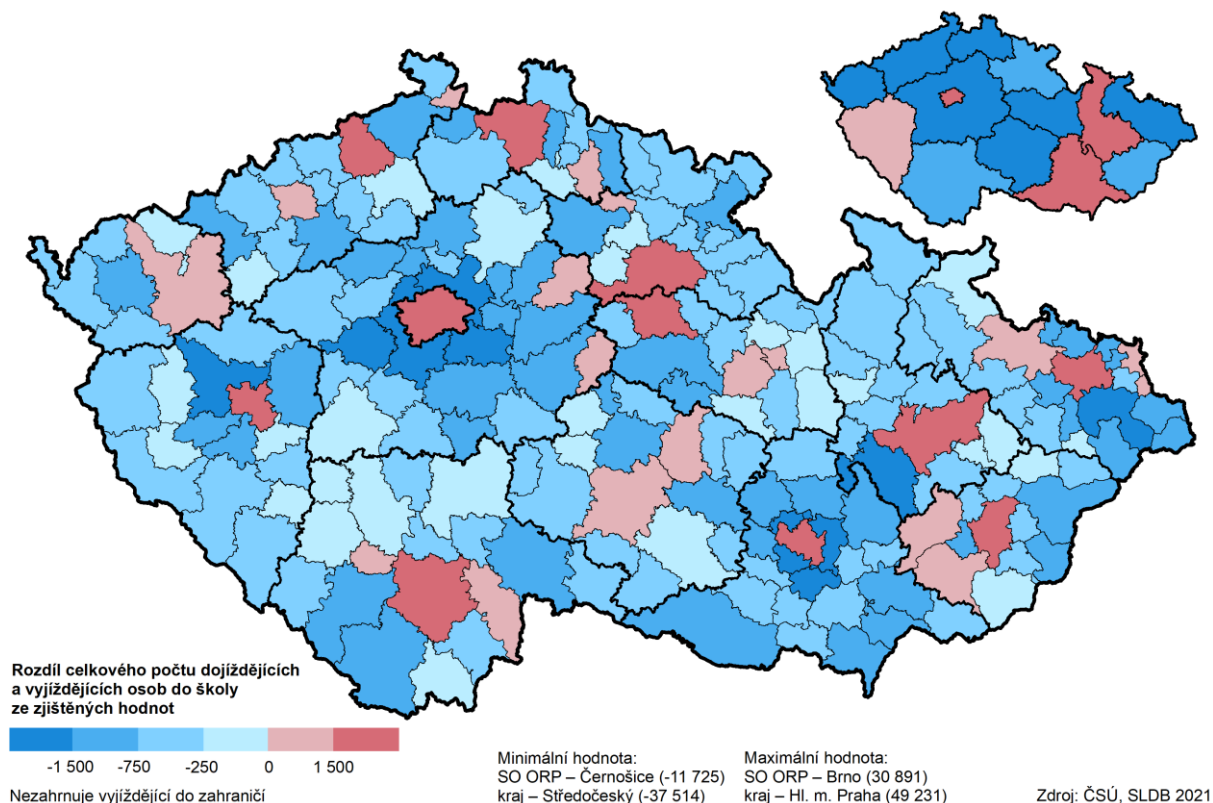
Při hodnocení **salda meziokresové dojížděky** bez zohlednění vyjíždějících do zahraničí (viz též následující kartogramy) nacházíme největší převahu dojíždějících nad vyjíždějícími do zaměstnání i školy v regionech s nejlidnatějšími městy (Praha, Brno, Ostrava a Plzeň). Páté největší **kladné saldo** dojížděky za prací zjišťujeme v SO ORP Mladá Boleslav ve Středočeském kraji, v případě dojížděky do školy pak na Olomoucku. Z celkového počtu 206 správních obvodů ORP v ČR (vč. Prahy) bylo kladné saldo dojížděky do zaměstnání zaznamenáno ve 43 regionech a do školy ve 29 regionech. V rámci Pardubického kraje se největší převahou dojíždějících nad vyjíždějícími za prací i do školy vyznačovalo Pardubicko (v obou typech vyjížděky na osmém nejvyšším místě celorepublikového žebříčku za Královéhradeckem). Kladné saldo dojížděky pak kromě Pardubicka zjišťujeme v případě dojížděky do zaměstnání na Vysokomýtsku, Lanškrounsku a Českořtebovsu a v případě dojížděky do školy na Litomyšlsku a Českořtebovsu.

Saldo vyjížd'ky a dojížd'ky do zaměstnání ve správních obvodech ORP a krajích

Největší **záporné saldo** dojížd'ky do zaměstnání i školy je typické zejména v regionech v blízkosti hlavního města (s celorepublikovým maximem v SO ORP Černošice jihozápadně od Prahy) a v okolí Brna. V rámci Pardubického kraje byla největší převaha vyjíždějících nad dojíždějícími do zaměstnání i školy charakteristická pro Chrudimsko, které bylo v případě vyjížd'ky za práci následováno Holickem a do školy Hlineckem.

Saldo vyjížd'ky a dojížd'ky do školy ve správních obvodech ORP a krajích

Při pohledu na města = sídla patnácti **správních obvodů** obcí s rozšířenou působností v kraji zjišťujeme záporné **saldo dojížděky do zaměstnání** (tj. převahu vyjíždějících nad dojíždějícími) pouze v Králíkách (-277, vč. zahrnutí vyjíždějících do zahraničí) a Holicích (-199). V ostatních sídelních městech je patrné kladné saldo dojížděky za prací, největší (+14 217 osob) v krajském městě, s odstupem následovaném Vysokým Mýtem (+3 623) a Litomyšlí (+3 098). V případě dojížděky **do školy** zjišťujeme kladné saldo, tj. převahu dojíždějících nad vyjíždějícími, ve všech patnácti městech v kraji, která jsou sídlem SO ORP – s nejmenším rozdílem v Králíkách (+6) a Hlinsku (+20) a s největším rozdílem v Pardubicích (+6 591), Litomyšli (+1 702) a Chrudimi (+1 535).

Saldo celkové dojížděky (v úhrnu do zaměstnání i do školy) bylo při posledním sčítání na úrovni sídel správních obvodů v kraji záporné pouze v Králíkách (-271 celkem, z toho -130 v případě cestujících denně, resp. 5x týdně a častěji, jak uváděli respondenti na sčítacím formuláři). Po Pardubicích s nejvyšším kladným saldem (+20 808 celkem, z toho +14 426 v rámci denní dojížděky) následovala města Litomyšl (+4 800, resp. +3 032), Vysoké Mýto (+4 158, resp. +3 719) a Chrudim (+3 925, resp. +3 409).

Tab. 5.3.2 Obce s největším počtem dojíždějících, vyjíždějících a saldem dojížděky
(řazeno dle "do zaměstnání")

Obec	Dojíždějící do obce		Obec	Vyjíždějící z obce		Obec	Saldo dojížděky	
	do zaměstnání	do školy		do zaměstnání	do školy		do zaměstnání	do školy
Pardubice	23 074	8 350	Pardubice	8 857	1 759	Pardubice	14 217	6 591
Chrudim	6 463	2 294	Chrudim	4 073	759	Vysoké Mýto	3 623	535
Vysoké Mýto	5 005	981	Ústí nad Orlicí	2 423	490	Litomyšl	3 098	1 702
Litomyšl	4 463	2 013	Česká Třebová	2 277	506	Lanškroun	2 897	810
Svitavy	4 088	981	Přelouč	1 943	319	Chrudim	2 390	1 535
Lanškroun	3 876	1 138	Svitavy	1 795	593	Sezemice	-1 049	-190
Ústí nad Orlicí	3 789	1 217	Choceň	1 697	429	Rudoltice	-625	-222
Přelouč	2 955	628	Holice	1 450	268	Heřmanův Městec	-553	157
Česká Třebová	2 822	934	Sezemice	1 396	346	Dolní Roveň	-511	-65
Polička	2 529	998	Vysoké Mýto	1 382	446	Srch	-473	-287

Mezi **dvacet obcí s nejvyšším počtem dojíždějících do zaměstnání** v kraji se kromě čtrnácti sídel SO ORP (výjimkou jsou Králíky na 36. pozici mezi všemi 451 obcemi v kraji) dále dostávají Letohrad, Choceň, Třemošnice, Opatovice nad Labem, Slatiňany a Jevíčko. V případě počtu **vyjíždějících za prací** se do TOP 20 ze sídel správních obvodů nedostává pouze Lanškroun (na 21. místě) a Králíky (na 28. příčce), zato sem dále spadá Choceň, Sezemice, Lázně Bohdaneč, Heřmanův Městec, Letohrad, Slatiňany a Skuteč.

Při pohledu na **žebříček obcí s nejvyšším počtem dojíždějících do školy** nacházíme v první dvacítkě kromě sídel SO ORP (opět s výjimkou Králík na 24. místě) Choceň, Letohrad, Heřmanův Městec, Rybitví, Skuteč a Jevíčko. Nejvíce **vyjíždějících do školy** pak bylo zaznamenáno kromě sídel SO ORP (bez Králík na 28. pozici) v Chocni, Starém Hradišti, Sezemících, Srchu, Slatiňanech a Letohradu.

Nejvyšší **kladné saldo dojížděky do zaměstnání** (tedy převaha počtu dojíždějících nad vyjíždějícími) byla mezi obcemi kraje typická pro Pardubice, Vysoké Mýto, Litomyšl, Lanškroun, Chrudim, Svítavy, Ústí nad Orlicí, Poličku a Přelouč (ve všech těchto obcích se jednalo o více než tisíc osob, z toho v Pardubicích 14 217). Nejvyšší **kladné saldo dojížděky do školy** (nad 500 osob) pak zaznamenáváme kromě Pardubic (s 6 591 osobami) dále v Litomyšli, Chrudimi, Lanškrouně, Ústí nad Orlicí, Poličce, Holicích, Vysokém Mýtě, Moravské Třebové a Žamberku.

Naopak nejvyšší **záporné saldo dojížděky do zaměstnání** (tedy převahu počtu vyjíždějících nad dojíždějícími) nacházíme především v obcích ležících v blízkosti velkých center (nejen Pardubic, ale např. Hradce Králové či Lanškrouna), a to v Sezemících, Rudolticích, Heřmanově Městci, Dolní Rovni, Srchu, Horním Jelení či Březové nad Svitavou. Nejvyšší **záporné saldo dojížděky do školy** pak zjišťujeme ve Starém Hradišti, Srchu, Rudolticích, Sobětuchách, Sezemících, Srnojedech či Dolní Dobrouči.

6. Domácnosti

Díky výsledkům sčítání lidu získáváme údaje o **hospodařících domácnostech** (HD). Ty jsou tvořeny osobami, které **společně hospodaří**, tj. společně hradí výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení aj. Společně hospodaření se vztahuje i na děti patřící do příslušné domácnosti, i když samy na výdaje domácnosti nepřispívají. Hospodařící domácnosti byly zpracovány za osoby bydlící v bytech, mimo byty a také za rodiny, příp. vícečlenné nerodinné domácnosti v zařízení. Jednotlivé osoby žijící v zařízení a osoby bez domova nejsou do počtu hospodařících domácností zahrnuty. Ve výsledcích sčítání jsou hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou tříděny mimo jiné podle počtu závislých dětí. Závislé dítě je každá osoba v domácnosti tvořené 1 rodinou, jejíž postavení v domácnosti je „dítě“, není zahrnuta mezi pracovní sílu a zároveň je ve věku 0–25 let.

6.1 Struktura domácností

Při sčítání v březnu 2021 žilo v Pardubickém kraji celkem 224 265 **hospodařících domácností** (s 501 173 členy), z nichž 62,5 % představovaly rodinné domácnosti (tvořené jednou a více rodinami) a 37,5 % se na všech hospodařících domácnostech podílely nerodinné domácnosti (jednotlivci a vícečlenné nerodinné domácnosti). Podíl rodinných domácností v kraji patří dlouhodobě k nejvyšším (v roce 2021 mu patřila čtvrtá nejvyšší příčka v mezikrajském srovnání, při sčítání v roce 2011 se řadil na třetí nejvyšší pozici).

Ve struktuře hospodařících domácností v kraji i celé ČR **dlouhodobě** klesá zastoupení rodinných domácností ve prospěch domácností nerodinných. Oproti sčítání v roce 2011 se v kraji i celé ČR snížil podíl rodinných domácností o 3,5 procentního bodu. Ve srovnání s rokem 2001, kdy však nebyly domácnosti odvozovány podle obvyklého, ale trvalého pobytu, byl podíl rodinných domácností v roce 2021 v kraji nižší o 8,0 p. b. (v celé ČR byl přitom nižší o 8,7 p. b.). Na změny ve struktuře domácností působí odkládání vstupu do manželství do pozdějšího věku, resp. nahrazování manželství nesezdaným soužitím či preference života bez partnera (tzv. single). Působí zde vlivy demografické (včetně stárnutí populace a prodlužování délky života), ekonomické i společenské.

Tab. 6.1.1 Základní údaje o hospodařících domácnostech

	Hospodařící domácnosti celkem	v tom							
		rodinné domácnosti					nerodinné domácnosti		
		celkem	v tom tvořené				celkem	v tom	
			1 rodinou celkem	v tom		2 a více rodinami		domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
		úplné rodiny	neúplné rodiny						
Počet domácností	224 265	140 228	136 628	113 778	22 850	3 600	84 037	80 577	3 460
% z nadřazených celků	100,0	62,5	97,4	83,3	16,7	2,6	37,5	95,9	4,1
% z úhrnu všech HD	100,0	62,5	60,9	50,7	10,2	1,6	37,5	35,9	1,5
Počet členů domácností	501 173	413 365	394 052	336 970	57 082	19 313	87 808	80 577	7 231
Průměrný počet členů	2,23	2,95	2,88	2,96	2,50	5,36	1,04	1,00	2,09

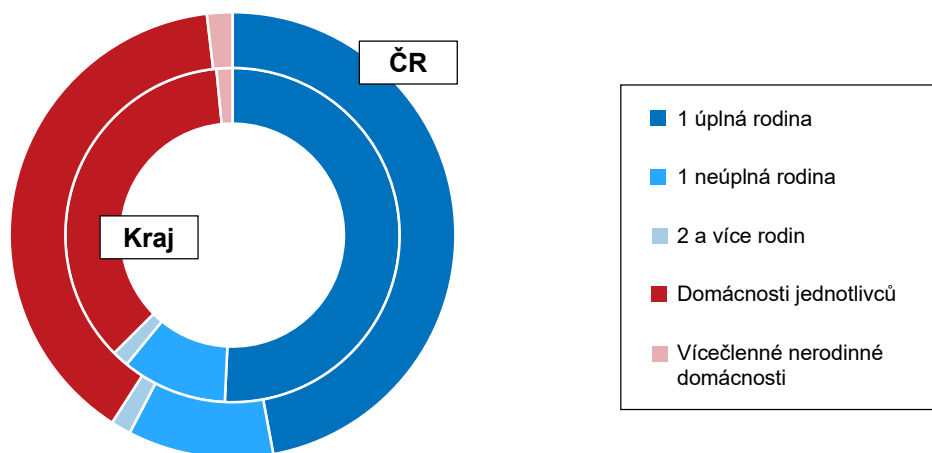
Z celkového počtu 140 228 **rodinných domácností** bylo v roce 2021 v kraji 136 628 (97,4 %) domácností tvořeno jednou rodinou a 3 600 (2,6 %) domácností bylo tvořeno dvěma a více rodinami. Použitý způsob zjišťování a následného zpracování dat SLDB 2021 i 2011 neumožňuje prezentovat podrobné údaje v případě, že společně hospodaří více rodinných domácností, proto jsou některé údaje uváděny pouze za hospodařící domácnosti **tvořené jednou rodinou** (viz též kap. 6.2 této publikace). Z rodinných domácností tvořených jednou rodinou v kraji bylo 113 778 (83,3 %) úplných rodin (sezdaná i nesezdaná soužití bez dětí i s dětmi) a 22 850 (16,7 %) neúplných rodin (jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem). **Nerodinné hospodařící domácnosti** v kraji byly v roce 2021 z 95,9 % tvořeny domácnostmi jednotlivců a ze 4,1 % se jednalo o vícečlenné domácnosti.

Oproti republikovým hodnotám se ve **struktuře hospodařících domácností** v kraji dlouhodobě projevuje nadprůměrné zastoupení úplných rodin (především s ekonomicky závislými dětmi ve věku 0–25 let); podíl neúplných rodin i domácností jednotlivců naopak průměru ČR podle výsledků sčítání lidu nedosahuje.

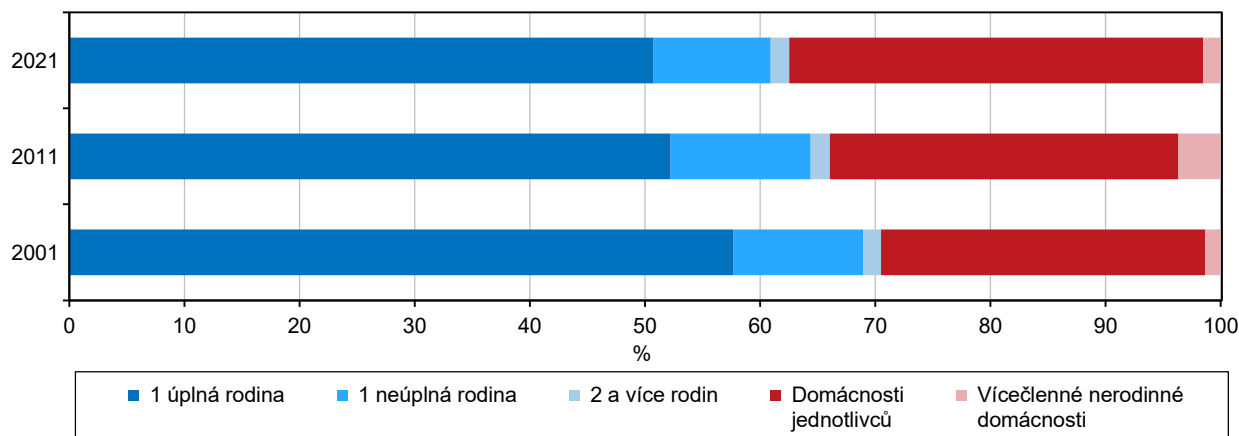
Na celkovém počtu 224 265 hospodařících domácností v kraji se v roce 2021 domácnosti tvořené jednou úplnou rodinou podílely 50,7 %, což byla druhá nejvyšší hodnota po Kraji Vysočina (při celorepublikovém průměru 47,1 % a minimu v Praze). Domácnosti tvořené jednou neúplnou rodinou byly v kraji na všech hospodařících domácnostech při posledním sčítání zastoupeny 10,2 % a to byl čtvrtý nejnižší podíl mezi kraji (při 10,6% průměru ČR, minimální hodnotě v Praze a maximálním podílu v Ústeckém kraji). Čtvrté nejnižší – 35,9% – v Pardubickém kraji bylo i zastoupení domácností jednotlivců mezi všemi hospodařícími domácnostmi (republikový průměr činil 39,1 %, nejvyšším podílem domácností jednotlivců se přitom vyznačovala Praha, nejnižším pak Kraj Vysočina). K nejnižším mezi kraji patřil (s 1,5 %) také podíl vícečlenných nerodinných domácností (dvě nebo více příbuzných i nepříbuzných společně hospodařících osob netvořících rodinnou domácnost vč. domácnosti prarodiče s vnoučaty kromě prarodičů tvořících pár – úplnou rodinu).

Graf 6.1 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti v kraji a ČR

Oproti sčítání v roce 2011 se počet úplných rodin (z kategorie hospodařících domácností tvořených jednou rodinou) v kraji zvýšil o 5,0 %, neúplných rodin přitom ubylo 9,4 %. V případě počtu domácností jednotlivců došlo v kraji oproti předchozímu cenzu k navýšení o 28,3 % (tj. o 17,8 tis. na 80,6 tis. osob). Úbytek početně nejméně zastoupených vícečlenných nerodinných domácností o více než polovinu je podmíněn metodickou změnou – zatímco v roce 2011 sem patřily i domácnosti prarodičů-partnerů s vnoučaty, při posledním cenzu byly zahrnuty mezi rodinné domácnosti – úplné rodiny. Výše uvedený vývoj z pohledu změn ve struktuře hospodařících domácností v kraji znamenal ve srovnání s rokem 2011 pokles podílu úplných rodin o 1,5 procentního bodu na (v předchozím odstavci zmiňovaných) 50,7 %, snížení podílu neúplných rodin o 2,0 p. b. na 10,2 %, zvýšení zastoupení domácností jednotlivců o 5,7 p. b. na 35,9 % a snížení podílu vícečlenných nerodinných domácností o 2,1 p. b. na 1,5 %. V případě rodinných domácností i domácností jednotlivců tak pokračoval trend patrný již mezi sčítáními v roce 2001 a 2011 (viz následující graf).

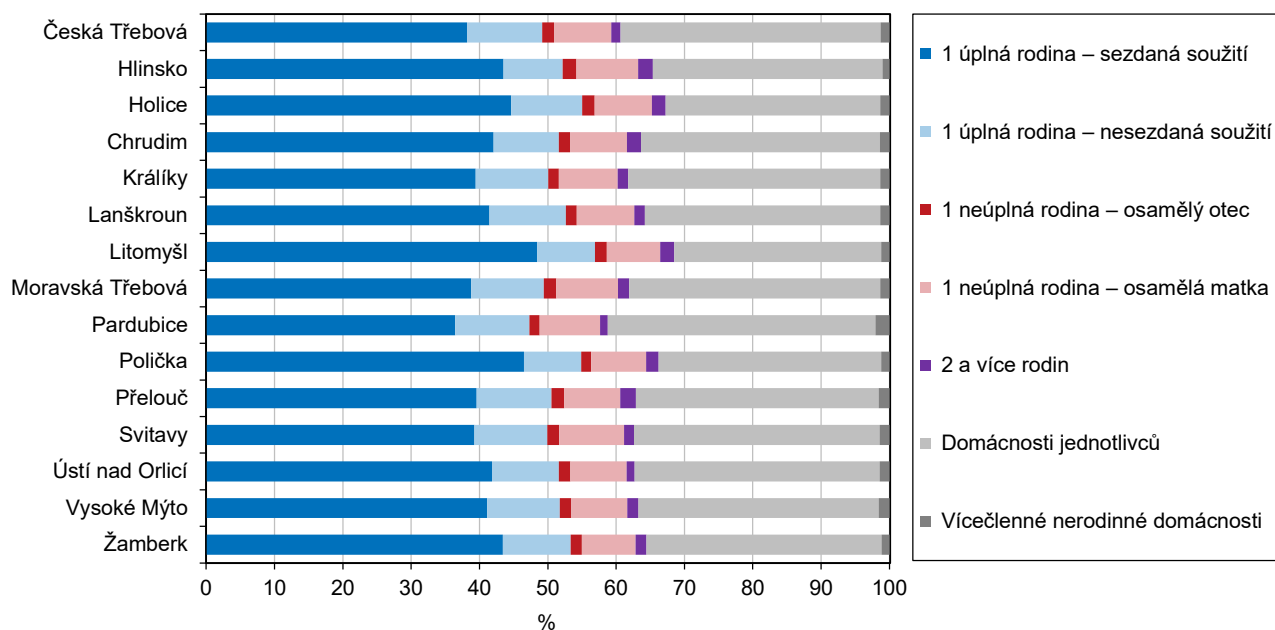
Graf 6.2 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti

Tab. 6.1.2 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Kraj, SO ORP	Hospodařící domácnosti celkem	v tom							
		rodinné domácnosti					nerodinné domácnosti		
		celkem	v tom tvořené				celkem	v tom	
			1 rodinou celkem	úplné rodiny	neúplné rodiny	2 a více rodinami		domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
Pardubický kraj	224 265	140 228	136 628	113 778	22 850	3 600	84 037	80 577	3 460
Česká Třebová	8 063	4 889	4 780	3 966	814	109	3 174	3 071	103
Hlinsko	8 697	5 685	5 497	4 537	960	188	3 012	2 924	88
Holice	7 491	5 038	4 887	4 123	764	151	2 453	2 353	100
Chrudim	35 544	22 617	21 893	18 339	3 554	724	12 927	12 433	494
Králíky	3 566	2 202	2 148	1 785	363	54	1 364	1 316	48
Lanškroun	9 580	6 150	6 001	5 044	957	149	3 430	3 302	128
Litomyšl	10 624	7 277	7 058	6 046	1 012	219	3 347	3 217	130
Moravská Třebová	11 130	6 893	6 708	5 501	1 207	185	4 237	4 085	152
Pardubice	59 802	35 148	34 475	28 279	6 196	673	24 654	23 420	1 234
Polička	7 918	5 244	5 097	4 347	750	147	2 674	2 578	96
Přelouč	10 969	6 901	6 648	5 543	1 105	253	4 068	3 894	174
Svitavy	13 587	8 509	8 312	6 786	1 526	197	5 078	4 885	193
Ústí nad Orlicí	11 344	7 113	6 979	5 857	1 122	134	4 231	4 066	165
Vysoké Mýto	13 764	8 710	8 485	7 124	1 361	225	5 054	4 839	215
Žamberk	12 186	7 852	7 660	6 501	1 159	192	4 334	4 194	140

Mezi **správními obvody obcí s rozšířenou působností** v kraji byly úplné rodiny (z kategorie hospodařících domácností tvořených jednou rodinou) na všech hospodařících domácnostech regionu v roce 2021 zastoupeny největší měrou na Litomyšlsku (56,9 %), Holicku (55,0 %) a Poličsku (54,9 %). Neúplné rodiny měly nejvyšší podíl na Svitavsku (11,2 %), Hlinecku (11,0 %) a Moravskotřebovsku (10,8 %) a domácnosti jednotlivců na Pardubicku (39,2 %), Českotřebovsku (38,1 %) a Králicku (36,9 %). Litomyšlsko spolu s Poličskem, Holickem a Hlineckem se rovněž vyznačovalo nejvyšším podílem sezdaných soužití (manželské páry vč. registrovaných partnerství osob stejného pohlaví). Naopak nejvyšší zastoupení nesezdaných soužití (faktická manželství neboli soužití druha a družky či partnerství osob stejného pohlaví) mezi všemi HD bylo charakteristické pro Lanškrounsko, Českotřebovsko, Přeloučsko a Pardubicko.

Graf 6.3 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti a správních obvodů ORP

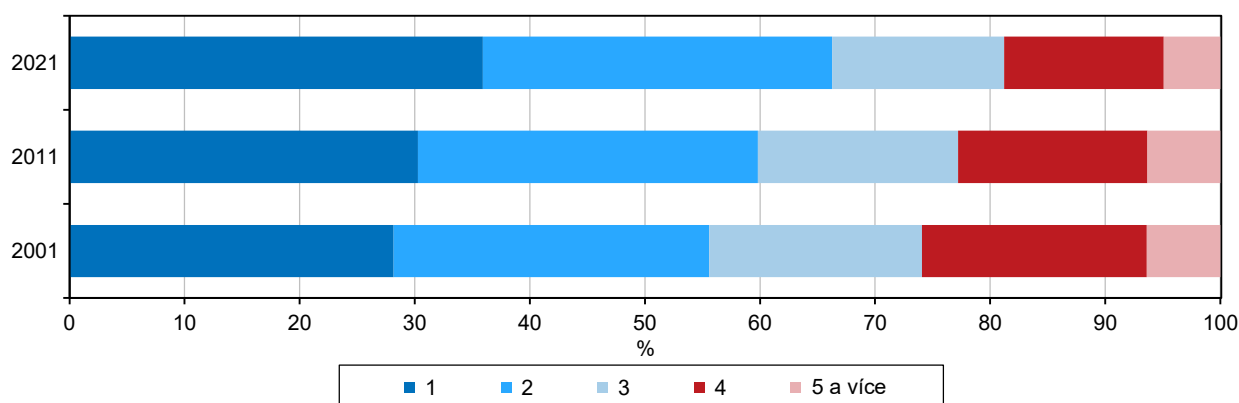
V návaznosti na již zmíněné nadprůměrné zastoupení úplných rodin a nižší podíl domácností jednotlivců ve struktuře hospodařících domácností v Pardubickém kraji se tento region vyznačuje rovněž vyšším průměrným počtem členů domácnosti. V roce 2021 připadalo v kraji na jednu hospodařící domácnost 2,23 členů, což byl čtvrtý nejvyšší počet v mezikrajském srovnání (při celorepublikové hodnotě 2,15). V průměru více členů měly hospodařící domácnosti pouze v Kraji Vysočina (2,32), ve Středočeském a Zlínském kraji (shodně 2,27). Na druhé straně nejméně početné hospodařící domácnosti byly zastoupeny v Hlavním městě Praze (1,95 členů) a s odstupem v Karlovarském kraji (2,02 členů). Pro srovnání v roce 2011 připadalo v kraji na jednu hospodařící domácnost v průměru 2,42 členů při celorepublikovém průměru 2,34. Mezi správními obvody ORP v kraji se průměrný počet členů v hospodařící domácnosti v roce 2021 pohyboval od 2,12 osob na Pardubicku po 2,42 osob na Litomyšlsku.

Tab. 6.1.3 Hospodařící domácnosti podle počtu členů domácnosti a podle typu domácnosti

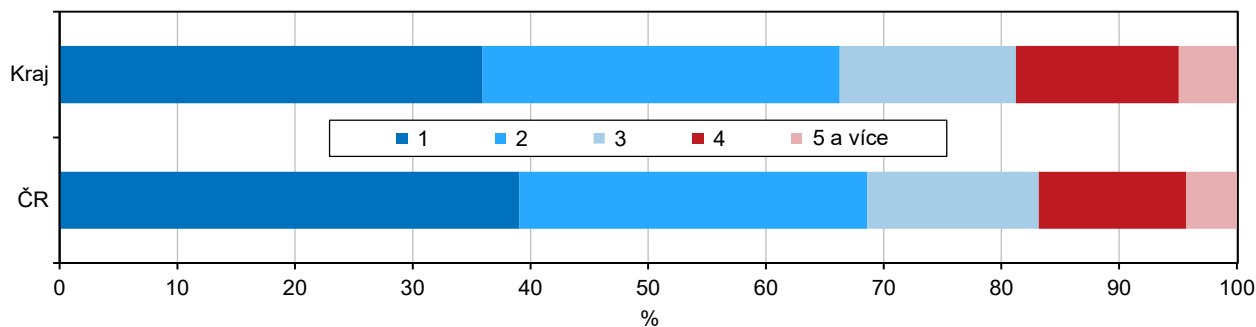
	Celkem	v tom hospodařící domácnosti s počtem členů					Počet členů hospodařících domácností celkem	Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
		1	2	3	4	5 a více		
Hospodařící domácnosti	224 265	80 577	68 057	33 527	31 052	11 052	501 173	2,23
rodinné domácnosti	140 228	x	64 833	33 343	31 019	11 033	413 365	2,95
v tom tvořené:								
1 rodinou	136 628	x	64 833	33 343	29 968	8 484	394 052	2,88
úplné rodiny	113 778	x	50 940	26 309	28 427	8 102	336 970	2,96
neúplné rodiny	22 850	x	13 893	7 034	1 541	382	57 082	2,50
2 a více rodinami	3 600	x	x	x	1 051	2 549	19 313	5,36
nerodinné domácnosti	84 037	80 577	3 224	184	33	19	87 808	1,04
v tom:								
domácnosti jednotlivců	80 577	80 577	x	x	x	x	80 577	1,00
vícečlenné nerodinné domácnosti	3 460	x	3 224	184	33	19	7 231	2,09

Oproti sčítání v roce 2011 došlo v kraji ve struktuře hospodařících domácností z hlediska počtu členů k nárůstu podílu jednočlenných a dvoučlenných domácností při poklesu zastoupení domácností se třemi, čtyřmi i pěti a více členy (stejně tomu bylo i mezi lety 2001 a 2011). Nejpočetněji zastoupená skupina jednočlenných hospodařících domácností v kraji posílila mezi lety 2011 a 2021 o 5,7 procentního bodu na 35,9 % a druhá nejčetnější skupina dvoučlenných domácností o 0,8 p. b. na 30,3 %. Na druhé straně podíl tříčlenných domácností klesl o 2,5 procentních bodu na 14,9 %, čtyřčlenných domácností o 2,6 p. b. na 13,8 % a zastoupení pěti- a vícečlenných domácností se snížilo o 1,4 p. b. na 4,9 %.

Graf 6.4 Hospodařící domácnosti podle počtu členů

Oproti průměru ČR (viz následující graf) byl v roce 2021 v kraji podíl jednočlenných hospodařících domácností nižší o 3,1 %, v případě domácností s více členy stál kraj nad celorepublikovým podílem (největší měrou v kategorii čtyřčlenných domácností – o 1,3 procentního bodu více oproti průměru ČR při čtvrtém nejvyšším zastoupení v mezikrajském srovnání).

Graf 6.5 Hospodařící domácnosti podle počtu členů v kraji a ČR

Z hlediska **způsobu bydlení** žilo v roce 2021 z celkového počtu hospodařících domácností Pardubického kraje 217 224 (tj. 96,9 %) domácností v bytech, 2,9 % domácností žilo mimo byty (nouzové bydlení, mobilní objekty, chaty, chalupy) a 0,2 % domácností bydlelo v zařízeních (např. penzióny pro seniory, dětské domovy, ubytovny, věznice). Ve srovnání s republikovým podílem bylo v kraji mírně nižší zastoupení domácností bydlících mimo byty a přibližně stejný podíl domácností bydlících v zařízeních.

Tři čtvrtiny ze všech 6,5 tis. hospodařících domácností v kraji bydlících **mimo byty** žily v nouzových obydlich, pětina v rekreačních chatách či chalupách a čtyři procenta pak pobývala v mobilních (pohyblivých) obydlich. Nejpočetnější skupinou domácností bydlících mimo byty byly s 81% podílem domácnosti jednotlivců. Téměř tři pětiny domácností sečtených **v zařízeních** (59 %) pak tvořily úplné rodiny bez závislých dětí a další pětinu neúplné rodiny se závislými dětmi. K problematice bydlení domácností je třeba doplnit, že jednotlivé osoby žijící v zařízeních a osoby bez domova nejsou podle metodiky sčítání lidu do počtu hospodařících domácností zahrnuty.

Mezi **správními obvody ORP** v kraji nacházíme nejvyšší podíl hospodařících domácností mimo byty na Svitavsku (3,7 %) a Chrudimsku (3,6 %), nejnižší pak na Litomyšlsku (1,8 %) a Pardubicku (2,4 %). Domácnosti v zařízeních se na všech hospodařících domácnostech podílely v roce 2021 největší měrou na Králicku (0,6 %) a nejméně na Lanškrounsku a Hlinceku (v obou regionech 0,1 %).

Tab. 6.1.4 Základní údaje o bydlení hospodařících domácností

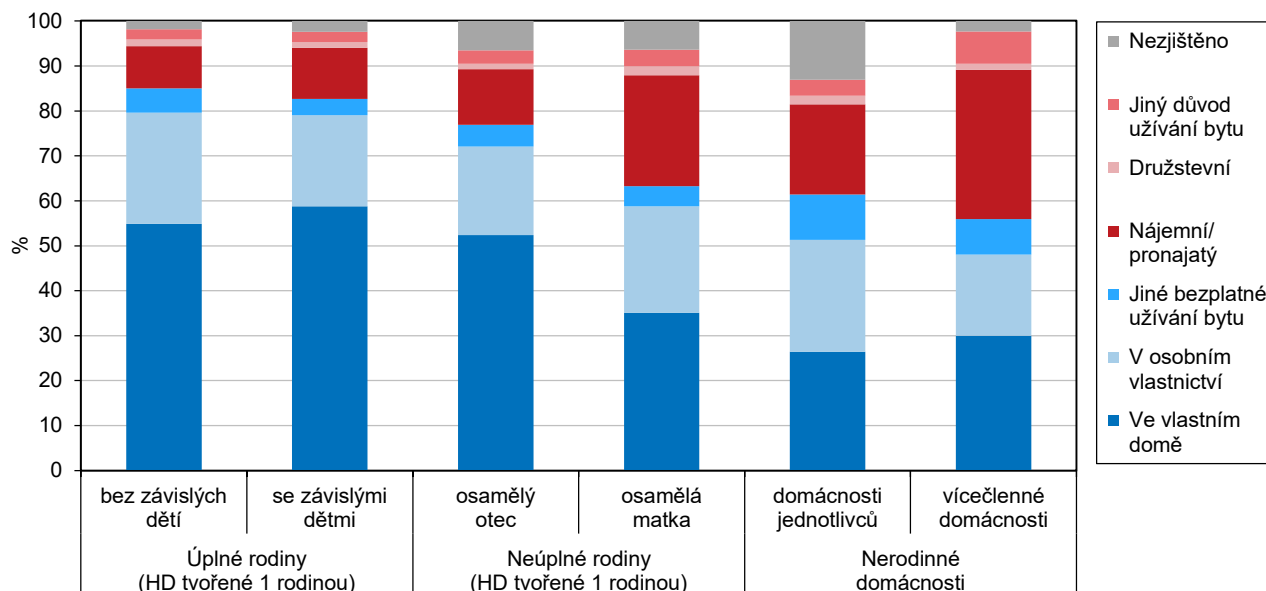
	Celkem	v tom					
		celkem	tvořené 1 rodinou		tvořené 2 a více rodinami	domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
			bez závislých dětí	se závislými dětmi			
Hospodařící domácnosti	224 265	136 628	75 051	61 577	3 600	80 577	3 460
v tom podle způsobu bydlení:							
bydlící v bytech	217 224	134 932	74 103	60 829	3 562	75 302	3 428
z toho podle právního důvodu užívání bytu:							
ve vlastním domě	100 785	74 375	41 395	32 980	2 639	22 682	1 089
v osobním vlastnictví	48 405	29 571	17 647	11 924	283	17 945	606
jiné bezplatné užívání bytu	13 716	6 127	3 822	2 305	128	7 197	264
nájemní/pronajatý	31 828	15 993	6 995	8 998	267	14 463	1 105
družstevní	3 301	1 899	1 094	805	14	1 343	45
bydlící mimo byty	6 521	1 186	595	591	29	5 275	31
bydlící v zařízeních	520	510	353	157	9	x	1

Pro hospodařící domácnosti **bydlící v bytech** v kraji je ve srovnání s celorepublikovou strukturou typická větší míra soužití více domácností v jednom bytě. Z celkového počtu 217 224 hospodařících domácností v kraji bydlících v bytech jich 201 722 v roce 2021 žilo samostatně v bytě (92,9 %) a 15 502 (7,1 % při 6,5% průměru ČR) v soužití s jinou hospodařící domácností (domácnostmi) v jednom bytě.

Z celkového počtu 217 224 hospodařících domácností bydlících v bytech (samostatně či v soužití s jinou HD) žila v roce 2021 v kraji přibližně polovina – 49,3 % – všech domácností se zjištěným **právním důvodem užívání bytu** ve vlastním domě, tj. o 9,8 procentního bodu více než v celé ČR. Téměř čtvrtina domácností – 23,7 % – pak bydlela v bytě v osobním vlastnictví, což je o 2,9 p. b. méně oproti celorepublikovému podílu. Podprůměrné bylo i zastoupení hospodařících domácností bydlících v nájemních/pronajatých bytech – v kraji 15,6 % při 21,1% podílu v celé ČR.

Graf 6.6 Hospodařící domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu

Bližší pohled na strukturu vybraných typů domácností podle právního důvodu užívání bytu poskytuje graf výše, v němž jsou hodnoceny hospodařící domácnosti **bydlící v bytě samostatně**. Z grafu je patrný nadprůměrný podíl bydlících ve vlastním domě ve struktuře úplných rodin (se závislými dětmi i bez nich). Zjišťujeme také mnohem vyšší podíl domácností s osamělou matkou s dítětem (dětmi) žijících v nájemních/pronajatých bytech ve srovnání s neúplnými rodinami osamělých otců (v nich je naopak výrazně vyšší zastoupení žijících ve vlastním domě). Nadprůměrný podíl žijících v nájemních bytech je typický i pro nerodinné domácnosti (ať již vícečlenné nerodinné domácnosti, tak i domácnosti jednotlivců).

Tab. 6.1.5 Základní údaje o bydlení hospodařících domácností bydlících samostatně v bytě

	Celkem	v tom						
		hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou				hospodařící domácnosti tvořené 2 a více rodinami	nerodinné domácnosti	
		úplné rodiny		neúplné rodiny			domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
		bez závislých dětí	se závislými dětmi	osamělý otec	osamělá matka			
Hospodařící domácnosti	201 722	60 302	45 695	3 467	17 768	3 507	67 736	3 247
v rodinných domech	111 216	37 847	30 596	2 196	8 124	2 948	28 060	1 445
v bytových domech	86 676	21 815	14 531	1 218	9 311	524	37 551	1 726
v ostatních budovách	3 830	640	568	53	333	35	2 125	76
Průměrná celková plocha (m ²)								
na 1 byt	91,6	96,0	112,2	99,6	85,7	124,8	71,4	79,8
na 1 osobu	39,2	42,0	28,9	41,3	34,3	23,3	71,4	38,3
Průměrný počet osob na 1 byt	2,29	2,29	3,89	2,42	2,52	5,37	1,00	2,09

Více než 60 % úplných rodin (s ekonomicky závislými dětmi i bez dětí) i neúplných rodin osamělých otců s dítětem (dětmi) žilo v roce 2021 v kraji v **rodinných domech** (viz též Tab. 6.1.5 s údaji za HD bydlící samostatně v bytě). Bydlení v **bytových domech** bylo častěji (z více než poloviny) vyhledávané nerodinnými domácnostmi (jednočlennými i vícečlennými), ale i neúplnými rodinami tvořenými osamělou matkou s dítětem (dětmi).

Způsob bydlení dle druhu domu ve spojitosti s typem, resp. počtem členů domácnosti se odráží rovněž v odlišných parametrech bydlení. Jestliže úplné rodiny se závislými dětmi v kraji žijí v bytě v průměru se 112 m², v domácnostech jednotlivců celková **plocha bytu** dosahuje 71 m². Na jednu osobu však v úplných rodinách se závislými dětmi připadá pouze 29 m², což je mnohem méně nejen ve srovnání s domácnostmi jednotlivců, ale i oproti úplným rodinám bez závislých dětí (se 42 m² na osobu) a neúplným rodinám osamělých otců s dítětem/dětmi (41 m²). Posledně jmenovaný typ domácnosti se zároveň vyznačuje v průměru menším **počtem osob na 1 byt** (2,42) ve srovnání s neúplnými rodinami osamělých matek (2,52). Mezi okresy kraje se průměrná celková plocha bytu na 1 osobu v hospodařících domácnostech bydlících samostatně v bytě pohybuje od 38,5 m² na Pardubicku po 40,4 m² na Chrudimsku.

6.2 Rodinné domácnosti

Ve struktuře rodinných domácností z 97,4 % v kraji v roce 2021 převažovaly domácnosti tvořené jednou rodinou. Právě **rodinným domácnostem tvořeným jednou rodinou** bude v této podkapitole věnována bližší pozornost, mj. i z důvodu dostupnosti podrobnější datové základny. Z rodinných domácností tvořených jednou rodinou v kraji bylo 83,3 % úplných rodin v podobě sezdaných i nesezdaných soužití bez dětí nebo s dětmi (jednalo se o druhý nejvyšší podíl za Krajem Vysočina) a 16,7 % představovaly neúplné rodiny (jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem).

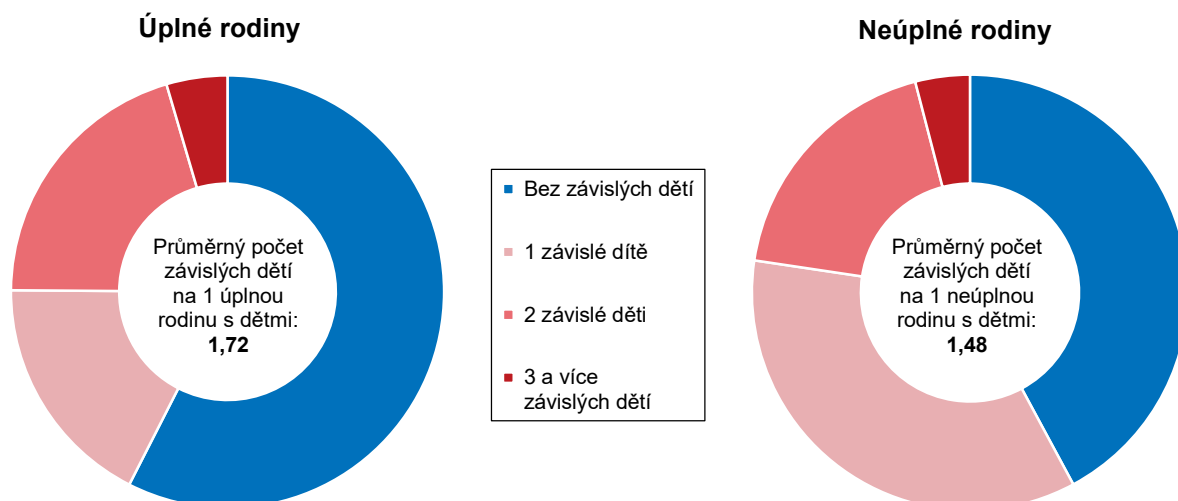
V úplných rodinách v kraji v době sčítání žilo téměř 337 tis. osob, v neúplných rodinách pak 57 tis. osob. (hodnoceno v rámci domácností tvořených jednou rodinou). Průměrný **počet členů** připadající na jednu úplnou i neúplnou rodinu v kraji (2,96 resp. 2,50) byl nad celorepublikovým průměrem (2,94 resp. 2,47).

Tab. 6.2.1 Rodinné domácnosti (vč. partnerství osob stejného pohlaví) podle počtu členů a podle typu domácnosti

	Celkem	v tom s počtem členů (%)				Počet členů hospodařících domácností celkem	Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
		2	3	4	5 a více		
Rodinné domácnosti	140 228	46,2	23,8	22,1	7,9	413 365	2,95
v tom:							
tvořené 1 rodinou	136 628	47,5	24,4	21,9	6,2	394 052	2,88
úplné rodiny	113 778	44,8	23,1	25,0	7,1	336 970	2,96
v tom:							
bez závislých dětí	65 421	77,9	17,0	4,4	0,6	149 123	2,28
se závislými dětmi	48 357	x	31,3	52,8	15,9	187 847	3,88
neúplné rodiny	22 850	60,8	30,8	6,7	1,7	57 082	2,50
v tom:							
bez závislých dětí	9 630	81,4	16,4	1,9	0,2	21 281	2,21
se závislými dětmi	13 220	45,8	41,2	10,3	2,7	35 801	2,71
tvořené 2 a více rodinami	3 600	x	x	29,2	70,8	19 313	5,36

Z hlediska počtu **závislých dětí** (tzn. nezahrnutých mezi pracovní sílu a zároveň ve věku 0–25 let) nacházíme ve struktuře neúplných rodin v kraji oproti úplným rodinám dvojnásobný podíl domácností s jedním dítětem (35,2 %). V úplných rodinách mají jednoznačnou převahu domácnosti bez závislých dětí (57,5 % v kraji při 57,3% podílu v celé ČR), mírně vyšší zastoupení oproti neúplným rodinám mají i domácnosti se dvěma (20,3 %) či třemi a více dětmi (4,5 %).

Graf 6.7 Hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou podle počtu závislých dětí

Na jednu úplnou rodinu se závislými dětmi připadalo při posledním sčítání v kraji 1,72 dítěte, což byl třetí nejvyšší počet po Kraji Vysočina a Zlínském kraji. V případě neúplných rodin se závislými dětmi byl průměrný počet dětí 1,48 druhý nejvyšší (spolu s Ústeckým krajem) za Krajem Vysočina. Uvnitř kraje zjišťujeme nejnižší průměrný počet závislých dětí na jednu úplnou i neúplnou rodinu s dětmi v okrese Pardubice, nejvyšší naopak na Svitavsku.

Tab. 6.2.2 Rodinné domácnosti podle typu hospodařící domácnosti, počtu závislých dětí a okresů

	Pardubický kraj	v tom okresy			
		Chrudim	Pardubice	Svitavy	Ústí nad Orlicí
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	113 778	22 876	37 945	22 680	30 277
v tom podle počtu závislých dětí (%):					
0	57,5	58,3	56,5	58,3	57,6
1	17,6	16,9	19,0	16,8	17,0
2	20,3	20,3	21,0	19,6	20,1
3 a více	4,5	4,5	3,5	5,3	5,3
Počet závislých dětí celkem	82 956	16 505	27 361	16 611	22 479
v průměru na 1 rodinu s dětmi	1,72	1,73	1,66	1,75	1,75
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	22 850	4 514	8 065	4 495	5 776
v tom podle počtu závislých dětí (%):					
0	42,1	43,7	40,4	44,0	41,9
1	35,2	33,5	37,6	32,8	35,1
2	18,6	18,9	18,5	18,8	18,4
3 a více	4,0	4,0	3,5	4,4	4,7
Počet závislých dětí celkem	19 562	3 804	6 918	3 815	5 025
v průměru na 1 rodinu s dětmi	1,48	1,50	1,44	1,52	1,50

Většina **úplných rodin** je tvořena **manželskými páry** – v roce 2021 v kraji ze 79,8 %, což je třetí nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání po Kraji Vysočina a Zlínském kraji při celorepublikovém průměru 77,2 % (s maximálním – 85% – zastoupením v SO ORP Litomyšl a Polička, tedy v regionech s nejvyšším podílem věřících). Jednou pětinou se na úplných rodinách při posledním sčítání v kraji podílela **faktická manželství** neboli neformální soužití druha a družky (v rámci kraje s maximem 22,7 % v SO ORP Pardubice), největší zastoupení (30,3 %) přitom měl tento typ soužití v Praze. **Registrovaná či faktická partnerství osob stejného pohlaví** se na úplných rodinách v kraji podílela 0,2 % (s maximem 1,0 % rovněž v Praze). Většinový podíl v rámci **neúplných rodin** tvoří soužití osamělé **matky** s dítětem (dětmi), v roce 2021 v kraji 83,8 % (84,8 % v celé ČR). Domácnosti osamělých **otců** s dítětem (dětmi) se na neúplných rodinách v kraji podílely 16,2 % (třetí nejvyšší hodnota po Kraji Vysočina a Středočeském kraji s maximem 18,5 % uvnitř kraje na Přeloučsku a minimem 14,4 % v SO ORP Pardubice).

Tab. 6.2.3 Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou podle typu domácnosti a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Kraj, SO ORP	Rodinné domácnosti celkem	úplné rodiny			neúplné rodiny		
		celkem	z toho		celkem	v tom	
			manželské páry	faktická manželství		osamělý otec	osamělá matka
Pardubický kraj	136 628	113 778	90 797	22 782	22 850	3 693	19 157
Česká Třebová	4 780	3 966	3 074	886	814	139	675
Hlinsko	5 497	4 537	3 784	750	960	176	784
Holice	4 887	4 123	3 341	774	764	137	627
Chrudim	21 893	18 339	14 949	3 359	3 554	581	2 973
Králíky	2 148	1 785	1 406	379	363	56	307
Lanškroun	6 001	5 044	3 970	1 067	957	153	804
Litomyšl	7 058	6 046	5 145	895	1 012	183	829
Moravská Třebová	6 708	5 501	4 318	1 180	1 207	203	1 004
Pardubice	34 475	28 279	21 772	6 415	6 196	894	5 302
Polička	5 097	4 347	3 679	663	750	115	635
Přelouč	6 648	5 543	4 342	1 196	1 105	204	901
Svitavy	8 312	6 786	5 330	1 451	1 526	232	1 294
Ústí nad Orlicí	6 979	5 857	4 741	1 110	1 122	189	933
Vysoké Mýto	8 485	7 124	5 657	1 450	1 361	230	1 131
Žamberk	7 660	6 501	5 289	1 207	1 159	201	958

Z celkového počtu 82 956 **závislých dětí v úplných rodinách** jich 75,8 % v roce 2021 v kraji žilo v sezdaných soužitích (s nejvyšším podílem na Litomyšlsku (83,7 %) a Poličsku (81,3 %)) a 24,2 % v nesezdaných soužitích (s maximem 31,0 % na Králicku a 29,4 % na Moravskotřebovsku). Z celkového počtu 19 562 **závislých dětí v neúplných rodinách** v kraji jich 87,2 % žilo s matkou (s nejvyšším podílem – 88,5 % – na Pardubicku a Poličsku) a 12,8 % s otcem (s maximem 17,5 % na Holicku). V průměru nejvíce dětí na jednu úplnou rodinu se závislými dětmi připadalo na Poličsku (1,82) a Litomyšlsku (1,80), nejméně na Pardubicku a Českotřebovsku (shodně 1,65). Pardubicko se zároveň vyznačovalo i nejnižším průměrným počtem závislých dětí žijících v **neúplných rodinách** (1,42), na opačné straně (s 1,61) stálo Králicko.

Tab. 6.2.4 Závislé děti v hospodařících domácnostech tvořených 1 rodinou podle typu domácnosti a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Kraj, SO ORP	Počet závislých dětí celkem	v úplných rodinách		v neúplných rodinách		Průměrný počet závislých dětí v domácnosti s dětmi	
		sezdaná soužití	nesezdaná soužití	osamělý otec	osamělá matka	úplné rodiny	neúplné rodiny
Pardubický kraj	102 518	62 855	20 101	2 513	17 049	1,72	1,48
Česká Třebová	3 319	1 861	754	112	592	1,65	1,50
Hlinsko	4 042	2 524	731	120	667	1,77	1,52
Holice	3 859	2 457	749	114	539	1,71	1,50
Chrudim	16 267	10 142	3 108	389	2 628	1,72	1,49
Králíky	1 583	838	377	47	321	1,76	1,61
Lanškroun	4 682	2 831	1 046	94	711	1,77	1,46
Litomyšl	5 605	4 007	779	107	712	1,80	1,52
Moravská Třebová	4 810	2 659	1 109	123	919	1,72	1,51
Pardubice	25 741	15 310	5 048	617	4 766	1,65	1,42
Polička	3 962	2 709	625	72	556	1,82	1,59
Přelouč	4 679	2 803	994	146	736	1,67	1,49
Svitavy	6 049	3 470	1 253	159	1 167	1,70	1,48
Ústí nad Orlicí	5 309	3 388	1 005	123	793	1,75	1,44
Vysoké Mýto	6 507	3 938	1 385	151	1 033	1,76	1,52
Žamberk	6 104	3 918	1 138	139	909	1,79	1,52

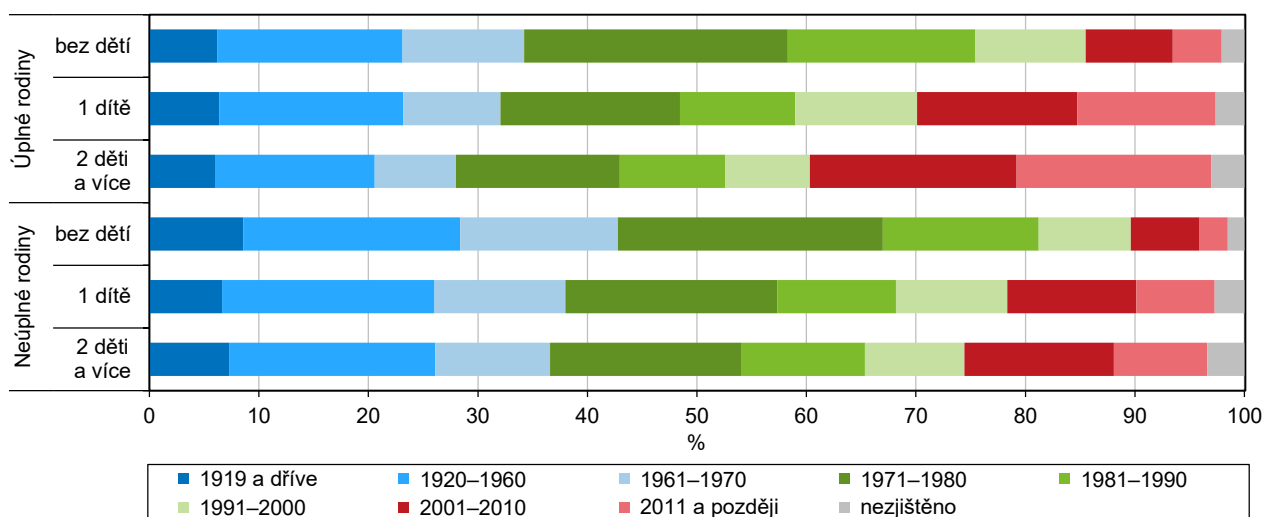
Způsobu bydlení rodin byla věnována zmínka již v předchozí podkapitole, zde se podrobněji zaměříme na bydlení úplných a neúplných rodin (nadále v rámci kategorie hospodařících domácností tvořených 1 rodinou) zejména ve vazbě na počet závislých dětí. Z celkového počtu 113,8 tis. úplných rodin v kraji jich 99,0 % žilo v bytech, 0,7 % mimo byty a 0,3 % v zařízeních. V neúplných rodinách byl oproti úplným zaznamenán vyšší podíl bydlících mimo byty (1,7 %) i v zařízeních (0,7 %). Jestliže podíl bydlících mimo byty nebo v zařízeních je v rámci úplných rodin nejvyšší v domácnostech bez závislých dětí (1,2 %), v neúplných rodinách jde o domácnosti se dvěma a více dětmi (3,4 %).

Tab. 6.2.5 Rodinné domácnosti podle typu domácnosti, počtu závislých dětí, způsobu bydlení a právního důvodu užívání bytu

	Celkem	v tom hospodařící domácnosti tvořené								2 a více rodinami
		1 rodinou								
		úplné rodiny				neúplné rodiny				
		celkem	s počtem závislých dětí			celkem	s počtem závislých dětí			
0	1		2 a více	0	1		2 a více			
Rodinné domácnosti	140 228	113 778	65 421	20 044	28 313	22 850	9 630	8 047	5 173	3 600
z toho bydlící v bytech	138 494	112 612	64 614	19 877	28 121	22 320	9 489	7 836	4 995	3 562
z toho právní důvod užívání bytu:										
ve vlastním domě	77 014	65 536	36 639	10 890	18 007	8 839	4 756	2 429	1 654	2 639
v osobním vlastnictví	29 854	24 568	15 233	4 370	4 965	5 003	2 414	1 757	832	283
jiné bezplatné užívání bytu	6 255	5 127	3 386	818	923	1 000	436	342	222	128
nájemní/pronajatý	16 260	11 086	5 833	2 636	2 617	4 907	1 162	2 248	1 497	267
družstevní	1 913	1 489	918	256	315	410	176	156	78	14
z toho bydlící mimo byty	1 215	807	501	139	167	379	94	155	130	29

V úplných rodinách zjišťujeme oproti neúplným rodinám nadprůměrný podíl bydlících ve vlastním domě (59,4 % ze všech úplných rodin se zjištěným **právním důvodem užívání bytu** v kraji, v případě úplných rodin se 2 a více závislými dětmi šlo přitom o 65,6 %). Neúplné rodiny častěji obývají byty nájemní (23,4 % je více než dvojnásobný podíl oproti úplným rodinám, mezi neúplnými rodinami se dvěma a více závislými dětmi jde o 33,7 %).

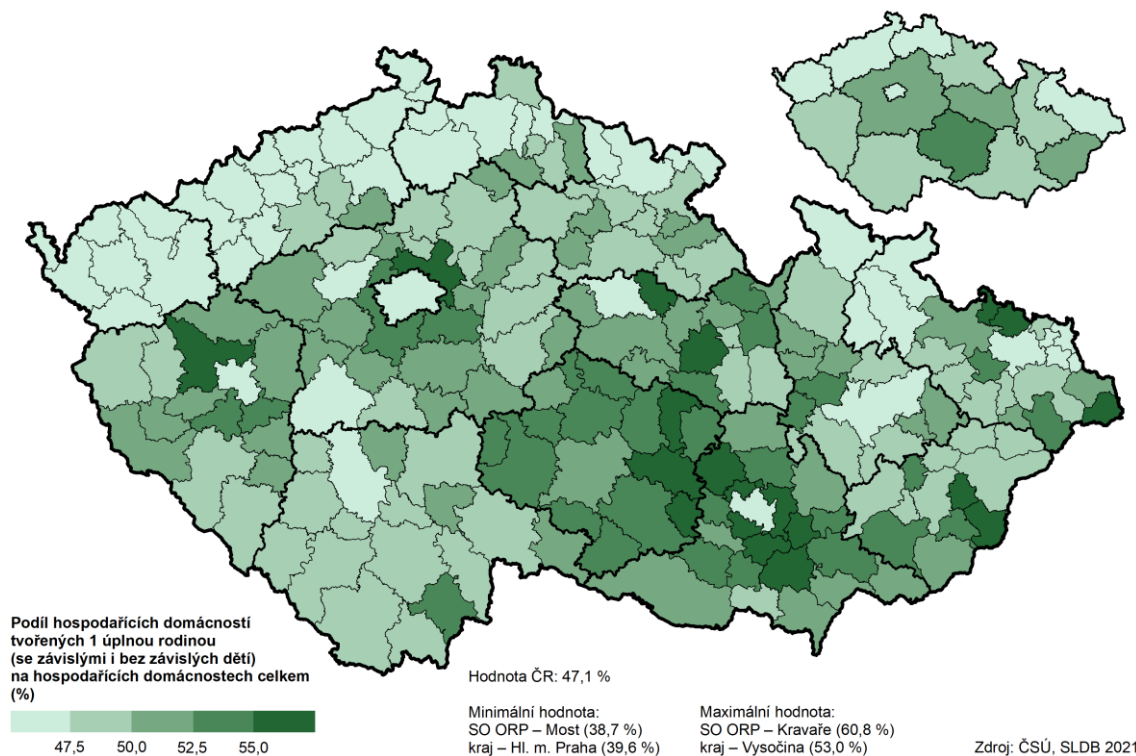
Graf 6.8 Rodinné domácnosti bydlící v bytě podle počtu závislých dětí a období výstavby nebo rekonstrukce domu (hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou)

Neúplné rodiny obývají ve srovnání s úplnými častěji byty ve starších domech – v roce 2021 v kraji žilo 40,7 % z nich v **domech postavených či zrekonstruovaných** do roku 1970 (v neúplných rodinách bez závislých dětí šlo o 43,5 %). V úplných rodinách byl podíl takovýchto domácností 33% (v úplných rodinách bez závislých dětí 35%). Na druhé straně domy postavené či zrekonstruované po roce 2001 obývalo 21,6 % úplných rodin v kraji (s nejvyšším podílem 37,8 % v úplných rodinách se 2 a více závislými dětmi), v neúplných rodinách tento podíl činil 15,7 % (23,0 % v případě neúplných rodin se 2 a více závislými dětmi).

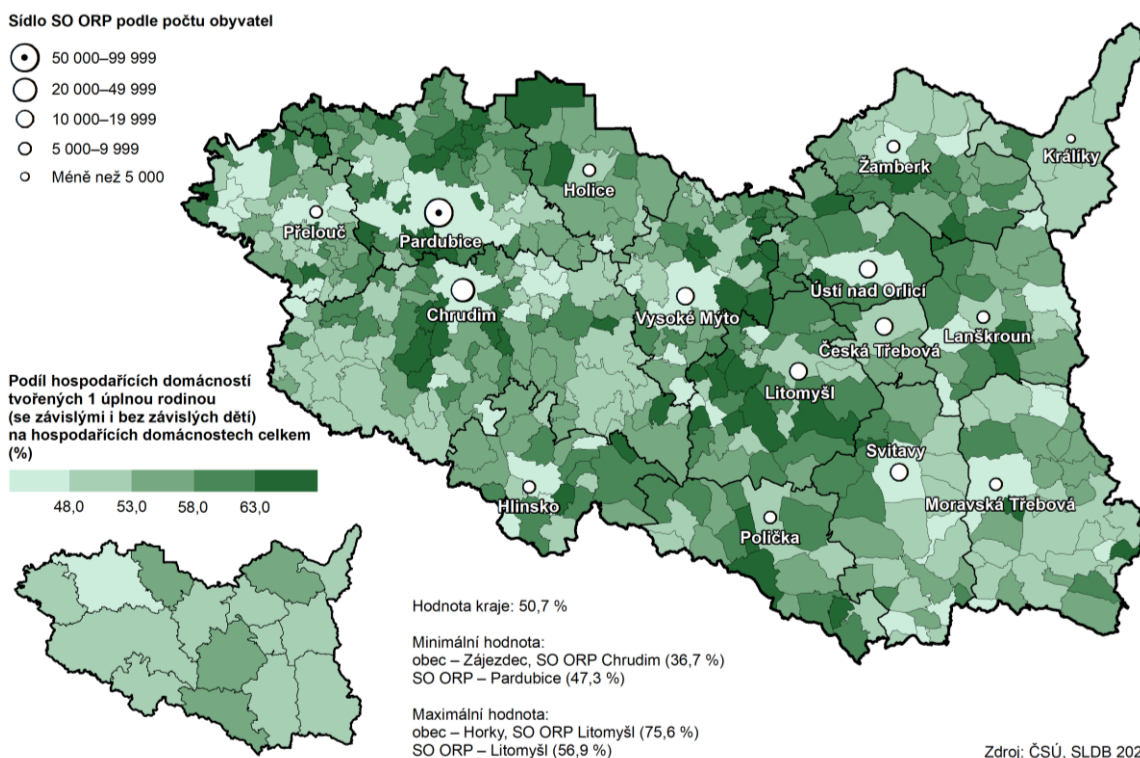
Ve zbývajících částech této podkapitoly bude samostatně věnována bližší pozornost nejprve úplným a následně neúplným rodinám.

Úplné rodiny ve správních obvodech ORP a krajích

Na regionální rozdíly v podílu **úplných rodin** na všech hospodařících domácnostech působí vlivy ekonomické, sociální i náboženské. Největší měrou jsou úplné rodiny ve struktuře hospodařících domácností zastoupeny v jihovýchodní části republiky (mj. i ve vazbě na vyšší stupeň religiozity), v SO ORP kraje pak na Litomyšlsku (56,9 % představuje 3. nejvyšší podíl mezi všemi 206 SO ORP v ČR vč. Prahy), Holicku a Poličsku (podíly na konci první dvacítky všech SO ORP v ČR), nejméně na Pardubicku.

Úplné rodiny v obcích a správních obvodech ORP Pardubického kraje

Prezentujeme-li data sčítání lidu v kategorii úplných rodin za **sezdaná soužití** (soužití sezdaných párů), máme na mysli nejen manželské páry, ale také registrovaná partnerství osob stejného pohlaví. Ta se na všech sezdaných soužitích v kraji i celé ČR v roce 2021 podílela 0,1 %. V rámci **nesezdaných** soužití pak hodnotíme tzv. faktická manželství, neboli soužití druhá s družkou, ale také faktická partnerství (soužití osob stejného pohlaví, které neuzavřely registrované partnerství). Ta se na všech nesezdaných soužitích podílela v kraji 0,6 % při celorepublikovém podílu 1,1 %. V sečtených soužitích osob stejného pohlaví (registrovaných i faktických partnerstvích) v kraji i celé ČR početně převažují svazky společně žijících mužů nad ženami. Mezi okresy kraje se sezdaná soužití největší měrou na úplných rodinách podílela na Chrudimsku (81,9 %), nesezdaná soužití pak na Pardubicku (22,3 %) – viz následující tabulka.

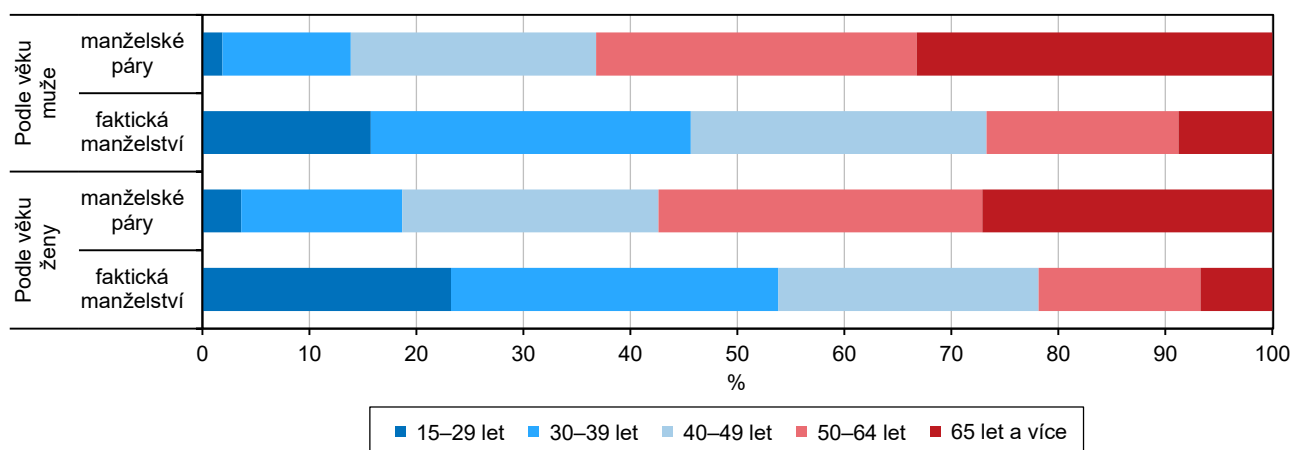
Tab. 6.2.6 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou podle typu domácnosti a okresů

	Pardubický kraj		v tom okresy							
	počet	%	Chrudim		Pardubice		Svitavy		Ústí nad Orlicí	
			počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	113 778	100,0	22 876	100,0	37 945	100,0	22 680	100,0	30 277	100,0
v tom:										
sezdaná soužití	90 855	79,9	18 741	81,9	29 485	77,7	18 478	81,5	24 151	79,8
manželské páry	90 797	99,9	18 733	100,0	29 455	99,9	18 472	100,0	24 137	99,9
registrovaná partnerství	58	0,1	8	0,0	30	0,1	6	0,0	14	0,1
nesezdaná soužití	22 923	20,1	4 135	18,1	8 460	22,3	4 202	18,5	6 126	20,2
faktická manželství	22 782	99,4	4 109	99,4	8 385	99,1	4 189	99,7	6 099	99,6
faktická partnerství	141	0,6	26	0,6	75	0,9	13	0,3	27	0,4

Dále bude bližší pozornost věnována **manželským párům a soužitím druhá s družkou neboli tzv. faktickým manželstvím**. Z pohledu na **věkovou strukturu** je zřejmé, že ve faktických manželstvích žijí v průměru mladší partneři než v manželských. Jestliže v roce 2021 v kraji v 16 % faktických manželstvích žili muži mladší 30 let a ve 23 % faktických manželstvích ženy do 30 let, v manželských byly tyto podíly velmi nízké (v případě mužů necelá 2 %, u žen 3,6 %). Na druhé straně ve třetině manželských párů byl muž starší 65 let a ve 27 % manželských svazků žena ve věku 65 a více let, přitom ve struktuře faktických manželství byli muži senioři zastoupeni necelými 9 % a ženy seniorky necelými 7 %.

Graf 6.9 Manželské páry a faktická manželství podle věku partnerů

(hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou)

Odlíšná věková struktura partnerů v manželských svazcích oproti nesezdaným soužitím druhá a družky se odráží i v rozdílné skladbě z hlediska **počtu závislých dětí**. Jestliže v 60,7 % manželských v kraji v roce 2021 nežilo žádné ekonomicky závislé dítě, ve faktických manželstvích činil tento podíl 44,6 %. Podíl faktických manželství s jedním závislým dítětem (28,8 %) byl ve srovnání s manželskými páry (14,8 %) téměř dvojnásobný. Mírně vyšší bylo mezi faktickými manželstvími také zastoupení soužití se dvěma i třemi a více dětmi.

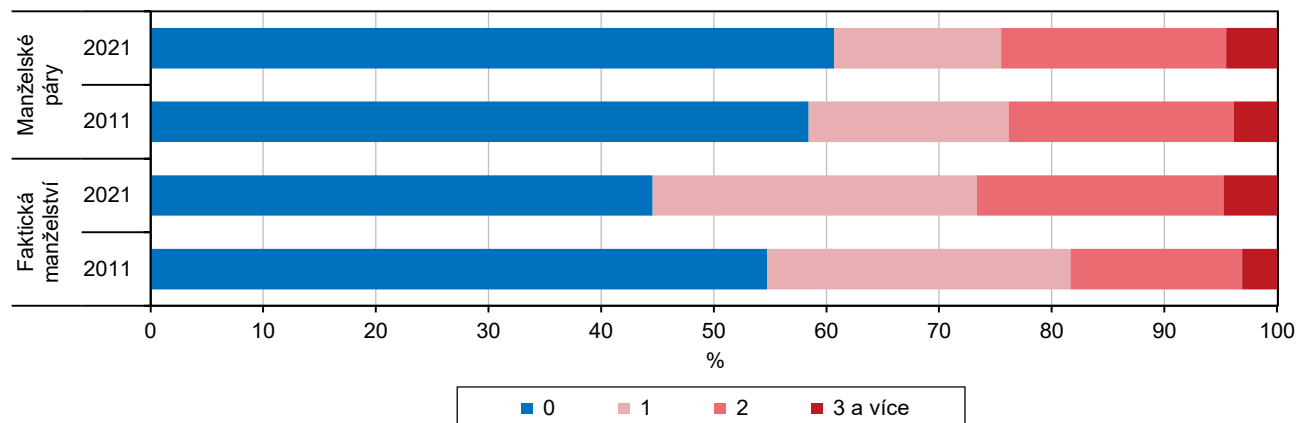
Z celkového počtu téměř 83 tisíc závislých dětí v kraji v domácnostech tvořených jednou úplnou rodinou žily v době sčítání 2021 přibližně tři čtvrtiny s rodiči v manželském svazku a čtvrtina s rodiči ve faktickém manželství. **Průměrný počet závislých dětí** připadajících na jedno manželství v kraji v roce 2021 činil 0,69 a na jedno soužití druha a družky 0,88. Po přepočtu pouze na svazky se závislými dětmi pak v soužitích manželských párů žilo v průměru 1,76 závislých dětí (z toho nejvíce (1,97) v manželstvích se ženou ve věku 35–44 let) a ve faktických manželstvích 1,59 závislých dětí (v soužitích se ženou ve věku 35 až 44 let 1,75).

Tab. 6.2.7 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou – manželské páry a faktická manželství podle věku ženy a počtu závislých dětí

	Celkem	v tom podle věku ženy						
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Manželské páry	90 797	371	8 915	18 107	20 456	18 338	17 985	6 625
%	100,0	0,4	9,8	19,9	22,5	20,2	19,8	7,3
v tom podle počtu závislých dětí:								
0	55 097	139	1 314	1 017	10 445	17 581	17 976	6 625
1	13 468	160	3 019	3 829	5 787	664	9	-
2	18 135	62	3 901	10 564	3 524	84	-	-
3	3 469	8	585	2 284	584	8	-	-
4 a více	628	2	96	413	116	1	-	-
Počet závislých dětí celkem	62 843	316	12 979	33 585	15 093	861	9	-
v průměru na 1 rodinu s dětmi	1,76	1,36	1,71	1,97	1,51	1,14	1,00	-
Faktická manželství	22 782	1 774	7 165	6 416	3 969	1 932	1 202	324
%	100,0	7,8	31,5	28,2	17,4	8,5	5,3	1,4
v tom podle počtu závislých dětí:								
0	10 154	1 180	2 578	964	2 082	1 824	1 202	324
1	6 554	455	2 686	2 115	1 201	97	-	-
2	4 996	120	1 561	2 726	579	10	-	-
3	859	16	254	496	92	1	-	-
4 a více	219	3	86	115	15	-	-	-
Počet závislých dětí celkem	20 076	755	6 946	9 560	2 695	120	-	-
v průměru na 1 rodinu s dětmi	1,59	1,27	1,51	1,75	1,43	1,11	-	-

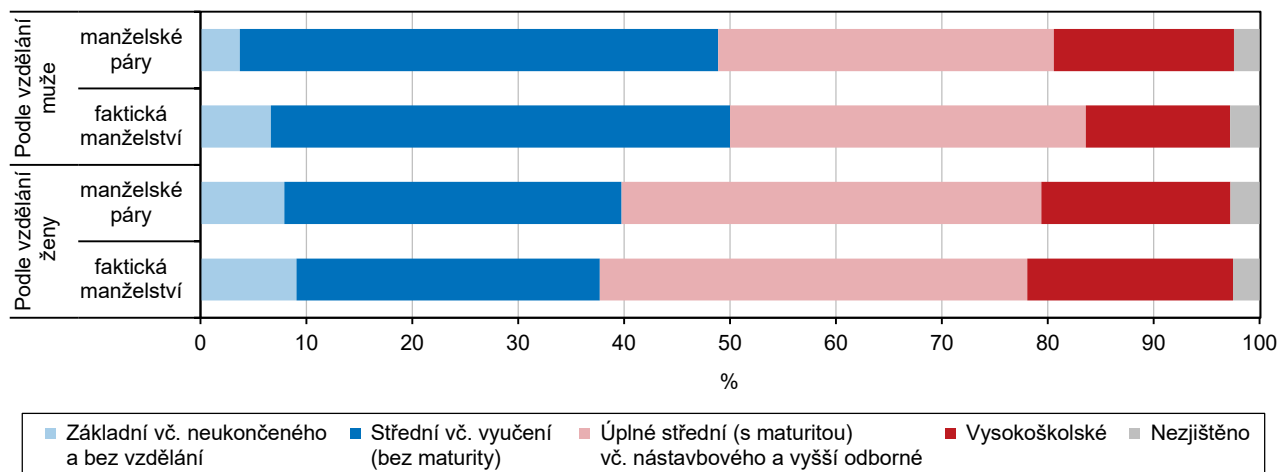
Oproti sčítání v roce 2011 se ve struktuře manželských párů v kraji zvýšil podíl svazků bez závislých dětí o 2,3 procentního bodu, a to zejména na úkor manželství s jedním závislým dítětem. Naopak v neformálních soužitích druha a družky došlo v posledním intercenzálním období k poklesu podílu soužití bez závislých dětí o 10,2 procentního bodu ve prospěch soužití s jedním (o 1,8 procentního bodu), dvěma (o 6,7 p. b.) i třemi a více závislými dětmi (o 1,6 p. b.).

Graf 6.10 Manželské páry a faktická manželství podle počtu závislých dětí (hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou)

Z hlediska **nejvyššího dosaženého vzdělání** je ve faktických manželstvích v kraji oproti manželským pářům patrně vyšší zastoupení osob se základním vzděláním vč. neukončeného a bez vzdělání, a to zejména u mužů (6,8 % oproti 3,8 %; vypočteno z osob se zjištěným vzděláním). Mírně vyšší byl při posledním sčítání v soužitích druhá a družky také podíl mužů i žen s úplným středním vzděláním (s maturitou). Vyšší zastoupení středoškolačků bez maturity (vč. vyučených) zjišťujeme naopak mezi osobami žijícími v manželských párech, zejména pak u žen (32,7 % v manželstvích oproti 29,4 % v soužitích s druhem). Podíl vysokoškolsky vzdělaných mužů byl vyšší v případě žijících v manželském svazku (17,4 %) než v soužití s družkou (14,0 %), opačně tomu bylo u vysokoškolaček (19,9 % v soužití s druhem oproti 18,4 % v manželství).

Graf 6.11 Manželské páry a faktická manželství podle nejvyššího dosaženého vzdělání partnerů
(hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou)

Z pohledu na **ekonomickou aktivitu** partnerů vyplývá mnohem vyšší podíl zaměstnaných mužů i žen v soužitích druhá a družky ve srovnání s manželskými páry (projevuje se zde mimo jiné i vliv odlišné věkové struktury v těchto typech soužití). Také podíl nezaměstnaných byl v roce 2021 v kraji vyšší ve faktických manželstvích. Naopak zastoupení osob mimo pracovní sílu dominovalo mezi muži i ženami žijícími v manželství. V těch byl rovněž zjištěn vyšší podíl podnikatelů (ať již zaměstnavatelů či osob pracujících na vlastní účet) mezi zaměstnanými se zjištěným **postavením v zaměstnání**, a to u mužů i žen – viz též následující tabulka.

Tab. 6.2.8 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou – manželské páry a faktická manželství podle ekonomické aktivity partnerů

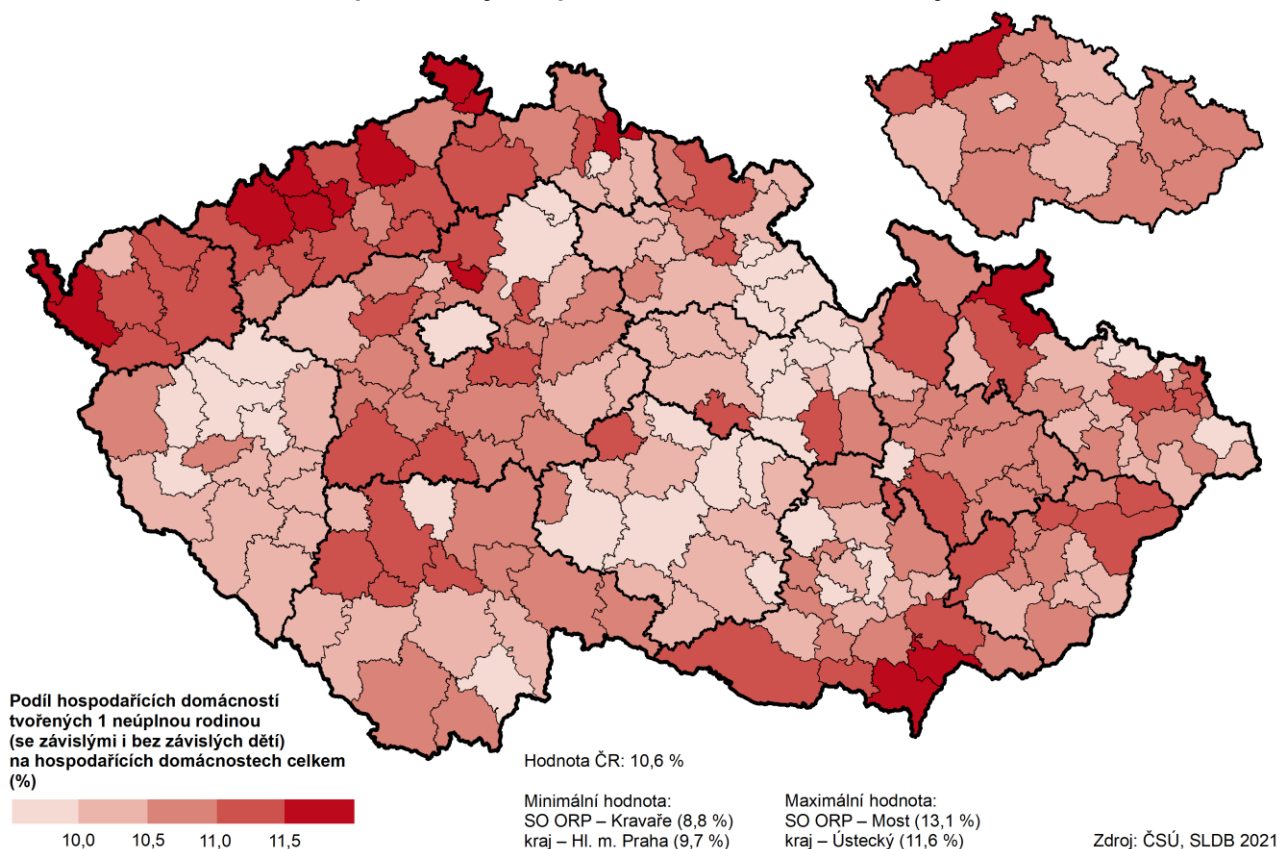
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom		Struktura (%)		
		manželské páry	faktická manželství	celkem	manželské páry	faktická manželství
Manželské páry a faktická manželství z toho podle ekonomické aktivity muže:	113 579	90 797	22 782	100,0	100,0	100,0
zaměstnaní	80 829	60 997	19 832	71,3	67,3	87,3
z toho podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	60 157	45 390	14 767	80,0	79,7	80,9
podnikatelé	15 065	11 571	3 494	20,0	20,3	19,1
nezaměstnaní	1 473	867	606	1,3	1,0	2,7
osoby mimo pracovní sílu	31 120	28 831	2 289	27,4	31,8	10,1
z toho podle ekonomické aktivity ženy:						
zaměstnaní	69 226	53 506	15 720	61,2	59,1	69,6
z toho podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	59 670	46 141	13 529	90,4	90,0	92,0
podnikatelé	6 302	5 118	1 184	9,6	10,0	8,0
nezaměstnaní	2 206	1 378	828	2,0	1,5	3,7
osoby mimo pracovní sílu	41 616	35 578	6 038	36,8	39,3	26,7

Zbývající část této podkapitoly bude věnována výhradně **neúplným rodinám**, tj. soužitím jednoho z rodičů s alespoň jedním dítětem.

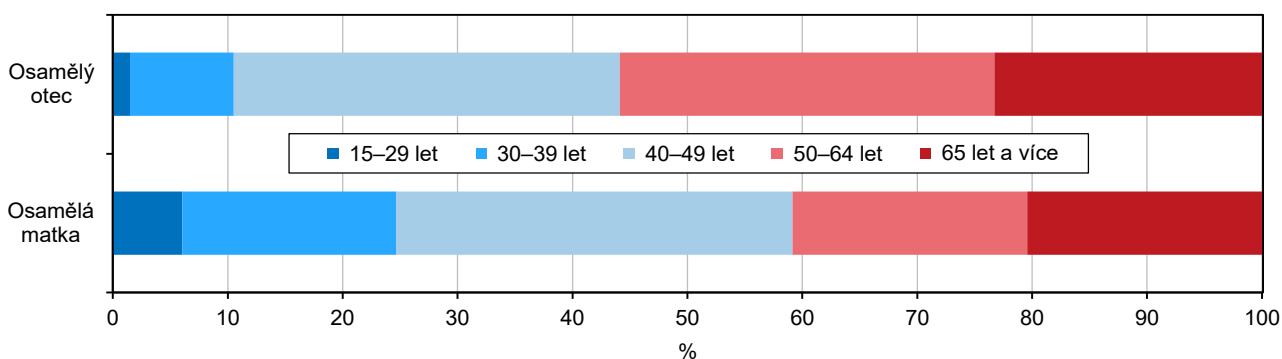
Neúplné rodiny měly (stejně jako při minulém cenzu) dominantní postavení v krajích s nejvyšší nezaměstnaností (Ústecký a Karlovarský). V rámci Pardubického kraje byly domácnosti tvořené jednou neúplnou rodinou na všech hospodařících domácnostech v roce 2021 zastoupeny největší měrou na Svitavsku (11,2 % představuje 34. nejvyšší podíl mezi všemi 206 SO ORP v ČR vč. Prahy), Hlinecku (11,0 %) a Moravskotřebovsku (10,8 %). Na druhé straně správní obvody Polička, Žamberk a Litomyšl se v celorepublikovém žebříčku (s 9,5 %) řadily mezi deset regionů s nejnižším podílem neúplných rodin mezi všemi hospodařícími domácnostmi.

Neúplné rodiny ve správních obvodech ORP a krajích

Jak již bylo uvedeno výše, téměř 84 % z celkového počtu 22 850 neúplných rodin v kraji představovalo při sčítání v roce 2021 soužití osamělé matky s dítětem (dětmi). Osamělé matky jsou v průměru mladší než otcové – nejčastěji (z téměř 28 %) jsou matky ve **věku** 35 až 44 let (hodnotíme-li desetileté věkové skupiny), mezi muži převažuje věková kategorie 45 až 54 let (s 33% zastoupením) – viz Tab. 6.2.9.

Graf 6.12 Neúplné rodiny podle věku rodiče (hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou)

Z hlediska **rodinného stavu** jsou neúplné rodiny nejčastěji tvořeny rozvedenými rodiči – v případě osamělých otců s vyšším podílem (49,0 % v kraji v roce 2021 ze všech rodin osamělých otců se zjištěným rodinným stavem) oproti ženám (s 44,4% podílem). Poměrně početnou skupinu tvoří i ovdovělí (24,1 % mezi osamělými otci a 22,6 % mezi matkami). Podíl svobodných byl mnohem vyšší mezi osamělými matkami (24,5 %) než mezi otci (13,4 %).

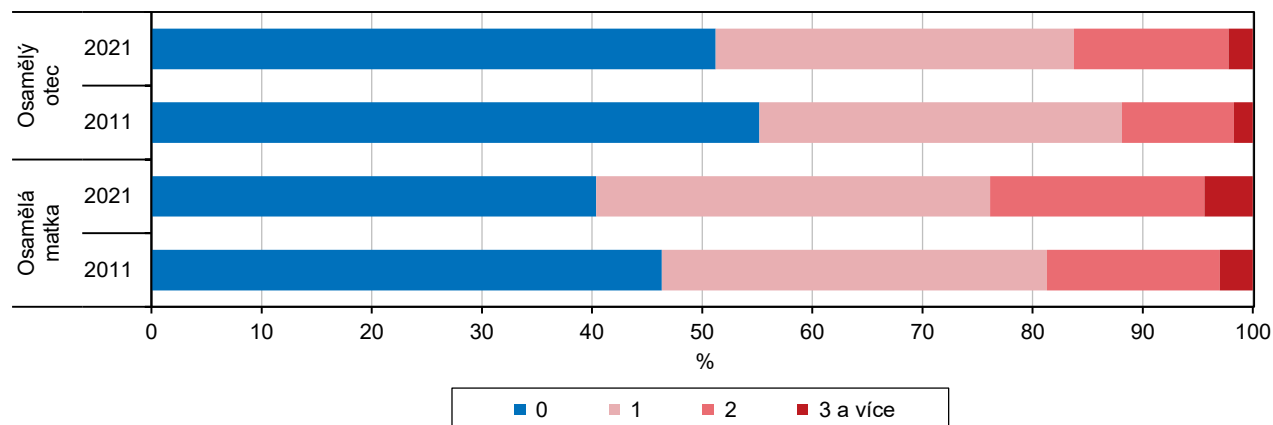
Tab. 6.2.9 Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou podle počtu závislých dětí, věku a rodinného stavu rodiče

	Osamělý otec	v tom s počtem závislých dětí			Osamělá matka	v tom s počtem závislých dětí		
		0	1	2 a více		0	1	2 a více
Neúplné rodiny	3 693	1 892	1 201	600	19 157	7 738	6 846	4 573
v tom podle věku rodiče:								
15–24 let	8	-	7	1	317	-	233	84
25–34 let	153	-	109	44	2 337	1	1 378	958
35–44 let	748	53	396	299	5 349	242	2 543	2 564
45–54 let	1 235	482	535	218	5 205	1 869	2 399	937
55–64 let	689	520	137	32	2 034	1 716	289	29
65–74 let	464	441	17	6	1 868	1 863	4	1
75 let a více	396	396	-	-	2 047	2 047	-	-
z toho podle rodinného stavu rodiče:								
svobodní	493	46	325	122	4 686	280	2 858	1 548
ženatí, vdané	495	194	172	129	1 623	343	614	666
rozvedení	1 805	890	612	303	8 492	3 237	3 081	2 174
ovdovělí	889	755	89	45	4 328	3 859	285	184
nezjištěno	11	7	3	1	21	17	3	1

Odišná struktura neúplných rodin je patrná i ve vazbě na **počet závislých dětí**. Zatímco více než polovina rodin osamělých otců (51,2 %) v kraji v roce 2021 byla bez závislých dětí, v rodinách osamělých matek činil tento podíl 40,4 %. Jestliže v rodinách osamělých matek byly domácnosti s jedním závislým dítětem zastoupeny 35,7 %, se dvěma dětmi 19,5 % a se třemi a více dětmi 4,4 %, ve struktuře rodin osamělých otců byly uvedené podíly nižší (o 3,2 procentního bodu v případě podílu rodin s jedním závislým dítětem, o 5,4 p. b. se dvěma dětmi a o 2,2 p. b. se třemi a více dětmi).

Již bylo zmíněno, že 87 % z celkového počtu 19,6 tis. závislých dětí v kraji v neúplných rodinách žilo s matkou a 13 % s otcem. **Průměrný počet závislých dětí** připadající na jednu rodinu osamělého otce v kraji v roce 2021 činil 0,68 (při celorepublikové hodnotě 0,70) a na jednu rodinu osamělé matky 0,89 (stejně jako v ČR). Po přepočtu pouze na rodiny se závislými dětmi pak s otcem žilo v průměru 1,40 (v celé ČR 1,35) závislých dětí a s matkou 1,49 závislých dětí (v ČR 1,46).

Graf 6.13 Neúplné rodiny podle počtu závislých dětí (hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou)

Oproti sčítání v roce 2011 se ve struktuře neúplných rodin v kraji snížil podíl domácností bez závislých dětí – v rodinách osamělých otců o 4,0 procentního bodu, v rodinách osamělých matek pak o 5,9 p. b. Ke zřetelnému navýšení pak došlo zejména v podílu domácností se dvěma závislými dětmi – v rodinách osamělých otců o 3,9 p. b. a osamělých matek o 3,8 p. b.

Z hlediska **nejvyššího dosaženého vzdělání** zjišťujeme více než dvojnásobný podíl osamělých matek se základním vzděláním vč. neukončeného a bez vzdělání (13,4 % z rodin matek se zjištěným vzděláním) oproti osamělým otcům (6,4 %), s nejvyšším zastoupením mezi rodinami bez závislých dětí (20,2 % matek a 8,1 % otců). Podíl vysokoškoláček (12,7 %) a vysokoškoláků (11,8 %) byl téměř vyrovnán, největší měrou byly osoby s vysokoškolským vzděláním zastoupeny v rodinách se 2 a více závislými dětmi (17,8 % matek a 20,9 % otců).

Tab. 6.2.10 Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou podle počtu závislých dětí a nejvyššího dosaženého vzdělání rodiče

	Osamělý otec	v tom s počtem závislých dětí			Osamělá matka	v tom s počtem závislých dětí		
		0	1	2 a více		0	1	2 a více
Neúplné rodiny	3 693	1 892	1 201	600	19 157	7 738	6 846	4 573
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání rodiče:								
bez vzdělání	4	1	3	-	110	60	25	25
základní vč. neukončeného	212	144	51	17	2 285	1 432	513	340
střední vč. vyučení (bez maturity)	1 774	1 065	496	213	6 482	3 211	2 043	1 228
úplně střední (s maturitou)	891	401	335	155	5 654	1 973	2 268	1 413
nástavbové a pomaturitní studium	84	22	37	25	623	196	256	171
vyšší odborné, konzervatoř	25	7	11	7	412	41	195	176
vysokoškolské	399	147	142	110	2 257	475	1 056	726
nezjištěno	304	105	126	73	1 334	350	490	494

Z hlediska **ekonomické aktivity** nacházíme mezi osamělými matkami ve srovnání s osamělými otci vyšší zastoupení osob mimo pracovní sílu (v kraji 31,6 % oproti 25,6 %; vypočteno z osob se zjištěnou ekonomickou aktivitou). Mezi nimi jsou nejen ženy na rodičovské dovolené, ale i nepracující důchodkyně. Nejvyšší podíl zaujímají rodiče mimo pracovní sílu v neúplných rodinách bez závislých dětí (55,2 % mezi matkami a 46,0 % mezi otci). Osamělé matky jsou také ve srovnání s otci častěji nezaměstnané (3,8 % oproti 1,9 %), nejvíce jsou přitom zastoupené v rodinách se 2 a více dětmi (5,6 %). Otcové mají naopak převahu v podílu zaměstnaných (72,5 % oproti 64,7 % mezi matkami), zejména pak v kategorii pracujících na vlastní účet. Ti byli na všech zaměstnaných se zjištěným **postavením v zaměstnání** mezi otci zastoupeni 18,9 % (v rodinách otců se 2 a více závislými dětmi 19,5 %), při méně než polovičním podílu mezi matkami (7,8 %).

Tab. 6.2.11 Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou podle počtu závislých dětí a ekonomické aktivity rodiče

	Osamělý otec	v tom s počtem závislých dětí			Osamělá matka	v tom s počtem závislých dětí		
		0	1	2 a více		0	1	2 a více
Neúplné rodiny	3 693	1 892	1 201	600	19 157	7 738	6 846	4 573
v tom podle ekonomické aktivity rodiče:								
zaměstnaní	2 641	998	1 096	547	12 109	3 329	5 448	3 332
v tom podle postavení v zaměstnání:								
zaměstnanci	1 981	750	818	413	10 507	2 876	4 736	2 895
zaměstnavatelé	50	23	16	11	93	37	34	22
osoby pracující na vlastní účet	472	169	200	103	896	245	423	228
nezjištěno	138	56	62	20	613	171	255	187
nezaměstnaní	71	17	36	18	705	122	336	247
osoby mimo pracovní sílu	931	864	46	21	5 910	4 257	860	793
nezjištěno	50	13	23	14	433	30	202	201

6.3 Domácnosti jednotlivců

Hospodařící domácnosti jednotlivců v kraji v roce 2021 tvořily 95,9 % nerodinných domácností (vícečlenným nerodinným domácnostem je věnována pozornost v následující podkapitole) a žilo v nich celkem 80 577 osob, což je o 18 tis. osob (tj. o 28 %) více oproti minulému sčítání.

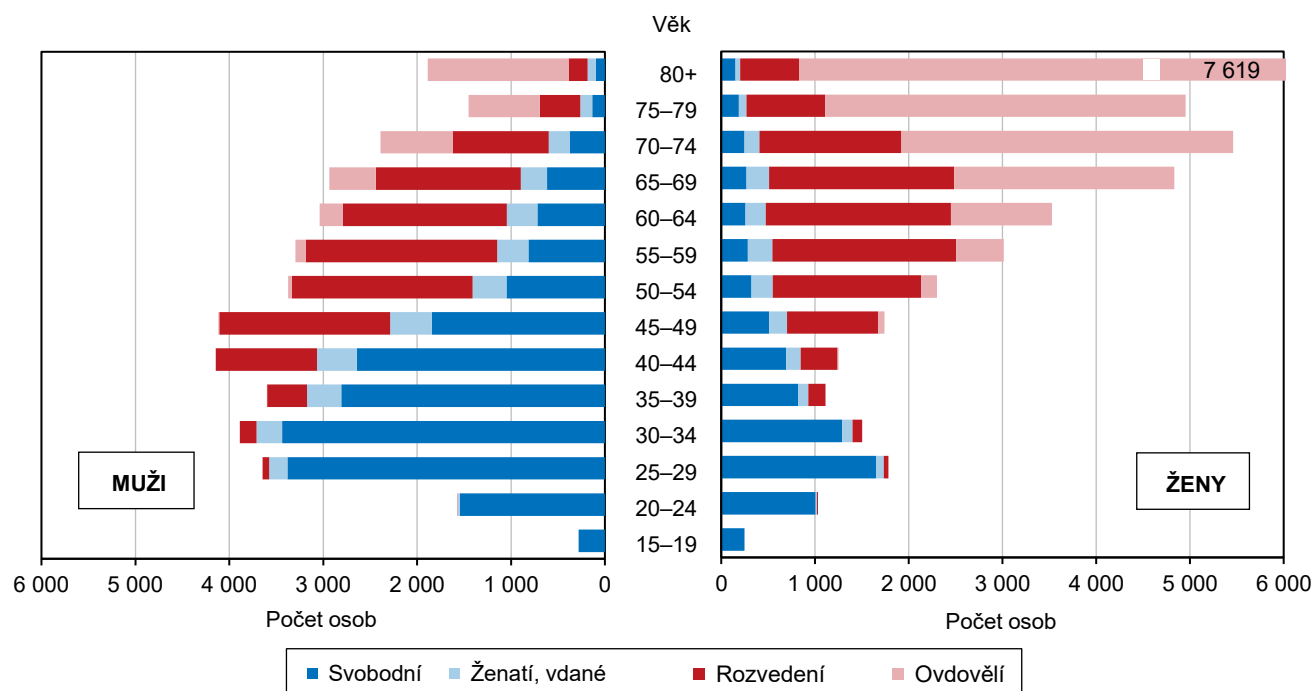
Ještě při minulém cenzu měly ve struktuře domácností jednotlivců podle **rodinného stavu** jednoznačnou převahu ovdovělé ženy, v roce 2021 je početně převýšili svobodní muži – ti se na všech domácnostech jednotlivců v kraji podíleli jednou čtvrtinou (19,8 tis. osob). Následovaly ovdovělé ženy s 23% podílem (18,4 tis. osob). Poměrně početnou skupinu tvořili též rozvedení muži (12,5 tis. osob) a rozvedené ženy (12,2 tis. osob).

Tab. 6.3.1 Domácnosti jednotlivců podle pohlaví, rodinného stavu a věku

	Muži celkem	z toho rodinný stav				Ženy celkem	z toho rodinný stav			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Domácnosti jednotlivců	39 950	19 754	3 453	12 478	3 945	40 627	7 928	1 898	12 188	18 364
v tom podle věku:										
do 29 let	5 544	5 209	216	72	1	3 078	2 903	98	59	1
30–39 let	7 533	6 248	635	603	3	2 639	2 110	218	284	6
40–49 let	8 326	4 488	865	2 897	17	3 012	1 199	345	1 370	75
50–59 let	6 703	1 862	695	3 965	149	5 335	603	490	3 542	679
60–69 let	6 021	1 338	602	3 289	745	8 387	527	456	3 951	3 427
70–79 let	3 898	512	352	1 451	1 527	10 471	435	242	2 353	7 386
80 let a více	1 925	97	88	201	1 503	7 705	151	49	629	6 790

Z pohledu pětiletých **věkových skupin** zjišťujeme, že přibližně do věku 24 let je zastoupení mužů a žen podle výsledků SLDB 2021 mezi domácnostmi jednotlivců téměř vyrovnané, ve vyšších věkových kategoriích je počet mužů výrazně vyšší oproti ženám (maxima dosahuje mezi 40. a 44. rokem života). U žen v mladém věku není nárůst tak markantní; maximálních počtů dosahují domácnosti jednotlivců tvořené ženami až po 65. roce života (vliv dřívější úmrtnosti mužů). Jestliže ve věkové kategorii 40 až 44 let v roce 2021 v kraji zjišťujeme 3,3násobný počet mužů oproti ženám, pak mezi osmdesátiletými a staršími připadaly na jednoho muže 4 ženy.

Graf 6.14 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví a rodinného stavu

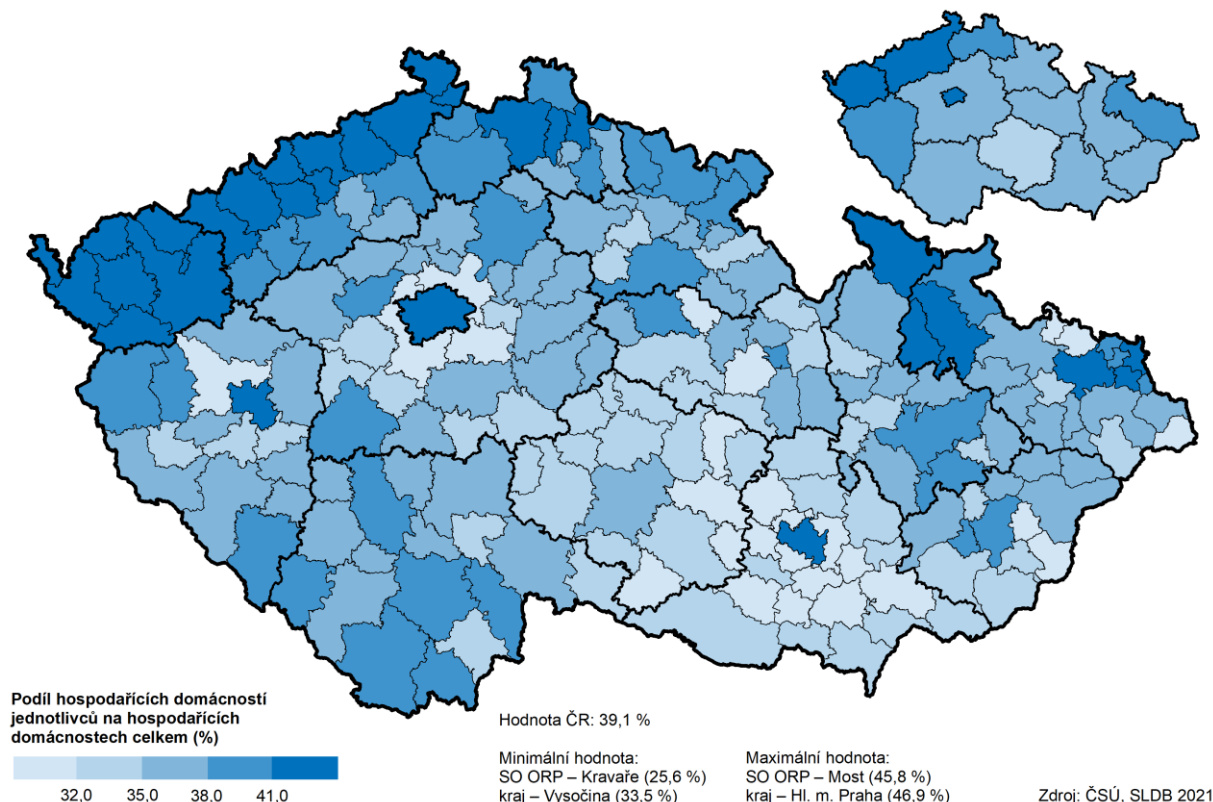
Z pohledu na **věkovou strukturu uvnitř kraje** zjišťujeme nejvyšší zastoupení osob mladších 30 let v hospodařících domácnostech jednotlivců v okrese Pardubice, a to mezi muži (14,7 %) i ženami (8,7 %). Na druhé straně senioři starší 70 let zaujímají nejvyšší podíl na všech domácnostech jednotlivců-mužů v okrese Ústí nad Orlicí (15,2 %), v případě žen jde (se 46,5 %) o okres Svitavy – viz následující tabulka.

Tab. 6.3.2 Domácnosti jednotlivců podle pohlaví, věku, způsobu bydlení a okresů

	Pardubický kraj		v tom okresy							
			Chrudim		Pardubice		Svitavy		Ústí nad Orlicí	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Domácnosti jednotlivců	39 950	40 627	7 638	7 719	14 739	14 928	7 303	7 462	10 270	10 518
v tom podle věku (%):										
do 29 let	13,9	7,6	13,3	6,9	14,7	8,7	13,7	7,1	13,2	6,8
30–49 let	39,7	13,9	38,1	12,8	40,8	15,8	38,5	12,1	40,2	13,4
50–69 let	31,8	33,8	33,6	34,4	30,7	32,9	32,9	34,3	31,4	34,1
70 let a více	14,6	44,7	15,0	45,9	13,8	42,5	14,8	46,5	15,2	45,7
v tom způsob bydlení (%):										
samostatně v bytě	80,4	87,7	78,3	86,2	82,8	89,4	78,1	86,3	80,1	87,2
v bytě s další hospodařící domácností	9,0	9,8	9,9	10,9	7,7	8,4	10,7	11,1	9,0	9,9
bydlící mimo byty	10,6	2,6	11,7	2,9	9,5	2,1	11,2	2,6	10,8	2,9

Domácnosti jednotlivců mají nadprůměrné **zastoupení na všech hospodařících domácnostech** zejména v regionech s velkými městy. V mezikrajském srovnání dlouhodobě dosahují nejvyššího podílu v Hlavním městě Praze (46,9 % v roce 2021), s odstupem následují kraje Karlovarský a Ústecký. Pardubickému kraji (s 35,9 %) patřila v roce 2021 až 11. příčka (o jednu pozici vyšší umístění než při minulém cenzu), nejnižší podíl zaujímaly domácnosti jednotlivců mezi všemi domácnostmi v Kraji Vysočina (33,5 %). Uvnitř kraje se zastoupení domácností jednotlivců pohybuje od 39,2 % na Pardubicku (následovaném Českořebovskem) po 30,3 % (11. nejnižší podíl mezi všemi 206 SO ORP v ČR vč. Prahy) na Litomyšlsku (s předposledním Holicem).

Domácnosti jednotlivců ve správních obvodech ORP a krajích

Na celkovém počtu 78 159 hospodařících domácností jednotlivců v kraji v roce 2021 se zjištěnou **ekonomickou aktivitou** se zaměstnaní podíleli 53,6 %, nezaměstnaní 2,7 % a osoby mimo pracovní sílu 43,7 % (z nich tvořili převážnou většinu – 96,7 % – nepracující důchodci). Jestliže mezi domácnostmi jednotlivců tvořenými ženami mají téměř 59% zastoupení nepracující důchodkyně, mezi muži-jednotlivci se podíl důchodců blíží pouze čtvrtině a nejvíce jsou zastoupeni zaměstnaní muži (z téměř 70 % při 38 % zaměstnaných mezi ženami).

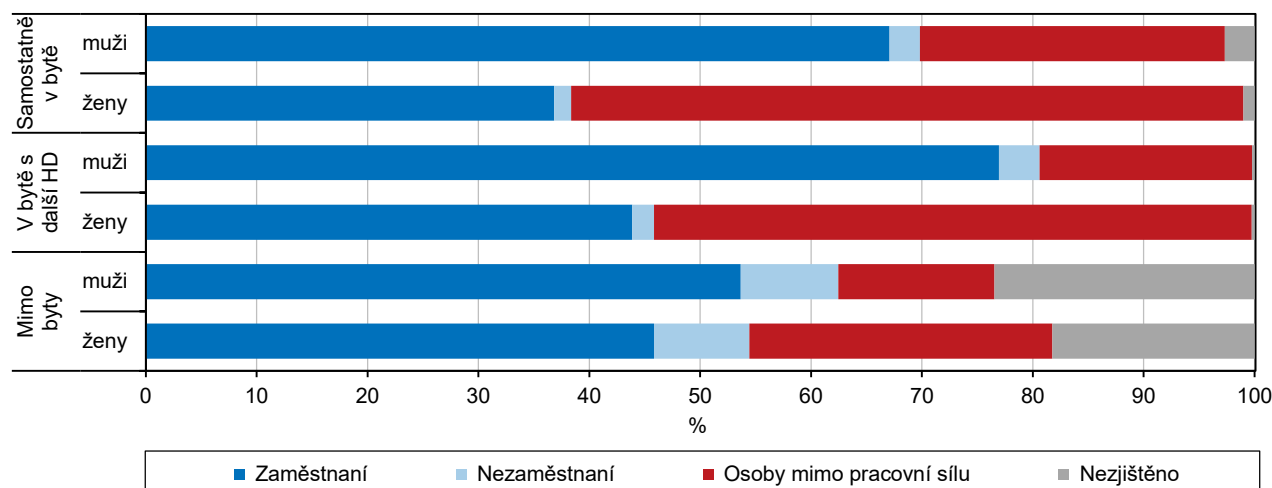
Z hlediska **způsobu bydlení** žilo v roce 2021 v kraji 84,1 % hospodařících domácností jednotlivců samostatně v bytě (v celé ČR činil tento podíl 85,0 %), 9,4 % v bytě spolu s další hospodařící domácností (domácnostmi) a 6,5 % (6,8 % v ČR) připadalo na jednotlivce bydlící mimo byty (především v nouzových obydlích, dále i v rekreačních chatách či chalupách a mobilních obydlích). Jednotlivé osoby žijící v zařízeních nebyly podle metody sčítání lidu do počtu hospodařících domácností zahrnuty.

Tab. 6.3.3 Domácnosti jednotlivců podle způsobu bydlení a podle ekonomické aktivity a postavení v zaměstnání

	Celkem	v tom podle způsobu bydlení			
		bydlící v bytech	v tom bydlící		bydlící mimo byty
			samostatně v bytě	v bytě s další hospodařící domácností	
Domácnosti jednotlivců	80 577	75 302	67 736	7 566	5 275
v tom podle ekonomické aktivity:					
zaměstnaní	41 918	39 169	34 660	4 509	2 749
v tom podle postavení v zaměstnání:					
zaměstnanci	32 269	30 258	26 882	3 376	2 011
zaměstnavatelé	385	375	335	40	10
pracující na vlastní účet	5 628	5 161	4 617	544	467
nezjištěno	3 636	3 375	2 826	549	261
nezaměstnaní	2 110	1 648	1 438	210	462
osoby mimo pracovní sílu	34 131	33 250	30 421	2 829	881
z toho nepracující důchodci	32 988	32 325	29 713	2 612	663
nezjištěno	2 418	1 235	1 217	18	1 183

S rostoucím věkem se podíl domácností jednotlivců bydlících **v bytě samostatně** zvyšuje, a to u obou pohlaví. Samostatně v bytě žily při sčítání 2021 domácnosti jednotlivců (muži i ženy) nejčastěji v okrese Pardubice, v soužití s další hospodařící domácností pak na Svitavsku (viz Tab. 6.3.2). **Soužití** domácností jednotlivců s jinou hospodařící domácností v bytě přitom bylo v roce 2021 v kraji častější u žen (9,8 % ze všech domácností jednotlivců-žen) než mezi muži (9,0 %). Polovina jednotlivců žijících **mimo byty** byla ve věku mezi 30 a 50 lety.

Graf 6.15 Domácnosti jednotlivců podle způsobu bydlení, pohlaví a ekonomické aktivity

Na základě výsledků sčítání lze hodnotit též strukturu domácností jednotlivců podle **způsobu bydlení ve vazbě na ekonomickou aktivitu**. Z celkového počtu 66,5 tis. domácností jednotlivců se zjištěnou ekonomickou aktivitou v kraji bydlících samostatně v bytě se jich 52 % řadilo mezi zaměstnané (s výraznou převahou mezi muži), 2,2 % mezi nezaměstnané (rovněž s vyšším podílem u mužů) a téměř 46 % tvořily osoby mimo pracovní sílu (v tomto případě s nadprůměrným podílem mezi ženami). Mnohem vyšší podíl zaměstnaných (téměř 60 %) byl zjištěn mezi domácnostmi jednotlivců žijícími v bytě s jinou hospodařící domácností. Jednotlivci mimo byty se oproti žijícím v bytě (samostatně či v soužití) vyznačovali nadprůměrným podílem nezaměstnaných (11,3 % ze 4,1 tis. osob mimo byty se zjištěnou ekonomickou aktivitou).

Samostatně žijící jednotlivci v bytě se z hlediska **druhu domu** vyznačují nadprůměrným podílem bydlících v bytových domech (55,4 % v kraji v roce 2021, tj. o 12,5 procentního bodu více oproti všem hospodařícím domácnostem bydlícím samostatně v bytě). S tím souvisí i mnohem častější bydlení v nájemních bytech (23,1 % samostatně bydlících jednotlivců se zjištěným právním důvodem užívání bytu, což je o 6,9 p. b. více ve srovnání se všemi HD). Jestliže v bytových domech připadalo v kraji na samostatně bydlící osobu 56,6 m² celkové plochy, v rodinných domech to bylo 92,9 m².

6.4 Vícečlenné nerodinné domácnosti

Vícečlenné nerodinné domácnosti jsou tvořeny dvěma nebo více osobami příbuznými i nepříbuznými, společně hospodařícími, které netvoří rodinnou domácnost. V roce 2021 jich bylo v kraji sečteno 3 460, na celkovém počtu nerodinných domácností se podílely 4,1 % a na všech hospodařících domácnostech 1,5 % (v rámci kraje s maximem 1,9 % v okrese Pardubice). Domácnosti prarodičů s vnoučaty se na všech vícečlenných nerodinných domácnostech v kraji podílely 14,3 % (v celé ČR 11,8 %).

Oproti minulému cenzu klesl počet vícečlenných nerodinných domácností v kraji i celé ČR o více než polovinu, což je do značné míry ovlivněno **změnou metodického pohledu** týkajícího se domácností prarodičů s vnoučaty. Pokud prarodiče tvoří pár, neboli úplnou rodinu, jsou ve výsledcích sčítání 2021 zahrnuti mezi rodinné domácnosti (v roce 2011 se řadily do kategorie vícečlenných nerodinných domácností).

Vícečlenné nerodinné domácnosti jsou nejčastěji dvoučlenné (v kraji z 93,2 % při mírně nižším podílu v celé ČR) a při posledním sčítání v nich v kraji žilo 7,2 tis. osob s průměrným počtem 2,09 členů na jednu domácnost.

Tab. 6.4.1 Vícečlenné nerodinné domácnosti podle počtu členů a počtu osob zařazených mezi pracovní sílu

	Celkem	v tom s počtem členů				Počet členů hospodařících domácností celkem	Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
		2	3	4	5 a více		
Vícečlenné nerodinné domácnosti	3 460	3 224	184	33	19	7 231	2,09
z toho domácnosti prarodičů s vnoučaty	495	430	57	5	3	1 066	2,15
v tom s počtem osob zařazených mezi pracovní sílu:							
0	413	395	11	3	4	855	2,07
1	904	835	61	5	3	1 888	2,09
2	2 042	1 994	47	1	-	4 133	2,02
3	72	x	65	6	1	224	3,11
4 a více	29	x	x	18	11	131	4,52

Z hlediska **způsobu bydlení** žilo v roce 2021 v kraji 99,1 % vícečlenných nerodinných domácností v bytech a 0,9 % mimo byty či v zařízeních. Samostatně v bytě bydlelo 3 247 (93,8 %) vícečlenných nerodinných domácností, z toho 45 % v rodinných, 53 % v bytových domech a 2 % v ostatních budovách. Obdobně jako pro domácnosti jednotlivců platí i pro vícečlenné nerodinné domácnosti nadprůměrný podíl bydlících v bytových domech (o 10 procentních bodů vyšší oproti průměru za všechny samostatně bydlící hospodařící domácnosti) a s tím souvisí mnohem vyšší zastoupení domácností žijících v nájemních bytech (třetinový podíl je ve srovnání se všemi HD dvojnásobný).

7. Domy a byty

Podle metodiky sčítání jsou do celkového počtu **domů** zahrnuty všechny domy určené k bydlení, tj. objekty s byty (bytem) a objekty obsahující jiné prostory určené k bydlení nebo dlouhodobějšímu ubytování, jako jsou ubytovací zařízení. Obydlený dům je dům určený k bydlení, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt. Bližší pozornost přitom v této kapitole věnujeme obydlím s byty. Při SLDB 2021 byl pro rozlišení druhu domu určující počet bytů (ne podlaží) – rodinný dům má maximálně tři samostatné byty, bytový dům čtyři a více bytů.

Byt je uzavřený soubor místností (popřípadě jedna místnost), které splňují požadavky na bydlení a jsou k bydlení určeny. Podrobné charakteristiky bydlení byly zjišťovány za obydlí s byty. Obydlený byt je takový, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt. Bydlení mimo byty je blíže popsáno v kapitole 3.9.

7.1 Charakteristika domovního fondu

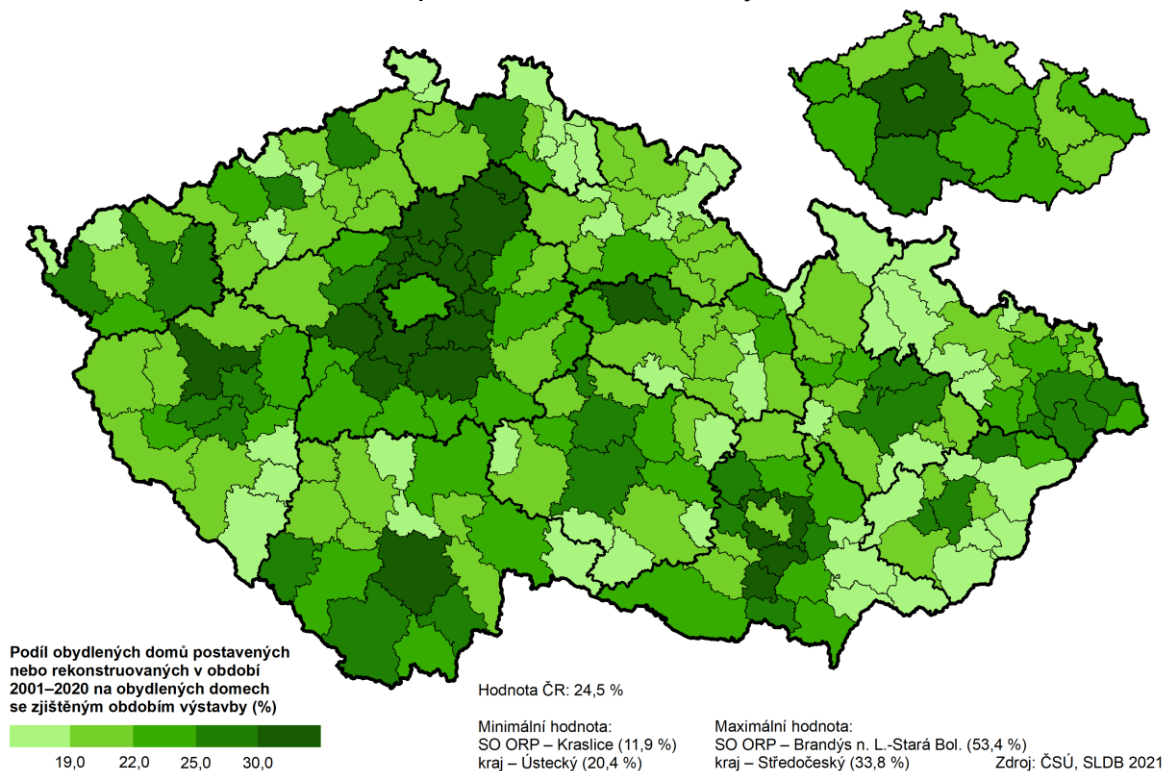
Podle výsledků Sčítání lidu 2021, které se konalo od 27. března do 11. května 2021, bylo v Pardubickém kraji k rozhodnému okamžiku sčítání, tj. k 26. březnu 2021, sečteno celkem 137 176 domů. Oproti předchozímu sčítání, které proběhlo v roce 2011, se **počet domů** v kraji zvýšil o 6,7 %, tj. o 8 558 domů. Ve srovnání s ostatními kraji se jedná o šestý nejvyšší procentní nárůst, přičemž nejvyšší růst evidujeme ve Středočeském kraji (o 12,9 %) a naopak nejnižší ve Zlínském kraji (o 3,8 %). Celorepublikově se počet domů zvýšil o 7,4 %, tj. o 0,7 procentního bodu více než v Pardubickém kraji. V rámci okresů kraje nejvíce vzrostl počet domů na Pardubicku (o 10,6 %), a to zejména zásluhou správního obvodu obce s rozšířenou působností Pardubice. Zatímco k nejnižšímu procentnímu růstu mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností v kraji došlo na Českořebevsku (o 3,4 %), nejvyšší procentní růst evidujeme právě v SO ORP Pardubice (o 12,5 %). Nárůst počtu domů oproti sčítání z roku 2011 registrujeme také v dalších okresech Pardubického kraje, na Chrudimsku byl druhý nejvyšší (o 5,8 %), na Orlickoústecku třetí nejvyšší (o 5,0 %) a na Svitavsku čtvrtý nejvyšší (o 4,8 %).

Tab. 7.1.1 Domovní fond podle okresů

Kraj, okresy	Domy celkem	v tom								
		obydlené						neobydlené		
		celkem	v tom						celkem	%
			rodinné domy		bytové domy		ostatní budovy			
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%			
Pardubický kraj	137 176	113 293	102 415	90,4	8 861	7,8	2 017	1,8	23 883	17,4
Chrudim	31 716	24 777	22 859	92,3	1 510	6,1	408	1,6	6 939	21,9
Pardubice	37 931	33 382	29 720	89,0	3 144	9,4	518	1,6	4 549	12,0
Svitavy	30 756	24 763	22 604	91,3	1 712	6,9	447	1,8	5 993	19,5
Ústí nad Orlicí	36 773	30 371	27 232	89,7	2 495	8,2	644	2,1	6 402	17,4

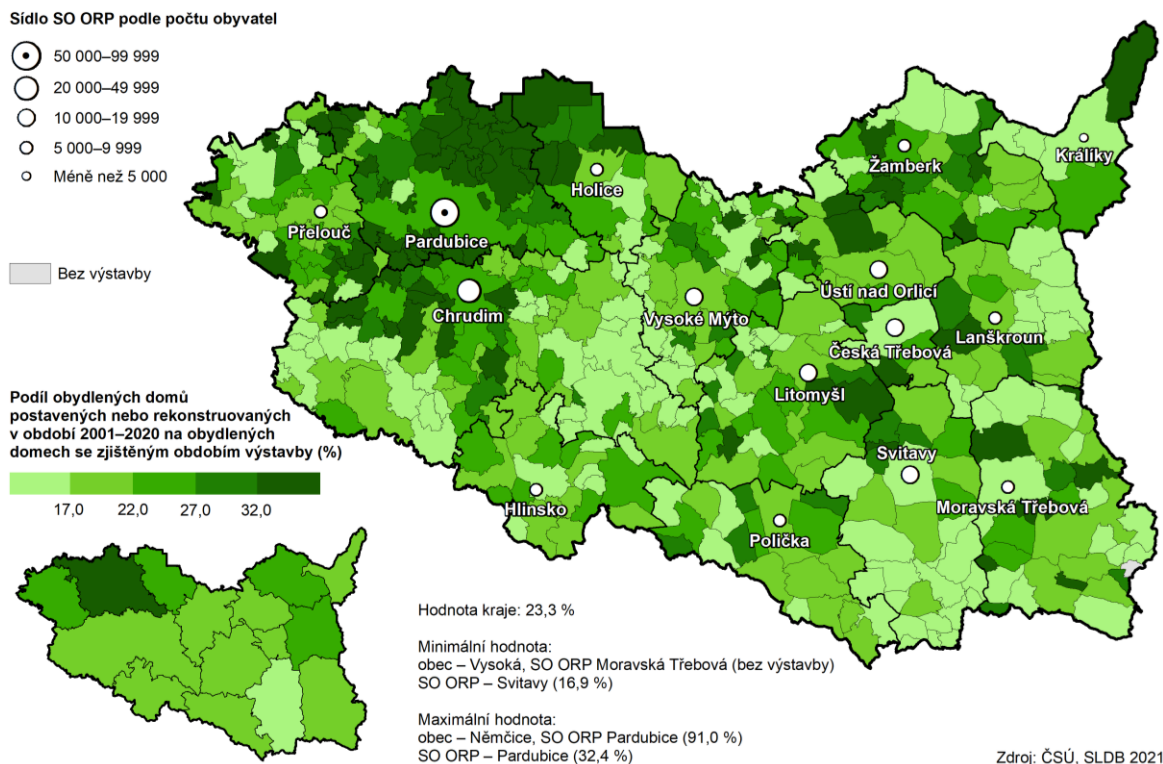
Obydlené domy byly na celkovém domovním fondu v kraji zastoupeny 82,6 %, tj. o 1,7 procentního bodu méně než v celé ČR. Celkem bylo v kraji k 26. březnu 2021 sečteno 113 293 obydlí, přičemž většina z těchto domů patřila mezi rodinné domy (90,4 %). Bytové domy se na všech obydlích domech v kraji podílely pouze 7,8 %, ostatní budovy tvořily 1,8 %. Mezi okresy kraje evidujeme nejvyšší zastoupení bytových domů na Pardubicku, kde se bytové domy podílely na všech obydlích domech 9,4 %. Naopak nejnižší podíl bytových domů mělo mezi okresy kraje Chrudimsko (6,1 %). V rámci všech 77 okresů (vč. Prahy) se zastoupení bytových domů pohybovalo od 3,7 % v okrese Praha-východ po 35,0 % v Hlavním městě Praze. Druhý nejvyšší podíl bytových domů mělo Mostecko (29,9 %), a to zejména zásluhou města Most. Zatímco ve městě Most tvořily bytové domy 43,9 % ze všech obydlí (tj. nejvyšší hodnota mezi čtrnácti nejlidnatějšími městy v ČR), v největším městě Pardubického kraje (podle počtu obyvatel) bylo zastoupení bytových domů podstatně nižší (22,1 %). Ve druhém až šestém nejlidnatějším městě kraje se podílely bytové domy na všech obydlích domech méně než dvaceti procenty, konkrétně 18,4 % v Chrudimi, 16,2 % ve Svitavách, 13,2 % v České Třebové, 16,8 % v Ústí nad Orlicí a 14,8 % ve Vysokém Mýtě.

Obydlené domy v roce 2021 s obdobím výstavby nebo rekonstrukce po roce 2000 ve správních obvodech ORP a krajích

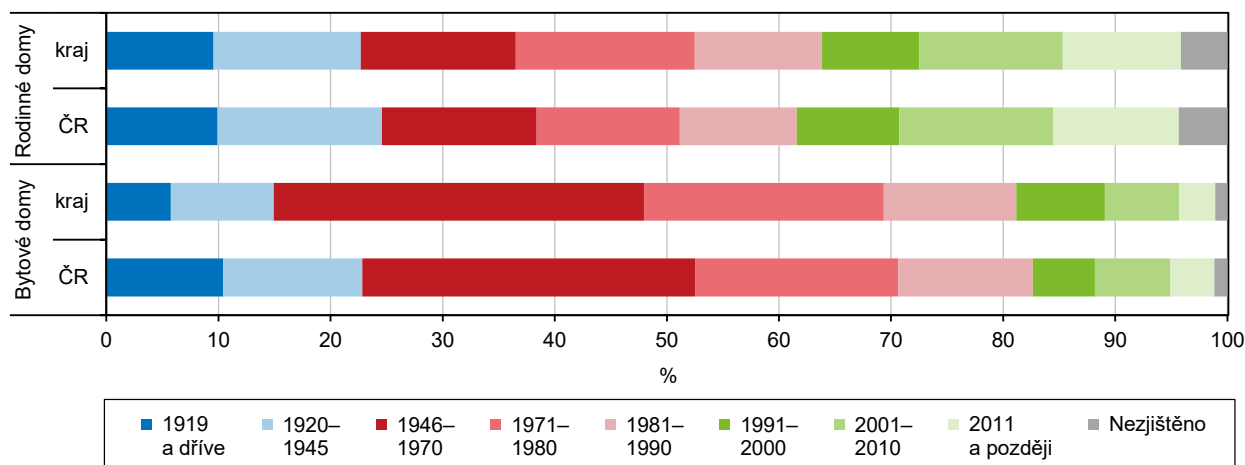
Téměř čtvrtina z celkového počtu obydlých domů v kraji (23,3 %) spadala **obdobím výstavby nebo rekonstrukce** do let 2001 až 2020 (počítáno ze zjištěných hodnot). V tomto období se výstavba v kraji soustředila zejména do SO ORP Pardubice a do obcí, které náležely sousedním správním obvodům a zároveň se nacházely poblíž krajského města. Naopak nejméně intenzivní výstavbu měl v tomto období SO ORP Svitavy, kde tvořily domy postavené v předešlých dvaceti letech před posledním sčítáním lidu 16,9 % (přitom v SO ORP Pardubice 32,4 %).

Obydlené domy s obdobím výstavby nebo rekonstrukce po roce 2000 v obcích a správních obvodech ORP Pardubického kraje

V další části textu se již zaměříme pouze na **obydlené domy s byty**, které tvořily 82,4 % z celkového domovního fondu v kraji. Většina z těchto 113 094 obydlených domů s byty v kraji byla vystavěna či zrekonstruována po roce 1919. Před tímto rokem bylo vystavěno nebo zrekonstruováno pouze 9,7 % ze všech obydlených domů s byty v kraji (podíly nadále počítány ze zjištěných hodnot). Naopak 10,4 % obydlených domů s byty v kraji spadalo obdobím výstavby nebo rekonstrukce do let 2011 až 2021. V tomto období bylo v Pardubickém kraji vystavěno či zrekonstruováno 11 282 obydlených domů s byty, z toho 55,2 % mezi lety 2016 až 2021.

Graf 7.1 Obydlené domy s byty podle období výstavby nebo rekonstrukce a druhu domu

Zatímco celorepublikově činilo **průměrné stáří obydlených domů s byty** 52,0 let, v kraji dosáhla hodnota tohoto ukazatele 50,8 let a nacházela se tak pod celorepublikovým průměrem. V mezikrajském srovnání se průměrné stáří obydlených domů s byty pohybovalo mezi 47,9 lety ve Zlínském kraji po 62,8 roku v Ústeckém kraji, přičemž Pardubický kraj zaujímal v tomto žebříčku sedmou nejvyšší pozici.

Tab. 7.1.2 Obydlené domy s byty podle stáří a druhu domu

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho domy podle období výstavby nebo rekonstrukce								Průměrné stáří domů v letech
		1919 a dříve	1920–1945	1946–1970	1971–1980	1981–1990	1991–2000	2001–2010	2011 a později	
Počet										
Obydlené domy s byty	113 094	10 529	14 430	17 220	18 406	12 745	9 833	13 969	11 282	50,8
v tom:										
rodinné domy	102 415	9 787	13 459	14 151	16 368	11 613	8 900	13 101	10 806	50,6
bytové domy	8 861	510	812	2 928	1 894	1 048	701	588	286	53,6
ostatní budovy	1 818	232	159	141	144	84	232	280	190	50,7
%										
Obydlené domy s byty	100,0	9,7	13,3	15,9	17,0	11,8	9,1	12,9	10,4	x
v tom:										
rodinné domy	100,0	10,0	13,7	14,4	16,7	11,8	9,1	13,3	11,0	x
bytové domy	100,0	5,8	9,3	33,4	21,6	12,0	8,0	6,7	3,3	x
ostatní budovy	100,0	15,9	10,9	9,6	9,8	5,7	15,9	19,2	13,0	x

Obydlené bytové domy byly v Pardubickém kraji podle výsledků Sčítání lidu 2021 v průměru o tři roky starší než **obydlené rodinné domy**. Zatímco průměrné stáří obydlených bytových domů činilo v kraji 53,6 let, průměrné stáří obydlených rodinných domů činilo 50,6 let. V rámci celé ČR evidujeme mezi obydlenými bytovými a rodinnými domy ještě výraznější rozdíl. Průměrné stáří obydlených bytových domů dosáhlo na území celé České republiky 58,4 roku, tj. o 7,2 roku více než činilo průměrné stáří obydlených rodinných domů v ČR (51,2 let).

Většina z obydlených domů s byty v kraji měla podle výsledků Sčítání lidu 2021 jedno nebo dvě nadzemní podlaží. Více než dvě nadzemní podlaží mělo v kraji pouze 8,1 % ve všech obydlených domů s byty (počítáno z domů, u nichž byl zjištěn **počet nadzemních podlaží**), což znamenalo čtvrtý nejnižší podíl mezi kraji a zároveň hodnotu pod celorepublikovým průměrem (12,2 %). V ostatních krajích se zastoupení tří- a vícepodlažních obydlených domů s byty pohybovalo od 6,3 % ve Středočeském kraji po 43,4 % v Praze, která měla v tomto žebříčku jednoznačně nejvyšší podíl. Mezi okresy kraje mělo nejvyšší podíl třípodlažních a vyšších obydlených domů s byty Pardubicko (10,2 %), poté následovalo Orlickoústecko (8,5 %), Svitavsko (6,7 %) a Chrudimsko (6,2 %).

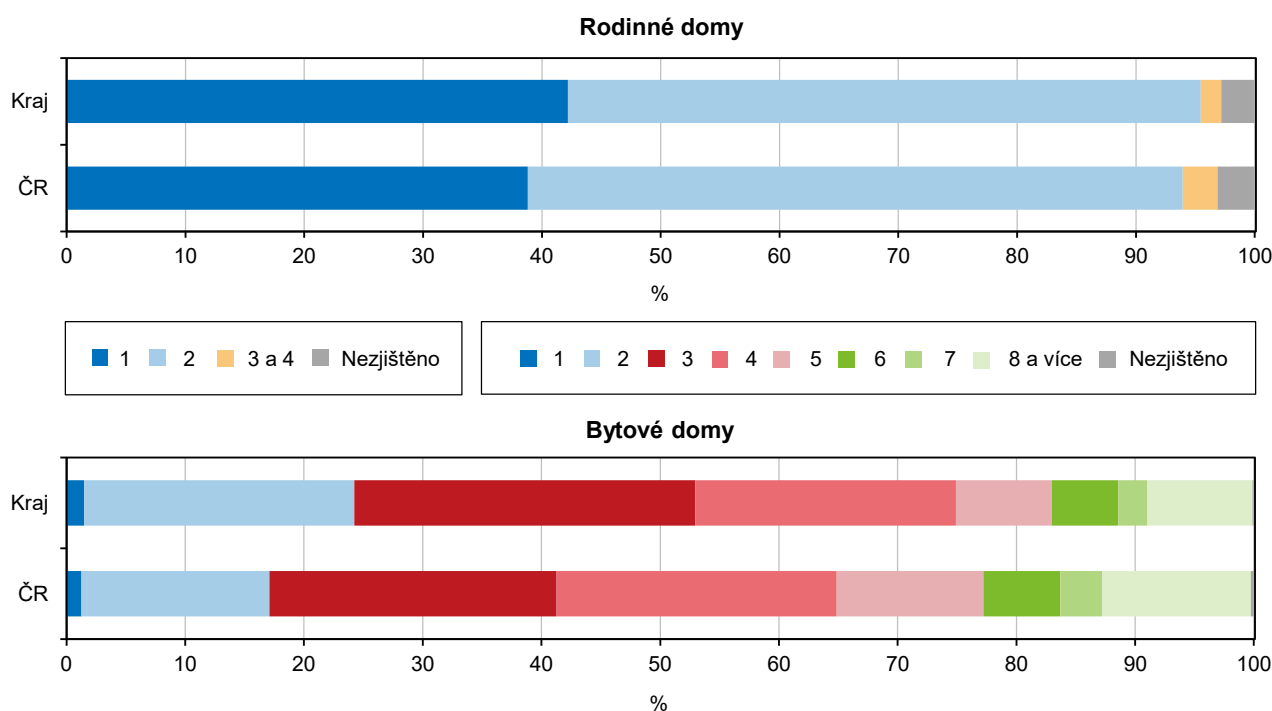
Tab. 7.1.3 Obydlené domy s byty podle počtu nadzemních podlaží a druhu domu

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho podle počtu nadzemních podlaží (%)							
		1	2	3	4	5	6	7	8 a více
Pardubický kraj									
Obydlené domy s byty	113 094	39,7	52,1	4,2	1,9	0,7	0,5	0,2	0,7
z toho:									
rodinné domy	102 415	43,4	54,8	1,8	0,0	x	x	x	x
bytové domy	8 861	1,5	22,8	28,8	22,0	8,1	5,6	2,5	8,9
Česká republika									
Obydlené domy s byty	1 949 232	35,6	52,2	5,5	2,7	1,4	0,7	0,4	1,4
z toho:									
rodinné domy	1 709 845	40,1	56,9	3,0	0,0	x	x	x	x
bytové domy	207 540	1,3	15,9	24,2	23,6	12,4	6,5	3,5	12,6

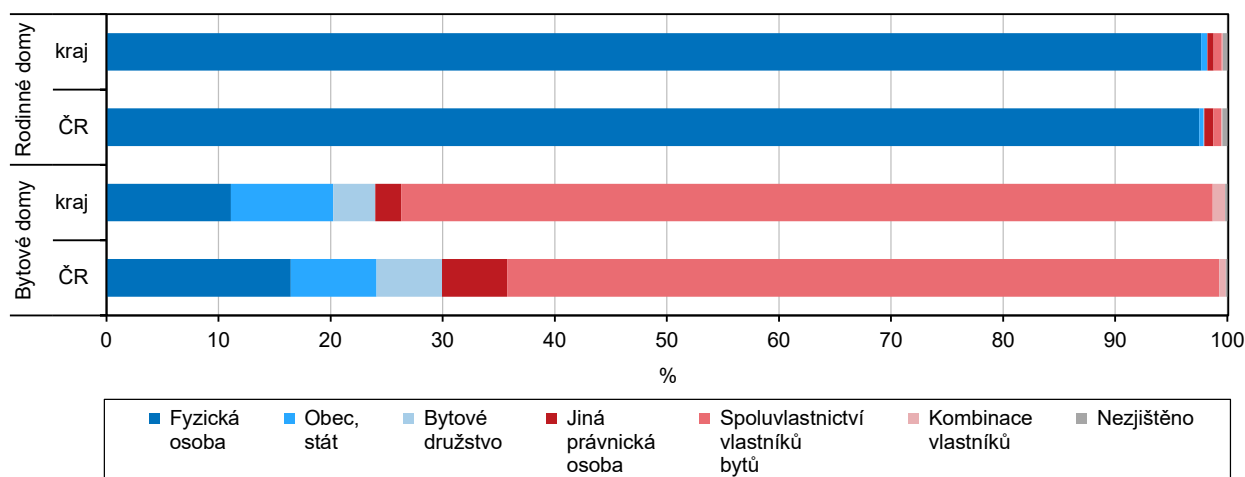
Mezi obydlenými **rodinnými domy** tvořily většinu domy s jedním nebo dvěma nadzemními **podlažími** (v kraji 98,2 %, v celé ČR 97,0 %; počítáno ze zjištěných hodnot). Podle jednotlivých nadzemních podlaží měly mezi obydlenými rodinnými domy největší zastoupení domy se dvěma nadzemními podlažími (v kraji 54,8 %, celorepublikově 56,9 %), následovaly domy s jedním nadzemním podlažím (v kraji 43,4 %, v celé ČR 40,1 %) a poté domy se třemi nebo čtyřmi nadzemními podlažími (v kraji 1,8 %, celorepublikově 3,0 %).

Graf 7.2 Obydlené domy s byty podle počtu nadzemních podlaží a druhu domu

Mezi obydlými **bytovými domy** měly podle výsledků Sčítání lidu 2021 největší zastoupení domy se třemi nadzemními **podlažími** (v kraji 28,8 %, v celé 24,2 ČR %). Druhé největší zastoupení v kraji připadalo na domy se dvěma nadzemními podlažími (22,8 %) a třetí největší na domy se čtyřmi nadzemními podlažími (22,0 %). Oproti tomu celorepubliková struktura obydlých bytových domů vykazovala výrazně nižší podíl domů se dvěma nadzemními podlažími (15,9 %) a naopak o něco vyšší podíl domů se čtyřmi nadzemními podlažími (23,6 %). Necelá desetina obydlých bytových domů v Pardubickém kraji měla osm nebo více nadzemních podlaží (8,9 %). V mezikrajském žebříčku byla tato hodnota jedna z nejnižších. Zastoupení domů s osmi nebo více podlažími se pohybovalo od 6,3 % v Kraji Vysočina po 18,4 % v Ústeckém kraji (při celorepublikovém průměru 12,6 %).

Graf 7.3 Obydlé domy s byty podle vlastníka a druhu domu

Stejně jako na území celé České republiky byla i v Pardubickém kraji většina z obydlých domů s byty vlastněna fyzickými osobami (v kraji 90,4 %, celorepublikově 88,4 %). Druhou nejrozšířenější **vlastnickou formou** se podle výsledků Sčítání lidu 2021 stalo spoluvlastnictví vlastníků bytů (v kraji 6,4 %, v celé ČR 7,4 %). V obecním či státním vlastnictví se nacházelo 1,7 % ze všech obydlých domů s byty v Pardubickém kraji (při podílu 1,6 % za celou ČR) a do vlastnictví jiné právnické osoby patřilo 1,0 % obydlých domů s byty v kraji (při celorepublikovém podílu 1,7 %). Ještě méně bylo rozšířeno vlastnictví bytovými družstvy, která vlastnila pouze 0,4 % ze všech obydlých domů s byty v kraji, respektive 0,7 % ze všech obydlých domů s byty v České republice.

Tab. 7.1.4 Obydlé domy s byty podle druhu, stáří a vlastníka domu

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho		z toho domy podle období výstavby nebo rekonstrukce (%)							
		rodinné domy	bytové domy	1919 a dříve	1920–1945	1946–1970	1971–1980	1981–1990	1991–2000	2001–2010	2011 a později
Obydlé domy s byty	113 094	102 415	8 861	9,7	13,3	15,9	17,0	11,8	9,1	12,9	10,4
v tom podle vlastníka domu:											
fyzická osoba	101 842	100 040	985	10,0	13,8	14,3	16,7	11,8	9,1	13,3	11,0
obec, stát	1 866	520	809	14,6	14,6	13,0	9,7	5,4	15,5	24,5	2,6
bytové družstvo	403	55	331	2,6	4,9	33,1	28,5	14,1	6,7	7,9	2,3
jiná právnická osoba	1 168	568	205	19,5	14,7	14,1	10,4	6,9	10,9	11,2	12,2
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	7 158	725	6 417	3,7	7,2	38,2	24,1	13,3	6,6	4,1	2,8
kombinace vlastníků	235	111	98	14,0	10,5	4,4	8,8	3,9	18,0	38,2	2,2
nezjištěno	422	396	16	1,9	0,9	6,6	9,5	13,2	4,4	15,5	47,9

Zatímco obydlené rodinné domy byly ve většině případů ve **vlastnictví fyzických osob** (v kraji 98,1 %, celorepublikově 97,9 %), jako nejrozšířenější vlastnickou formu obydlených bytových domů evidujeme spoluvlastnictví vlastníků bytů (v kraji 72,5 %, v celé ČR 63,6 %). Ve vlastnictví fyzických osob se nacházelo 11,1 % ze všech obydlených bytových domů v kraji, respektive 16,5 % ze všech obydlených bytových domů v ČR a šlo tak o druhou nejvíce rozšířenou vlastnickou formu u obydlených bytových domů. Ve srovnání s celou ČR měl Pardubický kraj mezi obydlenými bytovými domy nadprůměrné zastoupení domů v obecním či státním vlastnictví (v kraji 9,1 %, celorepublikově 7,7 %) a naopak podprůměrné zastoupení domů ve vlastnictví bytových družstev (v kraji 3,7 %, v celé ČR 5,8 %) a ve vlastnictví jiných právnických osob (v kraji 2,3 %, v celé ČR 5,8 %).

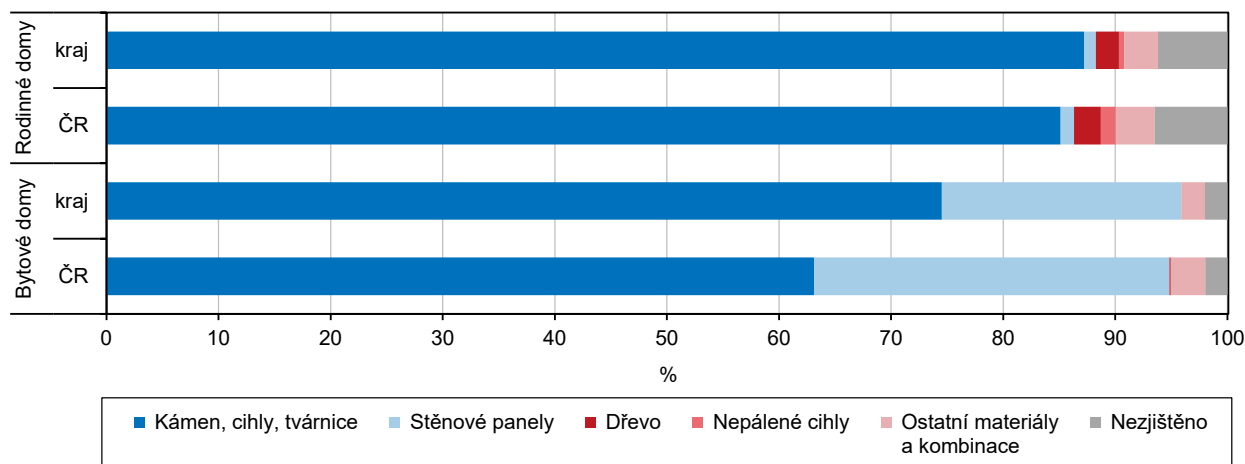
Tab. 7.1.5 Obydlené domy s byty podle druhu, stáří domu a materiálu nosných zdí

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho		z toho domy podle období výstavby nebo rekonstrukce (%)							
		rodinné domy	bytové domy	1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později
Obydlené domy s byty	113 094	102 415	8 861	9,7	13,3	15,9	17,0	11,8	9,1	12,9	10,4
v tom podle materiálu nosných zdí:											
kámen, cihly, tvárnice	97 173	89 318	6 604	10,2	13,8	15,9	16,5	11,7	9,4	12,8	9,8
stěnové panely	3 045	1 092	1 894	0,0	-	11,4	39,9	22,6	9,3	6,5	10,1
dřevo	2 117	2 106	-	4,0	1,4	10,5	9,1	5,5	2,1	24,0	43,4
nepálené cihly	470	467	1	57,3	21,7	15,2	-	-	0,9	0,2	4,6
ostatní materiály a kombinace	3 337	3 080	185	10,1	6,6	11,6	19,8	14,1	9,7	14,5	13,6
nezjištěno	6 952	6 352	177	0,6	27,4	27,7	13,8	7,4	3,7	13,5	5,8

Podle materiálu nosných zdí byly mezi obydlenými domy s byty nejčastěji zastoupeny domy vybudované z kamene, cihel, tvárnic nebo jejich vzájemných kombinací (v kraji 91,5 %, celorepublikově 88,0 %). Zatímco mezi všemi obydlenými bytovými domy v Pardubickém kraji tvořily domy vybudované z kamene, cihel, tvárnic nebo jejich kombinací pouze 76,0 % (celorepublikově 64,4 %), mezi obydlenými rodinnými domy v kraji byly tyto domy zastoupeny 93,0 % (celorepublikově 91,0 %). Hojně využívaným materiálem nosných zdí jsou u bytových domů také stěnové panely. Z těch bylo v Pardubickém kraji podle výsledků Sčítání lidu 2021 postaveno téměř 1,9 tis. obydlených bytových domů, což znamenalo 21,8 % z celkového počtu obydlených bytových domů v kraji (počítáno z obydlených bytových domů, u kterých byl zjištěn materiál nosných zdí). Ve všech ostatních krajích evidujeme mezi obydlenými bytovými domy vyšší zastoupení domů vybudovaných ze stěnových panelů. Zatímco nejnižší zastoupení těchto domů měl v mezikrajském žebříčku již zmíněný Pardubický kraj, nejvyšší zastoupení náleželo Moravskoslezskému kraji (43,5 %, při průměrné republikové hodnotě 32,4 %).

Graf 7.4 Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí a druhu domu

7.2 Charakteristika bytového fondu

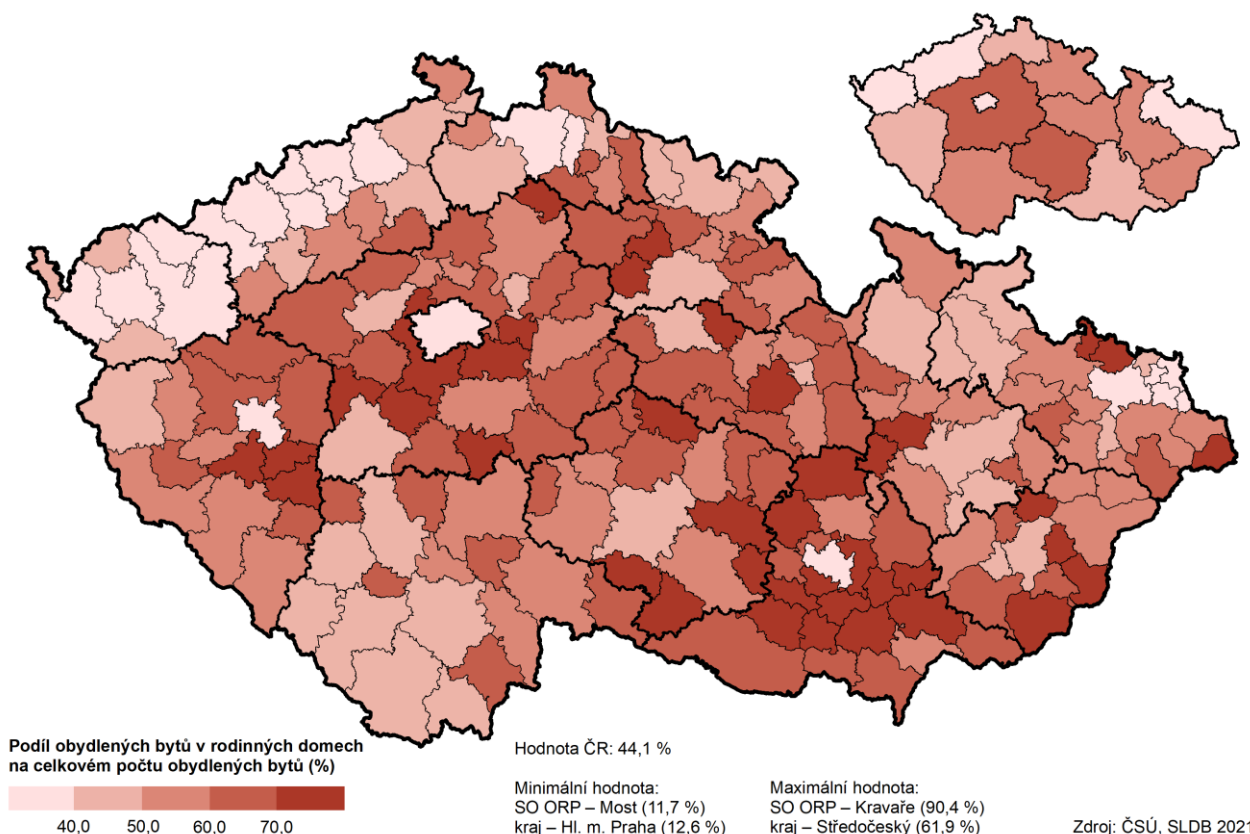
Z celkového počtu 255 990 bytů, které byly v rozhodném okamžiku sčítání 2021 v Pardubickém kraji sečteny, jich bylo 209 133 obydleno. Na bytovém fondu ČR se kraj podílel 4,8 %. Byty v rodinných domech se na všech obydlených bytech podílejí 56 % a byty v bytových domech 42 %. Ve srovnání s celostátním průměrem je podíl bytů v rodinných domech vyšší o 12,0 procentních bodů a je zároveň čtvrtý nejvyšší (za Středočeským krajem, Krajem Vysočina a Zlínským krajem). Podíl bytů v bytových domech je v kraji čtvrtý nejnižší, přičemž dominantní postavení má Hlavní město Praha (86,4 %).

Tab. 7.2.1 Bytový fond podle okresů

Kraj, okresy	Byty celkem	v tom						Podíl neobydlených bytů z celkového počtu bytů (%)
		obydlené byty			neobydlené byty			
		celkem	z toho (%)		celkem	z toho (%)		
			v rodinných domech	v bytových domech		v rodinných domech	v bytových domech	
Pardubický kraj	255 990	209 133	56,0	42,1	46 857	80,0	19,0	18,3
Chrudim	52 083	40 820	62,6	35,9	11 263	83,3	15,6	21,6
Pardubice	85 213	73 606	46,5	51,9	11 607	69,7	29,5	13,6
Svitavy	50 969	40 175	63,9	34,1	10 794	84,1	15,1	21,2
Ústí nad Orlicí	67 725	54 532	58,2	39,4	13 193	82,8	15,8	19,5

Z územního hlediska je v kraji nejvyšší podíl bytů v rodinných domech na celkovém počtu obydlených bytů v okrese Svítavy (63,9 %) a Chrudim (62,6 %). V rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností se jedná o správní obvod ORP Holice (80,9 %), Litomyšl (74,6 %) a Hlinsko (67,2 %). Méně než 50% podíl bytů v rodinných domech se v kraji nachází pouze v okrese Pardubice (46,5 %) a ze správních obvodů ORP se jedná o Českou Třebovou (47,3 %) a Pardubice (39,1 %).

Obydlené byty v rodinných domech ve správních obvodech ORP a krajích

V mezikrajském srovnání má Pardubický kraj čtvrtý nejvyšší podíl obydlí bytů v domech ve **vlastnictví fyzických osob** (57,4 %), průměr ČR překračuje o 9,5 procentního bodu. Tato skutečnost souvisí s nadprůměrným podílem bytů v rodinných domech, ve kterých vlastnictví fyzickými osobami převažuje (v kraji 97,3 %). U bytů v bytových domech v kraji převažuje spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek) (78,3 %). V kategorii ostatní budovy, která zahrnuje všechny další druhy budov s byty kromě rodinných a bytových domů, je nejvyšší podíl bytů ve vlastnictví obce nebo státu (48,3 %).

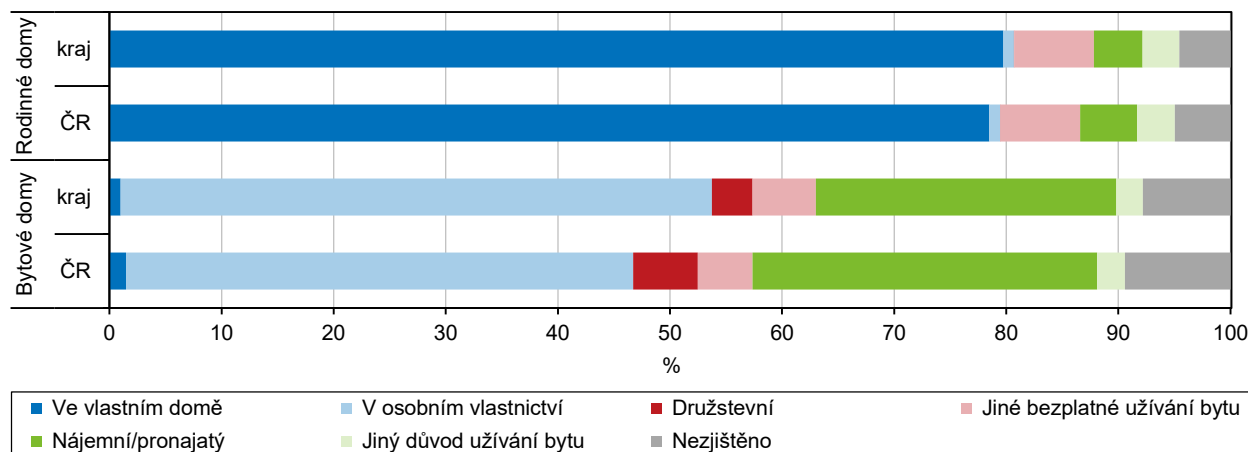
Tab. 7.2.2 Obydlené byty podle druhu a vlastnictví domu

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem		v tom					
			v rodinných domech		v bytových domech		v ostatních budovách	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Obydlené byty	209 133	100,0	117 215	100,0	88 023	100,0	3 895	100,0
v tom podle vlastníka domu:								
fyzická osoba	119 809	57,4	113 687	97,3	4 951	5,6	1 171	30,1
obec, stát	10 652	5,1	726	0,6	8 049	9,2	1 877	48,3
bytové družstvo	3 655	1,8	66	0,1	3 566	4,1	23	0,6
jiná právnická osoba	2 812	1,3	724	0,6	1 376	1,6	712	18,3
spoluvlastnictví								
vlastníků bytů (jednotek)	70 343	33,7	1 435	1,2	68 854	78,3	54	1,4
kombinace vlastníků	1 295	0,6	158	0,1	1 089	1,2	48	1,2
nezjištěno	567	x	419	x	138	x	10	x

V regionálním pohledu je nejvyšší podíl **bytů ve vlastnictví fyzických osob v okrese Svitavy** (64,2 %), zde je současně i nejvyšší podíl bytů v rodinných domech, který převyšuje krajský průměr o 7,9 procentních bodů. Obec nebo stát jsou nejčastějšími vlastníky bytů v okrese Ústí nad Orlicí (7,1 %), ve kterém je rovněž i největší zastoupení bytů v ostatních budovách (o 0,6 procentních bodů nad krajským průměrem). Okres Ústí nad Orlicí má dále největší podíl bytů ve vlastnictví bytového družstva (4,6 %). V pardubickém regionu jsou v nejvyšší míře zastoupeny byty v bytových domech (o 9,8 procentních bodů nad krajským průměrem) a spoluvlastnictví vlastníků bytů zde převažuje oproti ostatním okresům.

Struktura bytů podle **právního důvodu jejich užívání** je také značně ovlivněna podílem **bytů** v rodinných domech. Téměř polovina bytů v kraji (48,3 % ze zjištěných hodnot) se nachází ve vlastním domě, a to je o 9,8 procentního bodu nad republikovým průměrem. Mírně nižší je krajská hodnota podílu bytů v osobním vlastnictví (v kraji 24,2 %; v ČR 27,1 %) a podílu družstevních bytů (v kraji 1,7 %; v ČR 3,4 %). Podprůměrné je zastoupení nájemních bytů v kraji, které nedosahuje ani 16 %, přičemž v ČR je to 21,5 %.

Graf 7.5 Obydlené byty podle právního důvodu užívání bytu

Značné rozdíly z hlediska **právního důvodu užívání bytu** jsou patrné u jednotlivých **druhů domů**. Obydlené byty **v rodinných domech** v kraji mají dle právního důvodu užívání obdobné zastoupení jako v celostátním průměru. Byty v rodinných domech jsou ze čtyř pětín užívány současně vlastníkem či spoluvlastníkem domu (83,6 % v kraji, 82,6 % v ČR). Druhý nejvyšší podíl je charakterizován jako jiné bezplatné užívání bytu a jedná se o bezplatné užívání většinou na základě rodinných vazeb (7,4 % v kraji, 7,5 % v ČR). V podnájmu bydlí v bytech rodinných domů na krajské úrovni menší podíl obyvatel (4,5 %) než na úrovni republiky (5,3 %). Jiný důvod užívání bytu, který zahrnuje např. byty služební nebo domovnícké, má na krajské i celostátní úrovni obdobné zastoupení (3,4 % v kraji, 3,6 % v ČR). Minimální podíly tvoří v rodinných domech vlastnictví družstevní (0,05 % v kraji, 0,04 % v ČR). Odlišné zastoupení **právních důvodů užívání bytu** vidíme u bytů **v bytových domech**. Nadprůměrný podíl mají v kraji byty v osobním vlastnictví (57,2 %) než v ČR (50,0 %). Byty nájemní nebo pronajaté mají vyšší zastoupení v republikovém průměru (33,9 %) oproti Pardubickému kraji (29,1 %).

Tab. 7.2.3 Obydlené byty podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem		v tom					
	počet	%	v rodinných domech		v bytových domech		v ostatních budovách	
			počet	%	počet	%	počet	%
Obydlené byty	209 133	100,0	117 215	100,0	88 023	100,0	3 895	100,0
v tom podle právního důvodu užívání bytu:								
ve vlastním domě	94 902	48,3	93 474	83,6	870	1,1	558	15,8
v osobním vlastnictví	47 564	24,2	1 089	1,0	46 438	57,2	37	1,0
družstevní	3 255	1,7	58	0,1	3 189	3,9	8	0,2
jiné bezplatné užívání bytu	13 396	6,8	8 320	7,4	4 983	6,1	93	2,6
nájemní / pronajatý	31 191	15,9	5 068	4,5	23 579	29,1	2 544	71,9
jiný důvod užívání bytu	6 238	3,2	3 858	3,4	2 081	2,6	299	8,4
nezjištěno	12 587	x	5 348	x	6 883	x	356	x

Více než jedna pětina obydlých bytů v Pardubickém kraji byla **postavena (rekonstruována)** v období let 1971–1980. V těchto letech převažovala výstavba bytů v bytových domech v kraji více než z 50 %. Po roce 1991 se v nadprůměrném rozsahu začaly stavět rodinné domy. Tento trend dosáhl maxima v období výstavby 2011–2015, ve kterém tvoří byty v rodinných domech více než 78 % ze všech postavených bytů v daném období, přičemž podíl obydlých bytů v rodinných domech ze všech obydlých bytů v kraji tvoří pouze 56,0 %. Po roce 1991 se ve větším rozsahu stavěly budovy, které nesloužily pouze k bydlení. V kategorii ostatní budovy spadá do období výstavby v letech 1991–2000 téměř čtvrtina bytů a v letech 2001–2010 pětina bytů z celkového počtu ostatních budov v kraji, přitom v bytových domech je tento podíl pouze 9,5% resp. 7,4%.

Tab. 7.2.4 Obydlené byty podle stáří a druhu domu

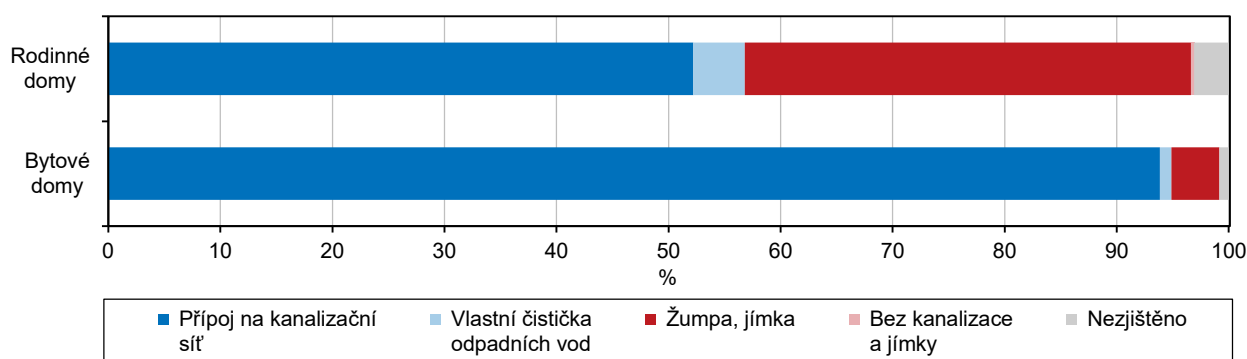
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho v domech podle období výstavby nebo rekonstrukce							
		1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později
		Počet							
Obydlené byty	209 133	14 354	21 490	41 016	43 703	27 270	19 320	21 360	14 975
v tom:									
v rodinných domech	117 215	11 373	15 672	16 537	19 895	13 417	10 241	14 190	11 429
v bytových domech	88 023	2 582	5 483	24 223	23 526	13 579	8 293	6 474	3 176
v ostatních budovách	3 895	399	335	256	282	274	786	696	370
		%							
Obydlené byty	100,0	7,1	10,6	20,2	21,5	13,4	9,5	10,5	7,4
v tom:									
v rodinných domech	100,0	10,1	13,9	14,7	17,6	11,9	9,1	12,6	10,1
v bytových domech	100,0	3,0	6,3	27,7	26,9	15,5	9,5	7,4	3,6
v ostatních budovách	100,0	11,7	9,9	7,5	8,3	8,1	23,1	20,5	10,9

Technická vybavenost bytů plynem a vodovodem se v Pardubickém kraji téměř neliší od celostátní úrovně. Plyn je zaveden do 69,4 % bytů (z celkového počtu obydlených bytů se zjištěným vybavením), což je o 0,1 procentního bodu pod průměrem ČR. Podíl bytů s vodovodem mírně překračuje republikový průměr (99,6 % v kraji, 99,5 % v ČR). Druhý nejvyšší rozdíl od republikového průměru má Pardubický kraj u podílu bytů s napojením na kanalizační síť. Hodnota 71,7 % je druhá nejnižší po Libereckém kraji s 71,2% podílem. Naproti tomu podíl bytů s připojením na žumpu nebo jímku je v porovnání krajů nejvyšší a tvoří ho čtvrtina obydlených bytů v kraji (z celkového počtu bytů se zjištěným vybavením). Třetí nejvyšší podíl bytů je napojen na vlastní čističku odpadních vod.

Nejrozšířenější variantou **vybavenosti bytu vodovodem** je vodovod v bytě pouze z veřejné sítě (92,2 %), následuje vodovod v bytě pouze ze soukromého zdroje (3,8 %) a vodovod v bytě z veřejné sítě i soukromého zdroje (3,6 %). Vodovod mimo byt mělo v době sčítání zavedeno téměř 270 bytů v kraji a necelých 500 bytů nemělo zavedený vodovod vůbec.

Graf 7.6 Obydlené byty podle způsobu odvádění odpadních vod z domu a druhu domu

Připojení na kanalizaci se v kraji významně liší u rodinných a bytových domů i dle území. Zatímco v bytových domech je ke kanalizaci připojeno od 89,3 % bytů v okrese Svitavy až po 98,5 % bytů v okrese Pardubice, v rodinných domech je rozsah širší, a to od 39,5 % bytů v okrese Svitavy po 71,4 % v okrese Pardubice. Vlastní čističku odpadních vod mají v nejvyšším zastoupení v rodinných domech v okrese Chrudim (6,6 %), žumpu nebo jímku v okrese Svitavy (55,0 %).

Tab. 7.2.5 Obydlené byty podle technické vybavenosti, druhu domu a okresů

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

Kraj, okresy	Obydlené byty	z toho podíl bytů podle technické vybavenosti (%)							
		plyn zaveden do bytu	vodovod v bytě	v tom			připojení na kanalizaci	vlastní čistička odpadních vod	žumpa, jímka
				pouze z veřejné sítě	pouze ze soukromého zdroje	z veřejné sítě i soukromého zdroje			
Rodinné domy									
Pardubický kraj	117 215	63,6	99,4	87,7	6,3	6,0	53,9	4,7	41,1
Chrudim	25 558	64,5	99,0	77,2	11,7	11,1	46,9	6,6	46,1
Pardubice	34 255	77,9	99,4	87,3	5,2	7,5	71,4	3,0	25,3
Svitavy	25 685	57,3	99,7	94,6	3,2	2,2	39,5	5,2	55,0
Ústí nad Orlicí	31 717	52,4	99,5	90,9	5,8	3,3	52,1	4,7	43,0
Bytové domy									
Pardubický kraj	88 023	77,9	99,9	99,1	0,4	0,4	94,7	1,0	4,3
Chrudim	14 642	78,8	99,9	98,3	1,1	0,6	93,1	0,7	6,2
Pardubice	38 189	80,1	99,9	99,3	0,3	0,4	98,5	0,1	1,4
Svitavy	13 716	77,8	99,9	99,5	0,1	0,3	89,3	2,4	8,2
Ústí nad Orlicí	21 476	73,5	99,9	99,1	0,5	0,4	92,2	2,1	5,7

Významné rozdíly v **technické vybavenosti bytů** jsou v kraji jak mezi byty v rodinných a bytových domech, tak z hlediska území i **velikosti obcí**. Vyšší vybavenost bytů je obecně v bytových domech a s rostoucí velikostí obce roste vybavenost bytů v rodinných i bytových domech. V obcích do 1 000 obyvatel je plyn v rodinných domech zaveden v polovině bytů, nejvyšší podíl bytů má vodovod pouze ze soukromého zdroje a čtvrtina bytů má připojení na kanalizaci, 7,5 % bytů má vlastní čističku odpadních vod a 64,6 % domů má žumpu nebo jímku.

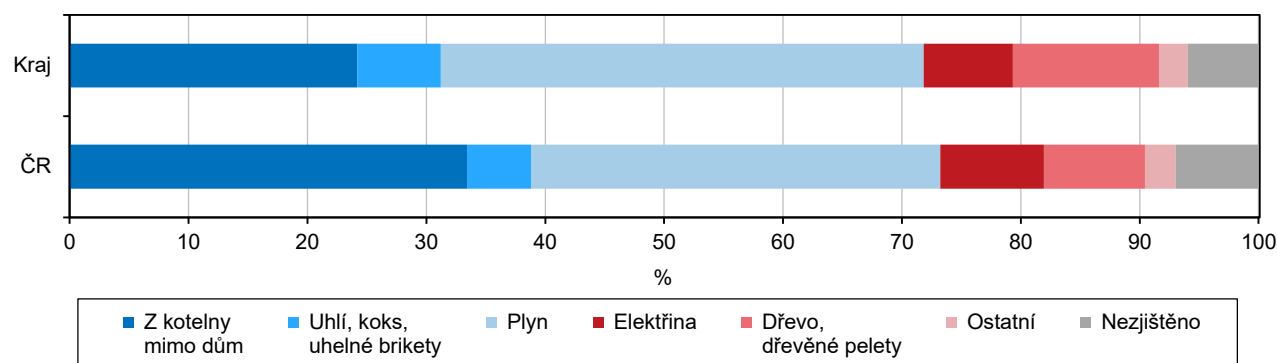
Tab. 7.2.6 Obydlené byty podle technické vybavenosti, druhu domu a velikostních skupin obcí

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Obydlené byty	z toho podíl bytů podle technické vybavenosti (%)							
		plyn zaveden do bytu	vodovod v bytě	v tom			připojení na kanalizaci	vlastní čistička odpadních vod	žumpa, jímka
				pouze z veřejné sítě	pouze ze soukromého zdroje	z veřejné sítě i soukromého zdroje			
Rodinné domy									
Pardubický kraj	117 215	63,6	99,4	87,7	6,3	6,0	53,9	4,7	41,1
v tom obce s počtem obyvatel:									
do 199	4 968	42,7	98,4	71,0	21,2	7,9	11,4	6,7	81,3
200–499	18 948	50,1	99,0	80,2	10,7	9,2	25,6	7,9	66,0
500–999	22 130	51,1	99,3	84,7	8,2	7,1	32,4	7,3	59,9
1 000–4 999	32 115	64,9	99,4	87,7	5,7	6,6	56,2	4,9	38,7
5 000–19 999	26 776	73,5	99,8	95,7	1,9	2,4	78,8	1,5	19,5
20 000–49 999	2 798	88,7	99,6	91,5	3,5	5,0	81,2	4,0	14,8
50 000 a více	9 480	89,8	99,7	93,7	1,6	4,7	92,0	0,7	7,4
Bytové domy									
Pardubický kraj	88 023	77,9	99,9	99,1	0,4	0,4	94,7	1,0	4,3
v tom obce s počtem obyvatel:									
do 199	252	50,2	100,0	76,5	17,1	6,5	13,3	4,4	82,3
200–499	1 291	54,2	99,9	94,8	3,1	2,0	42,7	8,6	48,7
500–999	2 743	57,3	99,8	95,9	2,4	1,7	50,8	14,2	35,0
1 000–4 999	11 423	71,3	99,9	98,1	1,2	0,7	85,3	3,3	11,4
5 000–19 999	34 046	78,0	99,9	99,4	0,2	0,4	98,5	0,0	1,5
20 000–49 999	7 154	83,2	99,9	99,6	0,2	0,1	98,2	0,1	1,7
50 000 a více	31 114	82,0	99,9	99,7	0,0	0,3	99,8	0,0	0,2

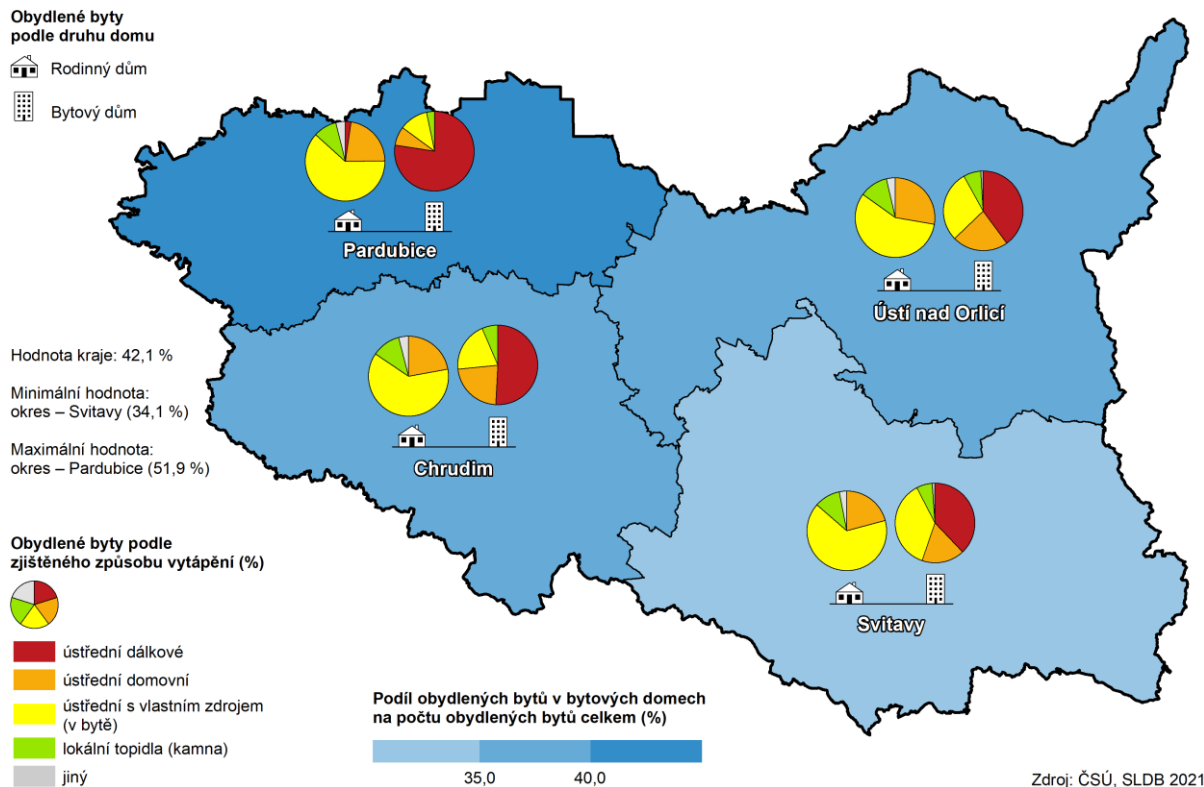
Čtvrtina obydlých bytů v kraji je připojena na ústřední dálkové topení, a to je téměř o 10 procentních bodů méně, než činí republikový průměr. V pětina krajských bytů je ústřední **vytápění** v domě, což je obdobná hodnota jako na celostátní úrovni. Nadprůměrný podíl bytů v Pardubickém kraji je vytápěn ústředním topením s vlastním zdrojem (v bytě) (43,8 % v kraji, 34,4 % v ČR). Kamna se využívají k vytápění pouze v 8 % bytů jak na krajské, tak i republikové úrovni.

Graf 7.7 Obydlené byty podle hlavního zdroje energie používaného k vytápění

Z hlediska **energie používané k vytápění** bytů v kraji je nejvíce zastoupen plyn, a to 43,2 %, přičemž republikový průměr je o 6,2 procentní body nižší. Čtvrtina bytů je vytápěna z kotelny mimo dům, a tak není zřejmé, jaké médium je pro výrobu tepla použito. Nadprůměrně je v kraji k vytápění využíváno dřevo, dřevěné brikety a pelety (13,1 % v kraji, 9,2 % v ČR). Snižuje se podíl bytů vytápěných uhlím, koksem a uhelnými briketami (7,5 % v kraji, 5,8 % v ČR).

Obydlené byty podle způsobu vytápění v okresech Pardubického kraje

V rámci okresů Pardubického kraje je nejvyšší podíl bytů vytápěných z kotelny mimo dům v pardubickém okrese (43 % bytů), **vytápění** pevnými fosilními palivy (uhlí, koks a uhelné brikety) a dřevem a dřevěnými briketami převládá v okrese Svitavy, zemní plyn se v nejvyšší míře využívá v okrese Chrudim, elektřina v okrese Ústí nad Orlicí.

Tab. 7.2.7 Obydlené byty podle způsobu vytápění, energie používané k vytápění a druhu domu

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho podle způsobu vytápění				z toho podle hlavního zdroje energie používaného k vytápění				
		ústřední dálkové	ústřední domovní	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	lokální topidla (kamna)	z kotelny mimo dům	uhlí, koks, uhelné brikety	plyn	elektřina	dřevo, dřevěné pelety
Počet										
Obydlené byty	209 133	50 601	39 991	87 264	16 696	50 621	14 680	84 891	15 722	25 682
v tom:										
v rodinných domech	117 215	1 109	26 046	68 397	11 857	1 124	13 407	56 946	10 667	24 125
v bytových domech	88 023	48 742	12 758	17 835	4 406	48 747	1 116	26 354	4 529	1 288
v ostatních budovách	3 895	750	1 187	1 032	433	750	157	1 591	526	269
%										
Obydlené byty	100,0	25,4	20,1	43,8	8,4	25,7	7,5	43,2	8,0	13,1
v tom:										
v rodinných domech	100,0	1,0	23,4	61,4	10,6	1,0	12,1	51,2	9,6	21,7
v bytových domech	100,0	57,7	15,1	21,1	5,2	59,3	1,4	32,1	5,5	1,6
v ostatních budovách	100,0	21,3	33,7	29,3	12,3	22,3	4,7	47,4	15,7	8,0

V rámci správních obvodů ORP je nadprůměrný podíl bytů vytápěných plynem na Holicku (57,5 %) a Přeloučsku (55,2 %); dřevo, dřevěné brikety a pelety jsou použity k **vytápění** ve čtvrtině bytů ve správních obvodech Žamberk a Moravská Třebová. Uhlí, koks a uhelné brikety se používají k vytápění téměř pětiny bytů ve správních obvodech Králíky a Žamberk, ve kterém je v nejvyšší míře v kraji využívána k vytápění elektřina (15,7 %).

Tab. 7.2.8 Obydlené byty podle počtu obytných místností a okresů

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

Kraj, okresy	Obydlené byty	z toho podíl bytů podle počtu obytných místností s plochou 4 m ² a více (%) ¹⁾				
		1	2	3	4	5 a více
Pardubický kraj	209 133	3,0	9,2	21,9	31,9	34,1
Chrudim	40 820	2,1	8,1	19,0	31,1	39,7
Pardubice	73 606	4,5	10,0	22,7	33,3	29,6
Svitavy	40 175	1,8	8,6	21,6	31,0	37,0
Ústí nad Orlicí	54 532	2,3	9,4	23,2	31,4	33,6

¹⁾ včetně kuchyně

V Pardubickém kraji převažují z více než třetiny **byty s 5 a více místnostmi** (včetně kuchyně), následují byty se 4 a 3 místnostmi (31,9 %; resp. 21,9 %). V regionálním pohledu jsou nejvíce zastoupeny byty s 5 a více místnostmi v okrese Chrudim (39,7 %) a nejvyšší podíl bytů se 4 místnostmi je v okrese Pardubice (33,3 %).

S rostoucí **velikostí obcí** počet obytných místností bytů klesá. Nejnižší podíl bytů s 1 a 2 obytnými místnostmi je v obcích s 200–499 obyvateli a byty se 3 místnostmi mají nejmenší zastoupení v obcích s 500–999 obyvateli. Naopak nejvyšší podíl bytů se 3 obytnými místnostmi je v krajském městě (obec nad 50 000 obyvatel), se 4 místnostmi v Chrudimi (jediný zástupce v kategorii 20–50 tis. obyvatel). Byty s 5 a více místnostmi se nejčastěji nachází v obcích s 200–499 obyvateli.

Tab. 7.2.9 Charakteristiky úrovně bydlení v obydlích podle druhu domu

	Osoby bydlící v bytech		Obytné místnosti s plochou 4 m ² a více ¹⁾		Průměrný počet osob na 1 obytnou místnost	Celková plocha (m ²)	
	celkem	na 1 byt	celkem	na 1 byt		na 1 byt	na 1 osobu
Obydlené byty celkem	491 076	2,35	809 381	4,1	0,58	92,8	38,8
v tom:							
v rodinných domech	308 045	2,63	529 296	4,7	0,56	115,0	43,1
v bytových domech	175 631	2,00	270 027	3,3	0,61	63,9	31,3
v ostatních budovách	7 400	1,90	10 058	2,8	0,69	65,8	34,1

¹⁾ včetně kuchyně

Při sčítání v roce 2021 byl zjišťován i **průměrný počet místností** se 4 m² a více včetně kuchyně **na 1 byt**. V Pardubickém kraji činí průměrný počet místností na byt 4,12, což je zároveň pátá nejvyšší hodnota ve srovnání krajů ČR. Byty s nejvyšším počtem místností jsou evidovány v Kraji Vysočina (4,29), nejmenší byty v Hlavním městě Praze (3,20). V regionálním pohledu jsou největší byty v okrese Chrudim (4,33) a nejmenší v okrese Pardubice (3,97). Na úrovni správních obvodů obcí s rozšířenou působností jsou byty s největším počtem obytných místností na Holicku (4,56) a nejmenší na Pardubicku (3,84).

V rodinných domech v Pardubickém kraji žijí tři pětiny obyvatel kraje, počet **obytných místností** tvoří dvě třetiny z celkového počtu obytných místností. Celková plocha na byt v rodinných domech v kraji je o 22,2 m² vyšší než průměrná hodnota za všechny obydlené byty v kraji, na osobu připadá o 4,3 m² více.

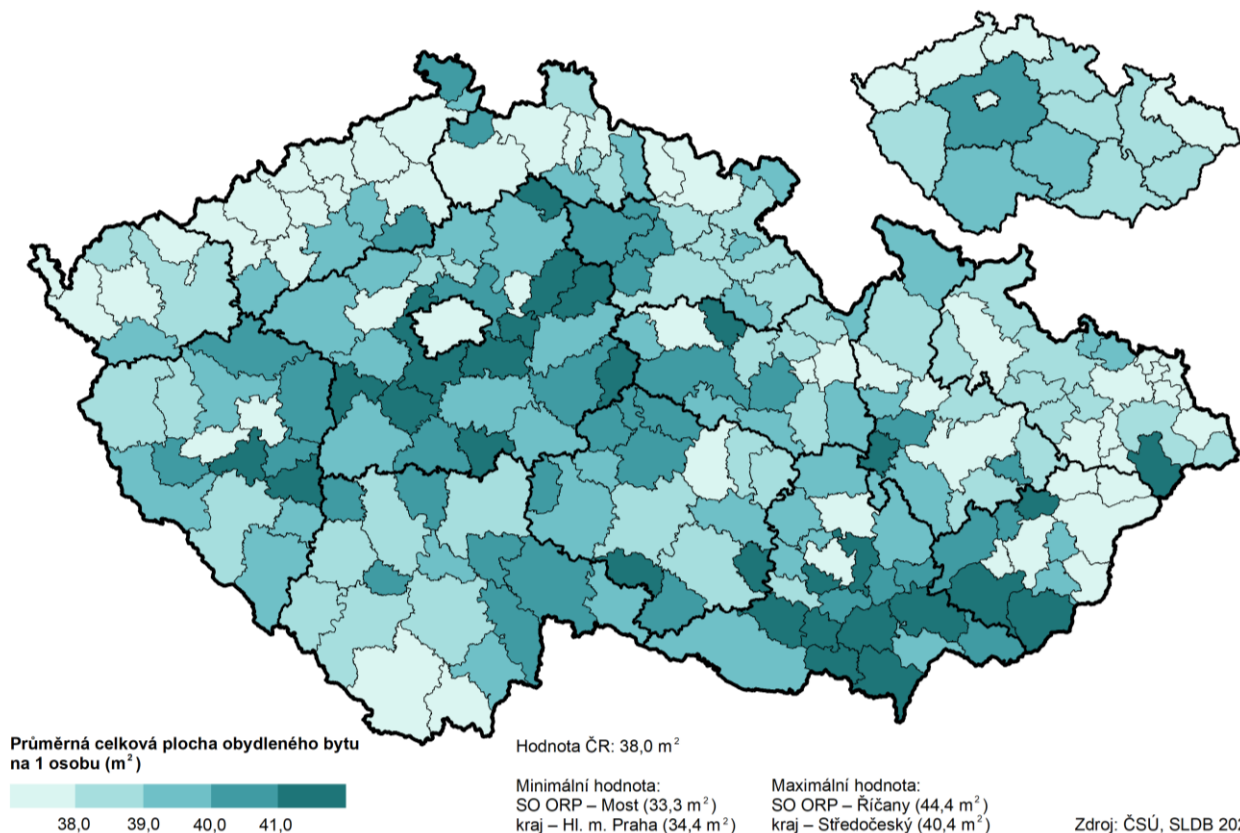
Tab. 7.2.10 Obydlené byty podle druhu domu a celkové plochy bytu

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Obydlené byty				Struktura obydlých bytů (%)			
	celkem	v tom			celkem	v tom		
		v rodinných domech	v bytových domech	v ostatních budovách		v rodinných domech	v bytových domech	v ostatních budovách
Obydlené byty	209 133	117 215	88 023	3 895	100,0	100,0	100,0	100,0
z toho s celkovou plochou v m ² :								
do 39,9	11 868	2 239	8 574	1 055	6,1	2,0	10,6	30,1
40,0–59,9	28 698	6 534	21 321	843	14,8	6,0	26,5	24,0
60,0–79,9	52 605	15 124	36 907	574	27,2	13,8	45,8	16,4
80,0–99,9	32 546	20 696	11 423	427	16,8	18,9	14,2	12,2
100,0–119,9	21 009	19 185	1 582	242	10,9	17,5	2,0	6,9
120,0–149,9	20 538	19 817	542	179	10,6	18,1	0,7	5,1
150,0 a více	26 232	25 793	251	188	13,6	23,6	0,3	5,4

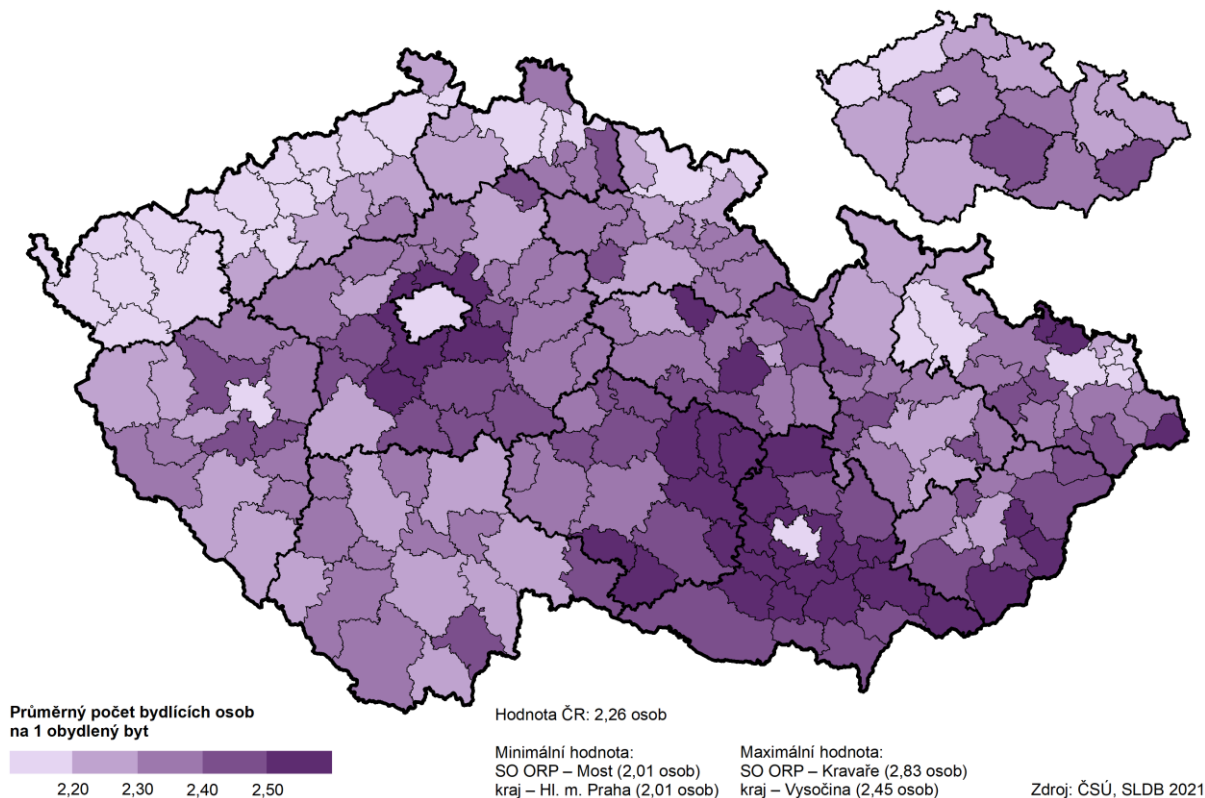
Jak naznačuje níže přiložený kartogram, největší **průměrná plocha bytu na osobu** je ve Středočeském kraji (40,4 m²), Pardubický kraj se umístil v pořadí krajů na páté pozici (38,8 m²) a nejmenší plocha bytu na osobu připadá na Hlavní město Prahu (34,4 m²). V rámci 206 správních obvodů ORP mají nejvyšší plochu obydlého bytu na osobu správní obvody Říčany (44,4 m²), Černošice (43,2 m²) a Poděbrady (43,1 m²); z Pardubického kraje se na nejvyšší 15. pozici umístil SO ORP Holice a na nejnižší 32. pozici správní obvod Pardubice. Nejmenší plocha obydlého bytu na osobu připadá na správní obvody Hlavní město Praha (34,4 m²), Karviná (34,1 m²) a Most (33,3 m²).

Průměrná celková plocha bytu na osobu ve správních obvodech ORP a krajích

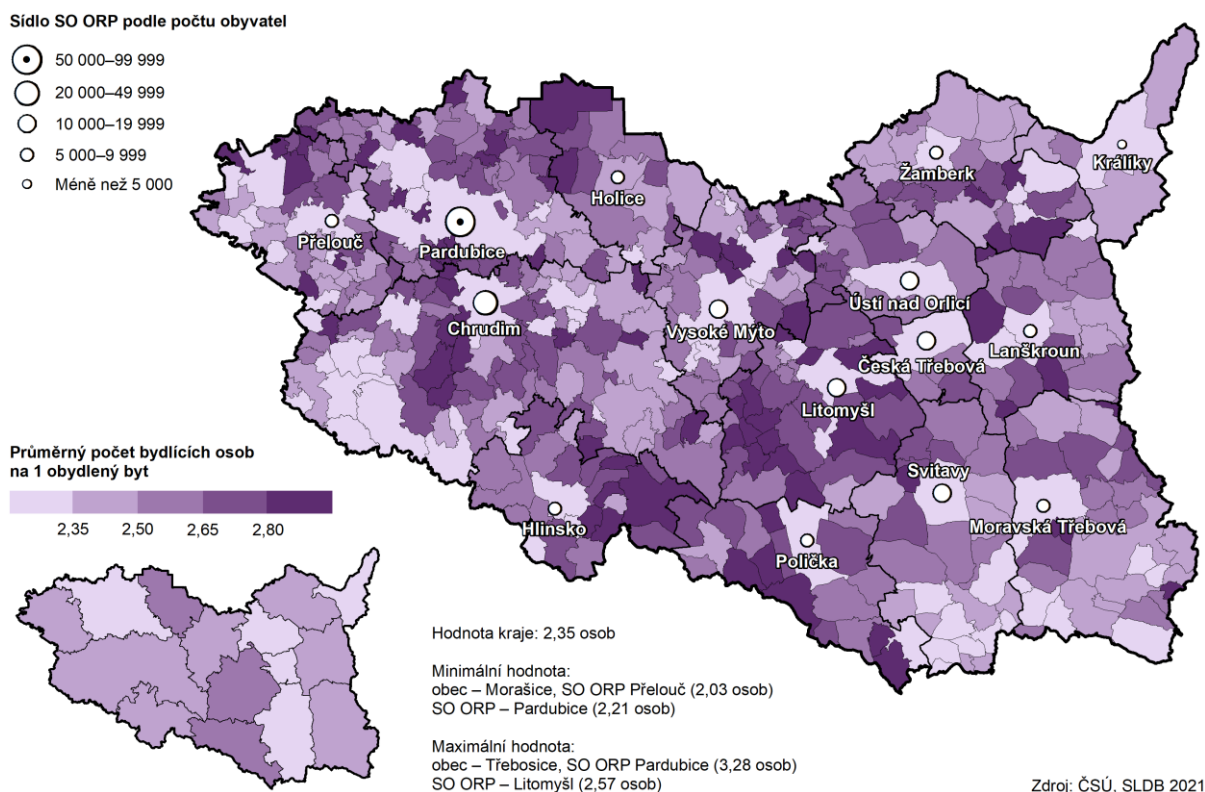
Počet osob bydlících v 1 bytě v Pardubickém kraji (2,35) převyšuje republikový průměr o 0,1 osobu a je v republikovém srovnání 5. nejvyšší. V rodinných domech v kraji připadá na 1 byt v průměru 2,63 osob, což je 3. nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání. Byty v bytových domech obývají v průměru 2 osoby.

Průměrný počet osob v bytě ve správních obvodech ORP a krajích

V rámci krajů ČR připadá na 1 byt nejvíce bydlících osob v Kraji Vysočina (2,45), nejméně v Hlavním městě Praze (2,01). Mezi 206 správními obvody ORP se na nejvyšších pozicích umístily správní obvody Kravaře (2,83), Jablunkov (2,81) a Valašské Klobouky (2,75); v rámci Pardubického kraje se na nejvyšší 15. pozici umístil správní obvod Litomyšl (2,57) a na nejnižší 34. pozici správní obvod Pardubice (2,21). Nejméně osob na 1 obydlený byt je evidováno ve správních obvodech Havířov (2,04), Hlavní město Praha (2,01) a Most (2,01).

Průměrný počet osob v bytě v obcích a správních obvodech ORP Pardubického kraje

8. Dlouhodobý vývoj

Při **porovnávání výsledků sčítání lidu v čase** je třeba vzít v úvahu nejen případné metodické změny, rozdílné zastoupení nezjištěných dat, územní změny, ale i fakt, že do roku 2001 byly údaje zjišťovány podle trvalého pobytu, zatímco od roku 2011 podle obvyklého pobytu. V této kapitole je věnována pozornost srovnání vybraných ukazatelů SLDB v letech 1980 (případně 1991) až 2021, na dlouhodobý vývoj je zaměřena též přílohová tabulka č. 5.

V důsledku osamostatňování po roce 1989 se **počet obcí** v kraji mezi cenzy v roce 1980 a 1991 zvýšil o 31 na 425, do roku 2001 vzrostl o 28 na 453 a při posledních dvou sčítáních činil 451 (dvě dříve samostatné obce Domoradice a Hostovice se v roce 2003, resp. 2006 připojily k sousedním městům). Ještě v průběhu 70. a 80. let lze sledovat úbytek podílu obyvatel v obcích s méně než 5 000 obyvateli doprovázený populačním přírůstkem ve větších městech. Opačný trend se pak začal projevovat (díky suburbanizaci, tj. osidlování zázemí větších měst) od konce 90. let minulého století. Podíl populace kraje v obcích do 5 tis. obyvatel při sčítání v roce 2021 (49,4 %) byl od roku 1980 nejvyšší, naopak v obcích s 5 až 19 tis. obyvateli žilo při posledním cenzu v dlouhodobém pohledu relativně nejméně osob (28,5 % krajské populace). Město Chrudim (samostatná kategorie s 20 až 49 tis. obyvateli) bylo stejně jako v roce 2011 zastoupeno 4,5 %, krajské město (samo v kategorii s 50 tis. a více obyvateli) se na populaci kraje od roku 1991 podílelo stále menší měrou (17,6 % v roce 2021).

Tab. 8.1 Vývoj sídelní struktury podle velikostních skupin obcí¹⁾

(do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980		1991		2001		2011		2021	
	počet obcí	bydlící obyvatelé (%)	počet obcí	bydlící obyvatelé (%)	počet obcí	bydlící obyvatelé (%)	počet obcí	bydlící obyvatelé (%)	počet obcí	bydlící obyvatelé (%)
Pardubický kraj	394	100,0	425	100,0	453	100,0	451	100,0	451	100,0
v tom obce s počtem obyvatel:										
do 199	66	1,8	106	2,9	120	3,1	111	2,8	106	2,7
200–499	152	9,5	157	10,0	172	10,8	172	10,7	171	10,8
500–999	99	14,0	90	12,6	91	13,0	92	12,9	95	13,4
1 000–4 999	60	22,1	54	19,2	53	19,9	59	21,7	62	22,4
5 000–19 999	15	30,7	16	32,1	15	30,7	15	29,5	15	28,5
20 000–49 999	1	4,0	1	4,6	1	4,7	1	4,5	1	4,5
50 000 a více	1	17,9	1	18,6	1	17,8	1	17,7	1	17,6

¹⁾ Obce byly zařazeny do velikostních skupin podle počtu obyvatel zjištěného při příslušném sčítání.

Při srovnávání **počtu obyvatel** mezi sčítáními je třeba mít na paměti změnu metodického pohledu od cenzu v roce 2011, od něhož se zjišťují výsledky podle obvyklého (ne trvalého) pobytu (podrobněji viz metodické vysvětlivky). V hodnoceném období od roku 1980 v kraji zaznamenáváme populační přírůstek pouze mezi sčítáními v letech 2001 a 2011 (o 0,7 % při dvouprocentním nárůstu v celé ČR), v roce 2021 pak bylo v kraji sečteno o 0,3 % obyvatel méně než v předchozím cenzu (celorepublikově byl v tomto období zaznamenán přírůstek počtu obyvatel o 0,8 %).

Tab. 8.2 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku podle výsledků sčítání 1980 až 2021

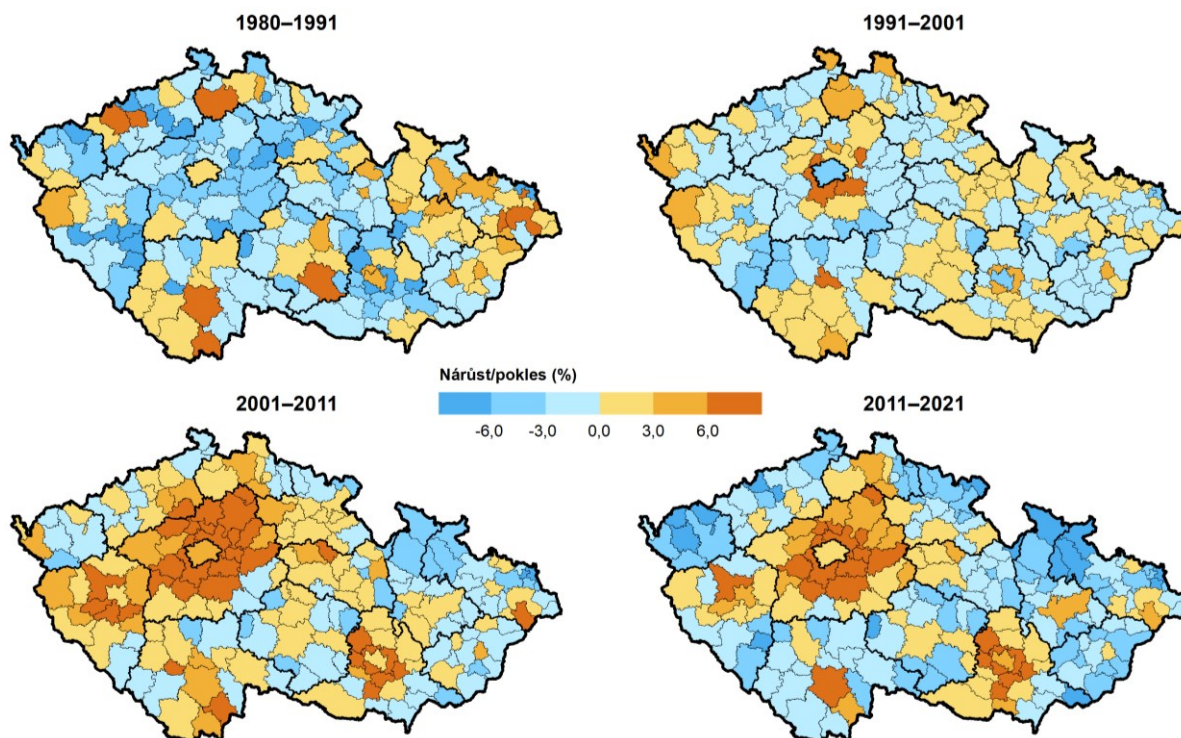
(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo celkem	512 573	508 718	508 281	511 627	510 037
0–14 let	122 887	109 563	85 559	75 093	82 756
15–64 let	318 830	335 256	351 607	352 543	319 764
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	70 856	63 899	71 115	83 991	107 517
Průměrný věk (roky)	35,2	36,1	38,4	41,0	42,9
Muži celkem	249 720	248 157	248 935	252 310	252 946
0–14 let	62 968	56 187	44 023	38 765	42 428
15–64 let	158 576	167 299	176 945	179 066	164 638
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	28 176	24 671	27 967	34 479	45 880
Ženy celkem	262 853	260 561	259 346	259 317	257 091
0–14 let	59 919	53 376	41 536	36 328	40 328
15–64 let	160 254	167 957	174 662	173 477	155 126
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	42 680	39 228	43 148	49 512	61 637

Zřetelné rozdíly v populačním vývoji uvnitř krajů jsou patrné z následujících kartogramů. Díky rozvoji bytové výstavby a pokračující suburbanizaci (viz též kartogramy za domy v závěru kapitoly) evidujeme v posledních dvaceti letech výrazné populační přírůstky především v okolí Prahy. Jestliže na území Pardubického kraje byl nárůst počtu obyvatel mezi sčítáními v letech 1980 a 1991 zaznamenán pouze ve 3 SO ORP, v další dekádě šlo již o 9 regionů, mezi roky 2001 a 2011 pak vzrostl počet obyvatel v 10 SO ORP kraje (největší měrou na Holickou, Lanškrounsku a Pardubicku), v poslední dekádě se populační přírůstek týkal jen okresu Pardubice vč. přilehlého Chrudimska.

Změna počtu obyvatel ve správních obvodech ORP mezi jednotlivými sčítáními v letech 1980–2021

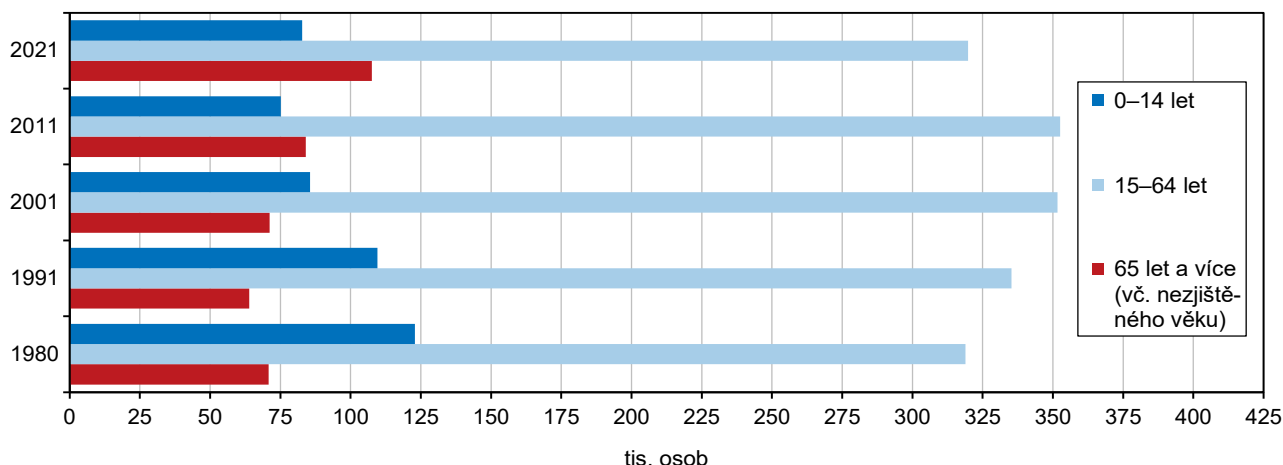

Za období 1980–2011 jsou údaje podle místa trvalého pobytu, za 2011–2021 podle místa obvyklého pobytu. Od roku 2001 se započítávají cizinci s dlouhodobým pobytem. Data jsou přepočtena na územní strukturu SLDB 2021. Zdroj: ČSÚ, SLDB 1980, 1991, 2001, 2021

Výsledky sčítání potvrzují pokračující **stárnutí populace**. Ještě v roce 1980 se děti mladší 15 let na obyvatelstvu kraje podílely téměř jednou čtvrtinou, do roku 2011 se jejich podíl snížil na necelých 15 %, mírný nárůst (na 16 %) byl pak patrný do roku 2021. Od cenzu v roce 1991 trvale rostl počet seniorů starších 65 let; při sčítání v roce 2011 byl již v kraji i celé ČR zaznamenán vyšší počet seniorů než dětí ve věku 0 až 14 let, v roce 2021 senioři tvořili 21 % krajské populace. Od sčítání v roce 1980 se průměrný věk žijících obyvatel v kraji zvýšil o 7,7 roku na 42,9 let.

Graf 8.1 Obyvatelstvo podle věku

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

Tab. 8.3 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle pohlaví a rodinného stavu podle výsledků sčítání 1980 až 2021

(pře počteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

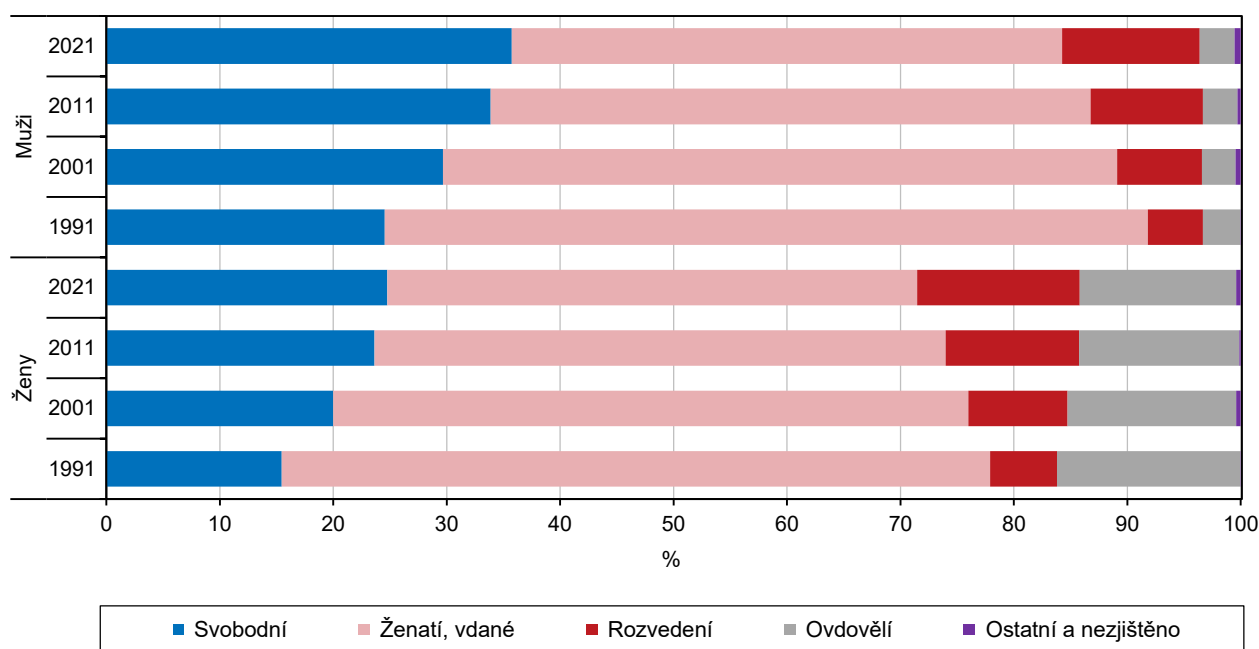
	1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více celkem¹⁾	389 686	399 155	422 722	436 534	427 281
z toho podle rodinného stavu:					
svobodní/svobodné	.	79 144	104 385	125 042	128 959
ženatí/vdané	263 601	258 514	243 738	225 177	203 365
rozvedení/rozvedené	.	21 497	34 341	47 434	56 611
ovdovělí/ovdovělé	.	39 839	38 416	37 967	36 328
Muži ve věku 15 let a více celkem¹⁾	186 752	191 970	204 912	213 545	210 518
z toho podle rodinného stavu:					
svobodní	.	47 091	60 802	72 364	75 254
ženatí	131 616	129 181	121 793	112 888	102 141
rozvedení	.	9 269	15 312	21 170	25 519
ovdovělí	.	6 341	6 047	6 500	6 443
Ženy ve věku 15 let a více celkem¹⁾	202 934	207 185	217 810	222 989	216 763
z toho podle rodinného stavu:					
svobodné	.	32 053	43 583	52 678	53 705
vdané	131 985	129 333	121 945	112 289	101 224
rozvedené	.	12 228	19 029	26 264	31 092
ovdovělé	.	33 498	32 369	31 467	29 885

¹⁾ do roku 2011 včetně nezjištěného věku

Zřetelné změny jsou patrné ve struktuře obyvatelstva z hlediska **rodinného stavu**. V roce 1991 tvořili svobodní pětinu obyvatelstva ve věku 15 a více let v kraji i ČR, do roku 2021 vzrostl v kraji tento podíl na 30 %; zároveň se zvýšilo i zastoupení rozvedených z 5 % na 13 %. Naopak podíl ženatých/vdaných, který v kraji dlouhodobě převyšuje průměr ČR, klesl ve stejném období ze 65 % na 48 %. Mírně se snížil i podíl ovdovělých – z jedné desetiny na 8,5 %. V mužské populaci nadále zůstává oproti ženám nadprůměrné zastoupení svobodných (v kraji v roce 1991 o 9 procentních bodů, v roce 2021 o 11 p. b.); mezi ženami je (v důsledku nadúmrtnosti mužů) mnohem vyšší podíl ovdovělých (při sčítání v roce 1991 o 13 p. b. více oproti mužům, v roce 2021 o 11 p. b. více).

Graf 8.2 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle pohlaví a rodinného stavu

(pře počteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

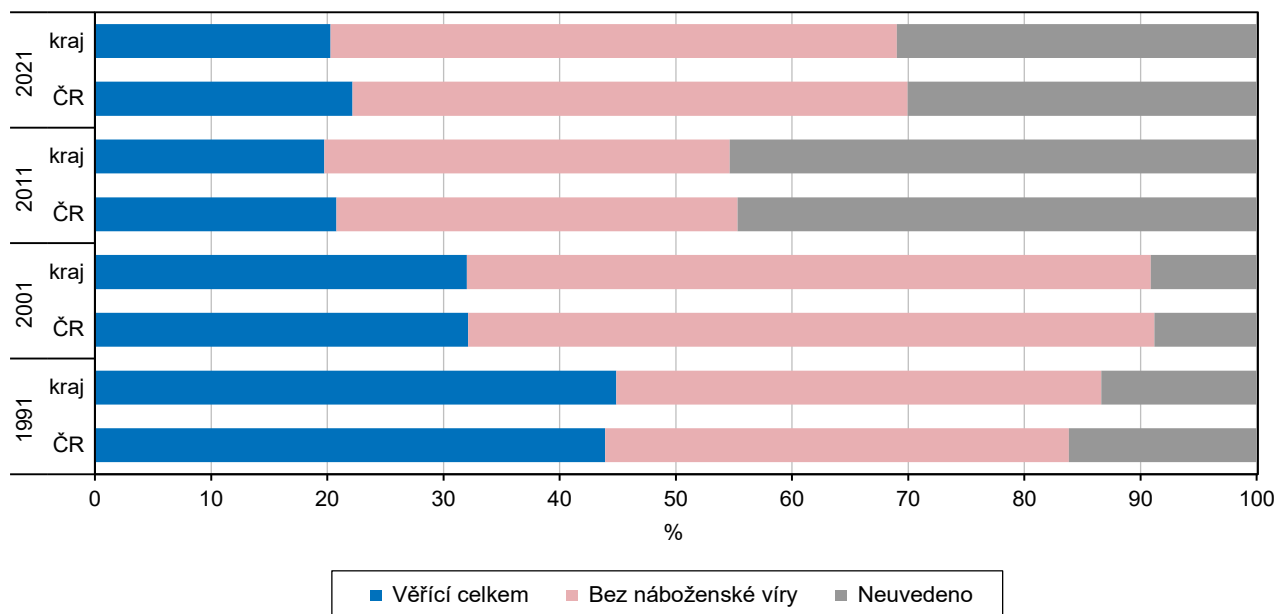
Zodpovězení otázky na **národnost** bylo při posledních sčítáních dobrovolné, v roce 2011 se rozhodlo neuvést národnost v kraji 131 tis. osob, o deset let později pak 170 tis. osob. Ve výstupech SLDB 2021 jsou přednostně uváděny údaje o národnosti v novém pojetí – osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v údajích u obou národností (viz kap. 3 této publikace). Pro srovnání v čase využíváme (i pro rok 2021) údaje pouze za osoby, které uvedly jen jednu národnost (viz též přílohová tab. č. 5). Konkrétní národnost určuje občan svým vlastním rozhodnutím. Pardubický kraj jako celek se dlouhodobě vyznačuje jedním z nejvyšších podílů osob hlásících se k české národnosti v mezikrajském srovnání (rozdíly v národnostním složení jsou pak patrné uvnitř kraje). Jestliže při sčítání v roce 1991 se k moravské národnosti v kraji přihlásilo 12,7 tis. osob, o třicet let později to bylo pouze 3,4 tis. osob (resp. 6,0 tis. osob po započtení kombinace s jinou národností). Méně obyvatel se v dlouhodobém pohledu přihlásilo též ke slovenské či romské národnosti.

Rovněž zodpovězení otázky na **náboženskou víru** bylo při sčítání dobrovolné a při srovnávání v čase je třeba brát v úvahu vyšší počet neuvedených odpovědí, a to zejména v cenzu z roku 2011, kdy se rozhodlo tuto otázku v kraji nezodpovědět 232 tis. osob (viz též následující graf). Struktura populace z hlediska náboženské víry v kraji dlouhodobě přibližně odpovídá celorepublikové, zřetelné rozdíly jsou pak patrné zejména uvnitř kraje (s nejvyšším zastoupením věřících v jeho jihovýchodní části). Jestliže v roce 1991 činil podíl věřících v kraji ze všech obyvatel, kteří na otázku víry odpověděli 52 %, do roku 2021 se jejich zastoupení snížilo na 29 % (v celé ČR došlo ve stejném období k poklesu z 52 % na 32 %).

V absolutním vyjádření se za **věřící** označilo při sčítání v roce 1991 v kraji 228,4 tis. osob, o deset let později následoval pokles na 162,7 tis. osob, mezi sčítáními v letech 2011 a 2021 pak zaznamenáváme mírný nárůst počtu věřících, a to ze 101,0 tis. na 103,4 tis. osob (patrné též z přílohové tab. č. 5). Z porovnání výsledků posledních dvou sčítání pak vyplývá (v kraji i celorepublikově) pokles počtu věřících hlásících se ke konkrétní církvi, náboženské společnosti nebo směru doprovázený nárůstem počtu věřících, kteří se ve sčítacím formuláři k církvi (náboženské společnosti nebo směru) nepřihlásili.

Graf 8.3 Obyvatelstvo podle náboženské víry

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

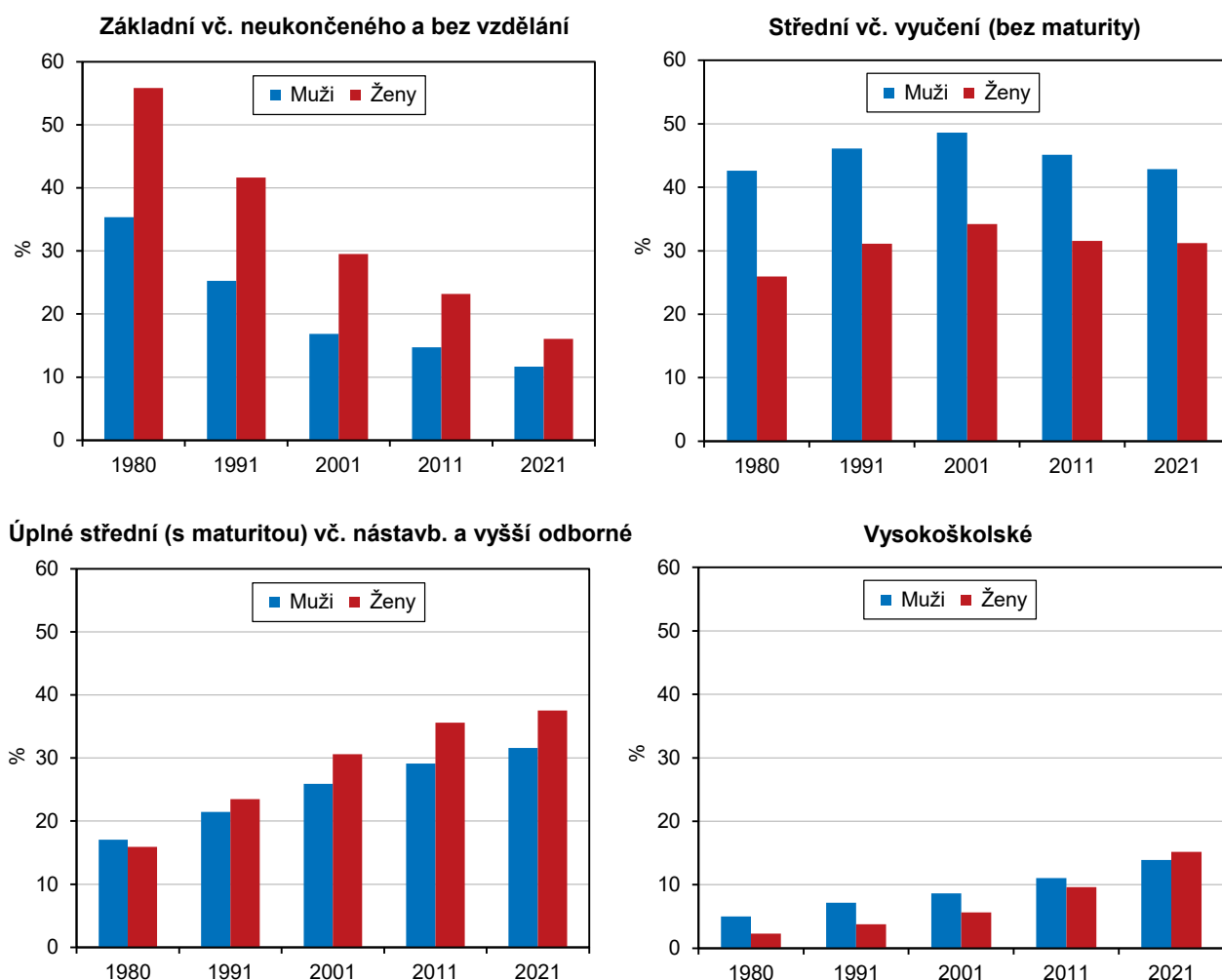
V čase lze sledovat také podíl osob s **bydlištěm** při sčítání lidu ve stejné obci **jako při narození**. Podílem tzv. rodáků v roce 2021 (50,3 % z počtu osob se zjištěným bydlištěm v době narození) se Pardubický kraj řadil doprostřed mezikrajského žebříčku (nejvyšší podíly byly tradičně zaznamenány na jihovýchodě republiky a v Praze). Zastoupení rodáků bylo v kraji nejvyšší při sčítání v roce 2001 (téměř 52 %), v roce 1991 ani 2011 padesátiprocentní hranice nedosáhlo. Rozdíly v podílu bydlicích v obci svého prvního pobytu po narození jsou patrné uvnitř kraje (i ve vazbě na náboženskou víru a s ní spojenou vyšší vazbou na rodný region).

Při srovnávání údajů o **nejvyšším dosaženém vzdělání** populace 15leté a starší je třeba vzít v úvahu vyšší počty nezjištěných hodnot při posledních dvou cenzech (v roce 2011 v kraji u 17,8 tis. a o deset let později u téměř 22 tis. osob). Hodnotíme-li strukturu obyvatelstva dle vzdělání, provádíme výpočty z počtu obyvatel ve věku 15 a více let se zjištěným vzděláním.

Z dat sčítání lidu, domů a bytů je patrný jednoznačný **trend rostoucí úrovně vzdělanosti**. Ten je ovlivněn nejen demografickým vývojem (i ve vazbě na vymírání starších obyvatel s v průměru nižším stupněm vzdělání), ale i vlivy ekonomickými či osobními preferencemi. Trvale klesá podíl osob se základním vzděláním vč. neukončeného a bez vzdělání (v kraji mezi lety 1980 a 2021 o 32,1 procentního bodu na 13,9 %). Naopak dlouhodobě roste zastoupení obyvatel s úplným středním vzděláním (s maturitou) vč. nástavbového a vyššího odborného (v kraji za posledních čtyřicet let o 18,2 procentního bodu na 34,6 %) i osob s vysokoškolským vzděláním (o 11,0 p. b. na 14,6 %). Středoškoláci bez maturity (vč. vyučených) se na populaci kraje největší měrou podíleli při sčítání v roce 2001 (41,2 %), následoval mírný pokles (na 36,9 % v roce 2021).

Graf 8.4 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle pohlaví a nejvyššího dosaženého vzdělání^{*)}

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

^{*)} podíly vypočteny ze zjištěných hodnot

Z výše uvedeného grafu je patrná rostoucí míra **vzdělanosti u obou pohlaví**. Výrazněji se přitom projevuje mezi ženami, u kterých lze sledovat nejen rychlejší pokles podílu osob se základním vzděláním vč. neukončeného a bez vzdělání, ale i rychleji rostoucí zastoupení osob se středním vzděláním s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. Při sčítání v roce 2021 v kraji přitom poprvé zaznamenáváme vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob v populaci žen oproti mužům (v případě středoškolsky vzdělaných osob s maturitou je tomu tak již od sčítání v roce 1991).

Tab. 8.4 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle pohlaví a nejvyššího dosaženého vzdělání podle výsledků sčítání 1980 až 2021

(pře počteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

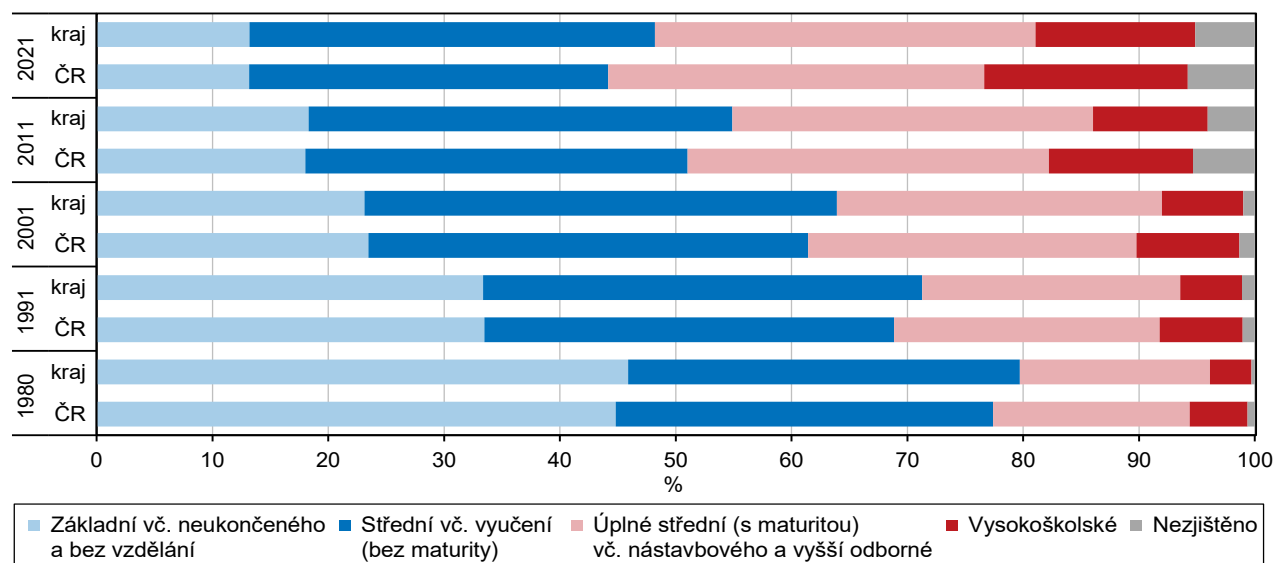
	1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více celkem¹⁾	389 686	399 155	422 722	436 534	427 281
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	801	1 393	1 673	1 911	2 656
základní (vč. neukončeného)	178 024	131 852	96 137	77 974	53 808
střední vč. vyučení (bez maturity)	131 810	151 321	172 362	159 784	149 516
úplně střední (s maturitou) vč. nástavbového a vyšší odborné	63 938	88 848	118 648	135 844	140 372
vysokoškolské	13 998	21 360	29 662	43 246	58 987
nezjištěno	1 115	4 381	4 240	17 775	21 942
Muži ve věku 15 let a více celkem¹⁾	186 752	191 970	204 912	213 545	210 518
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	392	697	781	990	1 423
základní (vč. neukončeného)	65 447	47 359	33 353	29 035	21 640
střední vč. vyučení (bez maturity)	79 328	87 650	98 531	91 946	84 708
úplně střední (s maturitou) vč. nástavbového a vyšší odborné	31 764	40 811	52 573	59 331	62 408
vysokoškolské	9 331	13 624	17 467	22 526	27 429
nezjištěno	490	1 829	2 207	9 717	12 910
Ženy ve věku 15 let a více celkem¹⁾	202 934	207 185	217 810	222 989	216 763
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	409	696	892	921	1 233
základní (vč. neukončeného)	112 577	84 493	62 784	48 939	32 168
střední vč. vyučení (bez maturity)	52 482	63 671	73 831	67 838	64 808
úplně střední (s maturitou) vč. nástavbového a vyšší odborné	32 174	48 037	66 075	76 513	77 964
vysokoškolské	4 667	7 736	12 195	20 720	31 558
nezjištěno	625	2 552	2 033	8 058	9 032

¹⁾ do roku 2011 včetně nezjištěného věku

V celém srovnávaném období od roku 1980 setrval podíl osob ve středním vzdělání (bez maturity) vč. vyučených v kraji nad **celorepublikovým průměrem**, přičemž rozdíl v procentních bodech se neustále zvyšoval (v roce 2021 činil 4,0 p. b.). Opačně tomu bylo v případě podílu vysokoškoláků s podprůměrným zastoupením v kraji a rovněž zvyšujícím se rozdílem proti ČR (v roce 2021 o 4,1 p. b.). Podíl středoškoláků s maturitou vč. nástavbového a vyššího odborného vzdělání v kraji se poprvé v roce 2021 dostal nad průměr ČR, zastoupení osob se základním vzděláním vč. neukončeného a bez vzdělání v posledních letech kolem republikové hodnoty osciluje.

Graf 8.5 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání

(pře počteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

Při hodnocení struktury populace podle **ekonomické aktivity** je, obdobně jako v jiných oblastech, třeba brát v úvahu rozdílné počty nezjištěných hodnot mezi jednotlivými cenzy (vyšší počet obyvatel s nezjištěnou ekonomickou aktivitou byl patrný zejména v roce 2011, přitom v letech 1980 i 1991 byla ekonomická aktivita zjištěna u celé populace). Na změny ve struktuře obyvatelstva z hlediska ekonomické aktivity působí vlivy demografické (stárnutí populace, rostoucí naděje dožití), ekonomické (situace na trhu práce, prodlužování věku odchodu do důchodu) i vlastní preference (odchod do předčasného důchodu, založení rodiny apod.).

V letech 1980 až 2011 v kraji sledujeme klesající podíl obyvatel zařazených **mezi pracovní sílu**, tj. zaměstnané a nezaměstnané, doprovázený růstem podílu osob v kategorii **mimo pracovní sílu**, která je tvořena zejména nepracujícími důchodci, dětmi předškolního věku vč. žáků a studentů i osobami na rodičovské dovolené. V posledním intercenzálním období se výše uvedený trend otočil – podíl obyvatel v kategorii pracovní síla v kraji vzrostl do roku 2021 na 52,5 % (vypočteno z osob se zjištěnou ekonomickou aktivitou), osoby mimo pracovní sílu byly v roce 2021 na populaci kraje zastoupené 47,5 % (tím se uvedené podíly dostaly přibližně na úroveň roku 1991). Ve srovnání se strukturou populace z hlediska ekonomické aktivity v celé ČR zjišťujeme v kraji od roku 2001 vyšší podíl osob mimo pracovní sílu a zároveň nižší zastoupení nezaměstnaných v rámci pracovní síly.

Za zmínku stojí také fakt, že ve struktuře **nepracujících důchodců** dlouhodobě klesá podíl žen ve prospěch mužů – ještě v roce 1980 byly ženy mezi nepracujícími důchodci v kraji zastoupené 65 % a muži 35 %, o čtyřicet let později činily tyto podíly 59 % a 41 %.

Tab. 8.5 Ekonomická aktivita obyvatelstva podle výsledků sčítání 1980 až 2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Pracovní síla	270 674	267 530	255 709	246 779	265 515
muži	142 158	140 162	141 283	135 796	146 140
ženy	128 516	127 368	114 426	110 983	119 375
v tom: zaměstnaní	270 674	262 648	235 411	224 590	255 984
muži	142 158	137 425	131 026	124 142	141 394
ženy	128 516	125 223	104 385	100 448	114 590
nezaměstnaní	-	4 882	20 298	22 189	9 531
muži	-	2 737	10 257	11 654	4 746
ženy	-	2 145	10 041	10 535	4 785
Osoby mimo pracovní sílu	241 899	241 188	249 758	243 033	240 313
muži	107 562	107 995	105 883	103 676	104 374
ženy	134 337	133 193	143 875	139 357	135 939
z toho nepracující důchodci	85 126	97 390	114 281	118 400	116 553
muži	29 380	35 172	42 635	45 875	47 283
ženy	55 746	62 218	71 646	72 525	69 270
Nezjištěno	-	-	2 814	21 815	4 209
muži	-	-	1 769	12 838	2 432
ženy	-	-	1 045	8 977	1 777

Ve struktuře **hospodařících domácností** sledujeme dlouhodobě rostoucí podíl domácností jednotlivců (tvořených zejména svobodnými muži a ovdovělými ženami) a snižující se zastoupení rodinných domácností (srovnáváme data za hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou – viz Tab. 8.6). Jestliže v roce 1980 se domácnosti jednotlivců na všech hospodařících domácnostech v kraji podílely 21 %, do roku 2021 vzrostl jejich podíl na 36 %. Kromě demografických vlivů se zde projevuje i trend odkládání založení rodiny do pozdějšího věku, resp. preference života single. Ve stejném období klesl podíl hospodařících domácností tvořených jednou rodinou v kraji ze 74 % na 61 %. Oproti celorepublikové struktuře domácností sledujeme v kraji nadále podprůměrný podíl domácností jednotlivců (v průběhu posledních čtyřiceti let přibližně o 2 až 3 procentní body) a od roku 1991 nadprůměrné zastoupení rodinných domácností. S tím souvisí i v průměru vyšší počet členů domácností v kraji ve srovnání s celou republikou.

Tab. 8.6 Domácnosti podle výsledků sčítání 1980 až 2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Hospodařící domácnosti celkem	181 844	185 676	201 395	207 396	224 265
z toho: domácnosti jednotlivců	38 918	45 188	56 726	62 789	80 577
tvořené 1 rodinou	135 006	135 323	138 808	133 552	136 628
Rodinné domácnosti podle typu:					
úplné rodiny	.	.	.	108 326	113 778
bez závislých dětí	.	.	.	62 931	65 421
se závislými dětmi	.	.	.	45 395	48 357
neúplné rodiny	.	.	.	25 226	22 850
bez závislých dětí	.	.	.	12 124	9 630
se závislými dětmi	.	.	.	13 102	13 220

Relativně největší přírůstek celkového **počtu domů** od roku 1980 byl v kraji i celé ČR zaznamenán mezi sčítáními v letech 2001 a 2011 (o 8 %, resp. 10 %), nadprůměrný byl též v posledním intercenzálním období (v kraji i ČR přibližně 7%). V posledních dvaceti letech se v kraji snižoval podíl neobydlených domů, přesto zůstal oproti roku 1980 i 1991 nadprůměrný a nadále převyšuje celorepublikový podíl.

Tab. 8.7 Domovní fond podle výsledků sčítání 1980 až 2021

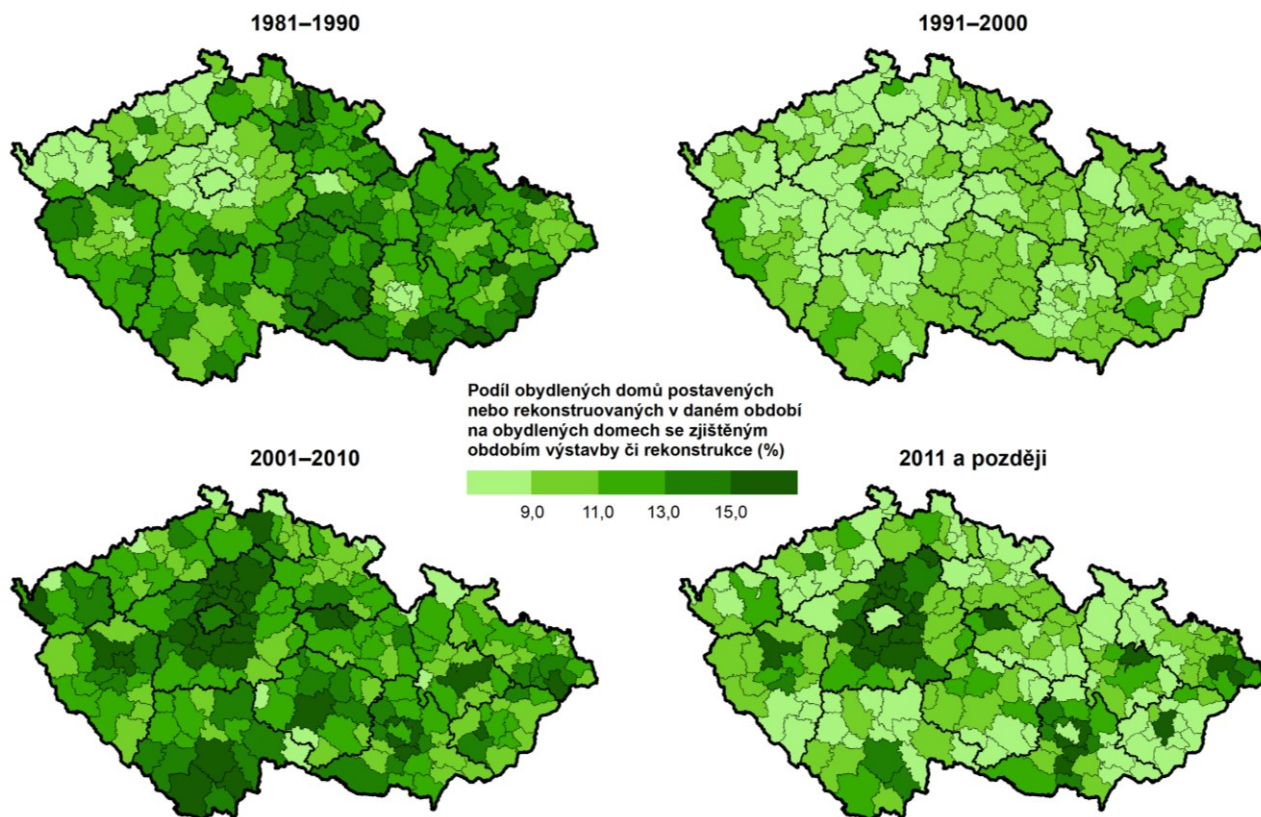
(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Domy celkem	109 537	113 612	118 714	128 618	137 176
obydlené	97 757	95 651	96 680	104 850	113 293
neobydlené	11 780	17 961	22 034	23 768	23 883
Podíl neobydlených domů (%)	10,8	15,8	18,6	18,5	17,4
Z obydlených domů:					
rodinné domy	86 778	84 400	86 696	94 008	102 415
bytové domy	8 947	9 843	8 116	9 080	8 861
Podíl rodinných domů (%)	88,8	88,2	89,7	89,7	90,4
Obydlené domy podle vlastníka:					
fyzická osoba	83 935	81 797	85 960	89 346	101 872
obec, stát	10 135	9 421	3 376	2 760	1 900
bytové družstvo	2 278	2 789	2 394	1 483	407
spoluvlastnictví vlastníků bytů	.	.	.	7 826	7 158

Jestliže do sčítání v roce 1991 se díky rychlejší výstavbě bytových domů (s maximálním nárůstem v 70. letech) zastoupení **rodinných domů** na obydlených domech snižovalo, v následujícím období lze sledovat opačný trend. Především díky suburbanizaci (výstavbě v zázemí velkých měst) vzrostl počet obydlených rodinných domů v kraji mezi roky 1991 a 2021 o 21 % a v celé ČR o 26 %. Podíl rodinných domů na všech obydlených domech v kraji, který dlouhodobě překračuje republikový průměr, se tak v průběhu let celorepublikovému podílu více přiblížil – ještě v roce 1980 byl vyšší o 4 procentní body, o čtyřicet let později rozdíl činil 2,8 p. b. Proces suburbanizace (projevující se zejména v okolí Prahy, resp. v rámci kraje na Pardubicku) je na úrovni správních obvodů obcí s rozšířenou působností patrný též z kartogramů na následující straně.

Zřetelné změny lze sledovat ve struktuře domovního fondu z hlediska **vlastnictví domu** projevující se neustále klesajícím podílem obecních (státních) domů (v kraji z jedné desetiny v roce 1980 na necelá dvě procenta v roce 2021) i domů ve vlastnictví bytových družstev (z 2,3 % před čtyřiceti lety na 0,4 % v roce 2021). Na druhé straně je patrný trend růstu podílu domů ve vlastnictví fyzické osoby (v kraji z 86 % v roce 1980 na 90 % při sčítání v roce 2021). Ve srovnání s celorepublikovou strukturou domovního fondu z hlediska vlastníka zjišťujeme v kraji dlouhodobě nadprůměrné zastoupení domů ve vlastnictví fyzických osob (vlivem vyššího podílu rodinných domů) – při posledních dvou sčítáních přibližně o 2 procentní body nad podílem v celé ČR (při rozdílu převyšujícím 3 procentní body v letech 1980 až 2001).

Obydlené domy v roce 2021 podle období výstavby nebo rekonstrukce ve správních obvodech ORP

Zdroj: ČSÚ 2021

Mezi sčítáními v letech 2011 a 2021 vzrostl celkový počet bytů v kraji o 9,5 % při celorepublikovém navýšení o 12,3 %. Zatímco v kraji se jednalo o 0,2 procentního bodu nižší procentní nárůst oproti období mezi roky 2001 a 2011, na celorepublikové úrovni šlo o nejvyšší relativní přírůstek mezi sčítáními od roku 1980. Obydlených bytů v kraji od sčítání v roce 2011 přibýlo 6,5 % (při 7,3% navýšení v předchozím intercenzálním období).

Tab. 8.8 Bytový fond podle výsledků sčítání 1980 až 2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

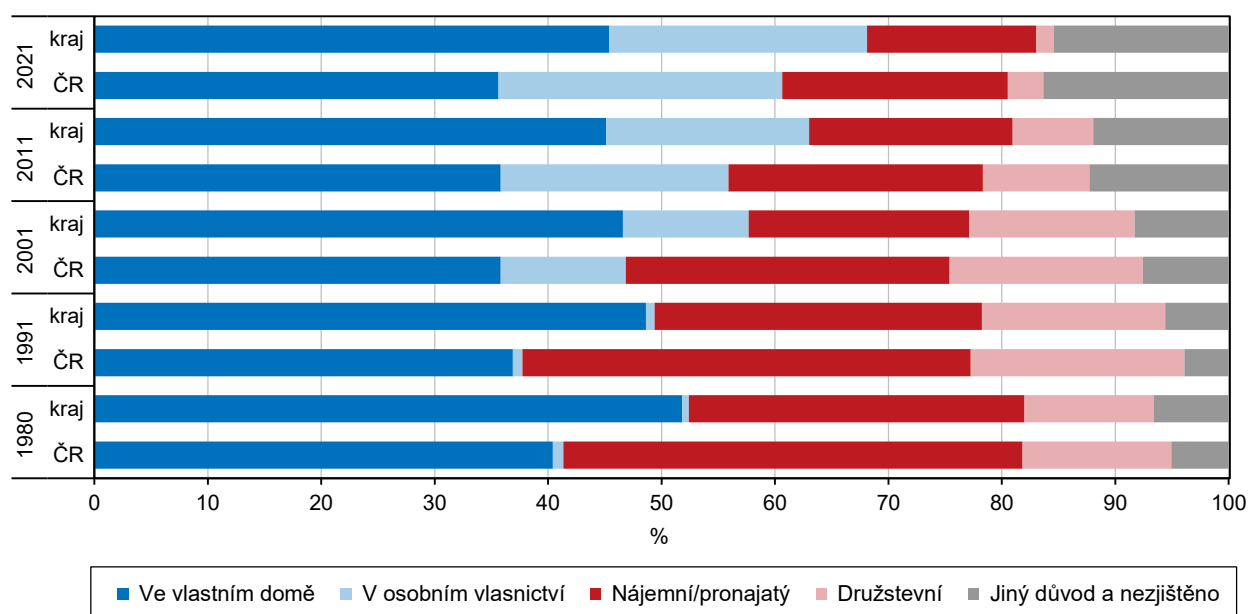
	1980	1991	2001	2011	2021
Byty celkem	184 415	197 030	213 069	233 798	255 990
obydlené	168 940	175 443	182 943	196 288	209 133
neobydlené	15 475	21 587	30 126	37 510	46 857
Podíl neobydlených bytů (%)	8,4	11,0	14,1	16,0	18,3
Obydlené byty podle druhu domu:					
v rodinných domech	101 685	96 390	101 468	108 878	117 215
v bytových domech	64 542	77 187	79 100	84 414	88 023
Podíl bytů v rodinných domech (%)	60,2	54,9	55,5	55,5	56,0
Obydlené byty podle právního důvodu užívání bytu:					
ve vlastním domě	87 542	85 292	85 268	88 567	94 902
v osobním vlastnictví	993	1 377	20 263	35 138	47 564
nájemní/pronajatý	49 987	50 587	35 524	35 193	31 191
družstevní	19 236	28 356	26 695	13 933	3 255
Obydlené byty podle převažujícího způsobu vytápění:					
ústřední dálkové nebo domovní	65 280	77 946	126 987	153 859	90 592
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	25 011	53 833	22 025	18 996	87 264
lokální topidla (kamna)	77 828	41 888	27 093	17 204	16 696
Počet osob na 1 obydlý byt	3,01	2,88	2,75	2,54	2,35

Ještě v roce 1980 byl podíl **bytů v rodinných domech** na všech obydlených bytech v kraji (60,2 %) o 14,3 procentního bodu vyšší oproti republikové hodnotě, přičemž do roku 2011 tento rozdíl postupně klesal (na 11,7 procentního bodu). V roce 2021 se byty v rodinných domech na všech obydlených bytech v kraji podílely 56,0 %, což byla hodnota o 12,0 procentního bodu nad celorepublikovým podílem. Zároveň se v kraji v souladu s celorepublikovým trendem od roku 1980 trvale snižoval **průměrný počet osob žijících v jednom bytě** (z 3,01 na 2,35 v roce 2021). Nejvíce se republikovému průměru, který kraj dlouhodobě překračuje, přiblížil v roce 2011 (rozdíl o 0,07).

Z hlediska **právního důvodu užívání bytu** došlo k výraznému nárůstu počtu bytů v osobním vlastnictví, a to zejména mezi sčítáními v letech 1991 a 2001, kdy se jejich počet v kraji zvýšil téměř patnáctinásobně (vícenásobně než v celé ČR). Početní úbytek naopak postupně zaznamenávají nájemní a družstevní byty. Jestliže v roce 1980 se nájemní byty v kraji na všech obydlených bytech podílely téměř 30 % a družstevní byty 11 %, o čtyřicet let později činily tyto podíly 16 % a 1,7 % (z počtu bytů se zjištěným právním důvodem užívání). Oproti republikovým hodnotám je v kraji na rozdíl od jiných forem užívání dlouhodobě patrné nadprůměrné zastoupení bytů ve vlastním domě.

Graf 8.6 Obydlené byty podle právního důvodu užívání bytu

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

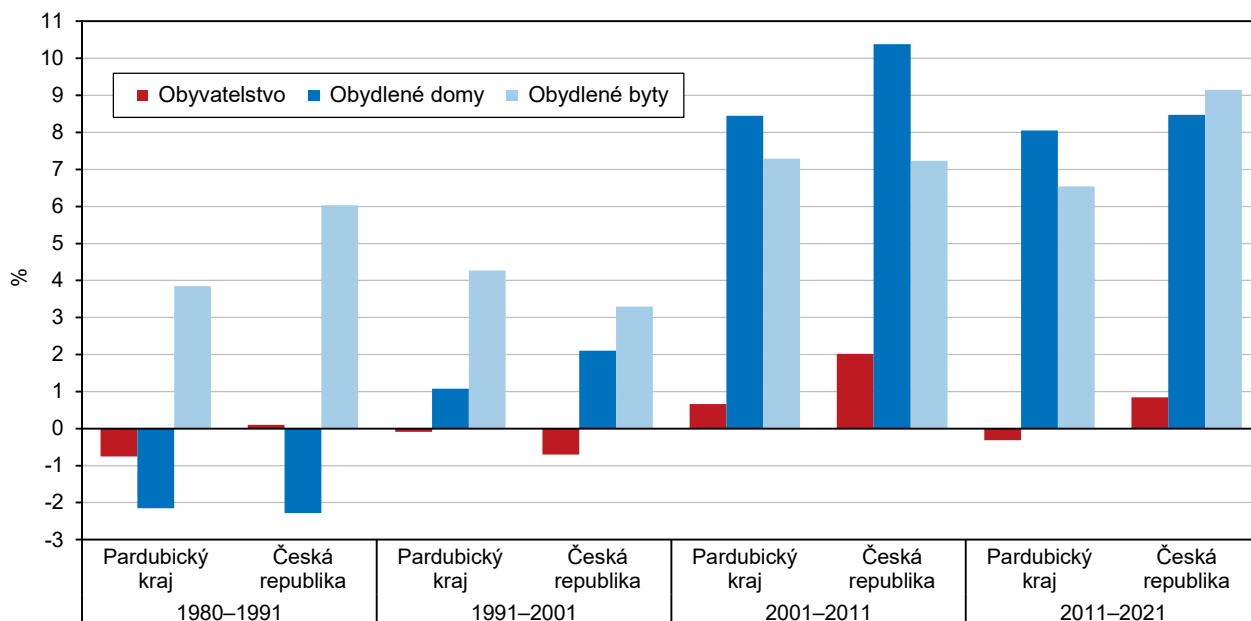

K posunům v čase dochází také v **převažujícím způsobu vytápění bytů**. Ještě v roce 1980 bylo v kraji vytápěno kamny 46 % obydlených bytů, do roku 2011 se tento podíl snížil na necelých 9 % a o deset let později se pohyboval kolem 8 %. V kraji nadále zůstává ve srovnání s celorepublikovou strukturou podprůměrné zastoupení bytů s ústředním dálkovým vytápěním. Prostřednictvím ústředního vytápění (ať již dálkového, domovního nebo s vlastním zdrojem) bylo v kraji při sčítání v roce 2021 vytápěno 89 % obydlených bytů, přitom před čtyřiceti lety činil tento podíl 53%. Při hodnocení vývoje počtu bytů s ústředním domovním vytápěním nebo ústředním vytápěním s vlastním zdrojem je třeba vzít v úvahu změnu metodického pohledu mezi SLDB 2011 a 2021 (odlišný způsob posuzování u rodinných domů s jedním bytem) – viz též Tab. 8.8.

V závěru kapitoly o hodnocení vývoje hodnot vybraných ukazatelů sčítání lidu, domů a bytů v čase lze shrnout, že **v posledním čtyřicetiletém období** byl v kraji zaznamenán populační přírůstek mezi sčítáními 2001 a 2011 (o 0,7 % při dvouprocentním nárůstu v celé ČR). Ve stejném období se v dlouhodobém pohledu v kraji nejvíce rozrostl domovní i bytový fond (8,5% nárůst počtu obydlených domů o dva procentní body zaostával za celorepublikovým přírůstkem; v případě obydlených bytů byl 7,3% přírůstek v kraji mezi roky 2001 a 2011 téměř shodný s republikovým). Také v následujícím desetiletém období byl zaznamenán zřetelný přírůstek počtu obydlených domů i bytů (v kraji nepatrně nižší než v předchozí dekádě) – viz následující graf.

Graf 8.7 Změna hodnot vybraných ukazatelů mezi sčítáními lidu, domů a bytů

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

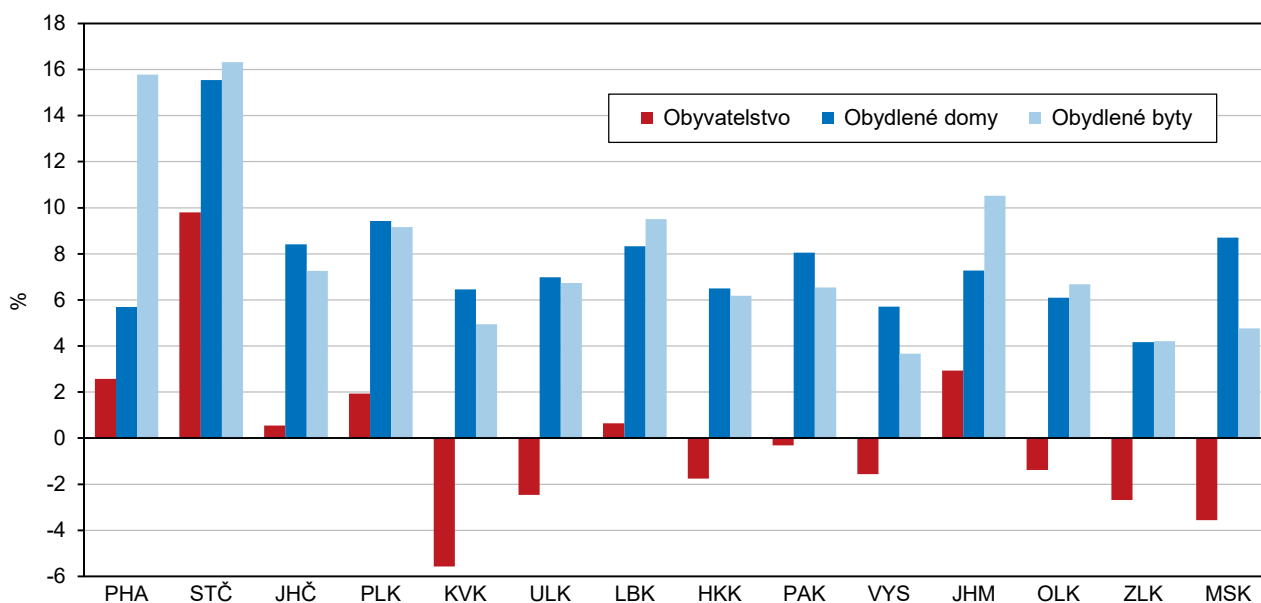

V **mezikrajském pohledu** byl mezi sčítáními v letech 2011 a 2021 zaznamenán přírůstek **počtu obyvatel** v šesti krajích (relativně nejvíce – téměř o desetinu – vzrostl počet obyvatel ve Středočeském kraji). Relativní snížení počtu obyvatel v posledním intercenzálním období v Pardubickém kraji (-0,3 %) bylo mezi osmi kraji s populačním úbytkem nejnižší (největší měrou – téměř o šest procent – klesl počet obyvatel v kraji Karlovarském).

Procentní přírůstek **počtu obydlých domů** (o 8,1 %) i **obydlých bytů** (o 6,5 %) ve srovnání s rokem 2011 řadil Pardubický kraj doprostřed mezikrajského žebříčku. Největší měrou (přibližně o 16 %) se rozrostl domovní i bytový fond v kraji Středočeském, a to zejména díky nové výstavbě rodinných domů. Výstavba bytových domů pak značnou měrou přispěla ke druhému nejvyššímu procentnímu přírůstku počtu bytů v Hlavním městě Praze. Na druhé straně nejnižším relativním přírůstkem počtu obydlých domů se vyznačoval Zlínský kraj, počet obydlých bytů pak procentuálně nejméně vzrostl v Kraji Vysočina.

Graf 8.8 Změna hodnot vybraných ukazatelů v krajích mezi roky 2011 a 2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

Metodické vysvětlivky

Obyvatelstvo

Údaj o **počtu obyvatel** ve výsledcích SLDB 2021 zahrnuje všechny obvykle bydlící obyvatele České republiky.

Místo obvyklého pobytu je definováno jako místo, kde osoba převážně pobývá, tráví dobu svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod., a kde je členem konkrétní domácnosti.

Pro zahrnutí osoby do obvykle bydlícího obyvatelstva České republiky je rozhodující kritérium délky pobytu nejméně 12 měsíců, příp. úmysl dlouhodobého pobytu.

Pro odvození místa obvyklého pobytu osoby byla určující deklarace na sčítacím formuláři týkající se faktického bydliště osoby (bez ohledu na místo trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu); vyhodnocovány byly i další informace o faktickém bydlišti před rokem, údaje o místě trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu, a místě sečtení.

Osoby v zařízeních jsou osoby s místem obvyklého pobytu ve všech typech ubytovacích zařízeních sloužících k ubytování většího počtu osob (např. penziony pro důchodce, dětské domovy, ubytovny, věznice apod.).

Osoby bydlící mimo byty a zařízení jsou osoby s místem obvyklého pobytu v nouzových obydlích, mobilních objektech, rekreačních chatách, chalupách nebo v obytných domech, ale mimo byty (ubytování v nebytovém prostoru).

Osoby bez domova jsou osoby, které na sčítacím formuláři deklarovaly způsob bydlení „Žádné obydlí (bez domova)“. Za místo obvyklého pobytu je u osoby bez domova, v souladu s mezinárodními doporučeními, považováno místo sečtení.

Údaje o **státním občanství** jsou přebírané z registru obyvatel. **Cizinci** jsou obyvatelé s cizím státním občanstvím bez občanství České republiky. Osoby s dvojitým nebo vícenásobným státním občanstvím se zařazují do jednoho státního občanství podle pořadí Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu.

Národnost vyplnil každý podle svého rozhodnutí. Bylo možné uvedení až dvou národností nebo neuvedení žádné (údaj byl nepovinný).

Jako **mateřský jazyk** se uváděl jazyk, kterým se sčítanou osobou v dětství hovořila matka nebo osoby, které ji vychovaly (tj. první jazyk, kterým se sčítaná osoba učila mluvit.) Bylo možné uvést i dva mateřské jazyky.

Vyplnění údaje o **náboženské víře** bylo pro respondenty dobrovolné a v odpovědi mohli deklarovat, zda jsou věřící a slovním zápisem uvést náboženský směr, hnutí, církev nebo společnost, ke které se hlásí, nebo zda jsou bez náboženské víry.

Rodinný stav je stav de jure, tedy právní manželský stav osoby. Rozdíl mezi součtem za jednotlivé kategorie rodinného stavu a celkovým počtem představují kromě osob s nezjištěným rodinným stavem také osoby s registrovaným partnerstvím.

Registrované partnerství je stav de jure, tedy právní stav – registrované partnerství osob stejného pohlaví uzavřené podle zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, anebo dle jiných právních předpisů v zahraničí.

Počet živě narozených dětí byl při sčítání zjišťován pouze u žen ve věku 15 a více let. Zahrnuje všechny děti živě narozené do rozhodného okamžiku sčítání (v manželství i mimo manželství), i když některé z dětí později zemřelo.

Nejvyšší dosažené vzdělání bylo zjišťováno pouze u osob ve věku 15 a více let podle nejvyšší ukončené školy. Údaje uvedené na sčítacím formuláři byly doplněny o informace o vzdělání z administrativních zdrojů. Osoby, které získaly vzdělání v soukromé nebo zahraniční vzdělávací instituci bez akreditace MŠMT, uváděly odpovídající stupeň vzdělání ve vzdělávacím systému ČR.

Místem bydliště v době narození se rozumělo místo obvyklého pobytu v době narození sčítané osoby, tj. první bydliště, kde sčítaná osoba žila hned po narození.

Místo a druh registrovaného pobytu byly pro účely sčítání převzaty ze systémů Ministerstva vnitra. Týká se občanů ČR a také cizinců s registrovaným pobytem v Česku. Místo registrovaného pobytu není vždy totožné s místem obvyklého pobytu osoby zjišťovaným ve sčítání.

Pracovní sílu (osoby ekonomicky aktivní) představují osoby zaměstnané (pracující) a nezaměstnané.

Mezi **zaměstnané** patří všechny osoby ve věku 15 a více let, které v rozhodný okamžik sčítání měly formální vazbu k zaměstnání nebo pracovaly alespoň 1 h týdně za mzdu, plat, nebo jiný druh odměny. Zahrnuti jsou rovněž pracující důchodci, pracující žáci a studenti a osoby na mateřské dovolené (28 resp. 37 týdnů).

Osoby s formální vazbou k zaměstnání jsou zaměstnanci a osoby s podnikatelským oprávněním, bez ohledu na délku pracovního úvazku, charakter pracovní aktivity (trvalý, dočasný) nebo druh pracovního poměru, dohody či smlouvy.

Nezaměstnané jsou všechny osoby ve věku 15 a více let, které byly v rozhodný okamžik sčítání bez práce a zároveň si práci hledaly (prostřednictvím Úřadu práce nebo jiným způsobem).

Osoby **mimo pracovní sílu** (osoby ekonomicky neaktivní) jsou osoby, které nepatří mezi zaměstnané ani nezaměstnané. Jsou to nepracující důchodci, ostatní nepracující osoby s vlastním zdrojem obživy, osoby na rodičovské dovolené, nepracující žáci a studenti, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

U zaměstnaných osob bylo zjišťováno **postavení v zaměstnání, zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti** podle současného zaměstnání, v případě více zaměstnání podle hlavního.

Postavení v zaměstnání bylo zjišťováno výhradně z administrativních zdrojů (IS ČSSZ, údaje GFR, RES).

Zaměstnavatelé jsou podnikatelé se zaměstnanci. *Osoby pracující na vlastní účet* jsou podnikatelé bez zaměstnanců. *Zaměstnanci* mají placená zaměstnanecká místa.

Jako **zaměstnání** (profese) se uváděla konkrétní vykonávaná práce, resp. pracovní pozice zaměstnané osoby.

Odvětví ekonomické činnosti bylo zjišťováno jako druh ekonomické činnosti zaměstnavatele, resp. předmět podnikání.

Dojíždka

Otázku týkající se **místa pracoviště/školy** vyplňovali pouze zaměstnaní (pracující) a žáci a studenti. Žáci a studenti, kteří při studiu zároveň pracují, vyplňovali adresu místa pracoviště.

U místa pracoviště se uváděla adresa místa výkonu práce (nikoliv např. sídla firmy).

Osoby, které neměly pevné místo pracoviště, ale pracovní dobu začínaly na stejné adrese (např. pracovníci v dopravě – řidiči aj.), uváděly místo nástupu do zaměstnání. Osoby, které místo výkonu zaměstnání často mění, uvedly „zaměstnání bez stálého pracoviště“.

Otázku na **frekvenci dojíždky do práce nebo školy** vyplňovali všichni zaměstnaní, žáci a studenti s výjimkou osob, které uvedly, že pracují/studují na adrese obvyklého pobytu, a osob bez stálého místa pracoviště. Osoby dojíždějící do práce/školy z jiného místa, než je adresa obvyklého pobytu, jsou zahrnuty v kategorii „z jiného místa než z obvyklého bydliště“.

Otázku na **dopravní prostředek** používaný k cestě do práce nebo školy vyplňovali všichni zaměstnaní a žáci a studenti kromě osob pracujících/studujících na adrese obvyklého pobytu. Bylo možné uvést jeden hlavní dopravní prostředek, tj. používaný k nejdelší části cesty, a nejvýše dva další ke zbytku cesty.

Osoby **vyjíždějící/dojíždějící do zaměstnání a škol** jsou zaměstnaní (pracující) nebo žáci a studenti, jejichž místo pracoviště nebo školy bylo na jiné adrese, než je adresa jejich obvyklého pobytu. Mezi

vyjíždějící/dojíždějící tedy nejsou zahrnuty osoby pracující/studující na adrese obvyklého pobytu, osoby se zaměstnáním bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště/školy.

Domácnosti

Domácnosti jsou tvořeny osobami se společným místem obvyklého pobytu žijícími v jednom bytě nebo jiném obydlí. Údaje o domácnostech byly zpracovány podle zápisů příbuzenských a jiných vztahů na sčítacím formuláři, které byly doplněny o informace z administrativních zdrojů ministerstva vnitra.

Bytovou domácnost tvoří osoby žijící společně v jednom bytě.

Hospodařící domácnost tvoří osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení aj. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i když samy na výdaje domácnosti nepřispívají. Hospodařící domácnost může být typu:

- **Domácnost rodinná tvořená 1 úplnou rodinou** – zahrnuje manželský pár, neformální soužití druha a družky – tzv. faktické manželství, registrované partnerství, příp. neformální soužití osob stejného pohlaví – tzv. faktické partnerství, a to ve všech případech s dětmi nebo bez dětí
- Domácnost rodinná tvořená 1 neúplnou rodinou – jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem
- Domácnost rodinná tvořená 2 a více rodinami
- **Domácnost nerodinná vícečlenná** – dvě nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, společně hospodařících, které netvoří rodinnou domácnost; mezi nerodinné vícečlenné domácnosti patří také domácnost prarodiče s vnoučaty (kromě prarodičů tvořících pár – úplnou rodinu)
- Domácnost jednotlivce

Součástí rodinných domácností tvořených 1 rodinou mohou být i další jednotlivé osoby, pokud s rodinou společně hospodaří.

Hospodařící domácnosti byly zpracovány za osoby bydlící v bytech, mimo byty a také za rodiny, příp. vícečlenné nerodinné domácnosti v zařízení. Jednotlivé osoby žijící v zařízení a osoby bez domova nejsou do počtu hospodařících domácností zahrnuty.

Ve výsledcích sčítání jsou hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou tříděny mimo jiné podle počtu závislých dětí. Závislé dítě je každá osoba v domácnosti tvořené 1 rodinou, jejíž postavení v domácnosti je „dítě“, není zahrnuta mezi pracovní sílu a zároveň je ve věku 0–25 let.

Byty

V rámci sčítání byl za všechny osoby, resp. domácnosti zjišťován jejich **způsob bydlení / typ obydlí**. Kromě bytu se v případě osob rozlišuje i bydlení v ubytovacím zařízení, různé způsoby bydlení mimo bytový fond v jiných objektech a prostorách (rekreační objekt, nouzové obydlí, mobilní obydlí apod.) a osoby bez domova (bez obydlí).

Další charakteristiky bydlení byly zjišťovány pouze za obydlené byty.

Byt je uzavřený soubor místností, popřípadě jedna místnost, které splňují požadavky na bydlení a jsou k bydlení určeny.

Obydlený byt je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

Neobydlený byt je byt, ve kterém nemá žádná osoba obvyklý pobyt.

Právní důvod užívání bytu charakterizuje status užívání z hlediska uživatele bytu, tedy domácnosti, která v bytě bydlí.

Byt ve vlastním domě je byt, jehož uživatel je současně vlastníkem nebo spoluvlastníkem domu.

Byt v osobním vlastnictví je byt, jehož uživatel je samostatně veden v katastru nemovitostí jako vlastník jednotky.

Jiné bezplatné užívání bytu je bezplatné užívání většinou na základě rodinných vazeb nebo dohody uživatele bytu a vlastníka bytu či domu. Uživatel bytu nemá uzavřenou nájemní smlouvu, ale náklady na bydlení a provoz domácnosti (elektřina, plyn, voda, odvoz odpadu) si může hradit.

Byt nájemní/pronajatý je užíván na základě nájemní smlouvy; zahrnuje i případy osob bydlících v podnájmu v pronajatém bytě.

Byt družstevní je byt ve vlastnictví družstva, přičemž uživatel bytu je současně členem družstva.

Jiný důvod užívání bytu zahrnuje všechny ostatní případy než výše uvedené právní důvody užívání bytu (např. dříve samostatně rozlišované byty služební, domovnické aj.)

Obytná místnost je místnost bytu (např. obývací pokoj, ložnice, jídelna, kuchyně), která je určena k bydlení a má podlahovou plochu alespoň 4 m².

Celková plocha bytu je plocha měřená uvnitř obvodových stěn bytu, uváděná v m² a zaokrouhlená na celé číslo. Zahrnuje plochu všech obytných místností i dalších částí bytu (příslušenství, předsíň apod.). Nezahrnuje plochu dalších prostor příslušejících k bytu, jako jsou neobyvatelné sklepy nebo půdy, terasy, balkóny, lodžie (ani zasklené).

Ústřední dálkové vytápění je vytápění z kotelny umístěné mimo dům, zpravidla pro více domů.

Ústřední domovní vytápění je vytápění z kotelny/kotle v domě, zpravidla vytápí 2 a více bytů v domě.

Ústřední vytápění s vlastním zdrojem je vytápění zřízené pouze pro jeden byt, je napojeno na jeden tepelný zdroj (kotel) a je obsluhováno uživatelem bytu přímo. Tento způsob vytápění zahrnuje i vytápění u rodinných domů s jedním bytem, bez ohledu na umístění zdroje (kotel v některé místnosti bytu nebo např. ve sklepě).

Jako **lokální topidla/kamna** se označuje vytápění zdroji tepla, umístěnými v jednotlivých místnostech bytu. Zahrnuje všechny druhy kamen či zdrojů tepla, bez ohledu na užívané palivo (tedy např. i akumulární kamna, WAW, přímotopy, krby).

Údaj **poloha bytu v domě** označuje podlaží, na němž se nacházejí (hlavní) vstupní dveře do bytu. V případě bytu v podkroví se podkroví považuje za další řádné podlaží/poschodí.

Domy

Do **počtu domů** jsou zahrnuty všechny domy určené k bydlení, tj. objekty s byty (bytem) a objekty obsahující jiné prostory určené k bydlení nebo dlouhodobějšímu ubytování, jako jsou ubytovací zařízení. Do počtu domů tak patří kromě rodinných a bytových domů i provozní budovy s bytem (např. škola s bytem) a různá zařízení určená k bydlení – např. domovy mládeže, internáty, dětské domovy, ústavy sociální péče, domovy důchodců, penziony pro důchodce, kláštery a konventy, azylová zařízení pro cizince, ubytovny apod.

Obydlený dům je dům určený k bydlení, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

Neobydlený dům je dům určený k bydlení, ve kterém nemá žádná osoba obvyklý pobyt. Do počtu neobydlených domů jsou zahrnuty všechny domy s byty a všechny domy s ubytovacím zařízením bez bytu, pokud jsou určeny k bydlení. Neobydlené objekty bez bytů, příp. se zařízením sloužícím pouze ke krátkodobému ubytování (hotely, turistické ubytovny, nemocnice apod.) nejsou do počtu neobydlených domů zahrnuty.

Podle **druhu domu** se rozlišují:

- **rodinný dům** – má maximálně tři samostatné byty a převažujícím účelem využití domu je bydlení. Rodinný dům může být samostatný, dvojdomek (společná část obvodové zdi s rodinným domem na sousedící parcele) nebo řadový (alespoň tři rodinné domy k sobě přiléhají částí obvodové zdi). Nepatří sem jedno- až tříbytové budovy se zařízením určeným k bydlení či s převažujícím využitím k jinému účelu.
- **bytový dům** – má čtyři a více bytů, přístupných zpravidla ze společné chodby nebo schodiště, a převažujícím účelem využití domu je bydlení, počet podlaží není určující. Nepatří sem čtyř- a vícebytové budovy se zařízením určeným k bydlení či s převažujícím využitím k jinému účelu.
- **ostatní budovy** – zahrnují všechny další druhy budov kromě rodinných a bytových domů.

Vlastníkem domu je fyzická nebo právnická osoba, případně jejich kombinace. Údaje o vlastnické struktuře domovního fondu byly převzaty z dat katastru nemovitostí platných k 26. 3. 2021. Rozhodující je forma

vlastnictví, nikoliv počet vlastníků. Typ vlastníka – fyzická osoba – zahrnuje i případy více spoluvlastníků domu, pokud to jsou fyzické osoby (např. společné jmění manželů). Spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek) zahrnuje pouze případy, kdy je celý dům ve spoluvlastnictví fyzických či právnických osob, které jsou vedeny v katastru nemovitostí jako vlastníci konkrétních vymezených jednotek typu byt či skupina bytů. Typ vlastníka – jiná právnická osoba – se vyskytuje u domů patřících jiným právnickým osobám, než jsou bytová družstva, obce či stát. Kombinace vlastníků zahrnuje ostatní případy spoluvlastnictví domu více vlastníky různého typu, kteří zároveň nejsou v katastru nemovitostí uvedeni jako vlastníci jednotek (např. fyzické a jiné právnické osoby, obce a bytového družstva apod.).

Obdobím výstavby nebo rekonstrukce se rozumí období, kdy byl dům dostavěn a předán do užívání (kolaudace), případně proběhla jeho významná rekonstrukce spojená s modernizací bytů, přístavbou/nástavbou nových podlaží či bytů, která vyžadovala kolaudační souhlas.

Při určování převažujícího **materiálu nosných zdí** se nepřihlíží k materiálu základů ani příček. Za nosné zdi domu se považují ty, které nesou stropy a střechu; jsou to zpravidla všechny vnější zdi (kromě skeletových konstrukcí). Kategorie „kámen, cihly, tvárnice“ zahrnuje rovněž kombinace těchto tří materiálů.

Způsob odvádění odpadních vod z domu vypovídá o tom, zda má dům domovní přípojku na kanalizační síť (veřejnou), vlastní domácí čističku odpadních vod, žumpu, jímku či septik, nebo zda je dům bez kanalizace a jímky (přímý odpad do terénu či vodoteče). Rozhodujícím kritériem pro zařazení do jednotlivých kategorií je způsob likvidace splaškových, nikoliv dešťových vod.

Výtah v domě charakterizuje vybavenost domu osobním výtahem (výtahem využitelným pro přepravu osob). Je-li v domě pouze nákladní výtah, který uživatelé bytů nemohou běžně užívat (např. v provozních budovách), je dům zařazen do kategorie „bez výtahu“.

Ústřední dálkové vytápění je vytápění z kotelny umístěné mimo dům, zpravidla pro více domů.

Ústřední domovní vytápění je vytápění z kotelny/kotle v domě, zpravidla vytápí 2 a více bytů v domě.

Domy **bez ústředního topení** jsou domy bez ústředního dálkového a ústředního domovního vytápění. Jednotlivé byty mohou být vytápěny ústředním topením s vlastním zdrojem pouze pro daný byt nebo jiným způsobem, případně jsou bez vytápění.

Srovnatelnost výsledků sčítání 2021 a 2011

Výsledky SLDB 2021 jsou stejně jako v případě **SLDB 2011** zpracovány a publikovány **za obvykle bydlící obyvatelstvo**, resp. tříděny podle místa obvyklého pobytu osob. Údaje těchto dvou sčítání jsou tak metodicky srovnatelné.

Oproti tomu při předcházejících sčítáních v letech 1961–2001 probíhalo veškeré zpracování a publikování výsledků podle místa trvalého pobytu osob, případně podle místa dlouhodobého pobytu. Srovnatelnost s údaji těchto starších sčítání je proto omezená. Zpracování údajů podle místa obvyklého pobytu osoby se totiž promítá do všech věcných okruhů zpracovaných dat. Je určující jak pro územní identifikaci a třídění, tak pro zpracování domácností, určení obydlenosti bytu a domu a pro zpracování charakteristik s vazbami na území či porovnávání adres, jako jsou bydliště jeden rok před sčítáním, bydliště v době narození a dojíždka do místa pracoviště nebo školy.

Pojem **registrovaný pobyt** v SLDB 2021 odpovídá pojmu trvalý nebo dlouhodobý pobyt v SLDB 2011. Zahrnuje trvalý pobyt občana ČR, trvalý pobyt cizince a různé druhy dlouhodobého pobytu cizince registrované v systémech Ministerstva vnitra.

Údaje o **státním občanství** jsou v SLDB 2021 zpravidla, není-li uvedeno jinak, publikovány za všechny obyvatele České republiky podle jednoho státního občanství. Osoby s dvojitým nebo vícenásobným státním občanstvím mají odvozeno toto jedno (hlavní) státní občanství podle pořadí: Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu. Ve výsledcích SLDB 2011 byly údaje za osoby s jedním státním občanstvím a dvojitým státním občanstvím uváděny zvlášť, přičemž údaj o dvojitým občanství zahrnoval pouze kombinace Česká republika a jiný stát.

Údaje o **národnosti** byly v SLDB 2021 kromě jedné deklarované národnosti zpracovány i za kombinace všech samostatně kódovaných národností. Ve výstupech SLDB 2021 jsou přednostně uváděny údaje o národnosti v novém pojetí – úhrnné počty všech osob (s jednou nebo dvěma národnostmi), které danou národnost uvedly, buď jako jedinou nebo v kombinaci s jinou národností. Osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou tak započteny v údajích u obou národností. Ve sčítání 2011 a dříve byly zpracovány jen údaje za vybrané kombinace národností, srovnatelný údaj tohoto typu proto není z předchozích sčítání možné získat, přestože metodické pojetí otázky na národnost bylo stejné.

Rovněž údaje o **mateřském jazyce** byly v SLDB 2021 zpracovány kromě jednotlivých jazyků i za kombinace všech samostatně kódovaných jazyků. Ve výstupech SLDB 2021 jsou přednostně uváděny údaje o mateřském jazyce v novém pojetí – úhrnné počty všech osob (s jedním nebo dvěma mateřskými jazyky), které daný jazyk uvedly, buď jako jediný nebo v kombinaci s jiným jazykem. Osoby, které uvedly dva mateřské jazyky, jsou tak započteny v údajích u obou jazyků. Stejně jako v případě národnosti byly ve sčítání 2011 a dříve zpracovány jen údaje za vybrané kombinace jazyků, srovnatelný údaj tohoto typu proto není z předchozích sčítání možné získat, přestože metodické pojetí otázky na mateřský jazyk bylo stejné.

Oproti SLDB 2011 byly údaje o **náboženské víře** v SLDB 2021 samostatně zjišťovány a publikovány za rozšířený seznam konkrétních církví, hnutí, náboženských společností a směrů, včetně kategorií pro zápisy přesvědčení jako např. ateismus, agnosticismus, animismus. Osoby, které označily, že jsou věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti apod., ale konkrétní církvi, společnosti ani směr neuvedly, jsou ve výsledcích uváděny v samostatné kategorii „věřící hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru – neuvedená církev, náboženská společnost nebo směr“. Ve výsledcích sčítání 2011 byly tyto osoby zahrnuty mezi „věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti“.

Nejvyšší dosažené vzdělání bylo v rámci zjišťování při SLDB 2021 členěno do kategorií, které umožňují převod údajů na odpovídající úroveň platné klasifikace ISCED 2011 (Mezinárodní klasifikace vzdělání) nebo na údaje srovnatelné s výsledky sčítání 2011. Údaje „nástavbové/zkrácené studium“ a „pomaturitní studium“ rozlišované při SLDB 2021 byly v SLDB 2011 zjišťovány jako jediná kategorie „nástavbové studium (vč. pomaturitního studia)“. Obdobně kategorie „konzervatoř (ukončena absolutoriem)“ a „vyšší odborné vzdělání (DiS.)“ zjišťované v SLDB 2021 samostatně byly v SLDB 2011 zahrnuty ve společné skupině „vyšší odborné vzdělání (absolutorium)“.

Nejvyšší dosažené vzdělání v SLDB 2021 podle klasifikace ISCED 2011

bez vzdělání	ISCED 0
neukončené základní vzdělání	ISCED 1
základní vzdělání	ISCED 2
střední nebo vyučení (bez maturity)	ISCED 3
úplné střední všeobecné (s maturitou)	
úplné střední odborné (s maturitou)	
nástavbové / zkrácené studium (s maturitou), absolvování dvou nebo více oborů středních škol	
pomaturitní studium	ISCED 4
konzervatoř (ukončena absolutoriem)	ISCED 5
vyšší odborné vzdělání (DiS.)	ISCED 6
bakalářské (Bc., BcA.)	
magisterské (Ing., Mgr., MUDr., JUDr., PhDr. aj.)	ISCED 7
doktorské (Ph.D., ThD., CSc., DrSc.)	ISCED 8

V údajích o **ekonomické aktivitě** došlo v souladu s mezinárodní metodikou ke změně terminologie. V SLDB 2021 je užíván pojem „pracovní síla“ pro osoby označované dříve jako „osoby ekonomicky aktivní“ a „osoby mimo pracovní sílu“ namísto „osoby ekonomicky neaktivní“.

Při sčítání 2021 se, na rozdíl od SLDB 2011, kromě zařazení osoby do jednotlivých kategorií podle ekonomické aktivity zjišťovalo na sčítacím formuláři i odpracování alespoň jedné hodiny týdně a využity byly rovněž údaje o ekonomické aktivitě z administrativních zdrojů. Údaje o ekonomické aktivitě ze sčítání 2011 a 2021 proto nejsou plně srovnatelné.

V rámci SLDB 2021 byla nově zjišťována kategorie „osoby na rodičovské dovolené“. Při SLDB 2011 mohly být tyto osoby zahrnuty v různých kategoriích – jako osoby s vlastním zdrojem obživy (s rodičovským příspěvkem), nebo osoby v domácnosti a ostatní závislé osoby. Ve srovnání se SLDB 2011 není již při sčítání 2021 rozlišována kategorie „nezaměstnaní hledající první zaměstnání“, k dispozici jsou pouze údaje za nezaměstnané celkem.

Údaje o zaměstnání, postavení v zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti byly v SLDB 2021 zjišťovány výhradně za osoby zaměstnané podle jejich současného hlavního zaměstnání. Při SLDB 2011 byl údaj zjišťován rovněž za nezaměstnané podle posledního vykonávaného zaměstnání.

V údajích o **postavení v zaměstnání** v SLDB 2021 již nejsou rozlišovány kategorie „členové produkčních družstev“ a „pomáhající rodinní příslušníci“.

Údaj o **místě pracoviště/školy** a navazující údaje o dojížděci jsou v SLDB 2021 sledovány u zaměstnaných (pracujících) žáků a studentů podle místa pracoviště, stejně jako u ostatních zaměstnaných. V SLDB 2011 však žáci a studenti, kteří při studiu zároveň pracovali, uváděli údaje o místě školy a dojížděci do školy. Srovnatelnost údajů za dojížděku je i z důvodu dalších metodických změn omezená.

Frekvence dojížděky do zaměstnání a školy byla při SLDB 2011 sledována pouze u meziobecní dojížděky, zjišťovány byly navíc odlišné kategorie než u SLDB 2021.

Jako **dopravní prostředek** používaný při cestě do práce nebo školy bylo při SLDB 2011 možné určit nejvýše tři dopravní prostředky bez rozlišení jejich významu. Při SLDB 2021 byl naproti tomu zjišťován zvláště hlavní dopravní prostředek a nejvýše dva doplňkové – vedlejší dopravní prostředky.

Metodika odvození údajů za **hospodařící domácnosti** na základě místa obvyklého pobytu společně žijících a společně hospodařících osob byla v SLDB 2021 zachována. Informace o vztazích mezi osobami byly ovšem oproti SLDB 2011 zjišťovány na sčítacím formuláři odlišným způsobem (úplná matice vztahů) a využity byly i údaje z administrativních zdrojů. Kromě získání přesnějších údajů tím mohla být ovlivněna i srovnatelnost údajů s výsledky SLDB 2011.

Domácnost prarodičů-partnerů s vnoučaty je v SLDB 2021 zahrnuta mezi rodinné domácnosti – úplné rodiny. V roce 2011 patřily tyto případy do kategorie vícečlenná nerodinná domácnost-prarodič/prarodiče s vnoučaty.

Údaje o **velikosti bytu** (plocha a počet místností) byly při sčítání 2021 zjišťovány odlišným, zjednodušeným způsobem než v roce 2011. V SLDB 2021 byla zjišťována pouze celková plocha bytu, nikoli obytná plocha, ani plocha jednotlivých typů místností.

Obytná místnost v SLDB 2021 je místnost určená k bydlení, s plochou 4 m² a více. Do počtu obytných místností se započítává i kuchyně, pokud je samostatnou místností. Vybavení bytu kuchyní nebo kuchyňským koutem bylo proto zjišťováno samostatně. Při sčítání 2011 byla za standardní obytnou místnost považována místnost s plochou 8 m² a více, menší obytné místnosti s plochou 4 až 8 m² byly zjišťovány samostatně, jiné bylo i rozlišení kuchyně a kuchyňského koutu.

V údajích o zavedení **plynu** do bytu odpovídá kategorie „bez plynu“ ze SLDB 2011 součtu kategorií „pouze plynové tlakové lahve“ a „bez přívodu plynu“ v SLDB 2021.

V údajích o zavedení **vodovodu** do bytu i do domu v SLDB 2021 je navíc oproti předchozímu sčítání k dispozici i kategorie „z veřejné sítě i soukromého zdroje vody“ současně.

V údajích o **způsobu vytápění** bytu je v SLDB 2021 odlišně vymezena kategorie „ústřední s vlastním zdrojem pro daný byt“, kdy není rozhodující umístění zdroje, ale skutečnost, že slouží pouze pro tento byt a uživatel bytu jej může obsluhovat přímo. Do roku 2011 byla užívána kategorie „ústřední s vlastním zdrojem v bytě“ – tzv. etážové topení, kdy je zdroj (kotel) umístěn přímo v bytě. Odlišné posuzování u rodinných domů s 1 bytem představuje významný rozdíl mezi SLDB 2011 a 2021 v údajích pro kategorie „ústřední domovní“ a „ústřední s vlastním zdrojem pro byt“.

Zdroj energie užívané k vytápění byl v SLDB 2021 zjišťován detailněji; kromě rozšíření seznamu rozlišovaných kategorií byl zjišťován hlavní zdroj energie a k němu nejvýše dva další vedlejší zdroje energie.

Poloha bytu v domě označuje v SLDB 2021 podlaží, na němž se nacházejí (hlavní) vstupní dveře do bytu. Při sčítání 2011 se v případě bytu umístěného ve více podlažích uvádělo nižší, s výjimkou zvláštní kategorie „přízemí a 1. patro“, využívané zejména u rodinných domů.

Obydlenost domů a bytů je při SLDB 2021 odvozena od počtu obvykle bydlících osob stejně jako v SLDB 2011, nejsou však již zjišťovány důvody neobydlenosti.

Při SLDB 2021 byl pro rozlišení **druhu domu** na rodinný dům nebo bytový dům určující počet bytů, nepřihlíželo se k počtu podlaží jako v SLDB 2011.

Údaj o **způsobu vytápění domu** byl v SLDB 2021 odvozen z údajů o způsobu vytápění za byty v domě. Oproti SLDB 2011 je omezen na zjišťování ústředního topení, není rozlišován zdroj energie u kotelny v domě.

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Území, sídelní struktura								
Rozloha (km ²)	78 871	496	10 928	10 058	7 649	3 310	5 339	3 163
Počet obcí	6 258	1	1 144	624	501	134	354	215
z toho se statutem města	608	1	84	56	57	38	59	39
Podíl městského obyvatelstva (%)	68,7	100,0	50,6	63,6	66,7	81,5	78,7	77,0
Počet obyvatel v obcích:								
do 199 obyvatel	178 213	-	25 640	26 875	18 569	2 104	5 908	3 866
s 200–999 obyvateli	1 615 675	-	321 318	125 288	103 368	37 563	103 874	66 431
s 1 000–4 999 obyvateli	2 374 108	-	475 811	167 868	167 855	65 420	143 246	92 078
Počet částí obcí	15 104	112	2 807	1 989	1 538	528	1 154	768
Počet základních sídelních jednotek	23 583	953	3 810	2 683	1 983	839	1 912	1 146
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	133	2 623	130	63	76	84	148	138
Obyvatelstvo								
Počet obyvatel	10 524 167	1 301 432	1 415 463	631 803	581 436	279 103	789 098	435 220
z toho ženy	5 337 619	667 983	712 922	319 635	292 557	140 993	400 133	219 800
Obyvatelstvo podle věku:								
0–14 let	1 691 760	199 369	253 371	101 258	90 994	42 586	126 959	71 331
15–64 let	6 684 359	863 086	895 370	395 965	369 496	177 136	499 753	272 731
65 let a více	2 148 048	238 977	266 722	134 580	120 946	59 381	162 386	91 158
Průměrný věk	42,7	41,4	41,6	43,2	43,0	43,6	42,7	42,7
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:								
svobodní	4 508 591	620 315	605 675	261 096	243 009	120 805	348 677	187 026
ženatí, vdané	4 007 342	443 874	551 874	249 647	225 808	96 847	273 757	160 340
rozvedení	1 233 112	150 163	161 441	73 632	68 817	40 439	107 753	56 997
ovdovělí	720 575	70 478	90 001	45 357	40 445	19 852	56 193	29 042
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :								
česká	6 415 104	803 153	903 714	406 844	363 670	169 040	493 604	271 797
moravská	556 641	7 651	4 921	2 434	1 083	591	1 502	1 053
slezská	31 301	945	459	117	75	27	70	73
slovenská	162 578	31 987	22 453	6 406	7 596	5 745	9 886	5 607
ukrajinská	92 892	33 099	16 199	3 921	7 476	2 552	4 877	3 793
neuveдено	3 321 058	369 317	457 574	209 289	195 099	95 771	271 809	148 601
Obyvatelstvo podle náboženské víry:								
věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	1 374 285	150 695	115 570	75 579	47 467	19 088	39 557	28 648
věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	960 201	136 397	107 081	62 275	45 159	20 082	47 189	30 136
bez náboženské víry	5 027 141	645 956	767 306	282 437	301 315	151 389	462 065	244 171
neuveдено	3 162 540	368 384	425 506	211 512	187 495	88 544	240 287	132 265
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:								
celkem	8 832 407	1 102 063	1 162 092	530 545	490 442	236 517	662 139	363 889
bez vzdělání	56 100	3 916	6 682	3 052	3 037	2 779	7 794	2 817
základní vč. neukončeného	1 107 860	85 743	141 349	67 839	64 163	39 915	110 309	49 895
střední vč. vyučení (bez maturity)	2 736 983	187 884	354 022	177 523	162 010	81 345	223 213	124 205
úplně střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního	2 729 091	361 420	378 109	164 649	151 830	66 737	189 331	108 828
vyšší odborné, konzervatoř	138 588	24 906	20 836	8 322	7 896	3 062	8 024	4 975
vysokoškolské	1 552 407	371 351	196 805	79 899	70 888	22 803	68 782	48 054
nezjištěno	511 378	66 843	64 289	29 261	30 618	19 876	54 686	25 115

¹⁾ osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomouc- ký	Zlínský	Moravsko- slezský	
Území, sídelní struktura							
4 759	4 519	6 796	7 188	5 272	3 963	5 431	Rozloha (km ²)
448	451	704	673	402	307	300	Počet obcí
48	38	35	50	31	30	42	z toho se statutem města
65,9	61,4	56,2	62,4	57,2	59,0	73,8	Podíl městského obyvatelstva (%)
							Počet obyvatel v obcích:
14 679	13 899	40 459	14 187	6 944	2 759	2 324	do 199 obyvatel
119 631	123 730	131 785	193 882	110 751	101 102	76 952	s 200–999 obyvateli
109 550	114 327	98 833	323 477	188 700	176 047	250 896	s 1 000–4 999 obyvateli
1 076	992	1 404	907	768	438	623	Počet částí obcí
1 577	1 381	1 867	1 668	1 217	983	1 564	Počet základních sídelních jednotek
113	113	73	167	118	142	214	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
Obyvatelstvo							
538 303	510 037	497 661	1 197 651	619 788	564 331	1 162 841	Počet obyvatel
272 286	257 091	250 293	608 098	315 893	287 185	592 750	z toho ženy
							Obyvatelstvo podle věku:
84 677	82 756	79 198	193 674	98 164	87 299	180 124	0–14 let
333 200	319 764	312 024	762 972	388 906	354 350	739 606	15–64 let
120 426	107 517	106 439	241 005	132 718	122 682	243 111	65 let a více
43,6	42,9	43,4	42,4	43,3	43,8	43,3	Průměrný věk
							Obyvatelstvo podle rodinného stavu:
221 061	211 715	201 102	514 296	259 618	227 837	486 359	svobodní
210 863	203 365	210 339	466 437	240 240	231 580	442 371	ženatí, vdané
65 509	56 611	48 514	128 686	72 374	60 010	142 166	rozvedení
38 781	36 328	36 402	80 747	45 503	43 246	88 200	ovdovělí
							Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :
345 197	325 534	307 458	629 566	358 007	324 192	713 328	česká
1 693	5 993	32 696	268 988	84 235	92 213	51 588	moravská
87	112	85	883	1 161	238	26 969	slezská
5 577	4 938	3 363	21 094	7 474	6 938	23 514	slovenská
3 416	3 029	2 196	7 821	1 601	1 197	1 715	ukrajinská
180 134	170 031	159 950	339 415	194 420	167 780	361 868	neuveдено
							Obyvatelstvo podle náboženské víry:
49 754	61 583	103 776	230 654	89 593	155 475	206 846	věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
42 249	41 788	49 016	134 443	63 065	64 469	116 852	věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
279 746	248 712	189 326	495 772	281 458	182 575	494 913	bez náboženské víry
166 554	157 954	155 543	336 782	185 672	161 812	344 230	neuveдено
							Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:
453 626	427 281	418 463	1 003 977	521 624	477 032	982 717	celkem
2 711	2 656	2 045	4 947	3 633	2 524	7 507	bez vzdělání
57 514	53 808	51 793	121 166	66 923	61 957	135 486	základní vč. neukončeného
154 031	149 516	153 400	301 905	174 363	164 718	328 848	střední vč. vyučení (bez maturity)
143 910	132 997	130 037	304 647	160 512	146 065	290 019	úplné střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního
7 113	7 375	6 922	15 190	7 209	5 855	10 903	vyšší odborné, konzervatoř
63 077	58 987	56 276	207 890	81 795	74 338	151 462	vysokoškolské
25 270	21 942	17 990	48 232	27 189	21 575	58 492	nezjištěno

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu	5 304 731	699 027	588 701	302 741	278 528	129 091	393 366	211 929
Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu	9 973 254	1 236 317	1 324 216	598 956	549 237	262 201	747 572	412 416
Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:								
v bytech	10 104 385	1 261 930	1 346 510	607 511	552 931	263 589	754 677	416 993
v zařízeních	187 578	23 624	25 204	10 214	11 387	6 269	14 676	8 729
mimo byty a zařízením	228 478	15 267	43 529	13 875	17 051	9 136	19 436	9 369
osoby bez domova	3 726	611	220	203	67	109	309	129
		Ekonomická aktivita						
Pracovní síla	5 563 258	766 484	758 515	327 520	308 362	142 659	400 698	225 481
zaměstnaní	5 290 071	733 840	726 887	314 154	295 810	130 956	369 950	213 877
pracující důchodci	565 811	76 668	74 609	35 759	32 686	14 052	43 622	24 145
pracující žáci a studenti	231 574	49 745	29 391	12 628	11 481	3 893	13 507	7 526
osoby na mateřské dovolené	40 097	5 822	5 815	2 404	2 192	789	2 386	1 494
ostatní zaměstnaní	4 452 589	601 605	617 072	263 363	249 451	112 222	310 435	180 712
nezaměstnaní	273 187	32 644	31 628	13 366	12 552	11 703	30 748	11 604
Osoby mimo pracovní sílu	4 830 885	512 729	642 233	297 036	265 235	129 541	372 082	203 599
nepracující důchodci	2 281 067	209 297	274 052	144 722	129 457	63 847	179 712	97 447
ostatní s vlastním zdrojem obživy	15 176	3 733	2 099	782	708	428	1 075	543
žáci, studenti	1 465 320	167 620	211 476	88 670	77 980	37 784	111 319	61 204
osoby na rodičovské dovolené	218 485	23 920	30 872	13 406	12 027	5 212	15 246	9 204
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	850 837	108 159	123 734	49 456	45 063	22 270	64 730	35 201
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:								
zaměstnanci	4 027 988	517 049	552 556	235 802	226 188	91 750	285 240	164 434
zaměstnavatelé	53 454	4 261	7 315	3 539	2 935	1 543	4 249	2 246
osoby pracující na vlastní účet nezjištěno	718 346	135 918	107 754	42 230	34 339	15 419	41 190	29 244
nezjištěno	490 283	76 612	59 262	32 583	32 348	22 244	39 271	17 953
Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:								
zemědělství, lesnictví a rybářství	167 161	5 098	22 526	18 118	12 073	3 989	9 034	5 044
průmysl	1 441 816	71 810	178 482	93 405	95 791	38 539	114 981	77 884
stavebnictví	364 113	43 741	49 419	24 295	18 955	8 625	27 004	13 873
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	589 747	86 917	91 219	34 022	30 980	14 225	37 478	21 423
doprava a skladování	318 954	41 512	54 638	17 523	20 113	8 697	27 948	11 023
ubytování, stravování a pohostinství	190 065	33 003	24 545	12 527	9 618	8 773	12 102	7 708
vzdělávání	362 219	51 158	47 594	21 407	18 689	7 897	24 916	14 221
zdravotní a sociální péče	408 594	54 227	51 565	23 102	22 333	11 452	30 363	15 096
nezjištěno	41 917	7 866	4 909	2 739	2 186	1 462	3 595	1 855
Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:								
zákonodárci a řídící pracovníci	264 676	49 052	41 617	14 266	12 650	5 515	15 911	9 599
specialisté	991 028	226 007	134 418	48 352	46 008	16 552	51 914	32 501
techničtí a odborní pracovníci	858 593	134 179	125 114	48 507	46 142	17 772	56 434	32 684
úředníci	366 646	59 550	59 422	18 916	20 657	8 107	24 677	13 423
pracovníci ve službách a prodeji	678 471	84 095	90 974	41 653	36 767	21 567	51 928	26 997
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	52 986	2 142	7 346	5 455	3 414	1 324	2 972	1 780
řemeslníci a opraváři	610 941	40 524	75 606	42 934	38 215	16 798	43 701	27 620
obsluha strojů a zařízení, montéři	645 114	31 941	82 752	42 467	43 978	20 125	57 432	32 415
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	228 405	20 857	27 217	14 913	13 068	7 636	19 402	9 861
zaměstnanci v ozbrojených silách nezjištěno	21 970	1 213	2 996	2 351	838	184	1 281	779
nezjištěno	571 241	84 280	79 425	34 340	34 073	15 376	44 298	26 218

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomouc- ký	Zlínský	Moravsko- slezský	
265 801	256 307	267 527	632 602	317 785	310 222	651 104	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
510 207	484 370	474 184	1 138 379	588 048	537 510	1 109 641	Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu
518 778	491 076	478 472	1 151 283	595 703	544 801	1 120 131	Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:
9 356	10 005	9 102	20 108	10 131	9 239	19 534	v bytech
10 015	8 807	10 009	25 826	13 642	10 077	22 439	v zařízeních
154	149	78	434	312	214	737	mimo byty a zařízení osoby bez domova
Ekonomická aktivita							
277 717	265 515	255 419	634 700	317 949	290 840	591 399	Pracovní síla
266 948	255 984	246 077	603 968	301 779	278 753	551 088	zaměstnaní
31 739	28 430	25 913	66 442	29 284	30 048	52 414	pracující důchodci
10 099	9 409	9 086	28 686	12 446	10 182	23 495	pracující žáci a studenti
1 942	1 960	1 936	4 861	2 312	2 201	3 983	osoby na mateřské dovolené
223 168	216 185	209 142	503 979	257 737	236 322	471 196	ostatní zaměstnaní
10 769	9 531	9 342	30 732	16 170	12 087	40 311	nezaměstnaní
255 448	240 313	239 083	551 760	295 909	269 184	556 733	Osoby mimo pracovní sílu
126 868	116 553	118 636	259 538	146 073	135 918	278 947	nepracující důchodci
551	475	452	1 487	702	588	1 553	ostatní s vlastním zdrojem obživy
75 596	72 210	70 161	164 674	87 418	78 238	160 970	žáci, studenti
11 050	11 104	11 090	26 715	13 059	11 975	23 605	osoby na rodičovské dovolené
41 383	39 971	38 744	99 346	48 657	42 465	91 658	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby
206 861	201 687	193 381	461 317	236 853	218 150	436 720	Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:
3 008	2 629	2 917	6 012	3 461	3 260	6 079	zaměstnanci
36 597	31 700	31 853	79 882	34 821	36 742	60 657	zaměstnavatelé
20 482	19 968	17 926	56 757	26 644	20 601	47 632	osoby pracující na vlastní účet nezjištěno
11 032	10 923	17 307	19 096	11 942	8 822	12 157	Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:
85 440	85 724	84 234	151 961	90 881	99 886	172 798	zemědělství, lesnictví a rybnářství
17 720	17 816	18 276	46 109	21 476	21 356	35 448	průmysl
29 054	26 739	24 648	67 331	33 207	31 234	61 270	stavebnictví
14 549	14 908	12 909	32 759	18 001	12 556	31 818	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
9 513	7 249	7 011	20 868	9 933	9 409	17 806	doprava a skladování
18 454	17 540	16 003	44 502	22 208	19 039	38 591	ubytování, stravování a pohostinství
22 817	18 805	18 974	47 114	25 307	20 780	46 659	vzdělávání
1 569	1 499	1 660	4 190	2 040	1 806	4 541	zdravotní a sociální péče
12 204	11 871	10 646	30 596	13 284	13 192	24 273	nezjištěno
43 226	40 574	36 547	127 750	50 229	44 722	92 228	Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:
40 948	40 158	37 930	98 692	47 073	43 982	88 978	zákonodárci a řídicí pracovníci
18 130	17 170	14 315	41 580	19 102	15 467	36 130	specialisté
34 561	31 269	30 729	76 538	39 955	35 029	76 409	techničtí a odborní pracovníci
3 274	3 093	5 027	6 736	3 561	2 713	4 149	úředníci
33 744	34 286	36 814	70 772	39 662	41 571	68 694	pracovníci ve službách a prodeji
37 769	36 854	37 062	65 104	40 374	40 072	76 769	kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybnářství
12 251	11 835	11 636	25 964	14 741	13 324	25 700	řemeslníci a opraváři
908	1 667	1 239	2 262	3 702	868	1 682	obsluha strojů a zařízení, montéři
29 933	27 207	24 132	57 974	30 096	27 813	56 076	pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
							zaměstnanci v ozbrojených silách nezjištěno

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾	63,9	71,0	66,1	62,6	63,9	62,1	62,0	63,0
muži	71,2	77,7	73,2	70,0	71,1	68,6	69,1	70,3
ženy	57,0	64,7	59,2	55,5	56,9	55,9	55,4	56,0
Míra zaměstnanosti (%) ³⁾	60,8	67,9	63,3	60,0	61,3	57,0	57,3	59,8
muži	67,9	74,6	70,4	67,4	68,5	63,3	64,2	67,1
ženy	54,0	61,7	56,5	53,0	54,3	51,1	50,7	52,7
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾								
Vyjíždějící do zaměstnání celkem	3 642 644	496 421	505 933	208 298	208 122	86 657	247 769	142 059
v rámci obce	1 539 021	447 273	95 086	73 895	79 032	28 077	84 536	57 122
do jiné obce okresu	1 110 573	-	159 920	88 006	55 458	32 258	93 894	47 590
do jiného okresu kraje	486 879	-	60 712	24 216	52 307	9 737	31 584	16 917
do jiného kraje	431 973	45 072	186 833	12 926	10 695	5 477	27 145	18 551
do zahraničí	74 198	4 076	3 382	9 255	10 630	11 108	10 610	1 879
Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji	2 603 661	301 673	347 265	155 710	156 213	63 391	171 907	104 724
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:								
automobil (řidič i spolucestující)	2 057 724	146 013	322 100	132 818	133 893	57 300	158 560	85 577
MHD	530 890	253 765	32 942	12 686	20 727	4 585	22 147	12 141
autobus (kromě MHD)	199 755	5 537	32 897	10 929	9 557	5 137	14 944	9 705
vlak	116 155	5 449	32 451	3 719	5 470	1 653	7 240	2 998
jízdni kolo	133 629	7 017	12 585	10 554	5 142	1 284	4 066	2 982
pouze pěšky	356 109	34 511	38 596	23 523	18 756	10 660	23 684	18 238
Vyjíždějící z obce podle věku:								
15–24 let	154 340	3 709	27 824	9 799	9 941	4 469	12 869	7 000
25–34 let	414 483	12 925	76 217	25 680	26 379	10 843	31 329	16 797
35–44 let	567 608	13 203	118 006	35 695	34 614	14 653	42 593	22 703
45–54 let	581 666	10 854	113 203	37 483	34 963	17 155	46 601	23 639
55–64 let	332 692	6 371	62 085	22 331	19 944	9 832	25 773	12 715
65 let a více	52 834	2 086	13 512	3 415	3 249	1 628	4 068	2 083
Vyjíždějící z obce podle odvětví:								
zemědělství, lesnictví a rybářství	62 769	759	9 113	6 585	4 542	1 417	3 205	1 498
průmysl	753 776	11 941	105 217	47 893	51 916	21 758	62 554	39 117
stavebnictví	92 269	2 227	15 837	7 210	5 604	2 842	7 939	2 858
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	220 423	8 919	53 121	13 071	11 950	5 454	14 731	7 337
doprava a skladování	147 360	6 935	35 360	8 401	9 813	4 526	14 624	4 668
vzdělávání	132 361	2 379	25 911	9 077	7 125	2 872	9 350	5 017
zdravotní a sociální péče	180 155	2 962	34 604	11 008	10 568	5 554	13 658	6 480
nezjištěno	4 698	239	683	442	440	303	456	208
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾								
Vyjíždějící do školy celkem	1 430 899	163 718	207 329	87 061	76 322	35 389	107 189	59 905
vyjíždějící 5x týdně a častěji	807 336	94 912	124 641	47 349	43 690	17 278	52 900	31 928
vyjíždějící z obce	559 831	7 529	114 309	41 212	32 088	14 766	40 393	23 135
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:								
automobil (řidič i spolucestující)	175 753	12 270	37 904	12 623	11 577	4 877	13 103	7 635
MHD	192 188	56 062	23 935	7 040	8 223	2 865	11 307	6 056
autobus (kromě MHD)	215 399	1 832	31 909	17 324	12 423	5 015	12 075	9 050
vlak	89 033	1 826	15 479	5 091	5 424	2 233	6 877	3 139
jízdni kolo	7 200	532	936	513	182	46	141	153
pouze pěšky	248 120	35 855	28 282	13 577	11 571	5 396	16 569	10 719

2) podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

3) podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

4) nezahrnuje osoby pracující na adrese obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

5) nezahrnuje osoby studující na adrese obvyklého bydliště a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomouc- ký	Zlínský	Moravsko- slezský	
61,9	62,8	61,5	63,9	61,7	61,5	61,1	Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾
69,3	70,2	69,2	71,7	69,2	69,5	68,1	muži
54,8	55,5	54,0	56,6	54,6	53,9	54,5	ženy
59,5	60,5	59,2	60,8	58,5	59,0	56,9	Míra zaměstnanosti (%) ³⁾
66,8	67,9	67,0	68,5	65,9	66,8	63,6	muži
52,6	53,3	51,7	53,5	51,6	51,5	50,6	ženy
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾							
179 293	176 387	168 717	427 293	209 771	194 484	391 440	Vyjíždějící do zaměstnání celkem
64 705	61 411	57 784	185 188	75 863	64 895	164 154	v rámci obce
75 941	73 041	75 819	104 127	92 602	92 373	119 544	do jiné obce okresu
18 925	18 447	14 942	110 125	21 869	19 386	87 712	do jiného okresu kraje
18 373	22 113	18 369	18 474	17 408	15 505	15 032	do jiného kraje
1 349	1 375	1 803	9 379	2 029	2 325	4 998	do zahraničí
134 117	131 095	127 712	307 457	158 599	148 644	295 154	Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji
							Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
110 425	105 234	110 330	229 439	119 971	118 241	227 823	automobil (řidič i spolucestující)
7 474	7 283	6 702	73 406	12 445	12 060	52 527	MHD
10 054	9 397	10 614	26 883	13 716	14 561	25 824	autobus (kromě MHD)
5 361	7 451	3 583	17 785	8 595	4 615	9 785	vlak
12 787	14 260	4 844	15 555	16 604	11 753	14 196	jízdní kolo
21 209	20 874	22 345	38 133	25 769	21 353	38 458	pouze pěšky
							Vyjíždějící z obce podle věku:
8 712	9 160	8 681	17 154	9 459	9 448	16 115	15–24 let
22 314	22 856	22 425	49 574	26 617	25 150	45 377	25–34 let
29 626	30 790	28 819	67 414	35 765	33 778	59 949	35–44 let
32 232	31 586	30 721	65 370	37 518	36 143	64 198	45–54 let
18 672	17 988	18 110	37 353	21 899	22 292	37 327	55–64 let
3 032	2 596	2 177	5 240	2 650	2 778	4 320	65 let a více
							Vyjíždějící z obce podle odvětví:
4 427	4 672	6 732	7 766	4 720	3 220	4 113	zemědělství, lesnictví a rybnářství
45 431	45 208	44 563	81 814	49 281	56 439	90 644	průmysl
4 269	4 835	5 048	12 026	6 057	6 180	9 337	stavebnictví
11 123	10 845	9 616	26 707	13 031	13 118	21 400	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
6 421	6 876	6 296	15 096	8 555	6 066	13 723	doprava a skladování
7 720	7 734	6 808	16 071	9 293	8 381	14 623	vzdělávání
10 708	9 709	9 641	21 449	12 526	10 792	20 496	zdravotní a sociální péče
162	211	179	538	229	205	403	nezjištěno
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾							
72 551	71 080	68 607	161 377	85 549	77 242	157 580	Vyjíždějící do školy celkem
40 936	40 992	39 960	94 713	48 599	42 990	86 448	vyjíždějící 5x týdně a častěji
33 420	33 894	33 023	61 188	37 049	33 976	53 849	vyjíždějící z obce
							Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
9 638	9 124	9 296	14 651	9 064	8 001	15 990	automobil (řidič i spolucestující)
5 073	4 520	3 400	25 568	7 200	6 562	24 377	MHD
14 142	14 005	17 699	27 019	15 775	16 859	20 272	autobus (kromě MHD)
5 998	6 774	4 248	9 799	7 452	5 177	9 516	vlak
644	720	158	840	936	713	686	jízdní kolo
12 520	12 586	12 234	30 359	16 146	13 469	28 837	pouze pěšky

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
		Domácnosti						
Hospodařící domácnosti celkem	4 813 103	658 001	612 940	284 812	267 112	135 416	377 305	201 102
v tom domácnosti:								
rodinné	2 844 045	328 604	387 087	173 495	159 327	74 081	211 945	117 614
tvořené 1 rodinou	2 773 930	323 764	376 494	169 007	155 522	72 498	207 583	115 005
úplné rodiny	2 265 340	260 252	310 388	138 597	128 573	57 199	163 922	93 141
z toho:								
bez závislých dětí	1 297 544	146 641	165 459	80 298	75 271	33 941	95 519	53 287
se závislými dětmi	967 796	113 611	144 929	58 299	53 302	23 258	68 403	39 854
sezdané páry	692 168	76 942	103 277	42 665	37 637	14 952	44 233	27 440
nesezdaná soužití	275 628	36 669	41 652	15 634	15 665	8 306	24 170	12 414
bydlící v bytech	2 233 846	258 816	303 437	136 458	125 753	55 986	161 375	91 766
neúplné rodiny	508 590	63 512	66 106	30 410	26 949	15 299	43 661	21 864
z toho:								
bez závislých dětí	206 152	24 622	26 195	12 548	11 170	5 573	14 612	8 096
se závislými dětmi	302 438	38 890	39 911	17 862	15 779	9 726	29 049	13 768
osamělý otec	39 952	5 112	6 002	2 335	2 169	1 145	3 465	1 820
osamělá matka	262 486	33 778	33 909	15 527	13 610	8 581	25 584	11 948
bydlící v bytech	494 846	62 448	63 482	29 617	25 933	14 819	42 506	21 297
tvořené 2 a více rodinami	70 115	4 840	10 593	4 488	3 805	1 583	4 362	2 609
nerodinné	1 969 058	329 397	225 853	111 317	107 785	61 335	165 360	83 488
domácnosti vícečlenné	88 722	21 118	9 800	4 146	4 659	2 150	5 865	3 260
domácnosti jednotlivců	1 880 336	308 279	216 053	107 171	103 126	59 185	159 495	80 228
z toho nepracující důchodci	701 701	79 076	79 333	43 175	38 872	22 422	61 564	30 853
Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:								
do 39 let	483 001	109 773	51 310	24 497	26 093	13 599	39 013	19 514
40–64 let	709 417	108 195	85 154	40 997	39 129	23 958	62 402	30 918
65 let a více	687 918	90 311	79 589	41 677	37 904	21 628	58 080	29 796
		Domy						
Domy celkem	2 317 276	106 154	398 487	174 815	142 762	48 308	144 024	98 458
obydlené	1 952 668	98 217	331 341	133 404	115 802	42 406	123 776	79 493
rodinné domy	1 709 845	61 178	306 925	119 074	101 299	32 507	101 292	67 533
bytové domy	207 540	34 399	19 547	11 798	12 403	8 727	19 813	9 720
neobydlené	364 608	7 937	67 146	41 411	26 960	5 902	20 248	18 965
Průměrné stáří obydlí (roky)	51,9	56,6	47,9	50,6	52,9	60,5	62,8	60,5
Obydlené domy s byty celkem	1 949 232	97 925	330 842	133 206	115 558	42 303	123 516	79 337
Obydlené domy s byty podle vlastníka:								
fyzická osoba	1 715 803	66 699	304 157	118 476	101 962	33 139	103 921	69 040
obec, stát	30 715	884	3 641	2 804	2 372	1 052	2 804	1 654
bytové družstvo	13 201	2 958	1 033	903	248	47	2 137	321
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	144 125	21 494	15 843	8 103	8 891	6 899	11 333	6 329
Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:								
kámen, cihly, tvárnice	1 607 312	75 925	273 722	113 381	94 880	33 678	97 219	61 052
stěnové panely	87 567	10 778	10 419	4 734	5 226	4 086	9 944	4 789
dřevo	41 162	832	8 935	1 596	1 871	856	2 514	2 964
Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:								
přípoj na kanalizační síť	1 202 281	89 116	195 195	87 672	67 328	30 285	79 384	36 865
vodovod	1 911 033	96 839	321 716	130 137	112 719	41 240	120 727	77 152
plyn	1 278 602	86 184	179 222	61 862	69 298	26 721	77 484	39 394
výtah ⁶⁾	56 214	16 422	3 421	2 941	2 887	1 900	5 466	2 349
Bydlící osoby v domech celkem	10 316 020	1 290 372	1 374 643	619 488	563 355	270 271	772 465	426 924
v domech s byty	10 104 385	1 261 930	1 346 510	607 511	552 931	263 589	754 677	416 993
v rodinných domech	5 183 735	204 070	917 510	348 932	295 685	95 195	296 971	209 005

⁶⁾ v domě se 4 a více nadzemními podlažími

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomouc- ký	Zlínský	Moravsko- slezský	
Domácnosti							
244 683	224 265	210 806	529 939	280 121	245 325	541 276	Hospodařící domácnosti celkem
							v tom domácnosti:
147 973	140 228	137 474	323 350	170 521	155 266	317 080	rodinné
144 387	136 628	132 891	313 064	166 342	150 510	310 235	tvořené 1 rodinou
119 158	113 778	111 762	256 692	136 049	124 044	251 785	úplné rodiny
							z toho:
70 100	65 421	65 723	145 859	79 211	71 992	148 822	bez závislých dětí
49 058	48 357	46 039	110 833	56 838	52 052	102 963	se závislými dětmi
35 430	35 710	35 699	82 057	41 512	40 251	74 363	sezdané páry
13 628	12 647	10 340	28 776	15 326	11 801	28 600	nezezdaná soužití
117 861	112 612	110 158	253 211	134 511	122 813	249 089	bydlící v bytech
25 229	22 850	21 129	56 372	30 293	26 466	58 450	neúplné rodiny
							z toho:
10 196	9 630	9 950	25 168	12 740	12 736	22 916	bez závislých dětí
15 033	13 220	11 179	31 204	17 553	13 730	35 534	se závislými dětmi
2 018	1 801	1 603	3 982	2 290	1 856	4 354	osamělý otec
13 015	11 419	9 576	27 222	15 263	11 874	31 180	osamělá matka
24 617	22 320	20 457	54 893	29 477	25 902	57 078	bydlící v bytech
3 586	3 600	4 583	10 286	4 179	4 756	6 845	tvořené 2 a více rodinami
96 710	84 037	73 332	206 589	109 600	90 059	224 196	nerodinné
3 785	3 460	2 785	11 188	4 540	3 497	8 469	domácnosti vícečlenné
92 925	80 577	70 547	195 401	105 060	86 562	215 727	domácnosti jednotlivců
38 576	32 988	31 018	73 154	43 949	37 801	88 920	z toho nepracující důchodci
							Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:
21 300	18 794	14 702	52 741	23 444	17 874	50 347	do 39 let
33 922	29 972	26 529	71 539	39 834	32 927	83 941	40–64 let
37 703	31 811	29 316	71 121	41 782	35 761	81 439	65 let a více
Domy							
142 677	137 176	143 143	276 562	145 651	147 205	211 854	Domy celkem
116 863	113 293	114 230	241 367	126 126	125 469	190 881	obydlené
103 494	102 415	104 741	217 044	112 416	116 014	163 913	rodinné domy
10 853	8 861	7 661	20 634	11 594	7 763	23 767	bytové domy
25 814	23 883	28 913	35 195	19 525	21 736	20 973	neobydlené
55,2	50,8	48,9	49,7	53,2	47,9	49,6	Průměrné stáří obydlých domů (roky)
116 677	113 094	114 056	241 023	125 898	125 251	190 546	Obydlené domy s byty celkem
							Obydlené domy s byty podle vlastníka:
104 289	101 842	104 061	216 987	112 595	115 375	163 260	fyzická osoba
1 971	1 866	1 552	3 391	1 830	984	3 910	obec, stát
489	403	611	720	523	186	2 622	bytové družstvo
7 556	7 158	6 068	15 850	8 701	7 039	12 861	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
							Obydlené domy s byty podle materiálu
							nosných zdí:
97 566	97 173	99 485	202 251	100 276	102 240	158 464	kámen, cihly, tvárnice
3 756	3 045	3 146	7 263	4 483	3 839	12 059	stěnové panely
2 603	2 117	1 703	3 256	2 327	3 246	6 342	dřevo
							Obydlené domy s byty podle
							technické vybavenosti:
64 207	61 799	69 780	173 146	79 498	81 646	86 360	přípoj na kanalizační síť
114 273	111 237	112 239	237 301	123 970	123 258	188 225	vodovod
62 573	76 146	71 905	202 281	93 201	92 101	140 230	plyn
1 924	1 882	1 472	5 462	2 450	1 605	6 033	výtah ⁶⁾
527 721	501 886	485 657	1 175 217	607 756	555 473	1 144 792	Bydlící osoby v domech celkem
518 778	491 076	478 472	1 151 283	595 703	544 801	1 120 131	v domech s byty
307 207	308 045	319 232	659 302	339 342	355 628	527 611	v rodinných domech

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
		Byty						
Byty celkem	5 340 033	721 332	681 857	340 663	302 349	148 516	402 467	227 144
obydlené	4 480 139	627 705	561 642	265 601	247 030	125 299	353 285	187 627
v rodinných domech	1 974 855	79 161	347 422	135 662	116 018	38 274	119 410	81 582
v bytových domech	2 431 918	542 548	205 814	124 217	126 799	84 279	228 215	101 832
neobydlené	859 894	93 627	120 215	75 062	55 319	23 217	49 182	39 517
Obydlené byty podle vlastníka domu:								
fyzická osoba	2 144 411	143 916	354 172	140 741	125 333	44 420	140 754	93 064
obec, stát	221 882	8 885	20 085	18 152	15 522	7 594	17 441	10 441
bytové družstvo	183 432	49 881	11 231	10 487	1 790	493	33 573	4 457
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	1 742 419	384 782	161 494	88 990	98 178	68 709	144 851	70 443
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:								
ve vlastním domě	1 595 698	63 124	276 434	108 336	92 920	31 200	96 529	64 339
v osobním vlastnictví	1 121 375	219 058	106 306	59 399	63 803	45 028	90 612	45 772
nájemní/pronajatý	890 802	200 753	74 312	46 435	45 716	25 106	77 275	40 899
družstevní	140 821	35 107	8 916	8 267	1 562	665	26 124	3 659
Obydlené byty podle technické vybavenosti:								
plyn zaveden do bytu	3 075 471	456 862	314 121	121 487	166 879	92 519	254 401	102 954
vodovod v bytě	4 140 064	572 942	514 599	246 425	226 658	112 387	316 876	170 290
přípoj na kanalizační síť	3 537 533	607 887	395 548	210 562	186 836	109 241	293 786	129 720
žumpa, jímka	744 079	8 975	129 926	42 051	45 395	11 914	45 153	44 021
Obydlené byty podle způsobu vytápění:								
ústřední dálkové	1 497 007	303 405	112 147	84 168	75 798	58 153	166 332	45 447
ústřední domovní	848 838	112 037	112 188	50 101	47 623	19 517	51 552	50 305
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	1 465 315	115 272	234 219	87 220	83 958	30 781	87 909	57 364
lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech	348 104	59 359	49 459	22 968	19 238	7 080	22 040	17 204
Obydlené byty podle energie používané k vytápění:								
z kotelny mimo dům	1 497 565	303 513	112 219	84 211	75 818	58 159	166 385	45 463
uhlí, koks, uhelné brikety	240 623	916	52 245	22 598	19 884	6 516	22 967	16 511
plyn	1 542 132	206 715	192 484	61 503	79 726	31 845	91 179	62 447
elektrina	390 376	51 700	82 888	25 652	17 471	8 504	23 963	18 707
dřevo, dřevěné pelety	381 536	1 832	49 081	43 298	27 572	7 807	17 248	19 084
Počet osob na 1 obydlený byt	2,26	2,01	2,40	2,29	2,24	2,10	2,14	2,22
v rodinných domech	2,62	2,58	2,64	2,57	2,55	2,49	2,49	2,56
v bytových domech	1,97	1,93	2,01	2,00	1,97	1,94	1,96	1,96
Počet osob na 1 obytnou místnost								
4 m ² a více (včetně kuchyně)	0,59	0,65	0,59	0,57	0,57	0,57	0,56	0,58
v rodinných domech	0,56	0,56	0,56	0,54	0,55	0,53	0,53	0,55
v bytových domech	0,62	0,67	0,65	0,59	0,61	0,60	0,59	0,60
Celková plocha v m ² na 1 osobu	38,0	34,4	40,4	39,1	38,4	37,0	36,9	37,4
v rodinných domech	44,0	44,9	44,9	44,6	44,3	45,9	45,0	43,1
v bytových domech	31,4	32,3	30,3	31,5	31,3	31,7	31,3	31,5
Celková plocha v m ² na 1 byt	87,6	71,4	99,3	91,4	88,1	80,1	80,8	85,3
v rodinných domech	117,2	117,1	120,6	116,4	114,7	116,2	113,9	112,1
v bytových domech	63,5	64,5	62,8	64,6	63,5	63,4	62,8	63,7
Počet obytných místností								
4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾	3,94	3,20	4,20	4,14	4,00	3,80	3,89	3,97
v rodinných domech	4,79	4,67	4,79	4,79	4,74	4,80	4,76	4,71
v bytových domech	3,25	2,98	3,20	3,45	3,33	3,34	3,43	3,38
Počet hospodářských domácností na 1 byt	1,04	1,03	1,04	1,03	1,03	1,03	1,02	1,03

⁷⁾ včetně kuchyně

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomouc- ký	Zlínský	Moravsko- slezský	
Byty							
282 400	255 990	246 827	572 539	309 906	274 838	573 205	Byty celkem
228 569	209 133	195 098	490 005	259 885	226 219	503 041	obydlené
120 443	117 215	117 596	244 512	130 133	131 219	196 208	v rodinných domech
103 782	88 023	73 545	237 966	124 779	91 114	299 005	v bytových domech
53 831	46 857	51 729	82 534	50 021	48 619	70 164	neobydlené
							Obydlené byty podle vlastníka domu:
130 612	119 809	118 773	258 447	137 699	132 246	204 425	fyzická osoba
10 644	10 652	9 492	33 669	11 663	7 529	40 113	obec, stát
4 648	3 655	4 766	6 738	6 026	1 601	44 086	bytové družstvo
77 007	70 343	58 405	179 484	98 184	81 084	160 465	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
							Obydlené byty podle právního důvodu užívání:
96 649	94 902	96 800	200 629	105 851	108 706	159 279	ve vlastním domě
51 152	47 564	42 204	116 150	66 674	56 397	111 256	v osobním vlastnictví
38 684	31 191	23 218	93 783	43 167	26 798	123 465	nájemní/pronajatý
3 687	3 255	3 845	5 535	4 804	1 349	34 046	družstevní
							Obydlené byty podle technické vybavenosti:
127 964	143 176	122 067	398 804	195 365	165 152	413 720	plyn zaveden do bytu
211 916	196 273	184 728	460 447	244 183	213 729	468 611	vodovod v bytě
161 280	146 434	142 258	409 211	201 321	174 331	369 118	přípoj na kanalizační síť
50 320	50 985	42 773	66 912	49 017	42 105	114 532	žumpa, jímka
							Obydlené byty podle způsobu vytápění:
63 091	50 601	39 341	129 507	71 211	57 246	240 560	ústřední dálkové
40 722	39 991	39 421	94 069	52 193	51 817	87 302	ústřední domovní
79 898	87 264	87 844	196 771	100 340	87 776	128 699	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)
25 597	16 696	15 817	38 345	19 632	15 715	18 954	lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech
							Obydlené byty podle energie používané k vytápění:
63 142	50 621	39 359	129 567	71 235	57 264	240 609	z kotelny mimo dům
19 518	14 680	18 024	4 569	10 024	5 053	27 118	uhlí, koks, uhelné brikety
70 259	84 891	72 429	242 479	107 010	96 720	142 445	plyn
27 378	15 722	15 038	42 575	19 651	16 109	25 018	elektrina
25 720	25 682	34 892	31 680	31 381	33 626	32 633	dřevo, dřevěné pelety
2,27	2,35	2,45	2,35	2,29	2,41	2,23	Počet osob na 1 obydlí byt
2,55	2,63	2,71	2,70	2,61	2,71	2,69	v rodinných domech
1,96	2,00	2,07	2,01	1,99	2,00	1,94	v bytových domech
							Počet osob na 1 obytnou místnost
0,57	0,58	0,58	0,60	0,58	0,58	0,58	4 m ² a více (včetně kuchyně)
0,55	0,56	0,56	0,57	0,56	0,56	0,56	v rodinných domech
0,60	0,61	0,62	0,65	0,61	0,61	0,59	v bytových domech
38,7	38,8	39,3	38,5	38,6	38,8	37,0	Celková plocha v m ² na 1 osobu
43,2	43,1	43,6	44,0	43,8	43,0	43,2	v rodinných domech
31,9	31,3	30,4	31,1	31,6	30,9	31,1	v bytových domech
89,6	92,8	97,9	92,2	89,9	95,0	83,9	Celková plocha v m ² na 1 byt
111,6	115,0	119,9	120,1	115,4	118,0	117,4	v rodinných domech
63,9	63,9	64,0	63,9	63,9	63,0	61,5	v bytových domech
							Počet obytných místností
4,06	4,12	4,29	3,99	4,04	4,24	3,95	4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾
4,69	4,74	4,88	4,79	4,74	4,90	4,87	v rodinných domech
3,33	3,33	3,40	3,19	3,34	3,35	3,35	v bytových domech
1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,05	1,04	Počet hospodařících domácností na 1 byt

2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom okresy	
		Chrudim	Pardubice
Území, sídelní struktura			
Rozloha (km ²)	4 519	993	880
Počet obcí	451	108	112
z toho se statutem města	38	13	8
Podíl městského obyvatelstva (%)	61,4	62,0	69,4
Počet obyvatel v obcích:			
do 199 obyvatel	13 899	3 661	2 800
s 200–999 obyvateli	123 730	26 846	28 746
s 1 000–4 999 obyvateli	114 327	35 056	36 020
Počet částí obcí	992	336	215
Počet základních sídelních jednotek	1 381	402	324
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	113	103	197
Obyvatelstvo			
Počet obyvatel	510 037	102 743	173 206
z toho ženy	257 091	51 695	87 178
Obyvatelstvo podle věku:			
0–14 let	82 756	16 496	28 133
15–64 let	319 764	63 874	109 857
65 let a více	107 517	22 373	35 216
Průměrný věk	42,9	43,3	42,6
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:			
svobodní	211 715	41 803	72 759
ženatí, vdané	203 365	42 189	66 969
rozvedení	56 611	10 700	20 766
ovdovělí	36 328	7 772	11 678
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :			
česká	325 534	66 030	112 351
moravská	5 993	368	848
slezská	112	11	56
slovenská	4 938	644	2 392
ukrajinská	3 029	383	1 574
neuveďeno	170 031	35 121	54 652
Obyvatelstvo podle náboženské víry:			
věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	61 583	13 741	13 964
věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	41 788	8 422	13 182
bez náboženské víry	248 712	47 534	94 455
neuveďeno	157 954	33 046	51 605
Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu	256 307	50 699	82 992
Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu	484 370	97 477	163 719
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:			
celkem	427 281	86 247	145 073
bez vzdělání	2 656	627	683
základní vč. neukončeného	53 808	11 134	16 121
střední vč. vyučení (bez maturity)	149 516	32 503	44 785
úplné střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního	132 997	25 718	47 408
vyšší odborné, konzervatoř	7 375	1 446	2 300
vysokoškolské	58 987	10 450	25 714
nezjištěno	21 942	4 369	8 062

¹⁾ osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech

v tom okresy		
Svitavy	Ústí nad Orlicí	
Území, sídelní struktura		
1 379	1 267	Rozloha (km ²)
116	115	Počet obcí
7	10	z toho se statutem města
49,9	59,1	Podíl městského obyvatelstva (%)
Počet obyvatel v obcích:		
4 202	3 236	do 199 obyvatel
30 570	37 568	s 200–999 obyvateli
21 450	21 801	s 1 000–4 999 obyvateli
198	243	Počet částí obcí
298	357	Počet základních sídelních jednotek
73	105	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
Obyvatelstvo		
100 740	133 348	Počet obyvatel
51 009	67 209	z toho ženy
Obyvatelstvo podle věku:		
16 177	21 950	0–14 let
63 013	83 020	15–64 let
21 550	28 378	65 let a více
43,2	42,9	Průměrný věk
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:		
41 565	55 588	svobodní
40 722	53 485	ženatí, vdané
10 638	14 507	rozvedení
7 470	9 408	ovdovělí
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :		
61 846	85 307	česká
3 976	801	moravská
11	34	slezská
683	1 219	slovenská
339	733	ukrajinská
35 029	45 229	neuveдено
Obyvatelstvo podle náboženské víry:		
16 388	17 490	věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
9 064	11 120	věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
43 048	63 675	bez náboženské víry
32 240	41 063	neuveдено
52 917	69 699	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
96 108	127 066	Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:		
84 563	111 398	celkem
559	787	bez vzdělání
11 708	14 845	základní vč. neukončeného
32 503	39 725	střední vč. vyučení (bez maturity)
24 677	35 194	úplné střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního
1 641	1 988	vyšší odborné, konzervatoř
9 397	13 426	vyšší odborné, konzervatoř
4 078	5 433	nezjištěno

2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom okresy	
		Chrudim	Pardubice
Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:			
v bytech	491 076	98 455	166 206
v zařízeních	10 005	1 999	4 351
mimo byty a zařízení	8 807	2 258	2 596
osoby bez domova	149	31	53
		Ekonomická aktivita	
Pracovní síla	265 515	51 893	93 521
zaměstnaní	255 984	49 875	90 051
pracující důchodci	28 430	6 087	8 937
pracující žáci a studenti	9 409	1 741	3 693
osoby na mateřské dovolené	1 960	390	657
ostatní zaměstnaní	216 185	41 657	76 764
nezaměstnaní	9 531	2 018	3 470
Osoby mimo pracovní sílu	240 313	50 096	77 909
nepracující důchodci	116 553	25 198	36 300
ostatní s vlastním zdrojem obživy	475	78	185
žáci, studenti	72 210	14 380	23 755
osoby na rodičovské dovolené	11 104	2 349	3 783
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	39 971	8 091	13 886
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:			
zaměstnanci	201 687	38 294	69 707
zaměstnavatelé	2 629	567	804
osoby pracující na vlastní účet	31 700	7 101	11 430
nezjištěno	19 968	3 913	8 110
Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:			
zemědělství, lesnictví a rybářství	10 923	2 254	2 140
průmysl	85 724	15 682	26 281
stavebnictví	17 816	4 301	5 895
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	26 739	5 311	9 826
doprava a skladování	14 908	2 702	5 590
ubytování, stravování a pohostinství	7 249	1 399	2 618
vzdělávání	17 540	3 322	6 035
zdravotní a sociální péče	18 805	4 343	6 270
nezjištěno	1 499	320	536
Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:			
zákonodárci a řídící pracovníci	11 871	2 275	4 637
specialisté	40 574	7 462	16 637
techničtí a odborní pracovníci	40 158	7 459	15 901
úředníci	17 170	3 302	7 073
pracovníci ve službách a prodeji	31 269	6 435	10 437
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	3 093	666	673
řemeslníci a opraváři	34 286	7 660	9 110
obsluha strojů a zařízení, montéři	36 854	6 491	11 345
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	11 835	2 382	3 685
zaměstnanci v ozbrojených silách	1 667	440	849
nezjištěno	27 207	5 303	9 704
Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾	62,8	60,7	65,3
muži	70,2	68,3	72,6
ženy	55,5	53,3	58,1
Míra zaměstnanosti (%) ³⁾	60,5	58,3	62,8
muži	67,9	65,9	70,2
ženy	53,3	51,0	55,7

2) podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

3) podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

v tom okresy		
Svitavy	Ústí nad Orlicí	
97 300	129 115	Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:
1 779	1 876	v bytech
1 643	2 310	v zařízeních
18	47	mimo byty a zařízení
		osoby bez domova
Ekonomická aktivita		
51 113	68 988	Pracovní síla
49 296	66 762	zaměstnaní
6 438	6 968	pracující důchodci
1 575	2 400	pracující žáci a studenti
386	527	osoby na mateřské dovolené
40 897	56 867	ostatní zaměstnaní
1 817	2 226	nezaměstnaní
48 904	63 404	Osoby mimo pracovní sílu
24 426	30 629	nepracující důchodci
79	133	ostatní s vlastním zdrojem obživy
14 610	19 465	žáci, studenti
2 140	2 832	osoby na rodičovské dovolené
7 649	10 345	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby
39 526	54 160	Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:
550	708	zaměstnanci
5 735	7 434	zaměstnavatelé
3 485	4 460	osoby pracující na vlastní účet
		nezjištěno
		Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:
3 158	3 371	zemědělství, lesnictví a rybářství
17 526	26 235	průmysl
3 437	4 183	stavebnictví
5 031	6 571	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
2 467	4 149	doprava a skladování
1 352	1 880	ubytování, stravování a pohostinství
3 583	4 600	vzdělávání
3 914	4 278	zdravotní a sociální péče
284	359	nezjištěno
2 043	2 916	Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:
6 846	9 629	zákonodárci a řídící pracovníci
6 812	9 986	specialisté
2 753	4 042	techničtí a odborní pracovníci
6 391	8 006	úředníci
		pracovníci ve službách a prodeji
844	910	kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství
7 181	10 335	řemeslníci a opraváři
8 482	10 536	obsluha strojů a zařízení, montéři
2 640	3 128	pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
188	190	zaměstnanci v ozbrojených silách
5 116	7 084	nezjištěno
61,0	62,5	Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾
68,5	69,9	muži
53,6	55,3	ženy
58,8	60,4	Míra zaměstnanosti (%) ³⁾
66,2	67,9	muži
51,6	53,3	ženy

2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom okresy	
		Chrudim	Pardubice
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání⁴⁾			
Vyjíždějící do zaměstnání celkem	176 387	34 039	63 110
v rámci obce	61 411	8 579	27 512
do jiné obce okresu	73 041	13 155	21 491
do jiného okresu kraje	18 447	8 371	3 015
do jiného kraje	22 113	3 643	10 603
do zahraničí	1 375	291	489
Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji	131 095	25 394	46 297
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:			
automobil (řidič i spolucestující)	105 234	23 628	34 681
MHD	7 283	375	5 959
autobus (kromě MHD)	9 397	1 734	2 288
vlak	7 451	881	3 115
jízdni kolo	14 260	1 438	7 467
pouze pěšky	20 874	3 709	5 277
Vyjíždějící z obce podle věku:			
15–24 let	9 160	2 110	2 481
25–34 let	22 856	5 078	6 941
35–44 let	30 790	6 840	9 755
45–54 let	31 586	6 775	9 826
55–64 let	17 988	4 102	5 606
65 let a více	2 596	555	989
Vyjíždějící z obce podle odvětví:			
zemědělství, lesnictví a rybářství	4 672	1 032	916
průmysl	45 208	9 304	11 880
stavebnictví	4 835	1 245	1 493
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	10 845	2 444	3 759
doprava a skladování	6 876	1 443	2 251
vzdělávání	7 734	1 732	2 326
zdravotní a sociální péče	9 709	2 527	2 940
nezjištěno	211	49	67
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy⁵⁾			
Vyjíždějící do školy celkem	71 080	14 174	23 358
vyjíždějící 5x týdně a častěji	40 992	8 036	14 262
vyjíždějící z obce	33 894	7 422	10 014
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:			
automobil (řidič i spolucestující)	9 124	2 207	3 357
MHD	4 520	416	3 156
autobus (kromě MHD)	14 005	3 351	3 285
vlak	6 774	1 267	1 782
jízdni kolo	720	95	354
pouze pěšky	12 586	2 083	4 089
Domácnosti			
Hospodařící domácnosti celkem	224 265	44 241	78 262
v tom domácnosti:			
rodinné	140 228	28 302	47 087
tvořené 1 rodinou	136 628	27 390	46 010
úplné rodiny	113 778	22 876	37 945
z toho:			
bez závislých dětí	65 421	13 330	21 426
se závislými dětmi	48 357	9 546	16 519
sezdané páry	35 710	7 174	12 083
nesezdaná soužití	12 647	2 372	4 436
bydlící v bytech	112 612	22 515	37 634

⁴⁾ nezahrnuje osoby pracující na adrese obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

⁵⁾ nezahrnuje osoby studující na adrese obvyklého bydliště a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

v tom okresy		
Svitavy	Ústí nad Orlicí	
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾		
33 790	45 448	Vyjíždějící do zaměstnání celkem
10 526	14 794	v rámci obce
15 577	22 818	do jiné obce okresu
3 879	3 182	do jiného okresu kraje
3 556	4 311	do jiného kraje
252	343	do zahraničí
25 177	34 227	Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji
		Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
20 773	26 152	automobil (řidič i spolucestující)
383	566	MHD
2 534	2 841	autobus (kromě MHD)
945	2 510	vlak
2 191	3 164	jízdní kolo
4 832	7 056	pouze pěšky
		Vyjíždějící z obce podle věku:
1 957	2 612	15–24 let
4 772	6 065	25–34 let
6 083	8 112	35–44 let
6 461	8 524	45–54 let
3 557	4 723	55–64 let
434	618	65 let a více
		Vyjíždějící z obce podle odvětví:
1 349	1 375	zemědělství, lesnictví a rybářství
10 249	13 775	průmysl
920	1 177	stavebnictví
		velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
2 098	2 544	doprava a skladování
1 250	1 932	vzdělávání
1 644	2 032	zdravotní a sociální péče
1 900	2 342	nezjištěno
34	61	
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾		
14 311	19 237	Vyjíždějící do školy celkem
7 996	10 698	vyjíždějící 5x týdně a častěji
7 318	9 140	vyjíždějící z obce
		Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
1 562	1 998	automobil (řidič i spolucestující)
427	521	MHD
3 649	3 720	autobus (kromě MHD)
1 254	2 471	vlak
107	164	jízdní kolo
2 639	3 775	pouze pěšky
Domácnosti		
43 259	58 503	Hospodařící domácnosti celkem
		v tom domácnosti:
27 923	36 916	rodinné
27 175	36 053	tvořené 1 rodinou
22 680	30 277	úplné rodiny
		z toho:
13 214	17 451	bez závislých dětí
9 466	12 826	se závislými dětmi
7 122	9 331	sezdané páry
2 344	3 495	nesezdaná soužití
22 478	29 985	bydlící v bytech

2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom okresy	
		Chrudim	Pardubice
neúplné rodiny	22 850	4 514	8 065
z toho:			
bez závislých dětí	9 630	1 972	3 259
se závislými dětmi	13 220	2 542	4 806
osamělý otec	1 801	362	637
osamělá matka	11 419	2 180	4 169
bydlící v bytech	22 320	4 391	7 872
tvořené 2 a více rodinami	3 600	912	1 077
nerodinné	84 037	15 939	31 175
domácnosti vícečlenné	3 460	582	1 508
domácnosti jednotlivců	80 577	15 357	29 667
z toho nepracující důchodci	32 988	6 689	11 049
Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:			
do 39 let	18 794	3 398	7 628
40–64 let	29 972	5 669	10 937
65 let a více	31 811	6 290	11 102
		Domy	
Domy celkem	137 176	31 716	37 931
obydlené	113 293	24 777	33 382
rodinné domy	102 415	22 859	29 720
bytové domy	8 861	1 510	3 144
neobydlené	23 883	6 939	4 549
Průměrné stáří obydlých domů (roky)	50,8	51,5	47,4
Obydlené domy s byty celkem	113 094	24 724	33 330
Obydlené domy s byty podle vlastníka:			
fyzická osoba	101 842	22 654	29 614
obec, stát	1 866	403	357
bytové družstvo	403	39	62
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	7 158	1 273	2 737
Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:			
kámen, cihly, tvárnice	97 173	21 236	28 522
stěnové panely	3 045	528	1 064
dřevo	2 117	304	849
Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:			
přípoj na kanalizační síť	61 799	11 667	23 812
vodovod	111 237	24 154	32 850
plyn	76 146	16 763	26 970
výtah ⁶⁾	1 882	289	953
Bydlící osoby v domech celkem	501 886	100 520	170 860
v domech s byty	491 076	98 455	166 206
v rodinných domech	308 045	67 506	89 559
		Byty	
Byty celkem	255 990	52 083	85 213
obydlené	209 133	40 820	73 606
v rodinných domech	117 215	25 558	34 255
v bytových domech	88 023	14 642	38 189
neobydlené	46 857	11 263	11 607
Obydlené byty podle vlastníka domu:			
fyzická osoba	119 809	25 805	35 722
obec, stát	10 652	1 683	2 847
bytové družstvo	3 655	259	601
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	70 343	12 272	32 941

⁶⁾ v domě se 4 a více nadzemními podlažními

v tom okresy		
Svitavy	Ústí nad Orlicí	
4 495	5 776	neúplné rodiny
		z toho:
1 980	2 419	bez závislých dětí
2 515	3 357	se závislými dětmi
330	472	osamělý otec
2 185	2 885	osamělá matka
4 393	5 664	bydlící v bytech
748	863	tvořené 2 a více rodinami
15 336	21 587	nerodinné
571	799	domácnosti vícečlenné
14 765	20 788	domácnosti jednotlivců
6 502	8 748	z toho nepracující důchodci
		Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:
3 167	4 601	do 39 let
5 525	7 841	40–64 let
6 073	8 346	65 let a více
Domy		
30 756	36 773	Domy celkem
24 763	30 371	obydlené
22 604	27 232	rodinné domy
1 712	2 495	bytové domy
5 993	6 402	neobydlené
54,0	51,4	Průměrné stáří obydlých domů (roky)
24 713	30 327	Obydlené domy s byty celkem
		Obydlené domy s byty podle vlastníka:
22 312	27 262	fyzická osoba
488	618	obec, stát
54	248	bytové družstvo
1 477	1 671	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
		Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:
21 321	26 094	kámen, cihly, tvárnice
527	926	stěnové panely
368	596	dřevo
		Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:
10 143	16 177	přípoj na kanalizační síť
24 332	29 901	vodovod
15 194	17 219	plyn
200	440	výtah ⁶⁾
99 265	131 241	Bydlící osoby v domech celkem
97 300	129 115	v domech s byty
67 709	83 271	v rodinných domech
Byty		
50 969	67 725	Byty celkem
40 175	54 532	obydlené
25 685	31 717	v rodinných domech
13 716	21 476	v bytových domech
10 794	13 193	neobydlené
		Obydlené byty podle vlastníka domu:
25 694	32 588	fyzická osoba
2 250	3 872	obec, stát
316	2 479	bytové družstvo
11 010	14 120	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)

2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom okresy	
		Chrudim	Pardubice
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:			
ve vlastním domě	94 902	20 742	27 616
v osobním vlastnictví	47 564	8 522	21 379
nájemní/pronajatý	31 191	4 862	12 102
družstevní	3 255	237	611
Obydlené byty podle technické vybavenosti:			
plyn zaveden do bytu	143 176	27 960	56 920
vodovod v bytě	196 273	38 096	68 698
přípoj na kanalizační síť	146 434	25 336	62 142
žumpa, jímka	50 985	12 262	9 068
Obydlené byty podle způsobu vytápění:			
ústřední dálkové	50 601	7 245	29 798
ústřední domovní	39 991	8 666	10 340
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	87 264	17 934	24 631
lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech	16 696	3 722	4 356
Obydlené byty podle energie používané k vytápění:			
z kotelny mimo dům	50 621	7 246	29 812
uhlí, koks, uhelné brikety	14 680	3 192	1 264
plyn	84 891	17 627	28 595
elektřina	15 722	3 070	4 804
dřevo, dřevěné pelety	25 682	5 635	4 198
Počet osob na 1 obydlený byt	2,35	2,41	2,26
v rodinných domech	2,63	2,64	2,61
v bytových domech	2,00	2,02	1,95
Počet osob na 1 obytnou místnost			
4 m ² a více (včetně kuchyně)	0,58	0,57	0,58
v rodinných domech	0,56	0,55	0,56
v bytových domech	0,61	0,61	0,61
Celková plocha v m ² na 1 osobu	38,8	39,9	38,2
v rodinných domech	43,1	43,7	43,7
v bytových domech	31,3	31,3	31,7
Celková plocha v m ² na 1 byt	92,8	98,0	88,2
v rodinných domech	115,0	117,4	116,0
v bytových domech	63,9	64,7	63,4
Počet obytných místností 4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾	4,12	4,33	3,97
v rodinných domech	4,74	4,87	4,77
v bytových domech	3,33	3,42	3,27
Počet hospodařících domácností na 1 byt	1,04	1,04	1,03

7) včetně kuchyně

v tom okresy		
Svitavy	Ústí nad Orlicí	
		Obydlené byty podle právního důvodu užívání:
20 766	25 778	ve vlastním domě
7 736	9 927	v osobním vlastnictví
5 461	8 766	nájemní/pronajatý
390	2 017	družstevní
		Obydlené byty podle technické vybavenosti:
25 605	32 691	plyn zaveden do bytu
38 070	51 409	vodovod v bytě
22 274	36 682	přípoj na kanalizační síť
14 972	14 683	žumpa, jímka
		Obydlené byty podle způsobu vytápění:
5 075	8 483	ústřední dálkové
7 629	13 356	ústřední domovní
21 119	23 580	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)
3 495	5 123	lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech
		Obydlené byty podle energie používané k vytápění:
5 078	8 485	z kotelny mimo dům
4 649	5 575	uhlí, koks, uhelné brikety
16 918	21 751	plyn
2 938	4 910	elektrína
7 350	8 499	dřevo, dřevěné pelety
2,42	2,37	Počet osob na 1 obydlý byt
2,64	2,63	v rodinných domech
2,04	2,02	v bytových domech
		Počet osob na 1 obytnou místnost
0,58	0,59	4 m ² a více (včetně kuchyně)
0,57	0,57	v rodinných domech
0,62	0,61	v bytových domech
39,3	38,4	Celková plocha v m ² na 1 osobu
42,8	42,3	v rodinných domech
31,1	30,9	v bytových domech
96,6	92,5	Celková plocha v m ² na 1 byt
114,4	112,6	v rodinných domech
64,6	63,7	v bytových domech
4,22	4,11	Počet obytných místností 4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾
4,71	4,65	v rodinných domech
3,35	3,35	v bytových domech
1,04	1,04	Počet hospodařících domácností na 1 byt

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností						
		Česká Třebová	Hlinsko	Holice	Chrudim	Králíky	Lanškroun	Litomyšl
Území, sídelní struktura								
Rozloha (km ²)	4 519	80	247	214	746	159	275	337
Počet obcí	451	5	22	14	86	5	22	35
z toho se statutem města	38	1	1	2	12	1	1	1
Podíl městského obyvatelstva (%)	61,4	85,6	45,4	48,8	66,1	47,8	42,6	38,2
Počet obyvatel v obcích:								
do 199 obyvatel	13 899	-	281	-	3 380	-	568	1 593
s 200–999 obyvateli	123 730	2 497	8 207	4 522	18 639	1 369	9 040	10 061
s 1 000–4 999 obyvateli	114 327	-	2 647	6 739	32 409	6 745	3 170	4 587
Počet částí obcí	992	10	74	32	262	27	36	62
Počet základních sídelních jednotek	1 381	28	95	39	307	26	55	82
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	113	218	83	84	110	51	81	78
Obyvatelstvo								
Počet obyvatel	510 037	17 363	20 406	18 006	82 337	8 114	22 248	26 268
z toho ženy	257 091	8 856	10 240	9 068	41 455	4 132	11 253	13 231
Obyvatelstvo podle věku:								
0–14 let	82 756	2 646	3 203	3 163	13 293	1 261	3 786	4 424
15–64 let	319 764	10 852	12 637	11 142	51 237	4 959	13 959	16 464
65 let a více	107 517	3 865	4 566	3 701	17 807	1 894	4 503	5 380
Průměrný věk	42,9	43,9	43,6	42,4	43,2	44,1	42,3	42,4
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:								
svobodní	211 715	7 111	8 271	7 333	33 532	3 390	9 643	10 701
ženatí, vdané	203 365	6 734	8 488	7 571	33 701	3 122	8 760	11 469
rozvedení	56 611	2 175	1 953	1 755	8 747	871	2 378	2 219
ovdovělí	36 328	1 293	1 652	1 299	6 120	715	1 416	1 780
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :								
česká	325 534	11 118	12 770	11 586	53 260	4 892	13 794	16 844
moravská	5 993	123	77	71	291	113	231	135
slezská	112	8	1	6	10	5	4	1
slovenská	4 938	153	75	120	569	106	209	184
ukrajinská	3 029	37	27	108	356	29	140	187
neuveдено	170 031	5 929	7 426	6 120	27 695	3 015	7 948	8 941
Obyvatelstvo podle náboženské víry:								
věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	61 583	1 471	4 008	1 512	9 733	884	2 986	5 721
věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	41 788	1 280	1 830	1 365	6 592	754	1 702	2 446
bez náboženské víry	248 712	9 366	7 905	9 614	39 629	3 827	10 192	9 800
neuveдено	157 954	5 246	6 663	5 515	26 383	2 649	7 368	8 301
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:								
celkem	427 281	14 717	17 203	14 843	69 044	6 853	18 462	21 844
bez vzdělání	2 656	105	77	72	550	68	153	71
základní vč. neukončeného	53 808	2 070	2 356	1 837	8 778	1 424	2 799	2 780
střední vč. vyučení (bez maturity)	149 516	4 960	7 189	5 433	25 314	2 608	6 910	7 551
úplné střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního	132 997	4 967	4 825	4 546	20 893	1 750	5 307	6 821
vyšší odborné, konzervatoř	7 375	250	292	260	1 154	80	298	534
vysokoškolské	58 987	1 631	1 725	1 972	8 725	520	2 073	3 051
nezjištěno	21 942	734	739	723	3 630	403	922	1 036

1) osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností								
Moravská Třebová	Pardubice	Polička	Přelouč	Svitavy	Ústí nad Orlicí	Vysoké Mýto	Žamberk	
Území, sídelní struktura								
417	409	273	257	352	191	282	282	Rozloha (km ²)
33	56	20	42	28	16	40	27	Počet obcí
2	4	2	2	2	2	2	3	z toho se statutem města
49,2	76,3	52,9	48,3	58,9	59,6	64,6	52,5	Podíl městského obyvatelstva (%)
Počet obyvatel v obcích:								
1 512	1 005	296	1 795	801	234	1 903	531	do 199 obyvatel
7 505	16 661	6 428	7 563	6 576	4 669	9 337	10 656	s 200–999 obyvateli
6 502	22 880	3 734	6 401	6 627	6 707	-	5 179	s 1 000–4 999 obyvateli
62	114	34	69	40	34	87	49	Počet částí obcí
84	198	58	87	74	55	123	70	Počet základních sídelních jednotek
60	318	70	97	86	134	113	101	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
Obyvatelstvo								
25 146	130 165	19 080	25 035	30 246	25 568	31 731	28 324	Počet obyvatel
12 640	65 575	9 659	12 535	15 479	12 918	15 908	14 142	z toho ženy
Obyvatelstvo podle věku:								
3 839	20 953	3 120	4 017	4 794	4 173	5 217	4 867	0–14 let
15 685	83 086	11 942	15 629	18 922	15 764	19 756	17 730	15–64 let
5 622	26 126	4 018	5 389	6 530	5 631	6 758	5 727	65 let a více
43,9	42,4	42,9	43,3	43,3	43,2	42,9	42,3	Průměrný věk
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:								
10 463	55 320	7 904	10 106	12 497	10 426	13 164	11 854	svobodní
9 531	49 419	8 048	9 979	11 674	10 414	12 686	11 769	ženatí, vdané
3 038	16 006	1 651	3 005	3 730	2 792	3 477	2 814	rozvedení
2 027	8 548	1 437	1 831	2 226	1 861	2 305	1 818	ovdovělí
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :								
14 308	85 320	12 068	15 445	18 626	16 875	20 410	18 218	česká
2 500	691	256	86	1 085	124	106	104	moravská
2	42	-	8	8	2	11	4	slezská
207	1 964	74	308	218	260	279	212	slovenská
16	1 388	62	78	74	126	231	170	ukrajinská
8 819	39 689	6 679	8 843	10 590	8 157	10 600	9 580	neuveдено
Obyvatelstvo podle náboženské víry:								
3 071	10 686	4 237	1 766	3 359	3 325	4 000	4 824	věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
2 468	10 199	1 658	1 618	2 492	2 110	2 498	2 776	věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
11 606	71 354	6 775	13 487	14 867	12 873	15 297	12 120	bez náboženské víry
8 001	37 926	6 410	8 164	9 528	7 260	9 936	8 604	neuveдено
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:								
21 307	109 212	15 960	21 018	25 452	21 395	26 514	23 457	celkem
162	518	124	93	202	107	132	222	bez vzdělání
3 202	11 559	2 090	2 725	3 636	2 693	2 940	2 919	základní vč. neukončeného
8 926	31 269	6 183	8 083	9 843	7 070	9 696	8 481	střední vč. vyučení (bez maturity)
5 647	36 568	4 797	6 294	7 412	7 137	8 582	7 451	úplné střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního
325	1 799	327	241	455	411	512	437	vyšší odborné, konzervatoř
1 923	21 453	1 859	2 289	2 564	3 033	3 260	2 909	vysokoškolské
1 122	6 046	580	1 293	1 340	944	1 392	1 038	nezjištěno

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností						
		Česká Třebová	Hlinsko	Holice	Chrudim	Králíky	Lanškroun	Litomyšl
Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu	256 307	10 043	11 417	8 611	39 282	4 291	11 249	13 848
Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu	484 370	16 697	19 452	17 077	78 025	7 666	21 136	25 059
Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:								
v bytech	491 076	16 777	19 861	17 460	78 594	7 687	21 596	25 416
v zařízeních	10 005	208	182	277	1 817	275	239	600
mimo byty a zařízení	8 807	372	362	268	1 896	123	413	251
osoby bez domova	149	6	1	1	30	29	-	1
		Ekonomická aktivita						
Pracovní síla	265 515	9 049	10 036	9 200	41 857	4 037	11 552	13 495
zaměstnaní	255 984	8 675	9 668	8 878	40 207	3 821	11 149	13 140
pracující důchodci	28 430	916	1 217	740	4 870	376	1 025	1 510
pracující žáci a studenti	9 409	327	314	299	1 427	121	372	440
osoby na mateřské dovolené	1 960	60	74	61	316	26	90	113
ostatní zaměstnaní	216 185	7 372	8 063	7 778	33 594	3 298	9 662	11 077
nezaměstnaní	9 531	374	368	322	1 650	216	403	355
Osoby mimo pracovní sílu	240 313	8 178	10 251	8 650	39 845	4 011	10 528	12 602
nepracující důchodci	116 553	4 184	5 295	3 965	19 903	2 096	4 948	5 924
ostatní s vlastním zdrojem obživy	475	17	17	19	61	10	23	20
žáci, studenti	72 210	2 338	2 863	2 811	11 517	1 138	3 332	3 911
osoby na rodičovské dovolené	11 104	324	493	432	1 856	163	469	587
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	39 971	1 315	1 583	1 423	6 508	604	1 756	2 160
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:								
zaměstnanci	201 687	7 179	7 340	6 915	30 954	2 969	9 138	10 495
zaměstnavatelé	2 629	93	148	89	419	49	104	184
osoby pracující na vlastní účet	31 700	811	1 503	1 251	5 598	513	1 187	1 618
nezjištěno	19 968	592	677	623	3 236	290	720	843
Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:								
zemědělství, lesnictví a rybářství	10 923	164	534	427	1 720	254	625	1 076
průmysl	85 724	3 174	3 644	2 829	12 038	1 427	5 342	4 198
stavebnictví	17 816	451	838	676	3 463	237	623	964
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	26 739	877	999	983	4 312	304	1 017	1 287
doprava a skladování	14 908	1 076	518	541	2 184	232	471	648
ubytování, stravování a pohostinství	7 249	236	294	227	1 105	219	263	408
vzdělávání	17 540	586	588	653	2 734	267	749	1 085
zdravotní a sociální péče	18 805	505	580	600	3 763	248	420	1 100
nezjištěno	1 499	52	57	47	263	23	61	51
Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:								
zákonodárci a řídící pracovníci	11 871	364	407	441	1 868	169	481	636
specialisté	40 574	1 257	1 216	1 430	6 246	390	1 444	2 168
techničtí a odborní pracovníci	40 158	1 360	1 289	1 396	6 170	443	1 591	1 898
úředníci	17 170	693	506	641	2 796	194	571	724
pracovníci ve službách a prodeji	31 269	1 145	1 168	1 027	5 267	551	1 177	1 612
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	3 093	54	165	150	501	100	160	277
řemeslníci a opraváři	34 286	1 151	1 835	1 254	5 825	591	2 087	1 855
obsluha strojů a zařízení, montéři	36 854	1 363	1 548	1 169	4 943	712	1 857	1 970
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	11 835	400	441	361	1 941	230	553	657
zaměstnanci v ozbrojených silách	1 667	17	53	54	387	16	13	20
nezjištěno	27 207	871	1 040	955	4 263	425	1 215	1 323

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností								
Moravská Třebová	Pardubice	Polička	Přelouč	Svitavy	Ústí nad Orlicí	Vysoké Mýto	Žamberk	
12 840	63 458	10 365	10 923	15 864	13 643	16 189	14 284	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
23 952	123 044	18 206	23 598	28 891	24 408	30 239	26 920	Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu
24 281	124 825	18 408	23 921	29 195	24 765	30 782	27 508	Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:
438	3 520	362	554	379	366	507	281	v bytech
422	1 770	309	558	661	435	436	531	v zařízeních
5	50	1	2	11	2	6	4	mimo byty a zařízení
								osoby bez domova
Ekonomická aktivita								
12 683	71 060	9 544	13 261	15 391	13 198	16 514	14 638	Pracovní síla
12 064	68 459	9 289	12 714	14 803	12 862	16 003	14 252	zaměstnaní
1 704	6 823	1 149	1 374	2 075	1 395	1 689	1 567	pracující důchodci
363	2 996	314	398	458	485	607	488	pracující žáci a studenti
91	501	72	95	110	91	134	126	osoby na mateřské dovolené
9 906	58 139	7 754	10 847	12 160	10 891	13 573	12 071	ostatní zaměstnaní
619	2 601	255	547	588	336	511	386	nezaměstnaní
12 275	57 730	9 441	11 529	14 586	12 178	14 995	13 514	Osoby mimo pracovní sílu
6 435	26 596	4 710	5 739	7 357	5 911	7 266	6 224	nepracující důchodci
24	147	13	19	22	28	31	24	ostatní s vlastním zdrojem obživy
3 487	17 702	2 834	3 242	4 378	3 669	4 741	4 247	žáci, studenti
516	2 792	424	559	613	586	614	676	osoby na rodičovské dovolené
1 813	10 493	1 460	1 970	2 216	1 984	2 343	2 343	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby
9 789	52 670	7 361	10 122	11 881	10 427	13 176	11 271	Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:
119	605	93	110	154	140	167	155	zaměstnanci
1 230	8 622	1 207	1 557	1 680	1 385	1 654	1 884	zaměstnavatelé
926	6 562	628	925	1 088	910	1 006	942	osoby pracující na vlastní účet nezjištěno
732	1 192	598	521	752	481	795	1 052	Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:
4 909	18 257	3 688	5 195	4 731	4 419	6 379	5 494	zemědělství, lesnictví a rybařství
865	4 388	609	831	999	841	1 050	981	průmysl
1 062	7 686	804	1 157	1 878	1 302	1 615	1 456	stavebnictví
615	4 312	373	737	831	784	847	739	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
320	2 130	223	261	401	313	422	427	doprava a skladování
810	4 732	692	650	996	939	1 090	969	ubytování, stravování a pohostinství
823	4 948	744	722	1 247	1 205	1 017	883	vzdělávání
90	399	48	90	95	55	95	73	zdravotní a sociální péče nezjištěno
454	3 674	398	522	555	506	700	696	Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:
1 384	13 640	1 296	1 567	1 998	2 184	2 373	1 981	zákonodárci a řídící pracovníci
1 558	12 516	1 307	1 989	2 049	2 097	2 335	2 160	specialisté
562	5 680	486	752	981	752	962	870	techničtí a odborní pracovníci
1 545	8 023	1 158	1 387	2 076	1 640	1 805	1 688	úředníci
210	346	139	177	218	148	194	254	pracovníci ve službách a prodeji kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybařství
1 884	6 074	1 530	1 782	1 912	1 709	2 505	2 292	řemeslníci a opraváři
2 378	7 959	1 602	2 217	2 532	1 879	2 590	2 135	obsluha strojů a zařízení, montéři
710	2 676	454	648	819	576	734	635	pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
79	714	18	81	71	48	41	55	zaměstnanci v ozbrojených silách
1 300	7 157	901	1 592	1 592	1 323	1 764	1 486	nezjištěno

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností						
		Česká Třebová	Hlinsko	Holice	Chrudim	Králíky	Lanškroun	Litomyšl
Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾	62,8	62,1	58,7	62,6	61,2	59,5	63,1	62,3
muži	70,2	69,2	67,0	70,5	68,7	67,0	70,9	70,0
ženy	55,5	55,3	50,6	55,1	54,0	52,3	55,8	54,7
Míra zaměstnanosti (%) ³⁾	60,5	59,5	56,6	60,4	58,8	56,3	60,9	60,6
muži	67,9	66,5	65,1	68,2	66,2	64,0	68,6	68,4
ženy	53,3	52,8	48,2	53,0	51,6	48,9	53,6	53,0
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾								
Vyjíždějící do zaměstnání celkem	176 387	5 687	6 258	6 310	27 781	2 349	7 688	9 328
v rámci obce	61 411	2 497	1 649	1 041	6 930	795	2 373	2 478
do jiné obce okresu	73 041	2 094	2 786	2 966	10 369	1 018	4 460	4 203
do jiného okresu kraje	18 447	648	580	558	7 791	39	339	2 135
do jiného kraje	22 113	417	1 181	1 716	2 462	469	446	467
do zahraničí	1 375	31	62	29	229	28	70	45
Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji	131 095	4 014	4 773	4 864	20 621	1 665	5 889	6 960
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:								
automobil (řidič i spolucestující)	105 234	2 975	4 323	4 482	19 305	1 364	4 492	6 077
MHD	7 283	107	47	34	328	31	72	102
autobus (kromě MHD)	9 397	320	311	437	1 423	221	536	801
vlak	7 451	504	140	146	741	126	184	140
jízdni kolo	14 260	311	183	500	1 255	107	534	472
pouze pěšky	20 874	1 119	825	323	2 884	320	1 325	1 124
Vyjíždějící z obce podle věku:								
15–24 let	9 160	267	399	370	1 711	152	494	538
25–34 let	22 856	660	992	928	4 086	306	1 040	1 455
35–44 let	30 790	851	1 216	1 431	5 624	395	1 468	1 783
45–54 let	31 586	891	1 207	1 615	5 568	441	1 459	1 881
55–64 let	17 988	462	713	819	3 389	226	748	1 065
65 let a více	2 596	59	82	106	473	34	106	128
Vyjíždějící z obce podle odvětví:								
zemědělství, lesnictví a rybnářství	4 672	85	201	189	831	56	294	504
průmysl	45 208	1 269	1 983	1 831	7 321	716	2 861	2 702
stavebnictví	4 835	120	224	233	1 021	54	162	320
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	10 845	272	431	570	2 013	87	420	603
doprava a skladování	6 876	315	226	308	1 217	105	271	382
vzdělávání	7 734	204	292	378	1 440	89	328	583
zdravotní a sociální péče	9 709	285	372	477	2 155	106	256	594
nezjištěno	211	6	7	8	42	1	16	9
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾								
Vyjíždějící do školy celkem	71 080	2 291	2 844	2 775	11 330	1 121	3 299	3 833
vyjíždějící 5x týdně a častěji	40 992	1 230	1 504	1 636	6 532	466	1 796	2 290
vyjíždějící z obce	33 894	828	1 558	1 440	5 864	496	1 668	2 102
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:								
automobil (řidič i spolucestující)	9 124	174	379	478	1 828	96	324	418
MHD	4 520	78	52	49	364	26	84	101
autobus (kromě MHD)	14 005	286	598	822	2 753	222	731	1 216
vlak	6 774	270	407	119	860	159	373	254
jízdni kolo	720	4	25	54	70	3	35	29
pouze pěšky	12 586	596	404	351	1 679	138	610	706

2) podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

3) podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

4) nezahrnuje osoby pracující na adrese obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

5) nezahrnuje osoby studující na adrese obvyklého bydliště a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností								
Moravská Třebová	Pardubice	Polička	Přelouč	Svitavy	Ústí nad Orlicí	Vysoké Mýto	Žamberk	
60,1	65,9	60,2	63,8	61,1	62,2	62,8	62,9	Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾
67,8	73,0	67,7	72,1	68,4	69,7	70,3	70,1	muži
52,4	59,0	52,8	55,7	54,2	55,1	55,5	55,6	ženy
57,1	63,5	58,5	61,2	58,8	60,7	60,9	61,2	Míra zaměstnanosti (%) ³⁾
64,6	70,6	66,1	69,7	65,7	68,0	68,5	68,4	muži
49,8	56,6	51,3	52,9	52,2	53,7	53,5	54,0	ženy
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾								
8 081	47 850	6 417	8 950	9 964	9 011	10 886	9 827	Vyjíždějící do zaměstnání celkem
2 301	24 697	2 064	1 774	3 683	2 808	3 734	2 587	v rámci obce
3 663	13 298	3 393	5 227	4 318	4 781	4 775	5 690	do jiné obce okresu
720	2 159	291	298	733	522	1 448	186	do jiného okresu kraje
1 327	7 295	622	1 592	1 140	845	858	1 276	do jiného kraje
70	401	47	59	90	55	71	88	do zahraničí
6 197	34 709	4 849	6 724	7 171	6 873	8 401	7 385	Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji
4 964	24 331	3 912	5 868	5 820	5 167	6 250	5 904	Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
84	5 835	89	90	108	152	74	130	automobil (řidič i spolucestující)
668	1 595	406	256	659	625	438	701	MHD
163	2 216	188	753	454	564	715	417	autobus (kromě MHD)
464	6 365	487	602	768	585	1 088	539	vlak
1 208	4 278	953	676	1 547	1 365	1 511	1 416	jízdní kolo
								pouze pěšky
516	1 589	383	522	520	507	617	575	Vyjíždějící z obce podle věku:
1 183	4 600	911	1 413	1 223	1 198	1 384	1 477	15–24 let
1 533	6 389	1 153	1 935	1 614	1 618	1 898	1 882	25–34 let
1 547	6 329	1 167	1 882	1 866	1 726	2 007	2 000	35–44 let
893	3 584	669	1 203	930	1 004	1 114	1 169	45–54 let
108	662	70	221	128	150	132	137	55–64 let
								65 let a více
307	487	236	240	302	172	371	397	Vyjíždějící z obce podle odvětví:
2 915	6 871	2 043	3 178	2 589	2 711	3 015	3 203	zemědělství, lesnictví a rybnářství
216	998	163	262	221	239	309	293	průmysl
473	2 572	340	617	682	516	632	617	stavebnictví
307	1 490	167	453	394	421	431	389	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
307	1 580	326	368	428	415	490	506	doprava a skladování
435	1 957	371	506	500	534	600	561	vzdělávání
8	44	6	15	11	12	13	13	zdravotní a sociální péče
								nezjištěno
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾								
3 335	17 388	2 807	3 195	4 336	3 618	4 695	4 213	Vyjíždějící do školy celkem
1 787	10 684	1 531	1 942	2 388	2 107	2 773	2 326	vyjíždějící 5x týdně a častěji
1 831	6 656	1 418	1 918	1 967	1 537	2 371	2 240	vyjíždějící z obce
343	2 392	313	487	488	381	563	460	Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
103	3 032	102	75	121	132	69	132	automobil (řidič i spolucestující)
960	1 785	660	678	813	647	975	859	MHD
253	1 181	289	482	458	439	660	570	autobus (kromě MHD)
15	276	28	24	35	27	59	36	vlak
533	3 329	503	409	897	782	861	788	jízdní kolo
								pouze pěšky

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností						
		Česká Třebová	Hlinsko	Holice	Chrudim	Králíky	Lanškroun	Litomyšl
Domácnosti								
Hospodařící domácnosti celkem	224 265	8 063	8 697	7 491	35 544	3 566	9 580	10 624
v tom domácnosti:								
rodinné	140 228	4 889	5 685	5 038	22 617	2 202	6 150	7 277
tvořené 1 rodinou	136 628	4 780	5 497	4 887	21 893	2 148	6 001	7 058
úplné rodiny	113 778	3 966	4 537	4 123	18 339	1 785	5 044	6 046
z toho:								
bez závislých dětí	65 421	2 381	2 702	2 243	10 628	1 093	2 857	3 387
se závislými dětmi	48 357	1 585	1 835	1 880	7 711	692	2 187	2 659
sezdané páry	35 710	1 103	1 381	1 408	5 793	468	1 554	2 175
nesezdaná soužití	12 647	482	454	472	1 918	224	633	484
bydlící v bytech	112 612	3 918	4 478	4 089	18 037	1 752	5 003	6 002
neúplné rodiny	22 850	814	960	764	3 554	363	957	1 012
z toho:								
bez závislých dětí	9 630	344	443	330	1 529	134	406	473
se závislými dětmi	13 220	470	517	434	2 025	229	551	539
osamělý otec	1 801	76	86	79	276	29	74	78
osamělá matka	11 419	394	431	355	1 749	200	477	461
bydlící v bytech	22 320	799	944	749	3 447	355	946	996
tvořené 2 a více rodinami	3 600	109	188	151	724	54	149	219
nerodinné	84 037	3 174	3 012	2 453	12 927	1 364	3 430	3 347
domácnosti vícečlenné	3 460	103	88	100	494	48	128	130
domácnosti jednotlivců	80 577	3 071	2 924	2 353	12 433	1 316	3 302	3 217
z toho nepracující důchodci	32 988	1 304	1 384	1 009	5 305	577	1 325	1 425
Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:								
do 39 let	18 794	656	612	541	2 786	282	775	689
40–64 let	29 972	1 191	1 048	845	4 621	493	1 271	1 167
65 let a více	31 811	1 224	1 264	967	5 026	541	1 256	1 361
Domy								
Domy celkem	137 176	3 848	6 865	6 114	24 851	2 627	6 346	8 506
obydlené	113 293	3 410	5 121	5 146	19 656	1 955	5 182	6 880
rodinné domy	102 415	2 997	4 778	4 923	18 081	1 701	4 644	6 469
bytové domy	8 861	370	255	148	1 255	186	420	296
neobydlené	23 883	438	1 744	968	5 195	672	1 164	1 626
Průměrné stáří obydlých domů (roky)	50,8	57,5	49,7	48,5	52,0	56,6	49,8	48,2
Obydlené domy s byty celkem	113 094	3 408	5 117	5 142	19 607	1 949	5 175	6 865
Obydlené domy s byty podle vlastníka:								
fyzická osoba	101 842	2 998	4 753	4 868	17 901	1 749	4 650	6 422
obec, stát	1 866	42	83	86	320	56	171	112
bytové družstvo	403	125	3	19	36	4	22	10
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	7 158	193	203	92	1 070	105	232	241
Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:								
kámen, cihly, tvárnice	97 173	2 955	4 421	4 415	16 815	1 590	4 472	5 995
stěnové panely	3 045	172	77	55	451	75	130	99
dřevo	2 117	52	78	146	226	61	119	112
Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:								
přípoj na kanalizační síť	61 799	2 428	2 171	2 787	9 496	845	2 120	2 383
vodovod	111 237	3 373	4 985	5 055	19 169	1 904	5 102	6 773
plyn	76 146	2 332	2 691	3 783	14 072	961	3 067	4 249
výtah ⁶⁾	1 882	97	69	12	220	3	48	32
Bydlící osoby v domech celkem	501 886	17 001	20 076	17 719	80 444	7 936	21 881	26 039
v domech s byty	491 076	16 777	19 861	17 460	78 594	7 687	21 596	25 416
v rodinných domech	308 045	8 962	14 611	14 808	52 895	4 887	14 465	20 338

⁶⁾ v domě se 4 a více nadzemními podlažími

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností								
Moravská Třebová	Pardubice	Polička	Přelouč	Svitavy	Ústí nad Orlicí	Vysoké Mýto	Žamberk	
Domácnosti								
11 130	59 802	7 918	10 969	13 587	11 344	13 764	12 186	Hospodařící domácnosti celkem
								v tom domácnosti:
6 893	35 148	5 244	6 901	8 509	7 113	8 710	7 852	rodinné
6 708	34 475	5 097	6 648	8 312	6 979	8 485	7 660	tvořené 1 rodinou
5 501	28 279	4 347	5 543	6 786	5 857	7 124	6 501	úplné rodiny
								z toho:
3 306	15 919	2 511	3 264	4 010	3 340	4 103	3 677	bez závislých dětí
2 195	12 360	1 836	2 279	2 776	2 517	3 021	2 824	se závislými dětmi
1 527	9 035	1 453	1 640	1 967	1 872	2 193	2 141	sezdané páry
668	3 325	383	639	809	645	828	683	nesezdaná soužití
5 464	28 079	4 288	5 466	6 724	5 798	7 077	6 437	bydlící v bytech
1 207	6 196	750	1 105	1 526	1 122	1 361	1 159	neúplné rodiny
								z toho:
519	2 417	355	512	633	484	581	470	bez závislých dětí
688	3 779	395	593	893	638	780	689	se závislými dětmi
90	454	48	104	114	92	108	93	osamělý otec
598	3 325	347	489	779	546	672	596	osamělá matka
1 180	6 054	738	1 069	1 479	1 104	1 339	1 121	bydlící v bytech
185	673	147	253	197	134	225	192	tvořené 2 a více rodinami
4 237	24 654	2 674	4 068	5 078	4 231	5 054	4 334	nerodinné
152	1 234	96	174	193	165	215	140	domácnosti vícečlenné
4 085	23 420	2 578	3 894	4 885	4 066	4 839	4 194	domácnosti jednotlivců
1 845	8 533	1 198	1 507	2 034	1 758	2 002	1 782	z toho nepracující důchodci
								Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:
886	6 220	570	867	1 022	871	1 101	916	do 39 let
1 537	8 566	903	1 526	1 918	1 498	1 825	1 563	40–64 let
1 662	8 634	1 105	1 501	1 945	1 697	1 913	1 715	65 let a více
Domy								
7 842	24 187	6 278	7 630	8 130	6 520	8 749	8 683	Domy celkem
6 407	21 915	4 690	6 321	6 786	5 568	7 333	6 923	obydlené
5 799	18 955	4 275	5 842	6 061	4 988	6 635	6 267	rodinné domy
490	2 616	312	380	614	467	565	487	bytové domy
1 435	2 272	1 588	1 309	1 344	952	1 416	1 760	neobydlené
57,4	46,0	50,2	51,4	59,3	50,6	53,9	46,1	Průměrné stáří obydlých domů (roky)
6 402	21 881	4 675	6 307	6 771	5 563	7 327	6 905	Obydlené domy s byty celkem
								Obydlené domy s byty podle vlastníka:
5 677	18 935	4 255	5 811	5 958	4 967	6 629	6 269	fyzická osoba
148	194	69	77	159	89	111	149	obec, stát
16	37	17	6	11	70	14	13	bytové družstvo
437	2 328	272	317	527	331	463	347	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
								Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:
5 472	18 781	4 060	5 326	5 794	4 759	6 380	5 938	kámen, cihly, tvárnice
151	850	92	159	185	208	182	159	stěnové panely
89	563	88	140	79	99	92	173	dřevo
								Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:
2 982	17 312	1 884	3 713	2 894	2 817	4 623	3 344	přípoj na kanalizační síť
6 307	21 618	4 594	6 177	6 658	5 496	7 233	6 793	vodovod
3 680	18 478	2 651	4 709	4 614	3 243	5 171	2 445	plyn
28	898	38	43	102	138	109	45	výtah ⁶⁾
24 869	128 593	18 802	24 548	29 555	25 273	31 376	27 774	Bydlící osoby v domech celkem
24 281	124 825	18 408	23 921	29 195	24 765	30 782	27 508	v domech s byty
16 720	57 891	13 096	16 860	17 555	15 213	20 066	19 678	v rodinných domech

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností						
		Česká Třebová	Hlinsko	Holice	Chrudim	Králíky	Lanškroun	Litomyšl
		Byty						
Byty celkem	255 990	8 848	10 703	8 563	41 380	4 448	11 186	12 891
obydlené	209 133	7 510	8 025	6 939	32 795	3 328	8 933	9 871
v rodinných domech	117 215	3 549	5 394	5 612	20 164	1 950	5 414	7 362
v bytových domech	88 023	3 813	2 479	1 156	12 163	1 252	3 366	2 325
neobydlené	46 857	1 338	2 678	1 624	8 585	1 120	2 253	3 020
Obydlené byty podle vlastníka domu:								
fyzická osoba	119 809	3 656	5 491	5 665	20 314	2 208	5 567	7 418
obec, stát	10 652	393	334	356	1 349	325	1 111	470
bytové družstvo	3 655	1 170	10	110	249	22	95	36
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	70 343	2 123	2 071	690	10 201	661	1 871	1 812
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:								
ve vlastním domě	94 902	2 841	4 403	4 576	16 339	1 644	4 401	6 006
v osobním vlastnictví	47 564	1 522	1 466	476	7 056	446	1 387	1 207
nájemní/pronajatý	31 191	1 229	884	678	3 978	642	1 682	1 168
družstevní	3 255	904	5	90	232	16	150	27
Obydlené byty podle technické vybavenosti:								
plyn zaveden do bytu	143 176	5 577	4 285	4 915	23 675	1 837	5 648	6 173
vodovod v bytě	196 273	7 106	7 510	6 469	30 586	3 076	8 433	9 373
přípoj na kanalizační síť	146 434	6 291	4 493	4 188	20 843	1 716	5 052	4 584
žumpa, jímka	50 985	1 023	2 881	2 144	9 381	1 387	3 238	4 338
Obydlené byty podle způsobu vytápění:								
ústřední dálkové	50 601	1 945	1 395	154	5 850	159	967	665
ústřední domovní	39 991	1 587	1 922	1 775	6 744	906	1 982	1 970
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	87 264	2 940	3 290	3 619	14 644	1 611	4 608	5 708
lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech	16 696	591	774	685	2 948	328	707	825
Obydlené byty podle energie používané k vytápění:								
z kotelny mimo dům	50 621	1 945	1 396	154	5 850	159	967	665
uhlí, koks, uhelné brikety	14 680	316	1 245	339	1 947	544	784	1 383
plyn	84 891	3 392	2 315	3 649	15 312	1 330	4 078	4 512
elektřina	15 722	670	670	735	2 400	200	718	645
dřevo, dřevěné pelety	25 682	545	1 547	1 243	4 088	678	1 589	1 789
Počet osob na 1 obydlený byt	2,35	2,23	2,47	2,52	2,40	2,31	2,42	2,57
v rodinných domech	2,63	2,53	2,71	2,64	2,62	2,51	2,67	2,76
v bytových domech	2,00	1,99	1,98	2,04	2,03	2,01	2,02	2,02
Počet osob na 1 obytnou místnost								
4 m ² a více (včetně kuchyně)	0,58	0,58	0,57	0,56	0,57	0,57	0,60	0,59
v rodinných domech	0,56	0,56	0,56	0,55	0,55	0,53	0,58	0,58
v bytových domech	0,61	0,60	0,58	0,63	0,61	0,63	0,62	0,63
Celková plocha v m ² na 1 osobu	38,8	37,7	39,4	41,6	40,0	39,2	37,8	40,7
v rodinných domech	43,1	42,5	42,2	43,3	44,1	44,2	41,5	42,8
v bytových domech	31,3	31,9	31,4	31,1	31,3	30,3	29,9	32,0
Celková plocha v m ² na 1 byt	92,8	85,4	99,1	107,1	97,8	92,3	93,0	106,3
v rodinných domech	115,0	108,7	115,9	116,4	117,7	111,9	112,3	119,8
v bytových domech	63,9	64,3	63,5	65,0	64,9	62,8	61,7	65,9
Počet obytných místností								
4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾	4,12	3,92	4,43	4,56	4,30	4,15	4,14	4,42
v rodinných domech	4,74	4,55	4,91	4,84	4,86	4,75	4,64	4,81
v bytových domech	3,33	3,37	3,47	3,33	3,41	3,29	3,33	3,27
Počet hospodařících domácností na 1 byt	1,04	1,03	1,05	1,05	1,04	1,04	1,04	1,05

⁷⁾ včetně kuchyně

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností								
Moravská Třebová	Pardubice	Polička	Přelouč	Svitavy	Ústí nad Orlicí	Vysoké Mýto	Žamberk	
Byty								
13 014	64 216	9 971	12 434	15 093	12 914	15 613	14 716	Byty celkem
10 362	56 536	7 368	10 131	12 574	10 611	12 848	11 302	obydlené
6 584	22 090	4 828	6 553	6 911	5 843	7 599	7 362	v rodinných domech
3 578	33 620	2 325	3 413	5 488	4 513	5 016	3 516	v bytových domech
2 652	7 680	2 603	2 303	2 519	2 303	2 765	3 414	neobydlené
6 537	23 394	4 864	6 663	6 875	5 863	7 750	7 544	Obydlené byty podle vlastníka domu:
634	2 180	294	311	852	519	715	809	fyzická osoba
128	474	91	17	61	1 079	78	35	obec, stát
2 730	29 383	2 020	2 868	4 448	2 909	4 027	2 529	bytové družstvo
								spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
								Obydlené byty podle právního důvodu užívání:
5 212	17 702	4 033	5 338	5 515	4 792	6 221	5 879	ve vlastním domě
1 963	18 988	1 430	1 915	3 136	2 048	2 736	1 788	v osobním vlastnictví
1 472	10 325	825	1 099	1 996	1 559	1 826	1 828	nájemní/pronajatý
141	438	79	83	143	796	92	59	družstevní
								Obydlené byty podle technické vybavenosti:
6 474	44 814	3 884	7 191	9 074	6 381	9 229	4 019	plyn zaveden do bytu
9 727	52 830	7 041	9 399	11 929	10 087	12 048	10 659	vodovod v bytě
6 151	50 818	4 024	7 136	7 515	7 158	9 645	6 820	přípoj na kanalizační síť
3 649	4 481	2 807	2 443	4 178	2 788	2 586	3 661	žumpa, jímka
								Obydlené byty podle způsobu vytápění:
1 035	28 567	909	1 077	2 466	2 499	1 791	1 122	ústřední dálkové
1 672	5 984	1 912	2 581	2 075	2 491	2 859	3 531	ústřední domovní
5 719	16 537	3 298	4 475	6 394	4 014	6 236	4 171	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)
1 098	2 584	710	1 087	862	919	1 065	1 513	lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech
								Obydlené byty podle energie používané k vytápění:
1 037	28 580	909	1 078	2 467	2 499	1 791	1 124	z kotelny mimo dům
1 156	404	1 030	521	1 080	924	1 092	1 915	uhlí, koks, uhelné brikety
4 189	19 857	2 563	5 089	5 654	3 775	6 454	2 722	plyn
828	3 064	648	1 005	817	848	819	1 655	elektrina
2 324	1 629	1 555	1 326	1 682	1 525	1 569	2 593	dřevo, dřevěné pelety
2,34	2,21	2,50	2,36	2,32	2,33	2,40	2,43	Počet osob na 1 obydlý byt
2,54	2,62	2,71	2,57	2,54	2,60	2,64	2,67	v rodinných domech
2,00	1,95	2,11	1,98	2,05	2,02	2,04	2,02	v bytových domech
								Počet osob na 1 obytnou místnost
0,57	0,59	0,59	0,57	0,58	0,59	0,59	0,59	4 m ² a více (včetně kuchyně)
0,56	0,56	0,57	0,55	0,56	0,57	0,57	0,59	v rodinných domech
0,61	0,61	0,63	0,61	0,62	0,61	0,63	0,61	v bytových domech
39,2	37,4	39,5	39,6	38,0	38,2	38,7	38,8	Celková plocha v m ² na 1 osobu
42,7	43,8	43,3	43,4	42,6	42,6	42,9	41,6	v rodinných domech
31,2	31,8	30,1	30,3	31,1	30,8	30,7	31,4	v bytových domech
93,7	84,5	99,6	95,8	89,5	90,6	94,6	96,3	Celková plocha v m ² na 1 byt
110,2	116,6	118,7	113,7	109,7	112,6	114,7	112,7	v rodinných domech
63,9	63,5	64,3	61,8	64,7	63,5	64,1	64,8	v bytových domech
								Počet obytných místností
4,19	3,84	4,28	4,27	4,06	4,05	4,17	4,17	4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾
4,64	4,74	4,78	4,78	4,63	4,62	4,73	4,61	v rodinných domech
3,38	3,26	3,39	3,32	3,34	3,38	3,33	3,38	v bytových domech
1,04	1,03	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	Počet hospodařících domácností na 1 byt

4. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle měst (sídél správních obvodů ORP) Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká Třebová	Hlinsko	Holice	Chrudim	Králíky	Lanškroun	Litomyšl	Moravská Třebová
Rozloha (km ²)	41,0	24,3	19,7	33,2	52,8	20,7	33,4	42,0
Počet částí obce	6	6	7	8	11	4	10	5
Počet základních sídelních jednotek	23	19	12	32	9	17	26	13
Hustota obyvatelstva (osoby/km ²)	363	382	343	689	73	459	300	229
Počet obyvatel	14 866	9 271	6 745	22 873	3 876	9 470	10 027	9 627
z toho ženy	7 612	4 767	3 449	11 735	1 965	4 908	5 162	4 994
Obyvatelstvo podle věku:								
0–14 let	2 219	1 412	1 120	3 626	561	1 489	1 568	1 341
15–64 let	9 218	5 664	4 024	14 411	2 345	5 850	6 234	5 936
65 let a více	3 429	2 195	1 601	4 836	970	2 131	2 225	2 350
Průměrný věk	44,3	44,3	43,9	42,9	45,3	43,8	43,6	45,4
Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu	8 834	5 415	3 390	11 562	2 117	5 047	5 134	5 185
Obyvatelstvo podle náboženské víry:								
věřící	2 450	2 340	980	4 026	743	1 831	2 807	1 998
bez náboženské víry	7 946	3 936	3 672	12 065	1 922	4 732	4 145	4 810
neuveдено	4 470	2 995	2 093	6 782	1 211	2 907	3 075	2 819
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:								
základní vč. neukončeného	1 751	1 060	716	2 177	641	1 103	994	1 253
střední vč. vyučení (bez maturity)	4 114	3 118	2 049	5 574	1 206	2 581	2 369	3 117
úplné střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního	4 360	2 329	1 774	6 625	910	2 570	2 833	2 409
vysokoškolské	1 483	824	689	3 409	292	1 140	1 581	893
Pracovní síla	7 707	4 537	3 339	12 083	1 913	4 914	5 230	4 892
zaměstnaní	7 386	4 359	3 186	11 586	1 806	4 754	5 092	4 663
zaměstnanci	6 086	3 338	2 494	8 842	1 389	3 894	3 942	3 829
zaměstnavatelé	87	84	36	121	21	55	90	46
osoby pracující na vlastní účet	695	616	431	1 498	235	472	659	421
nezaměstnaní	321	178	153	497	107	160	138	229
Osoby mimo pracovní sílu	7 043	4 683	3 351	10 606	1 934	4 484	4 717	4 653
z toho nepracující důchodci	3 690	2 496	1 705	5 114	1 051	2 261	2 330	2 594
Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:								
průmysl	2 638	1 710	1 136	2 757	674	2 373	1 519	1 867
stavebnictví	375	302	201	870	114	215	312	273
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	753	516	362	1 481	151	450	549	435
vzdělávání	514	272	253	832	155	366	474	378
zdravotní a sociální péče	435	273	190	1 164	96	185	509	349
Míra ekonomické aktivity (%) ¹⁾	61,5	58,1	59,9	63,4	58,2	62,1	62,4	59,6
muži	68,8	65,8	68,3	70,7	64,7	69,6	70,1	67,1
ženy	54,7	51,0	52,2	56,7	52,1	55,4	55,3	52,8
Vyjíždějící v rámci obce do zaměstnání celkem ²⁾	2 427	1 290	703	3 619	423	1 903	1 809	1 489
Vyjíždějící z obce do zaměstnání celkem ³⁾	2 277	1 251	1 450	4 073	678	979	1 365	1 304
vyjíždějící 5x týdně a častěji	1 498	843	1 092	2 812	463	635	951	922
Dojíždějící do obce do zaměstnání celkem	2 822	1 834	1 251	6 463	401	3 876	4 463	1 947
Vyjíždějící do školy celkem ⁴⁾	1 896	1 277	965	2 975	545	1 328	1 341	1 154
vyjíždějící 5x týdně a častěji	932	537	505	1 556	191	605	656	566
vyjíždějící z obce	506	414	268	759	186	328	311	392

¹⁾ podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

²⁾ nezahrnuje osoby pracující na adrese obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

³⁾ nezahrnuje osoby pracující v obci obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

⁴⁾ nezahrnuje osoby studující na adrese obvyklého bydliště a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

Pardubice	Polička	Přelouč	Svitavy	Ústí nad Orlicí	Vysoké Mýto	Žamberk	
82,7	33,1	30,5	31,3	36,4	42,0	16,9	Rozloha (km ²)
27	6	8	4	8	10	1	Počet částí obce
94	15	19	22	26	26	10	Počet základních sídelních jednotek
1 084	260	304	518	384	287	342	Hustota obyvatelstva (osoby/km ²)
89 619	8 622	9 276	16 242	13 958	12 069	5 788	Počet obyvatel
45 403	4 472	4 655	8 502	7 177	6 080	2 949	z toho ženy
13 304	1 355	1 370	2 542	2 113	1 912	937	Obyvatelstvo podle věku:
57 147	5 374	5 899	10 182	8 564	7 665	3 612	0–14 let
19 168	1 893	2 007	3 518	3 281	2 492	1 239	15–64 let
43,2	43,6	43,8	43,3	44,1	43,0	43,2	65 let a více
47 389	4 709	4 196	9 318	7 600	6 314	2 732	Průměrný věk
15 050	2 267	1 297	2 887	2 721	2 520	1 188	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
48 397	3 531	4 818	8 327	7 403	5 723	2 898	Obyvatelstvo podle náboženské víry:
26 172	2 824	3 161	5 028	3 834	3 826	1 702	věřící
7 909	817	1 027	1 841	1 550	1 162	590	bez náboženské víry
20 420	2 581	2 723	4 669	3 518	3 391	1 611	neuveďeno
26 110	2 406	2 469	4 409	4 013	3 340	1 602	Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:
15 755	1 008	976	1 683	1 902	1 378	696	základní vč. neukončeného
49 298	4 371	5 030	8 371	7 227	6 389	3 040	střední vč. vyučení (bez maturity)
47 371	4 258	4 813	8 061	7 020	6 155	2 953	úplně střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního
36 466	3 372	3 872	6 452	5 712	5 138	2 273	vysokoškolské
361	54	40	107	74	68	39	Pracovní síla
5 717	526	518	887	698	566	431	zaměstnaní
1 927	113	217	310	207	234	87	zaměstnanci
39 260	4 204	4 139	7 724	6 613	5 583	2 713	zaměstnavatelé
19 290	2 168	2 155	3 910	3 375	2 701	1 289	osoby pracující na vlastní účet
12 598	1 714	2 081	2 317	2 277	2 615	946	nezaměstnaní
2 810	243	240	523	407	358	201	Osoby mimo pracovní sílu
5 141	393	451	1 112	781	657	366	z toho nepracující důchodci
3 422	364	231	569	560	436	238	Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:
3 496	341	308	821	755	433	272	průmysl
65,5	60,5	64,5	61,8	61,6	63,5	63,1	stavebnictví
72,7	67,7	72,9	69,0	69,1	71,6	70,8	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
58,7	54,0	56,3	55,2	54,8	55,9	55,8	vzdělávání
23 436	1 510	1 215	3 240	2 256	2 310	742	zdravotní a sociální péče
8 857	1 233	1 943	1 795	2 423	1 382	1 155	Míra ekonomické aktivity (%) ¹⁾
5 611	824	1 372	1 058	1 756	934	825	muži
23 074	2 529	2 955	4 088	3 789	5 005	2 034	ženy
10 932	1 200	1 106	2 306	1 850	1 748	845	Vyjíždějící v rámci obce do zaměstnání celkem ²⁾
6 223	552	547	1 112	1 002	858	374	Vyjíždějící z obce do zaměstnání celkem ³⁾
1 759	292	319	593	490	446	246	vyjíždějící 5x týdně a častěji
							Dojíždějící do obce do zaměstnání celkem
							Vyjíždějící do školy celkem ⁴⁾
							vyjíždějící 5x týdně a častěji
							vyjíždějící z obce

4. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle měst (sídel správních obvodů ORP) Pardubického kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká Třebová	Hlinsko	Holice	Chrudim	Králíky	Lanškroun	Litomyšl	Moravská Třebová
Hospodařící domácnosti celkem	7 039	4 221	2 918	10 702	1 806	4 392	4 367	4 549
v tom domácnosti:								
tvořené 1 rodinou	4 096	2 494	1 789	6 183	1 069	2 574	2 687	2 558
úplné rodiny	3 397	1 986	1 499	5 033	886	2 134	2 231	2 040
bez závislých dětí	2 073	1 223	841	2 946	560	1 245	1 306	1 291
se závislými dětmi	1 324	763	658	2 087	326	889	925	749
neúplné rodiny	699	508	290	1 150	183	440	456	518
bez závislých dětí	285	205	124	406	71	162	194	178
se závislými dětmi	414	303	166	744	112	278	262	340
tvořené 2 a více rodinami	86	66	50	99	21	41	51	53
vícečlenné domácnosti	93	47	51	183	24	64	70	66
domácnosti jednotlivců	2 764	1 614	1 028	4 237	692	1 713	1 559	1 872
Průměrný počet členů hospodařící domácnosti	2,09	2,17	2,24	2,10	2,13	2,13	2,22	2,06
Domy celkem	3 006	1 997	1 848	3 467	1 205	1 902	2 299	1 928
obydlené	2 680	1 700	1 601	3 161	937	1 732	2 043	1 730
Obydlené domy s byty celkem	2 678	1 698	1 598	3 149	934	1 729	2 035	1 727
rodinné domy	2 289	1 448	1 451	2 486	810	1 388	1 750	1 350
Průměrné stáří obydlí (roky)	59,3	52,1	50,9	51,7	56,8	52,2	49,7	60,7
Obydlené domy podle vlastníka:								
fyzická osoba	2 293	1 467	1 476	2 519	824	1 408	1 757	1 331
obec, stát	33	37	23	47	18	71	43	45
bytové družstvo	124	2	16	5	2	12	2	6
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	184	159	63	513	76	180	196	302
Byty celkem	7 706	4 755	3 308	11 595	2 192	4 795	5 058	4 959
obydlené	6 581	3 992	2 720	10 106	1 703	4 139	4 128	4 263
v rodinných domech	2 723	1 658	1 686	2 798	949	1 653	2 041	1 563
v bytových domech	3 717	2 242	972	7 154	694	2 419	1 990	2 627
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:								
ve vlastním domě	2 154	1 373	1 388	2 348	774	1 337	1 613	1 233
v osobním vlastnictví	1 492	1 335	375	4 344	349	1 184	1 048	1 497
nájemní/pronajatý	1 165	692	448	1 805	300	963	848	841
družstevní	897	1	89	103	8	113	4	86
vybavenosti:								
plyn zaveden do bytu	5 224	2 723	2 198	8 406	1 276	3 377	3 279	3 460
vodovod v bytě	6 243	3 781	2 562	9 565	1 585	3 906	3 928	3 994
přípoj na kanalizační síť	6 108	3 493	2 458	9 315	1 198	3 798	3 610	3 541
Obydlené byty podle počtu obytných místností 4 m ² a více ⁵⁾ :								
1	124	136	74	266	51	120	98	90
2	738	342	267	1 281	139	405	462	464
3	1 791	890	490	2 226	367	974	954	966
4	1 957	1 220	767	3 475	465	1 309	1 157	1 486
5 a více	1 627	1 193	958	2 312	567	1 093	1 252	975
Celková plocha v m ² na 1 osobu	37,0	36,9	39,4	37,1	39,8	36,8	39,4	37,1
v rodinných domech	42,4	42,5	43,3	47,1	45,6	43,2	44,5	43,7
v bytových domech	32,0	31,4	30,8	31,8	30,8	31,0	32,5	31,8
Celková plocha v m ² na 1 byt	81,9	84,7	94,4	81,6	90,6	83,5	92,3	81,3
v rodinných domech	106,7	114,4	112,6	123,3	111,5	113,2	118,5	109,8
v bytových domech	64,2	62,9	63,5	64,8	62,9	62,6	65,8	63,6

⁵⁾ včetně kuchyně

Pardubice	Polička	Přelouč	Svitavy	Ústí nad Orlicí	Vysoké Mýto	Žamberk	
43 269	3 839	4 150	7 554	6 519	5 414	2 674	Hospodařící domácnosti celkem
							v tom domácnosti:
23 412	2 340	2 381	4 449	3 766	3 113	1 557	tvořené 1 rodinou
18 824	1 950	1 944	3 547	3 064	2 576	1 242	úplné rodiny
11 157	1 143	1 163	2 103	1 800	1 484	726	bez závislých dětí
7 667	807	781	1 444	1 264	1 092	516	se závislými dětmi
4 588	390	437	902	702	537	315	neúplné rodiny
1 783	171	197	336	277	207	117	bez závislých dětí
2 805	219	240	566	425	330	198	se závislými dětmi
338	44	76	76	55	77	37	tvořené 2 a více rodinami
1 017	58	71	108	113	88	31	vícečlenné domácnosti
18 502	1 397	1 622	2 921	2 585	2 136	1 049	domácnosti jednotlivců
							Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
2,01	2,20	2,13	2,11	2,09	2,17	2,15	
11 178	1 926	1 950	2 911	2 395	2 339	1 348	Domy celkem
10 394	1 694	1 747	2 719	2 171	2 064	1 194	obydlené
10 367	1 688	1 734	2 705	2 166	2 059	1 191	Obydlené domy s byty celkem
7 872	1 402	1 489	2 218	1 730	1 705	1 015	rodinné domy
52,0	49,8	51,7	56,8	52,8	54,2	47,8	Průměrné stáří obydlí domů (roky)
							Obydlené domy podle vlastníka:
7 951	1 413	1 519	2 172	1 739	1 730	1 020	fyzická osoba
110	16	12	43	37	39	18	obec, stát
26	10	1	8	61	2	-	bytové družstvo
2 080	221	174	422	263	258	119	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
46 021	4 368	4 425	7 828	7 105	5 842	2 968	Byty celkem
41 178	3 634	3 860	7 073	6 175	5 089	2 535	obydlené
9 480	1 576	1 693	2 598	2 064	1 962	1 194	v rodinných domech
31 114	1 953	2 083	4 383	3 917	3 044	1 211	v bytových domech
							Obydlené byty podle právního důvodu užívání:
7 382	1 327	1 370	2 033	1 662	1 574	882	ve vlastním domě
17 643	1 230	1 210	2 640	1 739	1 652	666	v osobním vlastnictví
9 108	569	558	1 352	1 239	1 053	572	nájemní/pronajatý
346	50	71	134	763	27	22	družstevní
							vybavenosti:
33 638	2 043	3 195	6 241	4 395	3 893	1 020	plyn zaveden do bytu
38 502	3 502	3 594	6 736	5 876	4 772	2 397	vodovod v bytě
39 988	3 303	3 413	6 515	5 426	4 531	2 234	přípoj na kanalizační síť
							Obydlené byty podle počtu obytných místností 4 m ² a více ⁵⁾ :
2 510	103	97	157	162	146	82	1
4 942	360	409	874	750	531	292	2
10 038	880	919	1 820	1 657	1 267	557	3
14 018	1 125	1 079	2 238	1 999	1 548	769	4
6 941	1 023	1 082	1 632	1 309	1 269	692	5 a více
35,3	38,2	37,1	36,2	35,6	36,8	37,8	Celková plocha v m ² na 1 osobu
43,8	46,2	43,2	43,2	42,9	44,8	42,2	v rodinných domech
31,9	30,4	30,8	30,9	30,7	30,0	32,1	v bytových domech
74,8	88,4	84,9	81,0	78,5	84,4	85,4	Celková plocha v m ² na 1 byt
112,0	121,4	111,3	110,8	110,2	117,3	107,9	v rodinných domech
63,4	63,7	63,6	63,2	62,8	62,8	64,7	v bytových domech

5. Vývoj vybraných ukazatelů Pardubického kraje podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021;
do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
	Sídelní struktura				
Obce celkem	394	425	453	451	451
v tom počet obcí ¹⁾ :					
do 199 obyvatel	66	106	120	111	106
s 200–499 obyvateli	152	157	172	172	171
s 500–999 obyvateli	99	90	91	92	95
s 1 000–4 999 obyvateli	60	54	53	59	62
s 5 000–19 999 obyvateli	15	16	15	15	15
s 20 000–49 999 obyvateli	1	1	1	1	1
s 50 000 a více obyvateli	1	1	1	1	1
v tom počet obyvatel v obcích ¹⁾ :					
do 199 obyvatel	9 278	14 552	15 791	14 565	13 899
s 200–499 obyvateli	48 823	50 704	54 779	54 992	55 195
s 500–999 obyvateli	71 505	64 079	66 027	66 186	68 535
s 1 000–4 999 obyvateli	113 209	97 820	101 302	110 938	114 327
s 5 000–19 999 obyvateli	157 386	163 049	155 816	150 940	145 589
s 20 000–49 999 obyvateli	20 517	23 643	23 898	23 239	22 873
s 50 000 a více obyvateli	91 855	94 871	90 668	90 767	89 619
	Obyvatelstvo				
Počet obyvatel	512 573	508 718	508 281	511 627	510 037
muži	249 720	248 157	248 935	252 310	252 946
ženy	262 853	260 561	259 346	259 317	257 091
Obyvatelstvo podle věku					
muži					
0–14 let	62 968	56 187	44 023	38 765	42 428
15–64 let	158 576	167 299	176 945	179 066	164 638
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	28 176	24 671	27 967	34 479	45 880
ženy					
0–14 let	59 919	53 376	41 536	36 328	40 328
15–64 let	160 254	167 957	174 662	173 477	155 126
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	42 680	39 228	43 148	49 512	61 637
Obyvatelstvo podle národnosti ²⁾ :					
česká	498 937	482 245	489 142	362 436	317 193
moravská	.	12 667	3 132	4 514	3 431
slezská	.	130	37	42	41
slovenská	10 095	8 945	5 932	4 789	2 806
polská	639	721	677	621	345
německá	905	752	603	288	140
romská	.	1 231	477	175	196
neuveďeno	591	255	5 244	131 146	170 031
Obyvatelstvo podle vztahu k náboženské víře:					
věřící celkem	.	228 354	162 695	100 990	103 371
bez náboženské víry	.	212 284	299 199	178 566	248 712
neuveďeno	.	68 080	46 387	232 034	157 954
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více (vč. nezjištěno)	389 686	399 155	422 722	436 534	427 281
z toho podle rodinného stavu:					
muži					
svobodní	.	47 091	60 802	72 364	75 254
ženatí	131 616	129 181	121 793	112 888	102 141
rozvedení	.	9 269	15 312	21 170	25 519
ovdovělí	.	6 341	6 047	6 500	6 443

¹⁾ obce byly zařazeny do velikostních skupin podle počtu obyvatel zjištěného při příslušném sčítání

²⁾ zahrnuje pouze osoby s jednou uvedenou národností

5. Vývoj vybraných ukazatelů Pardubického kraje podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021;
do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

1. pokračování

	1980	1991	2001	2011	2021
ženy					
svobodné	.	32 053	43 583	52 678	53 705
vdané	131 985	129 333	121 945	112 289	101 224
rozvedené	.	12 228	19 029	26 264	31 092
ovdovělé	.	33 498	32 369	31 467	29 885
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	801	1 393	1 673	1 911	2 656
základní vč. neukončeného	178 024	131 852	96 137	77 974	53 808
střední vč. vyučení (bez maturity)	131 810	151 321	172 362	159 784	149 516
úplně střední (s maturitou) vč. pomaturitního a nástavbového a vyšší odborné vč. konzervatoře	63 938	88 848	118 648	135 844	140 372
vysokoškolské	13 998	21 360	29 662	43 246	58 987
nezjištěno	1 115	4 381	4 240	17 775	21 942
Ekonomická aktivita					
Pracovní síla	270 674	267 530	255 709	246 779	265 515
muži	142 158	140 162	141 283	135 796	146 140
ženy	128 516	127 368	114 426	110 983	119 375
v tom:					
zaměstnaní	270 674	262 648	235 411	224 590	255 984
muži	142 158	137 425	131 026	124 142	141 394
ženy	128 516	125 223	104 385	100 448	114 590
nezaměstnaní	-	4 882	20 298	22 189	9 531
muži	-	2 737	10 257	11 654	4 746
ženy	-	2 145	10 041	10 535	4 785
Osoby mimo pracovní sílu	241 899	241 188	249 758	243 033	240 313
muži	107 562	107 995	105 883	103 676	104 374
ženy	134 337	133 193	143 875	139 357	135 939
z toho nepracující důchodci	85 126	97 390	114 281	118 400	116 553
muži	29 380	35 172	42 635	45 875	47 283
ženy	55 746	62 218	71 646	72 525	69 270
Ekonomická aktivita nezjištěna	-	-	2 814	21 815	4 209
muži	-	-	1 769	12 838	2 432
ženy	-	-	1 045	8 977	1 777
Hospodařící domácnosti					
Hospodařící domácnosti celkem	181 844	185 676	201 395	207 396	224 265
z toho:					
domácnosti jednotlivců	38 918	45 188	56 726	62 789	80 577
tvořené 1 rodinou	135 006	135 323	138 808	133 552	136 628
Rodinné domácnosti podle typu:					
úplné rodiny	.	.	.	108 326	113 778
bez závislých dětí	.	.	.	62 931	65 421
se závislými dětmi	.	.	.	45 395	48 357
neúplné rodiny	.	.	.	25 226	22 850
bez závislých dětí	.	.	.	12 124	9 630
se závislými dětmi	.	.	.	13 102	13 220
Domy					
Domy celkem	109 537	113 612	118 714	128 618	137 176
v tom:					
obydlené	97 757	95 651	96 680	104 850	113 293
neobydlené	11 780	17 961	22 034	23 768	23 883
Z obydlých domů:					
rodinné domy	86 778	84 400	86 696	94 008	102 415
bytové domy	8 947	9 843	8 116	9 080	8 861
Podíl rodinných domů (%)	88,8	88,2	89,7	89,7	90,4

5. Vývoj vybraných ukazatelů Pardubického kraje podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021;
do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

dokončení

	1980	1991	2001	2011	2021
Obydlené domy podle vlastníka:					
fyzická osoba	83 935	81 797	85 960	89 346	101 872
obec, stát	10 135	9 421	3 376	2 760	1 900
bytové družstvo	2 278	2 789	2 394	1 483	407
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	.	.	.	7 826	7 158
	Byty				
Byty celkem	184 415	197 030	213 069	233 798	255 990
v tom:					
obydlené	168 940	175 443	182 943	196 288	209 133
neobydlené	15 475	21 587	30 126	37 510	46 857
Podíl neobydlených bytů (%)	8,4	11,0	14,1	16,0	18,3
Obydlené byty podle druhu domu:					
v rodinných domech	101 685	96 390	101 468	108 878	117 215
v bytových domech	64 542	77 187	79 100	84 414	88 023
Podíl bytů v rodinných domech (%)	60,2	54,9	55,5	55,5	56,0
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:					
ve vlastním domě	87 542	85 292	85 268	88 567	94 902
v osobním vlastnictví	993	1 377	20 263	35 138	47 564
nájemní/pronajatý	49 987	50 587	35 524	35 193	31 191
družstevní	19 236	28 356	26 695	13 933	3 255
Obydlené byty podle způsobu vytápění:					
ústřední dálkové nebo domovní	65 280	77 946	126 987	153 859	90 592
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	25 011	53 833	22 025	18 996	87 264
lokální topidla (kamna)	77 828	41 888	27 093	17 204	16 696
Počet osob na 1 obydlý byt	3,01	2,88	2,75	2,54	2,35

